

BERXWEDAN

HER TIŞT JI BO ENIYA RIZGARIYA NETEWA KURDISTAN

Yıl 8 / Sayı 112 / 31 Ekim 1990 / 2.50 DM

KÜRDİSTAN'DA KİTLESEL DİRENİŞTE ATILIM!

Açlık grevleri yığınları ayağa kaldırdı

■ Diyarbakır Özel Tıp Cezaevinde açlık grevi 24. gününü doldurdu

■ Bismil cezaevinden de savaş esirlerinin sürgünü. Siyasi tutukluların başlattıkları açlık grevi 11. gününü doldurdu

■ Diyarbakır, Nusaybin ve Cizre'de tutuklu yakınlarının süresiz açlık grevi kitlesel bir şekilde devam ediyor.

Bina Cizre grevcilerine dar gelince, beş katlı yeni bir bina tutuldu

■ Siverek, Adıyaman ve Adana'da dayanışma amaçlı açlık grevleri yapıldı

■ İdil'de açlık grevine oturan kitleye özel tim saldırdı

■ Türkiye ve Kürdistan cezaevlerinde kalan siyasi tutuklular, belli aralıklarla

dönüşümlü olan açlık grevlerini sürdürüyorlar

■ Açlık grevleri ve kitlesel direniş, Türkiye'de de halkın direnişine yol gösteriyor. Şimdiye kadar açlık grevcilerini, Türkiye'den çok sayıda dayanışmacı heyet ziyarete gidiyor ve güçlü dayanışma örneklerini sergiliyor

PKK 13. kuruluş yılı coşkuyla karşılandı

Yazısı 9. sayfa

Haberleri 5-8. sayfalarda

● ARGK, Uludere ve Silopi İlçe merkezlerini bastı. Sömürgeci askeri ve siyasi kurumları roketledi

● Uludere'de Elcan düşman bölüğü, Şımak'la Aryan taburu, Çukurca'da Deştan ve Kızıltepe Dumluca karakollarına başarılı gerilla saldırısı

● Şemdinli'de büyük düşman operasyonu ARGK gerillalarının boşa çıkarıldı.

● Bingöl-Genç, Dersim-Mazgirt ve Muş-Malazgirt'te ARGK gerillaları ile sömürgeci ordu güçleri arasında çıkan çarpışmalarda, düşmandan çok sayıda ölü var

Yazısı 2-4. sayfalarda

KIZILTEPE'DE KİTLESEL DİRENİŞ

Kızıltepe'de 4000 esnaf, ERNK'nin çağrısına uyarak kepenk indirdi. Sömürgeci ordu kepenkleri kırdı

Yazısı 4. sayfa

İhanetçi Mehmet Girgin İzmir'de, İbrahim Gungör da İstanbul'da ARGK intikam timlerinin kurşuna dizilerek cezalandırıldılar

Yazısı 3. sayfa

Kozakpoğlu, Nusaybin'de halikan direniş duvarına çarptı. okulları öğrencileri Kozakpoğlu'nu korumak için kendilerini zorlayan okul müdürünün kolunu kıldılar

Yazısı 9. sayfa

Almanya - PKK Davası 1. yılını doldurdu

- Davanın tutukluları bir haftalık açlık grevi yaptı
- Yurtsever Kadınlar Birliği, mahkeme binası ve salonda, miting ve gösteri yaptı
- Davanın 1. yıldönümünde basın toplantısı
- Duruşmada hakimlerin provokasyonu

Haberler ve yazısı 7. sayfa

İÇİNDEKİLER

Direnış Kahramanlarımız: Mahmut TANRIKULU, s.2 / Okuyucu mektupları, s.12 ve 13 / Bir lütfat ve bir direniş gerçeği, s. 16 / Kültür sayfası: cezaevi öyküsü, s.19 / Adım Adım Kürdistan: ARARAT, s.20 / Gözlem Komitesi Türk devletini uyardı, s.11 / TC'ye AT yardımı donduruldu s.11

Avrupa haberleri 8. sayfa

Gözlem Komitesi Türk devletini uyardı

Yazısı 11. sayfa

Sömürgeci faşist rejimin "Nereye gidiyoruz" telaşı

Türkiye'de bunalım dönemlerinde hep ortaya atılan "Nereye gidiyoruz" sorusu çeşitli çevrelerce son dönemlerde yine sık sık sorulur oldu. Bu nedensiz de değil kuşkusuz. Faşist rejimin siyasal, sosyal ve ekonomik alanda yaşamakta olduğu derin bunalım hayatın her alanında büyük sarıntılara yol açmakta ve giderek de dayatılmaz boyutlara varmaktadır.

Yazısı 14. sayfa

Ortadoğu'nun 15. günlük panoraması

13-17 Ekim tarihleri arasında Suudi Arabistan, Birleşik Arap Emirlikleri, Katar, Suriye ve Mısır'ı kapsayan geziye çıkan faşist Türk devleti Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın bu gezisinin, ABD gezisinden hemen sonraya ve rejimin bunalımının ANAP hükümetini kemirerek iyice ortaya çıktığı bir döneme denk düşmesi, gezinin faşist-sömürgeci rejimi tecritten kurtarmaya ve ekonomik bunalımı gidermek için petrol zengini Körfez ülkelerinden yardım dilemeye yönelik olduğu, gezi boyunca ve sonrasında yapılan açıklamalar ile yorumlardan da iyice belirginleşti

Yazısı 18. sayfa

TC'nin Kürdistan'daki uygulamaları

- Diyarbakır ve Batman'da tutuklanma furyası
- Dersim İHD Başkanı tutuklandı
- Gerilla eylemlerini önleyemeyen sömürgeci Kızıltepe'de yurtseverleri tutukluyor
- Yeni Ülke gazetesi Diyarbakır bürosuna MİT kundağı
- Van'da özel tim terörü
- Botan'a giden heyetin gözlem raporu
- Devlet ve korucu terörü

Yazısı 10,16-17. sayfalarda

**Direniş
kahramanımız**

Merhaba, Eğim, Yavrum;
Sizlerden son olarak ayrı düşmenin üzerinden neredeyse beş ay geçti. Başka diyarlarda bulunuyorum. Yakında yerime gitmeyi beklerken, bir gün ellinize geçer diye birkaç cümlelik bu mektubu yazıyorum.

Sevgili eğim; seninle yaşamımı paylaştığım ilk gün bazı şeyler söylemiştim. O zaman belki sana garip geldiği halde, her türlü zorluk altında bana ve düşüncelerime, mücadeleme sadık kalacağımı ve bir gün üzerine bir görev düştüğünde bunu yapmaktan çekinmeyeceğimi söylemiştim. Kısa bir beraberlik döneminden hemen sonra devreli olarak ayrılığımız başlamıştı. Daha sonra bildiğin gibi esaret hayatımın başlaması karşısında, sen yaşamıyla başbaşa kaldın. Büyük bir yalnızlık, kahır ve zorluk içinde yeni yaşamına ayak uydurma çabalarında sana metanet gücü veren yavrumla beraber ayakta dik kalmaya özen gösterdin. Mahpus kafesinde her türlü zorluğa göğüs gererek yalnız koyalmadın beni. Rağnazlık ve çıkarıcılık batağında bocalayanların sözlerine aldırış etmedin, tüm bu yaptıklarını.

Yıllar geçti. Bir yandan hayatını paylaştığın eğimin inandığı davası ve bu davayı yürüten çevresinin ilişkileri, diğer yandan toplumumuzun çarpık yoz sosyal ilişkilerini bünyesinde bulunduran aile çevresinin ilişkileri içinde gidip gelmek zorunda kaldın. Kendini korumak, onurlu yaşamımıza laf getirmemek için gün oldu ki, aileye taviz verdiğini de biliyorum. Tam olarak onaylamasam da, o davranışını anlayabiliyor ve hoş karşılıyorum...

Zindandan çıktıktan sonra, bana "Bizi yalnız bırakma. Çıkılmazlık ve acılar çekti" dediğinde dediğim gibi, ben hiçbir zaman sizlerden ayrılmadım. Daima halk sevgim gibi sakladım yüreğimde. Ama gel gör ki, yaşam gerçekliğimiz, özel bir sevgi bağı kurmamıza izin vermemektedir. Çünkü, zulmün her türlü süne layık görülmuş halkımızın esaretine, ülkenin işgal altında hulummasına kulaklarını tıkayıp, gözlerini yumamazdım. Katliamlarda süngü uçlarında sallanan bebelerim, "Bizleri kurtaran, bizlere gelecek hazırlayan" diyen çılgınlıklarını duymamazlıktan gelemezdim. Yüzyılların derinliğinde halk gerçekliğimizin emrettiği doğrultuda değil de, kendi kişisel, ailesel, aşiretsel çıkarları doğrultusunda yaşamı ve ülkeyi satanlar gibi yapamazdım. Ve daha idareler dolusu sıralanabilecek nedenlerden ötürü, yaşamı halkıma ve ülkeme adanmış

"...Sizleri seviyordum, ama ülkeme de sevdalıydım ve onun mücadelesini bırakamazdım..."

rak bağlamıştım işe. Zindan yaşamında olsun, sömürgeci mahkemelerde olsun veya salıverilmenden sonraki dönemde olsun hiçbir zaman boyun eğmedim diyebilirim. Yani aman dilemedim. Ancak şunu da bilsin ki, hiç eksikliğim, zaafım olmamıştır demiyorum. Eksikliğim ve zaafım olmuştur. Gün olmuştur ki, teslimiyeti kabul etmişimdir, ama bu, ülke, halk ve partiye olan inancımın yetmezliğinden değil, diğer başka yetmezliklerimden kaynaklanmıştır. Zaten daha sonraki süreçte de görüleceği gibi, kutsal idealler uğrunda üstüne düşeni yapacağım.

Ailede sizlere, gerek siyasi ve gerekse diğer alanlarda özel olarak pek bir şey verdiğimi söyleyemiyorum. Bu konudaki eksikliğimin de çeşitli nedenleri var. İlk, evlendiğimizden bu yana şöyle oturup konuşmaya bile zaman bulamadığım sence de biliniyor. Hele geçen sürecin hemen hemen hepsinin ayrı geçtiği de gözönünde tutulursa daha iyi anlaşılır. Şimdi bunları bir kenara bırakarak bundan böyle olası durumlarla ilgili bir-iki noktaya temas edeyim.

Eğer bir daha yan yana gelebilme durumumuz olmasa da, sömürgecilik altında zulmün her türlü süne yaşayan bir halkın insanı, hele hele bir devrimcinin eşi olduğunu aklından çıkarmadan ülkenin, halkının ve hunun kurtuluş mücadelesini veren biricik Partimize ve Parti Önderliğimize karşı sorumlu bir insan edasıyla mücadele içindeki yerini almalıyım. Büyük çaba diliyorum, çünkü, en kısa sürede büyük görevlere hazır olmak için çabanın büyük olması gerekir. Kendini ağırlama, kışkırtma ve ailesel çıkarları yerine, Parti ve Ülke çıkarlarını ön planda alarak bağlamalıyım işe.

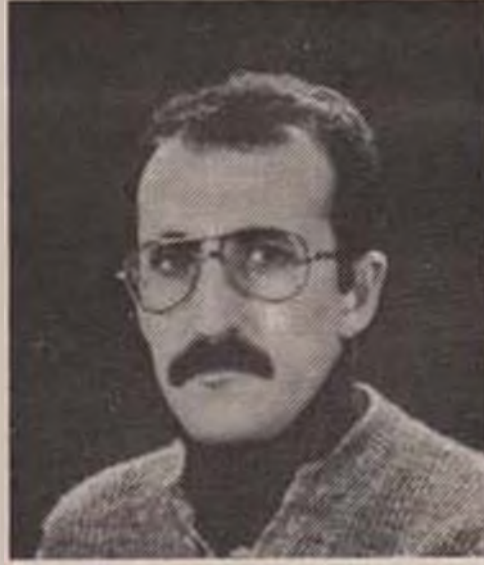
Kendini yetiştirmenin yanında, gelecekte için çabaladığımız binlerce Kürdistan çocuğu gibi yavrumuzu da sürekli mücadeleli bir yaşama hazırlamalıyım. Onun da şehit amcalarının izinde yürüyen bir nefer olmasını sağlamalıyım. Tüm bunları yaparak gerçek sevgi ve sadakatini gösterebilirim.

İçinde olduğumuz koşullarda mücadeleye istediğim düzeyde katılmayacağımı biliyorum. Ama, durumumuzda bir değişim olmazsa dahi, şartları zorlayarak mücadeleye kendi koşullarımızda katılmalıyız. Bu, dağdaki gerillaya bir kazak örmekten tutun da barınma, haber ulaştırma, gösterilere katılma, zindan direnişçileriyle dayanışma içine girme, halk arasında propaganda yapma vb. gibi faaliyetler olabilir. Yani öccesi, daima kendinize temel almanız gereken, Parti ve Ülke çıkarılarının korunması ve savunulmasında üzerinize düşeni yapmanızdır. Daima onurlu yaşamı tercih edin, açlık, kahır, zulmün altında da olsa. Yoksa bir lokma ekmek için onursuzluğu değil.

Sevgiyle kucaklarım

MAHMUT TANRIKULU
1957-1990

Onur ve mücadele dolu bir yaşam

Halkımızın değerli evladı ve PKK'nın önder kadrolarından Mahmut TANRIKULU (Felat) yoldaş, 1957 yılında Silvan'da doğdu. İlkokulu Silvan'da, birinci Ortaokulu ve liseyi ailesinin yerleştiği Batman'da, lise son sınıf Şırnak'ta okudu.

Felat yoldaş henüz çok genç yaşta devrimci-yurtsever mücadeleye tanrı Alışında DÖKD gibi küçük-burjuva örgütlerde yer alanlar olmasına ve bunlar Felat yoldaşın engellemesine rağmen, kendisi direneççi yolu, ulusal bağımsızlık yolunu seçti.

Felat yoldaş, Batman'da Mazlum DOĞAN yoldaşın ilk talebelerinden oldu. Batman'daki devrimci mücadelesi Masum KORKMAZ'la birlikte geçti. Kısa sürede yerleşen Felat yoldaş, gençlik komitesinden başlayarak, Batman ve çevresinde ki ulusal kurtuluş örgütlenmesinin çeşitli düzeylerinde görev aldı. Bu dönemde Batman'da hem sömürgeci ve feodal-kompradörlere karşı silahlı mücadele veriyor hem de DÖKD gibi Kürt köpek-burjuva örgütleri karşı ideolojik-politik mücadele veriyordu. Felat yoldaş bu mücadelede aktif olarak yer aldı.

12 Eylül 1979 günü est düşen Felat yoldaş, Aralık 1988'e kadar, yani tam 9 yıl hem de faşist cuntanın en ağır olduğu dönemde Diyarbakır zindanında kaldı. Felat yoldaş, halkımızın direniş tarihine altın harflerle geçen zindan direnişinin mihmanlarından oldu. Direniş, onu daha da pekiştirdi.

Hapisten çıktıktan sonra sürekli tılandi Sömürgeci er ve da geç partiyi ilkiye geçeceğine biliyorlardı. Şubat 1989'da tekrar kurtuldu. Mayıs 1989'da hapisten çıktıktan sonra partiyi ilkiye geçti. Kısa bir süre Avrupa'da kaldı. Aralık 1989'da Mahsum KORKMAZ Akademisi'ne gitti. Akademide bulunmanın onun için büyük bir anlamı vardı. Kürdistan devrimine bilimsel adımları büyük halk kahramanı Mahsum KORKMAZ, genel bir halin geleceğini yaratacağı kadro ve subayları yetiştiren devrim okulu adını veriyordu. Onun başta özel sorumluluktan da vardı. Diyarbakır zindan direnişinde varlığını geride kalan est direniş ortakları ile birliktir. Onların sorumluluğunu taşıyordu. Bu sorumlulukta mücadele değerlerine sonlan Felat yoldaş, kısa sürede yolları uzak katabilecek parti ve mücadele yollarını özümsemiştir.

Yönü hep ülkeye, hep mücadeleye yönelik olan Felat yoldaş, 1990'nın başlarında, bu defa daha güçlenmiş ve devrim silahını insanlığa olarak Kürdistan'a adım attı.

Ölümünü 14 Temmuz 1990 günü yakaladı. Önce yaralandı. Kendisi gibi vardı yoldaş Mehmet ADİK (Çektar) la birlikte düşman kuşatılmasını vardı. Düşmanın imdadına ihmal yetiştirdi.

Felat yoldaş evli ve bir çocuğu babasıyla. Çocuğunu çok sevdi, ama her Kürdistan çocuğunu sevdiği kadar. Evliliğinin hemen ardından est düşüşünden evlilik yaşamı olmadı. Bu sayımda bir bölümünü yayınladığımız aileme ve çocuğuna yazdığı mektuplarda bunun nedenlerini izah etti. Kürdistan için savaşmanın en büyük şeref olduğunu anladı.

Felat yoldaştan direnişçi, partiye ve vatana bağlılığı aşır örneğini, halk kahramanlığını, her anını halka en iyi nasıl hizmet edebilirim duygusunu olacak ve anısını illebeş ulusal bağımsızlık mücadelesinde yaratacağız.

Rafinim benim,

Belki yaşı gelmiş haklarında pek iyi düşünmüyor, "Ne amgizle, ne ilgisiz babam var" diyorlardı, "Bu yaşıma geldim, birkaç ayda da olsa yanımda bulunmadı" diye. Ve daha nice soru işaretleri vardı kafanın içinde. Bir de benim açımdan durum nedir? Öbürü olarak ortaya koyup kafanın içindekilere cevap vermeye çalışayım.

Bildiğin gibi 10 yılı varan zindan yaşamından '89'da kurtuldum ve aranızda katıldım. Düşman çıktığında yeni dönemde üzerime düşen görevimi yapma sevdamdan en küçük bir şey eksilmedi. Seni, sizleri seviyordum. Yalnızda kalmak istiyordum, ama ülkeme, halkıma olan sevgimle onlara karşı görevlerimi yerine getirerek sizlere karşı sevgimi de gösterebilirdim. Dedim ya, sizleri seviyordum, ama ülkeme de sevdalıydım ve onun mücadelesini bırakamazdım. Sevgimi yalnız sizlerle paylaşamazdım. Bugün ülkemizde binlere varan şehit ailesi ve yavrusu var. Onlara karşı sevgimi, babalarının-çocuklarının yürütüp uğruna şahadetle ulaşmış davayı yürütmekle gösterebilirdim.

Bu kararım doğrultusunda adımı attım. Gerçi daha evvel de gi deyeceğimi söylemiştim, ama seni de götürerdim süzünü vermiştim, fakat seni yanıma alamadım. Henüz tam olarak çözemediğimi, ama eldekileri değerlendirdiğimde birgam-malilik sonucu ikinci kez yakalandım. Düşman elinde iken Partiyeye ve halka zarar verecek, sız niteliğinde bir bilgi vermedim. İlayla bir kurguyu bazı gerçeklerle iç içe geçirip (ki o gerçekler, daha evvel anlatılanların bir toplamıydı) soruşturmamı geçiştirdim. Cezaevinde

kısa bir süre kaldıktan sonra salıverildim... İkinci yakalandıktan dolayı bu kez daha dik-katli davranmaya çalıştım. Rest-gele ilişkisi kurmadım. Birkaç aylık zorlu gözlenmeden sonra, buraya ulaştım ve yakında esas yerime gideceğim. Bilmen açısından şu noktayı da vurgulamada yarar var. İkinci kez düşman eline geçtiğimde tüm çabaları boşa çıkınca ve bende Parti aşkı tüm uygulamalarına galip gelince, bu kez de kendi mağaları aracılığıyla şahıma karşı çalmaya, halkın ve Partimin bana olan güvenini sarsmaya çalıştılar. O tür söylemlilerle ne moralimi bozdum ne de kuruntulara kapıldım. Çünkü kendimi de tanıyordum, düşmanımı da ve onların ne yapabileceklerini gayet iyi biliyordum.

Şimdi geçici diyarlarda geçici de olsa yaşamak zorunda olmanın zorluklarını yaşıyorum, ülkemden uzakta. Daha evvel birçok zorluk yaşadım da ülkemdeydim, halkımı ve sizleri gör-büliyordum. Bu da bana büyük bir moral dopingi oluyordu. Saniim bir-iki güne kalmaz bu zorluk da bitecek ve esas yerime ulaşacağım.

Sana söyleyeceğim bir-iki nokta olacak. Benden ayrı olmanız sizi karamsarlığa itmesin. Tam tersine, yarına hazırlanmanızda kamçılaysın olsun. Çünkü, o durumda olan yalnız sizler değilsiniz. Binlerce aile o durumdadır. Tabii bunun sorumlusu bizler değiliz. Yüzyıllardır ülkemize ve halkımıza her türlü baskı, zulüm ve katliamları uygulayanlar, ülkemizin üzerine kapkara bir bulut gibi çöken sömürgecilerdir bunun tüm sorumlusu. Bunları iyi bil-mek, larmamak gerekiyor. Düşma-nını tanımayan, ona karşı müca-dele yürütemez.

Tabii düşmandan önce, insanın kendisini tanıması gerekir. Ben kimim, ülkem neresi, halkımın durumu nedir, onu bu olumsuz ya-pamdan kurtarmak için ne yap-mak gerekir? Gerçi, bugün artık bu yönlü soruların en geniş açıl-mu yapılmış, mücadelenin yolu yöntemi ortaya konmuş ve Par-timiz önderliğinde büyük bir kav-ga, savaş yürütülmektedir. Bu yz-den Partiyi tanımak lazımdır. Partiyi tanımak içine, Parti ya-zılarını okuyup iyi anlamalı, ö-lke ve halk tarihimizi iyi öğrenme-ye çalışmalıyız. Ve bilmeniz ki, bir Kürt çocuğu olarak babaları-nın, amcalarının, dayılarının, teyzeleri ve halalarının sana miras bıraktığı yoldan tarihi görevle-rini öğrenmelisin.

Evet Rafinim, çok okumalısın. Bugün Kürdistan dağlarında yürüyen bağımsızlık ateşinin bir neferi olmaya hazırlamalısın ken-dini. Başkan APO'nun önderli-ğindeki Parti mücadelemizin saf-larında kavgaya hazır olmalısın. Çünkü, bu mücadelede çokluk-çocuk, genç-yaklı hepimizin ya-pabilecekleri birçok görev vardır. Yaşıma ve düzeyime göre üzerimize düşeni yapmaya çalış-malıyız ki, yarınki çocuklarımız da bizlerin çektiği acıları yağa-masınlar. Aileler parçalanma-sın, özgür gelişim için her türlü olanak bulalım...

Birçok şey yazmak istirdim, ama bu seferlik böyle olsun. Belki daha çok kendimden söz ettim. Bunu hoş karşıla. Böyle yapmanın sebebi, babam az da olsa tanımamı sağlamak içindir.

İçten duygularla selamlayarak gözlerimden öperim.
Sevgilerimle / Babam
20.11.1989

KÜRDİSTAN'DA KİTLESEL DİRENİŞTE ATILIM

Uludere

İlçe merkezine gerilla baskını: Hükümet Konağı roketlendi, ilçe beş saat ARGK'nin denetiminde kaldı

15-16 Ekim gecesi saat 23.40'da ARGK gerillaları ilçe merkezini bastı. Gerillalar, 16 Ekim sabahı saat 04.00'e kadar ilçede kaldılar, bu süreçte emniyet binası dahil olmak üzere resmi sömürgeci kurumları roketlediler. Gerilla roketlerine hedef olan binalardan özellikle ilçe emniyet binası büyük ölçüde tahrip edildi. Caddede ve sokakları tutan gerillalar, hoparlörlerle halka yönelik propaganda yaptılar ve TEK (Türkiye Elektrik Kurumu)'na ait bir kamyonu yakdılar.

Emniyet binasına olan saldırıda çok sayıda polis ve asker vurulduğu halde sömürgeci kayıplarını açıklamadılar. Çaresizlik içinde kalan sömürgeci, başarısız gerilla baskınından sonra halka yöneldiler ve çoğu yurtsever halktan olmak üzere 110 kişiyi gözaltına aldılar. Gözaltına alınanlar arasında çok sayıda korucu vardı. Sömürgeci, baskın sırasında karşılık vermedikleri için korucuları gözaltına aldılar. Gözaltına alınanlardan bazıları tespit edebildiğimiz yurtseverler Zeki Ürper, Abdulkarim Ürper, Kamil Ürün, Mesut Fakan, Şemseddin Fakan, Abdullah Altürk, Ferik Altürk, Nuri Ürek, Abdulkarim Altürk, Tahsin ve Mustafa Altürk.

Bir hafta sonra gözaltına alınan tüm yurtseverler ve korucular serbest bırakıldılar.

Elcan düşman bölüğü baskın sonucu dağıtıldı

22-23 Ekim gecesi Uludere ile Silopi ilçe sınırında bulunan, Zıvavik (İnceci) köyü yakınındaki ve stratejik Hêzîl geçitlerinden biri üzerinde bulunan Elcan bölüğüne gerillalar büyük bir baskın düzenlediler. Düşman birliği bölük olmasına rağmen, bölük kapasitesinden fazla asker bulunduruyor.

Bölük binalarının roketlerle tahrip edildiği ve uzun süre kurşun yağmuru altında tutulduğu saldırıda düşmanın askeri kayıplarının çok fazla olduğu kesin olmasına rağmen, sömürgeci devlet baskın ve kayıplar konusunda açıklama yapmamayı tercih etti.

Bölge muhabirimiz 4 askerin öldürüldüğünü ve 4 askerin de yaralandığını tespit ettiğini, ancak düşmanın kayıplarının bu sayının çok üstünde olduğunu kesin olduğunu belirtti.

Şirnak

Avyan taburuna gerilla saldırısı

14-15 Ekim gecesi Hêzîl suyu üzerinde yer alan Avyan (Dereker) köyünde konumlanan düşman taburuna ARGK gerillaları büyük bir saldırı düzenlediler. Gerillalar bu saldırıda havan ve

roketler kullandılar. Avyan ve çevre köyler boşatıldığından düşmanın kesin kayıpları öğrenilemedi.

Bölgeden ve Şirnak ilçe merkezinden aldığımız haberlere göre sömürgeci, 15 Ekim günü boyunca Avyan'dan Şirnak'a helikopterlerle ölü ve yaralı taşıdılar.

Köy göçertmeye karşı gerçekleştirilen intikam baskınında ARGK'nin kayıpları olmadı.

Şemdinli

Sömürgeci birliklerin büyük hareketi boşa çıkarıldı, aralıklarla gün boyu süren çarpışmalarda düşmana büyük kayıplar verildi

12 Ekim günü sömürgeci birlikler, çeşitli takviyeli olarak Şemdinli'nin üç sınır bölgesinde geniş bir operasyona giriştiler. Operasyon Kuzey, Güney ve Doğu Kürdistan üçgeninde yoğunlaştı. Sömürgeci bu operasyonda top da kullandılar ve Kangra denen muntika ile dağıtık alanı bombaladılar. Türk askeri birlikleri bu hareketleriyle gerilla kamplarını açığa çıkarmayı ve imha etmeyi hedeflediler.

Gerillalar, düşmanın bir kaç bin askeri yürüttüğü hantal harekate karşın yer değiştirdiler, bir çok noktada düşmanı zayıf yer ve anında vurdular. Gece de gerillalar, düşman birliklerine en az üç noktada pusu kurdular.

Gerilla kaynakları, kayıplarının olmadığını, buna karşı düşman askeri birliklerinden 3 asker öldürdüklerini ve 4'ünü de yaralandıklarını tespit ettiklerini, bu kaybın da ötesinde büyük umutlarla operasyona çıkan düşmanı başarısızlığa sürükleyerek, moralmen çöküntüye soktuklarını söylediler.

Çukurca

Destan bölüğüne yapılan ARGK saldırısında düşmana ağır kayıplar verildi

10-12 Ekim arasında Çukurca'nın Güney Kürdistan sınırları

yakın Değan köyünde bulunan bölüğe ARGK gerillaları saldırı düzenlediler. Roketlerin kullanıldığı saldırıda, büyük bina isabet aldı. Ancak düşmanın kesin kayıpları öğrenilemedi.

Öte yandan Jıyanış (İpıklı) Köyü karakol komutanının bindiği aracın mayına çarptığı ve komutanın bir ayağının parçalanarak sonradan hastanede kesildiği böl-

gedeki yurtseverler tarafından kurtuldu.

26 Eylül günü Jıyanış köylöleri, Çukurca'da hükümet konağına yürümüş ve işkenceci komutandan hesap sorulmasını istemişlerdi. Sonradan bu işkenceci komutan deşmiş, yerine ondan daha azgın olan biri atanmış. Mayına çarpan bu son atanan komutandır.

Mazgirt

Gerillalarla sömürgeci güçler arasında meydana gelen çarpışmada 1 başçavuş ve 4 er öldürüldü

4 Ekim günü Mazgirt'e bağlı Zikriş (Çiçekveren) köyünde ARGK gerillaları ile kendilerini kuşatmak isteyen sömürgeci güçler arasında çıkan çarpışmada 1 başçavuş ve 4 er öldürüldü.

Türk ordu birlikleri, gerillaların köyde olduğunu haber alarak, gerillaları köyde kuşatmak ve imha etmek istediler. Ancak gerillalar durumu fark ederek tedbir alırlar. Çarpışma köy içinde meydana geldi. Düşmanın 6 askeri kaybına karşılık, kuşatmayı yapan gerillaların kayıpları olmadı.

Yeşilyurt-Molanya

2 köy korucusu gerillalar tarafından cezalandırıldı

Yeşilyurt ilçesinin Yeniköy korucularından ikisi 28 Ekim akşamı ölümlerle cezalandırıldı. Cezalandırılan köy korucularının silahlarının gerillalar tarafından alınıp alınmadığı öğrenilemedi.

Silopi

ARGK bir daha Silopi ilçe merkezini bastı

24-25 Ekim gecesi saat 19.20'de Silopi ilçe merkezini basan ARGK gerillaları, ilçe emniyet binasını roketlediler, bu ve diğer devlet kurumlarını 20 dakika kadar kurşun yağmuru altında tuttular. ARGK'nin kaybının olmadığı bu saldırıda düşmanın kayıpları da öğrenilemedi. Ancak atılan roketlerden ikisi emniyet binasına tam isabet etti.

Bu baskınla birlikte Silopi ilçesi, 1984 yılından beri en az 5 defa büyük gerilla saldırısına uğruyor. Sınırın kapatılmasından sonra enaf dükkanlarından çoğu kapatılan, halkın açlıkla pençeleştiği ve Hatıya göçün büyük artış gösterdiği, bu oranda da halkın sömürgeci güçlere tepkisinin arttığı bir dönemde gerçekleştirilen gerilla saldırısı halkta büyük coşku yarattı. Eylemden sonra Silopi'den aldığımız bilgilerden sömürgeci güçler büyük bir panik içindeler. Ayrıca Silopi'den Cizre'deki açık

grevine büyük katılımın da olduğu belirtildi.

Malazgirt

Sömürgeci birliklerle meydana gelen çarpışmada 1 astsubay ve 4 asker öldürüldü

11 ya da 12 Eylül günü bir görev görevli Malazgirt'in köyüne gelen küçük bir gerilla biriminin varlığı sömürgeciye ihbar edilir. Köyde gerillaları kuşatmayı hedefleyen, bir düşman birliği aceleyle gerillaların bulunduğu köye yönelir. Düşman birliğinin gelişinden ARGK gerillaları haberdar edilir. Köyün hemen çıkışında meydana gelen kısa ve şiddetli çarpışmada gerillalar, büyük tehlike atlattıklarına rağmen düşman birliğinden 1 astsubay ile 4 askeri öldürerek kuşatmayı yarmayı başarır.

Çarpışma haberini gazetemizize ileten gerilla kaynağı, Malazgirt'te büyük bir ulusal kurtu-

İhanetle iki darbe daha:

İhanetçi Mehmet Girgin İzmir'de, İbrahim Güngör de İstanbul'da kurşunlanarak ölümlerle cezalandırıldılar

Mehmet Girgin, 19 Ekim günü İzmir'de ulusal kurtuluşçu intikam tımı tarafından vuruldu. Bu büyük ihanetçinin göğsüne 2 kafaşına da 1 kurşun isabet etti. Koma halinde hastaneye kaldırılan Mehmet Girgin'i sömürgeci boğuna yatarmaya çalıştılar. Türk devlet yetkilileri ve basını ARGK'nin bu intikam eylemlerini vermemeyi tercih ettiler.

Eylemden sonra rastgele operasyona başlayan polis, 8 kadar yurtsever gözaltına aldı. İntikam eylemi, tüm yurtsever çevrelerde büyük bir sevinç yarattı ve PKK ile ARGK'ye güveni artırdı. Eylem haberi Köln'de yapılan PKK'nin 12. kuruluş yıldönümünü kutlama gecesinde katılan 20 bin civarında yurtsevere açıklanırken büyük bir coşku doğdu.

Mehmet Girgin, 12 Eylül rejiminin ilk İhanetçisi sayılır. Cuntanın iktidar olmasının ilk günlerinde Batman'da kuşatıldığı evde direnmeden teslim olan ve yakalandığının ilk günü çözüldü-İhanet eden Mehmet Girgin'e sömürgeci caniler büyük bir umutla sarıldılar, basında manşete çıkardılar, ihbarının ve "sarımsı itirafının" örgütü çökerttiğini heri söylediler. Mehmet Girgin yalan ifadeleriyle, çok sayıda yurtseverin yakalanmasına, işkence görmesine ve çok sayıda devrimcinin de ağır cezalar almasına neden oldu.

Bu azgın İhanetçi bu kadarla da kalmadı. Şahin Dönmez'in gelişini yaptığı "Genç Kemalistler Birliği" içinde yer alarak, Eski Oktay Yıldırım'ın köpekliğini yaptı, devrimci ve yurtseverlerin işkencesine katıldı.

Daha sonra pişmanlık yasağından serbest bırakılan Mehmet Girgin, Aydın ve İzmir çevresinde polise işbirliği içinde ajan faaliyetlerini yürütüyordu. Sürekli Mehmet Girgin'in peşinden ayrılmayan devrimci intikam güçlerimiz, nihayet Mehmet Girgin'i sıkıştırarak cezalandırmaya mnaflık oldular.

Büyük İhanetçi Şahin Dönmez ve Diyarbakır askeri cezaevinin sadist işkenceci Eski Oktay Yıldırım da daha önce cezalandırılmışlardı.

İbrahim Güngör, 1985 yılı Mart ayında, kendisi gibi İhanetçi Hüseyin Tiliği ile birlikte Uludere'nin Sükefa Kera muntikasında düşmana teslim olmuş, bu İhanetle bir savaşçının şehit olmasında ve 3'ünün enir düşmesinde rol almıştı.

İbrahim Güngör, bu tarihle sömürgeciğin bölünmüş olmuştur. Derdim'e götürülmüş, Derdim ve Elazığ'da çok sayıda yurtseverin tutuklanıp, ağır işkence görmesine ve ağır cezalara çarptırılmalarına neden olmuştu. Hain, önce Diyarbakır'da, sonra götürüldüğü diğer cezaevlerinde İhanetçiler koğuşunun gediklilerinden olmuş, İhanetinin mülkafatı olarak pişmanlık yasağından yararlandırılmış ve cezaevinden salınarak, özellikle İstanbul'da, Derdim çevreleri ile meşgul ve polise bildirmekle görevlendirilmişti.

İbrahim Güngör, herhalde Şahin Dönmez gibi, "İstanbul büyük şehir, Türk devleti beni koruyabilir, PKK'nin intikam güçleri bana yetmezler" diye düşünmüştü.

Ancak ne! İhanetin bu dünyada gizlenmesi hiç bir yer yoktur. İhanet nereye gizlenirse gizlenin halkın hakkı olan intikam darbesinden kurtulamaz.

Uludere - 1990

luççu uyanığın olduğunu, halkın ARGK'yi desteklediğini, gittükçe artan bu desteğin somut bir göstergesi olarak ARGK naflarına büyük katılmaların olduğunu, para karşılığı ve zorla korucu yapılanların silahlarını geri verdiklerini açıkladılar.

Genç-Singöl

ARGK ile sömürgeci güçlerin çarpışmasında 4 özel tim elemanı ve 3 asker öldürüldü

Bölgedeki gerilla kaynaklarından aldığımız haberlere göre, 15 Ekim günü Genç ilçesi yakınlarında gerilla birliğinin varlığını haber alan sömürgeci askeri birlikler operasyona çıktılar ve

pusu kurmak istediler. Fakat gerillalar düşmanın hareketini istihbarat aldılar ve kendileri düşman güçlerine pusu kurdular. ARGK'nın kayıplarının olmadığı çarpışmada düşman güçlerinden

4 özel tim elemanı ve 3 asker öldürüldü.

SİM

İhbarıyla gerillaların şehit olmasına yol açan bir hain cezalandırıldı

Sürt merkezine bağlı Gırtepe (Bağlica) köyünde 24 Ekim günü bir hain ölümle cezalandırıldı. Cezalandırılan kişi, 1989 yılında yaptığı ihbarla aynı köyde sömürgecilerin, küçük bir ARGK birliğini kuşatmasına ve aralarından bazı gerillaların şehit olmasına yol açmıştı.

Bu olaydan sonra sömürgeci-ler, köyü boşaltır, ihbarcılarını da Sürt'te koruma altına alırlar.

24 Ekim günü, bölgede faaliyet yürüten ARGK gerillalarından bir grup, Erzurum bölgesinde Sürt yönüne hareket ederler. Boşaltılmış Gırtepe köyüne vardıklarında evlerden birinin damında bir kişinin dam direklerini söktüğünü görürler. Gerillaların kim olduğunu sormalarına karşılık, hain kimliğini gizleyerek başka bir köylünün ismini verir. Ancak gerillalardan önceki çatışmada yaralı olanlar haini tanırlar ve yaralayarak cezalandırırlar.

Şenkaya

Türkiye Orman İşletmelerine ait bir kamyon yakıldı

18 Ekim günü öğleden sonra Erzurum'un Şenkaya ilçesine bağlı Beşpınar köyü yakınlarında Akınlı mevkiinde Türkiye Orman İşletmeleri'ne ait içi dolu bir kamyonu durduran gerillalar, kamyonu yaktilar ve içiyle uzun süre konuşarak eylemlerinin amacı ve Türk devletinin Kürdistan zenginlik kaynaklarını, özellikle ormanları nasıl talan ettiğini anlatarak, bu talanın amacı olmamaları için onları uyardılar.

Kızıltepe-Derik

ARGK bildiri dağıttı, karakol roketledi

17-18 Ekim günleri Kızıltepe-Derik ve Viranşehir'de ARGK'nin Dicle-Fırat Havzası Komutanlığı'nın bildirisi yaygın olarak dağıtıldı. Aynı bildiri Hama ve Diyarbakır'da da dağıtıldı.

18 Ekim günü öğrencilerin o-

kulda olmadığı bir saatte Kızıltepe Lisesi'ne bomba atıldı ve pankart asıldı.

18 Ekim gecesi Dumlucı köyündeki düşman karakolu roketlendi. 22 Ekim gecesi ise Derik-Desl (Kocatepe) köyünün ahlaklık yapan muhtarının evi uyan amacıyla tarandı.

Göle

Gerillalar bir kışla kültürü kurumunu daha yakıldı

24 Ekim akşamı Göle'nin Gedikli köyünde toplantı düzenleyen ARGK gerillaları köy okulunu yaktilar. Gerilla eylemi sırasında Casım Hıncı adlı bir kişi de öldürüldü. Ancak bu kişinin

niteliği ve nasıl vurulduğu hakkındaki detaylı bilgiyi henüz öğrenemedik.

Sömürgeci-ler, Kara ve ilçelerinden Ekim ayının son 15 günü içinde en az 40 yurtsever gözaltına aldılar. Bunlar, Türk televizyonu ve uydu basında "terörizm", "teröristlere yataklık edenler" ve "eylemlere katılanlar" olarak teşhir edildiler. Yine sömürgeci-ler, bir gerillanın teslim olması sonucunda tutuklanmaları güdüklerini ileri sürdüler. Bölgeden yurtseverler, tutuklanmaları doğruladılar, ancak teslim olan tek bir gerillanın olmadığını, gerillanın başarılı eylemleri karşısında çaresiz kalan düşmanın, bilinen yurtseverleri ilk sırada gözaltına aldığını ve amaçlı açıklamaları gerçekleri çarpıttığını söylediler.

Kızıltepe'de 4000 esnaf ERNK'nin çağrısına uyarak kepenk indirdi

25 Ekim günü sabahın ilk saatleri ilçedeki tüm esnaf, ERNK'nin çağrısına uyarak dükkanlarının kepenklerini indirerek, savaş esirleri ve yakınlarının açlık grevine destek olduklarını ve amaçlarında onlarla birlikte olduğunu söylediler.

Esnafın kepenk indireceği iki gün önceden belli olmuş, uygulamanın Derik ve gerekirse Viranşehir ilçelerini de kapsayacağı, bölgedeki gerilla birimleri tarafından Berzwedan'a iletilmişti. Eylem öncesi, halkın da haberi olmuş, durumdaki kuşku ve zaten son günlerde Kızıltepe'deki yaklaşımı artmış bulunan sömürgeci düşmanın ağır güvenlik önlemlerine rağmen, 4000 civarındaki ilçe esnafının tümü dükkanlarını kapatarak, protestoya katıldı. Bu halkın ERNK otoritesine ne denli bağlı olduğunu en güzel göstergesi oldu.

Özel tim birlikleri ve askerler, sabah 8.00'den itibaren elerinde kazma, levye ve balyozlarla dükkanların kepenklerini kırmaya ve camlarını indirmeye başladılar. Saat 10.00 olduğunda sömürgeci barbarlar, bütün dükkanların kapılarını kırmışlardı.

Bu gelişme üzerine halk zorunlu olarak, dükkanlarına dönmeye başladı. Ancak eylem amacına ulaşmış, tüm halk ERNK'nin çağrısına uymuştu.

Özel tim ve askerler, kepenkleri kırar ve dükkanlardaki eşyaları dağıtırken belediye ve trafik araçlarının hoparlörlerinden 5 dakikada bir yapılan anonselerde Olağanüstü Hal

Bölge Valiliği'nin 4 nolu bildirisi okundu. Bu bildirimde, her türlü güvenlik önleminin alındığı, ilçeye giriş ve çıkışların denetim altında bulunduğu, kepenklerini açmayanlar hakkında 286 sayılı anayasa maddesi gereğince kanuni işlem yapılacağı duyurusu yapıldı. Sivil polisler ise dükkanlarını ve iş yerlerini açmayanların adreslerini ve isimlerini alarak, gözaltına alacakları yurtseverleri tespit etmeye başladılar.

Faşist birlik yöneticileri, gazetecileri de fotoğrafl çekmemeleri için tehdit ettiler. Özel tim araçları mehter marşları çalarak, şehrin caddelerinde tur atıp halkı tahrik ettiler ve şehrin giriş çıkışında video ile çekimi yaparak, gerektiğinde şehre toplu bir saldırı planı içinde olduklarını gözlemlediler.

Kızıltepe'deki kepenk kapatma eylemi, sömürgeci düşmanın korkusunu iyice artırdı. Bulundığı üzere Mart ve Mayıs 1990 kitlesel eylemlerinde Kızıltepe'de de çeşitli gösteriler olmuş, fakat bu eylemlilik Nusaybin ile Cizre'deki kitlesel eylemlere varamamıştı.

ARGK, Kızıltepe'ye yönelik olarak isabetli bir çalışma içine girmiş, Eylül ayı içinde işbirlikçilere yönelik bir çok başarılı eylem gerçekleştirmiş, Kızıltepe'de ulusal kurtuluşçu örgütlerine ivme kazandırmış, düşmanın binlerce askerle giriştiği operasyonlar boşa çıkarılmıştı. Kızıltepe'yi çok kısa sürede kitlesel eylem durumuna getiren işte ARGK'nın bu isabetli çalışması oldu.

Faşist subayları cezalandıran iki yurtsever şehit oldu

Abdulkadir TEKDEMİR

6 Ekim günü Kara'nın Ardahan ilçesinde, sömürgeci ordunun 25. Piyade Alayı'nda 2 subayı öldüren ve birini de yaralayan Abdulkadir TEKDEMİR (Hasan) ve Halil İbrahim ALTINDAĞ adlı kahraman yurtseverler, 18 ve 17 Ekim günleri Erzurum'un Oltu ve Şenkaya ilçesi bölgelerinde sömürgeci ordu güçleriyle girdikleri çatışmalarda şehit oldular.

Sömürgecilerin bu yurtseverleri ağır yaralı ele geçirdiği ve barbarca katlettiği bölgedeki halkın genel kanısı. Subayları cezalandırdıktan sonra, silahları ve bol cephane ile kaçan yurtseverlerin, şehit oldukları çatışmalarda, düşmandan daha çok sayıda asker öldürdükleri tahmin edilmektedir. Çünkü, sömürgeci-ler, bu çatışmalar hakkında hiç bilgi vermediler. Ayrıca iki yurtseverin, bölgedeki gerilla birimlerine varmak istedikleri, ancak buna muvaffak olmadıkları anlaşıyor.

Şehit iki yurtseverden Ergani doğumlu Abdul-

H. İbrahim ALTINDAĞ

kadir TEKDEMİR (Hasan), 1980'de bölgeye giden PKK'lı öncü gruplarla ilişkili geçmiş, Ergani ve çevre köylerdeki yurtsever örgütlenmeye yer almış, aynı yıl, Botan'ı katederek eğitim görmüş, eğitimde canlılık ile giza dökmüş ve 16 Ağustos 1984 atılımından önce bir grup yoldaşıyla birlikte çalışmak amacıyla Diyarbakır bölgesine yollanmıştı.

Atılımında da yer alan Abdulkadir TEKDEMİR, Ergani ve Çermik'te 1985 ve 1988 yılında şehit olan Bilge YUMUŞAK (Cabbar) ve Ömer ASLAN (Şerif) ile birlikte çalışmış, bölgedeki eylemlerde yer almış, büyük hain Hidayet Bozyüzü'nün 1986 yılındaki ihaneti ve bunun yol açtığı tahribat sonucu Part'iyle ilişkisi kesilmiş, sonradan düşmana esir düşmüş, cezaevinden bırakıldıktan sonra hemen askere götürülmüştü.

Şehit olan ikinci yurtsever Halil İbrahim ALTINDAĞ'ın yaşamı hakkındaki bilgiyi henüz öğrenemedik.

Cizre'nin Hoser köyünden bir yurtsever

Faşist TC askeri birlikleri tarafından Hoser (Düzova) köyüne yapılan baskında üçü baygın 30 yurtsever gözaltına alındı. Bu bayınlardan genç kız olan Zeynep Evrimik ve Ayniye Sevilgen, gördükleri ağır işkence ve kötü muameleden dolayı, akli dengelemleri kaybetmiş durumdadır.

Ayrıca İskender'de öldürülen Abdurrahim Tannibilir, 2 Eylül 1990 tarihinde gözaltına alındı. 5 Eylül 1990 tarihinde cezaevi hiç bir tıbbi kontrol yapılmadan, askeri kontrol altında alıcısına gönderildi.

Bizim istediğimiz, durumun İHD'ne bildirilerek, heyet oluşturulup köye, durumu araştırmaya gönderilmesinin sağlanması. Çünkü, şu an 150 hanelik köy boşalmış durumda. Neden insanlarımız sürgün ediliyor? Sürgünden geri kalanlar da şu an Diyarbakır cezaevinde. Bunların isimleri şöyle: Abdullah Tannibilir, Ahmet Seçilmiş, Şükrü Evrimik, Ahmet Oruç, Cemal Selçik, A. Latif Selçik, Hasan Erdoğan, Hidir Seçkin, A. Rahim Seçkin, Zafar Seçkin, Taybet Çelebi, Hasan Karademir, Sabri Çiğir, Sadık Yuruk. Bunlar isimlerini tespit edebildiklerim. İsrailiyle bu yurtseverlerin tutuklanmasına aracı olan da Bedran sivil ihbarcı.

24 Eylül 1990 / Hamburg

Açlık grevleri yığınları eyleme kaldırıyor

Diyarbakır 1 nolu cezaevindeki siyasi tutukluların açlık grevi 24. gününü doldurdu

Diyarbakır 1 nolu cezaevin- den 7 Ekim 1990 günü 14 siyasi tutuklunun sürgünü ardından, 8 Ekim günü bu cezaevinde kalan siyasi tutukluların başlattığı açlık grevi 24. gününü doldurdu.

Diyarbakır 1 nolu cezaevinde 10 koğuş bulunuyor. Tutuklular 5'er koğuş dönüştürülmesi olarak açlık grevine gidiyorlar. Şimdiye kadar her gün toplam 200'ün üstünde tutuklu açlık grevinde.

Sömürgeciler, açlık grevi direnişini kırmak için her yolu deniyorlar. Cezaevinde açık gördüğ kaldırılmış durumda. Bu uygulama Diyarbakır özel tip cezaevine kadar sürüyor, yaygınlaştırılmış durumda. Gazeteciler cezaevine yaklaştırılmıyor, heyetlerin tutuklularla görüşme hakları geri çevriliyor.

21 Ekim günü özel tim ve çevik kuvvet polisleri, tekrar koğuşlara dalarak açlık grevindeki tutuklulara saldırdılar.

Siyasi tutukluların açlık grevi, tüm toplumu etkilediği gibi, adı suçlardan yatan tutukluları da etkiliyor ve direniş sevk ediyor. Diyarbakır muhabirimizin bildirdiğine göre, Diyarbakır kapalı cezaevinde kalan siyasi nedenlerden tutuklu olmayan tutuklular da 3 günlük dayanışma amaçlı açlık grevi yaptılar.

Tutuklu yakınları, gazeteciler

cezaevinde devam eden açlık grevinin şimdiye kadar uyarı amaçlı olduğunu, sürgün ve baskıların önüne geçmeyi hedeflediğini, ancak bir şeyin değişmediğini, tam aksine baskıların arttığını ve yeni sürgünlerin gündeme getirildiğini, bu yüzden de savaş esirlerinin, sürekli açlık grevlerini 1 Kasım tarihinden itibaren ölüm orucuna dönüştüreceklerini söylediler.

Hemen hemen Türkiye ve Kürdistan'da özel tip cezaevlerinin tümünde siyasi tutukluların belli sürelerle yaptığı açlık grevleri bitmekle beraber, dönüşümlü olarak sürdürülmesi planlandı. Her an bu direniş de uyarı niteliğini taşıyarak sürekli açlık grevine dönüştürülebilir.

Öte yandan Amasya özel tip cezaevine Diyarbakır'dan sürgün edilen 17 siyasi tutukluyla özel baskı uygulanıyor, bunların diğer siyasi tutuklularla temasları önleniyor, ziyaretleriyle görüştürülüyor ve eşyaları kendilerine verilmiyor.

Diyarbakır 1 nolu cezaevin- den 72 tutuklunun daha sürgün edileceği tutuklulara iletildi. Bu cezaevinde yeni bir huzursuzluğa yolaçmış durumda. 72 kişilik listede kararsızlık gösteren, hatta ihanete kadar varan tahrihat yaratanlar da var. Sömürge-

cilerin tutuklulara iletildiği bu yeni sürgün listesi: A. Rahman Demir, Adnan Karakaş, Aydın Köçer, Eski Turan, Hayrettin Ekinci, Görler Sinan, Mahmut Aslan, Haşim Kıpır, Şemsettin Menteş, M. İsa Demirtaş, Faruk Kavak, Fuat Kardeş, Yusuf Ertürk, Hüsnü İlker, Nalim Tunç, Behattin Demir, M. Emin Çaynak, M. Ata Sarı, Edip Em, Şemsettin Bıçkın, A. Hakim Güven, Hasan Baykara, A. Rahman Dadak, Murat Değer, Yusuf Ecevit, Ömit Doğan, Davut Taşkal, Haydullah Saçı, Yasın İşlek, Mustafa Sıdar, Mahmut Zeyrek, Hüseyin Akman, Latif Cebe, Şeyhmuş Yavuz, Ahmet Dizi, M. Halil Demir, Hakim Yavaş, Burhan İlik, Ebubekir Kaya, Ahmet Aydın, Hüsnü Bayar, Mehmet Ayık, Süleyman Makaracı, A. Rezak Gök, Ramazan Atabay, İbrahim Kılıç, Veli Hüseyin, Süleyman Yılmaz, Sadık Tan, Ahmet Gök, Ramazan Kaya, Ahmet Becet, Yusuf Salgın, Feriye Gülmez, M. Şerif Tunç, Hüseyin Oral, A. Kerim Beyar, Ahmet Üren, Fehim Çetiner, M. Arif Sevik, Ahmet Ayhan, Mehmet Aksoz, Süleyman Özgül, Ebubekir Yıldız, Muhittin Tatlı, Halil Güllü, Sabih Güllü, Ali Ertan, Bozan Açılan, Ensari Özmen, Ekrem Aydın, Lezgin Coşkun.

Diyarbakır

Tutuklu yakınlarının kitlesel açlık grevi günlüğünden

Sürgün, savaş esirleri üzerindeki artan baskıyı ve köy göçertmeleri protesto amacıyla tutuklu yakınlarının SP Diyarbakır il binasında başlattıkları açlık grevi 22 Ekim gününden itibaren sürmektedir.

Açlık grevi, dayanışmaların sürekli ziyaretlerine uğruyor. Çevre ilçelerden gelen halk grupları, öğrenciler, demokratik-yurtsever meslek oda ve sendika heyetleri, ellerinde çiçekler ve dayanışma mesajlarıyla açlık grevi direnişçilerini ziyaret ediyor, temsilcilerini belli sürelerle eyleme katıyor, her heyetin ziyaretini bir forma dönüştürüyor. Açlık grevi eylemlerinden doğrudan aldığımız haberlerle, bu ziyaretlerde karşılıklı güler o-kunuyor, marşlar söyleniyor, halay çekiliyor. Nitekim 20 Ekim günü 150 kişilik üniversite öğrenci grubu, açlık grevlerini ziyaret etti ve aralarında 10 kişi, açlık grevine oturdu, böylece 66 olan açlık grevi eylemcilerinin sayısı 66'e çıktı.

grubu çok iyi tanıdıklarından deneyimlediler. Sıraya SHP heyeti de girmiş. Anlaşılan bunların bir kısmı halka direniş açılacak ve çok geniş kamuoyu oluşturan açlık greviden yararlanmayı akollarından geçiriyor olmalılar. Niyetleri ne olursa olsun, bunların davranışı Kürdistan gerçekliği karşısında ideolojik teslimiyetleri anlamına gelmektedir. Çünkü, her ziyaretçi heyetine açlık grevcilerinin söyledikleri nettir, her konuşmada dile getirilen Kürdistan ve Kürt halkının ulusal bağımsızlığıdır.

Açlık grevleri, nüfus sayımının olduğu 21 Ekim günü ne kendilerini saydırdılar, ne de açlık grevine ara verdiler. Bu gün önceden kendileriyle konuş-tuk. Gazetemize, "Biz Kürt halkını yok sayan nüfus sayımına protesto ediyoruz, kendimizi saydırmayacağız, halkın da saydırmaması ve sayımı protestoya katılması için her şeyi yapacağız" dediler ve dediklerini de yaptılar.

Adana açlık greviden

Bismil

Sürgün ve sürekli açlık grevi

17 Ekim günü Bismil özel tip cezaevinde çoğu siyasi hükümlü 25 tutuklu sürgün edildi. Diyarbakır 1 nolu cezaevinde olduğu gibi, Bismil'de de tutuklular zor kullanılarak ve dövülerek sürgüne gönderildiler.

Sürgün edilen savaş esirleri ve kapatıldıkları cezaevleri şunlar: Çankırı-Kurşunlu ilçesi cezaevine: Ahmet Eylemli, Hüseyin Gedik, Murat Dündar, M. Ali Kılıç, Behzat Alp; Tokat-Niksar ilçesi cezaevi: Abdollah Tatar, Rahmettin Korkmaz, Abdurrahman Bozkurt; Sivas-Yıldızeli ilçesi cezaevi: Ahmet Önen, Ahmet Argun, Memduh Yunusoğlu, Mustafa Bayram, Şemsettin Ural; Yozgat-Akdağmadeni ilçesi cezaevi: Mustafa Ürün, Halit Çetinkaya, Hasan Kolıbaç, Mehmet Polat, Mustafa Hakan ve Selanik Öner.

Bismil cezaevinde kalan siyasi tutukluların, Diyarbakır 1 nolu cezaevinde süren açlık greviyle dayanışma amacıyla başlattıkları sürekli açlık grevi ise 21 Ekim tarihinden itibaren süresiz açlık grevine dönüştürüldü.

Sürgün edilen savaş esirlerinden KAMUOYUNA!

7.10.1990 akşamı saat 6 sularında özel tim, komando ve sivil polis ekipleri Diyarbakır 1 nolu cezaevini dışarıdan abluka yaptı. Bir saat sonra, Diyarbakır Cumhuriyet Savcısı ve bir polis ekibi, benim de dahil olduğum tutuklu temsilcileri ile koğuş sorumlularını idare bölümüne çağırdı. Cumhuriyet savcısı 100 kişinin sürgün edileceğini, bunların hazır olmalarını istedi. Tutuklu temsilcisi olarak sürgün edileceklerin listesini isteyince, savcı, "liste verme yetkisinin olmadığını, hazırlanmadığımız takdirde zor kullanılacağını" söyledi. Biz de zorla sürgüne karşı olduğumuzu belirterek koğuşumuza geri dönmek istedik, savcı da "Tümünüzü güdün, getir-mişse dışarıdaki komutan-dan listeyi almaya gideyim" deyip dışarıya çıktı.

Bir müddet sonra tutuklu temsilciliği ve koğuş sorumluları olarak tekrar idare bölümüne çağırıldık. Burada bazı sivil polis, özel tim ve komandolar zorla etkisiz hale getirip, ağzımızı kapattılar. Daha sonra joplularak, yerde sürükleyerek karga tulum sevk arabasına atıldılar.

Bizleri arabalara bindirdikten sonra yüzlerce vurucu tim elemanı kalealar ve joplularla gece yarısı koğuşları basıyor. Tutuklular yerlere yatırılarak umansız bir baskı ve işkenceye tabi tutuluyor. İsimlerini vermemekte direnen tutuklulara vahşice işkenceler yapılıyor. Gardiyanlar ve idarenin memurları, tutukluların isimlerini söy-

lemelerine rağmen, özel tim ve polis tutuklulara isimlerini söyletirmek için özel işkence yapıyor. Sevk edilen tutuklularla beraber orada kalan onlarca tutuklu da ağır şekilde yaralanıyor. Siyasi tutukluların hemen hemen tümü işkenceden geçirilerek gece boyunca süren işkenceler, atılan sloganlar, insan hakları şifreleri arasında sabaha kadar süren operasyon tamamlanıyor. Sonuçta 100 siyasi tutuklu sürgün ediliyor.

Sürgün operasyonu esnasında orada kalan ve sürgün edilen tutuklulara ait maddi değerli olan eşyalar, operasyona katılan görevlilerce talan ediliyor, kalan eşyalar ise kullanılmayacak bir şekilde tahrip edilmiştir.

Bu sürgünün asıl amacı Diyarbakır cezaevinde eskiden beri kalan siyasi tutukluları uzaklaştırmak, yeni tutukluların devrimci ve yurtseverler üzerinde baskı ve terörü hakim kılmak, cezaevinde bulunan itirazçılar aracılığıyla diğer tutukluları itirafa sürüklemek ve orasını bir direniş odağı olmaktan çıkarmak şeklinde özetleyebiliriz.

Sürgünü protesto etmek için cezaevinde kalan ve sürgün edilen tutuklular açlık grevine başlamışlardır.

Sürgün edilen tutuklular Ceyhan, Aydın, Bursa, Nazilli, Malatya, Çanakkale, Amasya ve Bartın cezaevlerine kapatılmışlardır.

Diyarbakır 1 Nolu Cezaevinden, Ceyhan Özel Tip Cezaevine sürgün edilenler adına M. Sizin Tunç, Remiz Avcı

8.10.1990

Bu yılki nüfus sayımının soruları arasında "Türkçe'den başka bildiğiniz dil var mıdır?" vb. Kürt halkı ile dilinin varlığını ve Kürt nüfusunun düzeyini ortaya çıkararak sorulara yer verilmedi.

Açlık grevine toplumun gösterdiği büyük ilgi ve destek nedeniyle sömürgeciler doğrudan saldıramıyor, ancak uzaktan denetim altında tutuyor, binaya girip çıkanlardan gözlerine kenetlendikleri yurtseverleri gözaltına alıyorlar. Şimdiye kadar bu şekilde 4 yurtseverin gözaltına alındığı saptandı. Polis, açlık grevinde olanların yakınları olan bu 4 yurtseverin gözaltına alındığını gizliyor.

Diyarbakır'daki demokratik-yurtsever meslek odaları ve sendikalar da açlık grevlerini ve eylem amaçlarını desteklediklerini göstermek ve eylemin amacına ulaşmasına destekte bulunmak amacıyla farklı eylem biçimlerini geliştirmeye hazırlanıyorlar. Diyarbakır Barolar Birliği cübbelerini ve diplomalarını Diyarbakır DGM binası önünde bırakmaya ve belli süre davaları protesto etmeye hazırlanıyor. Baro yönetimi, Türkiye'deki tüm baro yönetimlerine yaptığı çağrıda desteklenmelerini de istedi.

Nusaybin

Açlık grevi tüm şehri ayağa kaldırdı

16 Ekim günü SP ilçe binasında başlayan açlık grevine, direnişi sürekli kılmak ve nüfus sayımı nedeniyle 20 Ekim gününün bitiminde ara verildi.

Açlık grevi tüm ilçenin ortak eylemine dönüşmüş durumda. 17 Ekim günü açlık grevcilerinin sayısı 55'ti. 18 Ekim günü bu sayı 86'ya çıktı. 20 Ekim günü açlık grevine ara verildiğinde bu sayı 186'ydı.

22 Ekim günü, 60 kişiyle açlık grevi sürekli olarak tekrar başlatıldı. Açlık grevindeki yurtseverler, sayıyı bilinçli olarak 60 civarında tuttuklarını söylediler. 24 Ekim gününe kadar, ilçe ve çevre köylerden 5.000'in üstünde yurtsever dayanışmacı ziyaretinde bulunmuş. 25 Ekim günü ilçe öğrencileri kalabalık gruplar halinde açlık grevcilerini ziyaret ettiler. Diyarbakır açlık grevinde olduğu gibi, her ziyaret bir form, bir seminare dönüş-türüyor, ortaokul, hatta ilk okul öğrencileri ziyaret ediyor ve bu ziyaretlerle direniş türkülerini, şiirleri okuyorlar. Nusaybin açlık grevi direnişinde tüm ilçe, bir örgüt gibi işbirliği içinde çalışıyor. Açlık grevinin sloganlarına, konuşmalarına, türkülerine, halaylarına tümüyle ulusal kurtuluşçu ideoloji ve otorite egemen. Önemli bir gelişme de şu: Halktan her yurtsever ve her açlık grevi direnişçisi, muazzam bir bütçe ve örgütlü tutumla hareket ediyor, sömürgeci provo-

kasyonlara fırsat vermiyor, özel timin en küçük bir yöneliminde tüm şehir bir anda birleşiyor.

Yurtseverler, polislin açlık grevi binasını 100 m. uzaktan izlediğini söylediler.

Açlık grevcilerine ziyaretler ve mesajlar da çok geliyor. Türkiyeli sanatçı ve gazeteciler grubu, Nusaybin açlık grevcilerini de ziyaret etti. Ayrıca İsmail Beşikçi, eylemlerinde açlık grevi direnişçileriyle birlikte olduğunu dair mesaj gönderdi. Beşikçi'nin mesajı alkışlar ve sloganlar eşliğinde okundu.

28 Ekim günü 50 kadar kadın ellerinde çelenklerle grup olarak açlık grevcilerini ziyarete gittiler. Polis binaya 30 metre kalın sert bir şekilde müdahale etti. Kitle polisin müdahalesine karşı direndi. Araya giren SP Nusaybin İlçe Başkanı Süleyman Balan gözaltına alındı ve aynı gece serbest bırakıldı. 29 Ekim günü ise görevli memura hakaret ve mukavemet suçlamasıyla tutuklandı.

Ayrıca polis binaya giren ve çıkanların kimliğini tespiti çalışıyor. Polisin bu provokasyon ve baskılarına rağmen günde açlık grevcilerini ziyaret edenlerin sayısı 3000'den aşağı düşmüyor.

29 Ekim günü açlık grevcilerinin sayısı 66 idi. Her dört günde bir eylemcilerin grup grup değişti. Bu nedenle eylemin daha kitlesel ve sürekliliğinin devamının sağlandığı gazetemizde eylemler tarafından açıklandı.

Siverek

Dayanışma amaçlı açlık grevi başarıyla sonuçlandı

Siverek SP ilçe binasında 15 kadar tutuklu yakınının 17 Ekim günü başlattığı dayanışma ve destek amaçlı açlık grevi, önceden planlandığı şekilde 20 Ekim gününün bitiminde sonuçlandı. Açlık grevcileri yaptıkları açıklamada eylemlerinin bir uyarı olduğunu, sürgün, baskı ve köy göçerilmelerin durmaması durumunda daha kitlesel ve sürekli olarak eylemlerine bir daha başlayabileceklerini söylediler.

1980'den beri yapılan ilk kitlesel eylemi olan açlık grevine ilgi çok büyük oldu. Bu anlamda eylem, daha büyük direnişlerin provası oldu.

Adıyaman

4 günlük dayanışma amaçlı açlık grevi başarıyla sonuçlandı

Adıyaman HEP il binasında yapılan ve çok sayıda tutuklu yakını ile dayanışmacının katıldığı uyarı amaçlı açlık grevi, 22-27 Ekim günleri arasında gerçekleştirildi. Açlık grevi, hüyük yurtsever grupların ziyaret akınına uğradı. Bu ziyaretler sırasında yapılan konuşmalarda eylemin tutukluların sürgününe, idam cezalarının gündemeleştirilmesi ve baskı ile köy göçerilmelere karşı yapıldığı dile getirildi.

Polis, bir ara HEP binasını basarak, ziyaretçileri ürkütme ve açlık grevinin etkisini kırmak istedi. Polisin baskısı tepki ve protestolara yol açtı.

Adıyaman açlık greviden

Cizre

Bir bina açlık grevcilerine dar geldi

8 Ekim gününden itibaren açlık grevine başlamak üzere sürekli yer arayan Cizreli yurtseverler, 19 Ekim günü ilçe SP binası açılır açılmaz, binaya yerleşerek açlık grevine başladılar. Aynı gün açlık grevine oturanların sayısı 200'ü aştı. Ziyaretçilerle, açlık grevi binasının etrafı o kadar kalabalıklaştı ki, miting alanına döndü. Sloganlar ve halaylar halkı alana toplamaya yetti.

Panice kapılan sömürgeciler, kitleyi dağıtmak istediler. Bir ara binanın önünden geçen Cizre tugay komutanının içinde bulunduğu araç, çocuklar tarafından bozruk domates ve çöprü yağmuruna tutuldu. Özel tim, bu durumu provokasyon için bir fırsat olarak değerlendirmek istediysede, yağlı yurtseverler çocukları durdurarak, provokasyona fırsat vermediler.

20 Ekim gününün bitiminde

ara verilen açlık grevine 22 Ekim günü daha büyük katılımı tekrar başladı. Açlık grevine özellikle köylülerin ilgisi çok fazla. Köylüler grup grup ilçeye geliyor, açlık grevcilerini ziyaret ediyor, uğradıkları baskıyı anlatıyor ve buna karşı birliğine direniş aşıyorlar. 22 Ekim gününden itibaren Silopi'den de bir grup yurtsever Cizre'ye gelerek açlık grevine katıldı.

Açlık grevine oturanların sayısındaki aşırı fazlalıkla üzerine SP ilçe binası yetersiz kaldı. Bunun üzerine aynı gün beş katlı bir otel SP adına kiralanarak, eylemciler oraya taşındı.

Cizre kitlesel açlık grevi süresiz olarak devam ediyor. 29 Ekim günü de Diyarbakır'dan ziyarete gelen kalabalık öğrenci grubundan 40 kişi daha dayanışma amacıyla Cizre açlık grevcilerine katıldı.

ular Sömürgeciler, bir parti binası dışında açlık grevine izin

vermeyeceklerini yurtseverlere bildirdiler. İl'de polis, eylemci yurtseverlerden 5'ini de gözaltına aldı.

Öte yandan açlık grevi ve benzeri kitlesel gösteriler ve direnişlerin arım adım tüm Kürdistan şehirlerine yayılması bekleniyor. Van'daki açlık grevi girişimini özel tim ve polis zor kullanarak ve çeşitli engellerle önledi. Açlık grevine hazırlanan yurtseverlerden bir grup, eylemlerini Diyarbakır'da sürdürmeyi kararlaştırdılar.

Adana

Adana'daki kitlesel açlık grevi mitinge dönüştü

Adana HEP binasında yapılan uyarı amaçlı açlık grevine 150'den fazla tutuklu yakını, dayanışmacı yurtsever ve Türkiyeli devrimci-demokratlar katıldı. Beş günlük olan ve 22 Ekim gününün bitiminde sonuçlandırılan açlık grevinin, bu beş gün içinde binlerce dayanışmacı ziyaret etti. Bunlar arasında Adana'daki Kürt yurtseverleri, avukatlar, sendikacılar ve bir grup milletvekili de vardı.

Halk sömürgecilerin bayramını protesto etti

Cizre'den aldığımız haberlerde halktan ve öğrencilerden kınama faşist sömürgeci devletin 29 Ekim Cumhuriyet bayramına katılmadı.

Buna karşılık açlık grevcilerinin bulunduğu binanın etrafı bir bayram havasını andırıyordu.

Sömürgeciler bu duruma tepki göstermek istediler. Örneğin bazı özel tim elemanları hallice, "bizim bayramımıza katılmıyorsunuz, anladık, bununla biz aynı bir halka demek istiyorsunuz" vb. sözlerle saldırdılar.

Nusaybin'de sömürgecilerin bayramını sadece ve sadece 16 çocuk izledi.

Benzer durumun Kızıltepe ile Mardin'in diğer ilçelerinde de, hatta Diyarbakır'da da olduğunu, sömürgeci bayramın halktan kopuk bir askeri gövde gösterisi şeklinde geçtiğini, çoğu il ve ilçeden görüşlerini aldığımız yurtseverler ilettiler.

Son haberler

- 30 Ekim akşamı ARGK gerillaları, İlçe-Genç arasında 6 araçlık döşman konvoyunu imha etti.
- 30 Ekim günü sömürgeci güçler, Nusaybin'de eylemci ziyaretçilerine saldırdı. Halktan beş yaralı var. Halk eline geçirdiği herşeyle misillemede bulundu. 6 özel tim elemanı yaralandı. Açlık grevcilerinin sayısı iki katına çıktı.
- 29 Ekim'de ziyaretçi yasağına karşın, kitleler Diyarbakır 1 nolu cazevi önünde büyük bir protesto gösterisi yaptı.

Sömürge Valisi Hayri Kozakçıoğlu, Nusaybin'de halkın direniş duvarına çarptı

İlayrı Kozakçıoğlu, 17 Ekim günü, ilçedeki sömürgeci güçleri denetlemek ve köy muhtarlarıyla toplantı yapmak amacıyla Nusaybin'e gitti.

Sömürge valisinin ilçeye geleceğini ve gezinin amacını önceden öğrenen ilçedeki ERNK örgütü ve yurtseverler, faşist valiye hakettiği ders vermek üzere hazırlıklara başladılar. Valinin gezisinin açlık grevine rastlaması ve hemen iki gün önce ARGK'nin ilçede bildiri dağıtması, vali için talihsizlik oldu.

Büyük güvenle önlemleri altında Hükümet Konağı'na gelen Kozakçıoğlu, ilçe halk eğitim merkezine gitmek istedi.

Burası açlık grevcilerinin bulunduğu binanın hemen karşısına düşmektedir. Sömürge valisinin geçtiği an 50'den fazla yurtsever sloganlar eşliğinde halay çekiyor ve ARGK savaşçıları üzerine beslenen türkülerini okuyordu.

Aynı günün sabahı, ise müdürü ve yardımcısı öğrencilerden bir grubun Kozakçıoğlu'nu karşılamasını istedi. Öğrenciler, "Babalarımızın katilleriyle bizim görüşecek hiç bir şeyimiz yok" deyip, aralarından hiç kimseyle katil valiyi karşılamaya gimeyeceğini söyleyerek, okul müdürüne tepki gösterdiler. Müdürün direktmesi üzerine öğrenciler kendisini dövdüler ve bir

kolunu kırdılar. Okulu toplu terkeden en az 200 öğrenci, valiyi protesto etmek amacıyla ilçe merkezine doğru yürüdüler. Öğrenciler, Fevzi Çakmak polis karakolunu bulundugu ve aynı zamanda askeri taburun karşısında bulunan alandan Yıldırım İlkokulu'na kadar yürüdüler. Öğrencilere halk da katıldı. Kaçakçılar çarşısı, Dört Yol, Kışla mahallesi Köprü yanı ve daha bir çok noktada toplanan öğrenci-halk grupları, "Katil vali defol", "Sömürge valisini istemiyoruz", "Katliamların hesabı sorulacaktır", "BİŞ PKK", "BİŞ ERNK" sloganlarını attılar. Bu sloganlar, faşist valinin kulaklarında çınladı.

Bu sırada polisler ve özel tim, halkın yolunu kesmeye çalıştı. Karşılıklı itişmeler oldu, halk sloganları atmaya devam etti. Polisler, öğrencilerden ikisini gözaltına aldılar. Bunlar Mardin'e götürüldü. Polisin halka saldırısı görüntülemek isteyen bir bayan Alman gazeteci de, polisler tarafından hırpalandı, iki saat gözaltına alındı ve fotoğraf makinasındaki filmleri alındı. Bu bayanla birlikte SP ilçe yöneticisi Meclis Akgün de gözaltına alındı. Halkın tepkisi üzerine polis ikisini de serbest bırakmak zorunda kaldı.

Olayları gözlemleyen Meclis Akgün'e sorular sorduk:

Berxwedan: Kitle tahminen ne kadardı?

M. A.: Grup gruplar, sayı vermek zor, çünkü bir arada değillerdi. Ancak öğrenciler okulu toplu terkedip yürüdüler.

Berxwedan: Yürüyüş yapan öğrenciler ne kadardı?

M. A.: Liselin 800 öğrencisi var. Bunların yarısı sahaşçı, yarısı da öğrenci. Okuldan çıkıp gösteri yapanlar 200'den fazlaydı. Bir de şehir içinden katılanlar çoktu.

Berxwedan: Açlık grevindeki durum nasıl?

M. A.: Dün (16 Ekim) 20 kişilik katılım daha oldu, ziyaretçiler ise çok kalabalık.

ALMANYA PKK DAVASI BİRİNCİ YILINI DOLDURDU

Açlık grevi:

Düsseldorf PKK davasında yargılananlardan tutuklu 6 devrimci ve yurtsever açlık grevi yaptı

23 Ekim 1990 günü duruşma- da tutuklular adına açlık grevi kararını açıklayan Ali Haydar Kaytan, kısa konuşmasında şun- ları söyledi: "Türk sömürgeci- rinin Kürdistan'da sürdürdüğü- leri soykırımı ve FAC'nin Kür- distan'a asker gönderme giri- şimini protesto etmek, Türkiye ve Kürdistan cezaevlerinde si- yasal tutukluların direnişle- riyle dayanışma göstermek, ayrıca kaldığımız cezaevle- rinde ve ana duruşma sala-

nundaki kötü tutukluluk ko- şullarının iyileştirilmesi için avukatlarımızın verdikleri di- lekçelere dikkat çekmek üzere yarından (24 Ekim) itibaren bir haftalık açlık grevine baş- layoruz."

Kürt tutsakların açlık grevi 30 Ekim 1990 gününe kadar sürdü, açlık grevine halen tutuklu bulu- nan Meral Kır, Selahattin Er- dem, Ali Haydar Kaytan, Hasan Hayri Güler, Ali Aktaş ve Ekrem Güngör katıldılar.

Miting ve gösteri:

Kürdistan Yurtsever Kadınlar Birliği (YJWK), mahkeme binası önünde gösteri ve miting düzenledi

24 Ekim günü sabahın erken saatlerinden itibaren Almanya'n- ın dört bir yarından otobüsle- le mahkeme binasının önüne ge- len yurtsever kadınlar, çocuk- ları, mülki kıyafetleri, pankart- ları, slogan ve halaylarıyla bü- yük bir gösteri düzenlediler.

300 civarında yurtsever ka- dının katıldığı gösteri sabahın al- tıncı saatte devam etti. Mah- keme salonuna sayıları çok fas- la olduğu için ancak sırayla gi- rebilen kadınlar, içeride de tutuk- lularla dayanışma sloganları at- tılar, birlikte marş söylediler ve tutuklulara birlik adına bir me- sajlı verdiler. Kadınlar bu mesaj- larında tutuklulara hitaben "Kürdistan halkının sorumlul- ğunu üstlenmiş Alman emper- yalizminin sancak sandalyesine oturarak yargılanan сіle yol- daplara uzun mücadele ruhuy- la selamlarınız" diyerek YJWK olarak bu davada verdikleri

mücadelede yanlarında olduk- larını belirttiler.

Kadınlar mahkeme heyetine davanın hemen düşürülmesi ve tutuklu Kürt politikacıların bir- rakılması, Almanya'da Kürtler üzerine olan baskıların kaldırıl- ması ile Alman Devletinin elini Kür- distan'dan çekmesini içeren bir protesto metni verdiler ve da- vayı sloganlarıyla protesto et- tiler. Kadınların gösterisi karşın- da binalan mahkeme heyeti de, kadınları dışarı atmakla tehdit etti. Davanın yalancı şahidi Nu- ret Aslan da kadınların, "Ya- şaşın direniş, kahrolsun İ- hanet" sloganları altında du- ruşmaya getirilip götürüldü.

YJWK, derici ve demokratik Alman kamuoyuna dağıttığı bil- dirilerle de, davanın hemen dur- durulması ve tutuklu Kürt poli- tikacılarının derhal serbest bi- rakılmaları için duyarlı olma- rını istedi.

Basın toplantısı:

Davanın birinci yıldönümünde basın toplantısı

Düsseldorf'ta 24 Ekim günü yapılan basın toplantısına davi- nin avukatları ile yargılanan Kürt politikacıları adına, tutuk- suz yargılanan M. Salı Yıldırım katıldılar. Toplantıyı İPA, Reu- ter, WDR, taz, Bild ve daha bir- kaç basın ajansı ve gazetenin haber muhabirleri izledi.

Basın toplantısında yapılan açıklamada, davanın bir yıllık özetlemesi yapıldı, davanın asıl amacı PKK'yı terörist göster- mek olduğu, cam kafe ve izleyi- cilere getirilen kısıtlamalar ile yargılananlar üzerinde kurulan

baskının bu amaçla yapıldığı vurgulanarak, TC'nin Kürdis- tan'da insan haklarını aşıya al- dığı, FAC'nin Kürdistan'a asker gönderme emelinde olduğu, bö- yle bir gey olursa Kürt halkının tutumunun şiddetli tepki ola- cağı, FAC'nin PKK ile TC arasın- daki savaşta süren TC'nin ya- nında yer aldığı, Alman devleti- nin Kürt halkının parçalanmışlı- ına destek vermesinin utanç verici olduğu ve Alman halkının böylece kara bir lekeyi kabul et- memesi ve bunun karşısında du- rulması gerektiği belirtildi.

Davanın kısa bilançosu

□ Düsseldorf'ta sürmekte olan PKK davası 24 Ekim 1989 günü açıldı. Ancak davanın hazırlık çok önceden yapıldı. İlk tutuklamalar 1988 Şubat a- yında başladı ve Alman savcılık yetkilileri siyasal amaçlarına uygun bir dava yürütmek için uygun sayıya varana kadar tutuklamalara devam ettiler.

□ Almanya savcılar, ilk elden Hasan Doğan ile Nusret Aslan isimli ajan-piyonları yalancı şahit olarak hazırladılar. Sonradan bunlara Ali Çetiner ilave edildi. Ali Çetiner'in ifradan eklenmeden savcılık iddianamesini hazırlayamadı. Salı bu dava için Alman ceza hukukunda değişiklik yapı- larak, "Piyonluk Yasası" çıkarıldı. İfratçıları için 2/3 oranında ceza indirimi öngörüldü.

□ Tutuklular, birbirinden soyulanmak ve kitlelerle bağlarını koparmak için aynı cezaevlerine, koşulları çok sert izolasyon hücrelerine konular. Tutsak Kürt devrimci ve yurtseverleri, davanın siyasal niteliği ve kötü cezaevi koşullarına karşı en az dört defa uzun süreli açık grevleri yaptılar.

□ Tutukluların ifraz ve protestolarına rağmen, Düsseldorf'taki Yüksek Eyalet Mahkemesi, davi- nin savcılar ve kendileriyle ortak çalışan ikinci "avukatları" atadı.

□ Davanın ancak 1988 sonlarında hazırlanabilen iddianamesi, kapsamı ve sayfa-belge yekünü açısından Almanya tarihinin en kapsamlı iddia- nemesi oldu.

□ Davanın görüleceği Düsseldorf kentinde 10 mil- yon Mark'a mal olan bir sığınak salon yapıldı.

□ Davadan yargılanan Kürt politikacıları, bir hukuk devleti için utanç verici bir uygulama olan cam kafes içinde duruşmalara çıkarıldılar. Cam kafes, direniş ve tepki sonucu anlamsız duruma gelerek ancak 1990 Şubat ayında kaldırıldı.

□ Mahkemenin açıldığı 24 Ekim 1989 gününden bu yana leşeröman sorunu ve yolaçığı skandallar devam etmektedir.

□ Hakim ve savcıların provokasyonuyla mah- keme salonunda polisi ve gardiyanlar iki defa

tutsaklara ve dayanışmacı izleyicilere saldılar.

□ Şimdiye kadar davada iddia makamı 10 milyon Mark harcamış, bunun 50 milyon Marka çıkacağı hesap edilmektedir.

□ Bu dava için hazırlanan üç ifradıçıdan Hasan Doğan'ın mahkeme salonunda ifadesini tekrarı- lamasını hakim ve savcılar önledi. Nusret Aslan ise yalancıları, kendisini hazırlayan hakim ve savcılar zor duruma sokmaktadır.

□ Davanın 150 şahidi bulunmaktadır. Bunlardan şimdiye kadar ancak 5'i dinlenebilmiştir.

□ Düsseldorf'ta yargılanmak amacıyla 18 Kürt devrimci ve yurtsever, 15'i tutuklu olmak üzere mahkemeye çıkarılmış, bunlardan 8'inin tutuklu- luk durumu Şubat 1990'da kaldırılmış, Ekim 1990'da da bir tutsak daha serbest bırakılmış, şimdiye kadar bir kişi hasta olduğundan davası durdurulmuş, bir diğerinin ise davası düşürülmüş, halen 6'sı tutuklu, 10 tutuksuz olmak üzere 16 devrimci ve yurtseverin mahkemesi sürmektedir. Alman mahkemesi serbest bırakılan her Kürt için 20 ile 50 bin Mark arasında kefalet alma, Alman hukuk tarihinde siyasal davalar için kefalet gibi utanç verici bir uygulama hemen hemen ilk defa, özellikle de bu kapsamda uygulanmıştır.

□ Bu davaya ek olarak Alman hakim ve savcılar, Celle ve Koblenz'de de PKK davaları düzenle- mekte, bu davalarda da iki tutuklu 6 yurtseverin yargılanması amaçlanmaktadır.

□ Alman savcılığı, aldığı önlemler ve propagan- dayla Kürt yurtseverlerini davayı izlemekten ve yargılanmak istenen Kürt politikacılarına destek vermekten vazgeçirmek istedi. Ancak, tam tersi bir durum doğdu. İlk günden bu yana mahkeme salonu sürekli doldu, yurtseverlerin miting ve gösterileri birbirini izledi, dava bir kenetlenme odağı haline getirildi. Alman basını ve politik çevreleri de, dava üzerine değerlendirmelerinde hakim ve savcıların yorumlarına katılmadılar, onları ve uygulamalarını eleştirdiler.

□ Bir yıldır süren davanın daha en az iki yıl sürdürülmesi planlanmaktadır.

Kısa özetlemesinden de anlaş- ılabacağı üzere, Almanya'daki PKK davası bir utanç davasıdır. Tah- ki bu utanç PKK ve Kürdistan halkına değil, demokrasi bir hukuk devleti olduğunu iddia eden Alman devletine aittir.

Çünkü bu dava Türk sömür- gecisi devleti adına açılmıştır. Davanın bu karakteri belgesevidir. Bir tarafta mazlum bir halk ve ulusal varlık davası, diğer yanda soykırımcılık ve terörü resmi devlet politikası yapan faşist- sömürgeci Türk devleti, Alman devleti, bu savaşta, savaşın iki güçten haksız ve terörist olanın tarafını tutuyor, tutmakla da kalmıyor, süren Kürt halkına karşı savaş konumuna giriyor. Türk devletini donatma, Irak'a kimyasal gaz verme, bunun te- sislerinin kurulmasına bizzat ka- tılarak İslafepçe'de Kürt halkının soykırımına ortak olma, Körfez bunalımını gerekçe yaparak Kür- distan'a askeri birlik gönder- meyi planlama ve tüm bunların da ötesinde Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin öne sür- üldü PKK'ye direkt yönelme ve PKK davası açarak, uluslararası al- tında PKK'yi terörist olarak gös- terme komplosunun başrol oyun- culuğuna soyunma, Alman dev- letinin Kürt halkına karşı yürüt- üldü somut savaş uygulamala- rından bazılarıdır.

İnanç özgürlüğünü, din, dil, ırk, renk ayrımı yapılmadan in- sanların eşitliğini ve her halkın özgür olması gerektiğini onayasa maddesi yapmaktan ve yerli gel- diğinde ulusların özgürlüğünden dem vurmaktan çekinmeyen Al- man devleti sözlerinin meşer bu hak-hukuk, demokrasi inanç- ları, Alman tekelinin benelli çıkarlarıyla, "Büyük Almanya devini" yaratmakla sınırlıymış.

Alman devleti, büyüklük gös-

terisini Kürt halkı üzerinde de- niyor. Görülür bir tarzda Alman devleti, PKK davasını dünya jandarmalığında, iç siyasal geri- cileşmesinde, anayasasını ve ce- za hukukunu gerici bir tarafa değiştirmekte kullanmak istiy- or. Alman devleti, bariz bir tarzda Kürtleri ifradileri dışında sadist amaçları için kobay ola- rak kullanmak istiyor. PKK da- vasının, piyonluk yasasının, on- ca masrafın, saldırlarını ve geri- ci propagandanın başka bir

anlamı yoktur.

İnsanın bir an yapılanlar kor- gusunda çığırması olanaksız- dır. 50 milyon insanın ölümüne neden olan Hitler ve Nazi rejimi, Alman emperyalizminin ürünü- dü. Mevcut Alman devletinin sözcükleri, demokrasi elbisesi gi- yerek, yüksek perdeden demok- rasî söylemleri vererek, "barış ve demokrasi" yürüyüşleri düzen- leyerek, Hitler rejiminin utan- cından kurtulamazlar.

Devamı 21. sayfada

Duruşmada hakimlerin yeni bir provokasyonu

İki aydan fazla süredir mahkemede dinlenen, helikopterle mahkeme binasına getirilen ve çelik yelek giydirilmiş olarak poliler arasında duruşma salonuna getirilen ajan Nusret Aslan, önceden hazırlatıldığı aşık bir şekilde ifradlarına devam ediyor. Piyon, Almanya'da hiç bulunmadığı ve hiç bir şekilde bilemeyeceği halde, savcıların yarattığı her bir ölüm olayına kendisine benimselen isimleri veriyor, bu şekilde yerli tutuklamalara davetiyer çıkartıyor.

Sorumluluk alanları Almanya toprakları ile sınırlı olması gereken Alman hakimleri, Alman devletinin jandarmalık iddia- sının somut göstergesi olan bir tutumla robotlarına, PKK'nin Lübnan'daki kamplarını, PKK'nin bağlantılarını, PKK kampla- rının yönetim şeklini vb. soruları sormaya başladı.

Piyon Nusret Aslan da önceden basına yarayan CIA ra- porundaki iddiaları ezberletilmiş bir şekilde tekrarlama- ya başladı. Avukatların sessizliğine de anlam veremeyen tutuklu ve tutuksuz Kürt politikacılarının tümü, hakimlerin bu açık sömürgeci girişimlerine açık ve sert tepki gösterdiler, hakime, "Sen neyin peşinde, sen kim oluyorsun?" dediler. Tutukluların tepkisine, dayanışmacı kadın izleyiciler de sloganlarıyla katıl- dılar. Ajan Nusret Aslan da, "Ben CIA ajanı değilim, Kürt halkını bazı tehlikelerden (PKK kastedilerek) koruyorum" hakaretinde bulundu. Ajanlar ve Alman militaristlerinin hi- mayesine "muhtaç" Kürt halkı! Bu hakaret, tutsakların ve yurtsever izleyicilerin çok daha sert tepkilerine yol açtı.

Bunun üzerine hakimler piyonlarını mahkeme salonundan derhal kaçırmak ve duruşmayı kesmek zorunda kaldılar. Hakimler, yargılanan Kürt politikacılarına haksız cezalar ver- meyi tartıştıkları hakke, kararlarını 30 Ekim günü duruşmada açıkladılar. Tutuklu olan Selahattin Erdem'e 9 oturum duruş- madan men ve tutuksuz yargılanan Hüseyin Çelebi'ye de 7 gün hapis ve 5 duruşmaya katılmama "cezası" verildi. Erdem ve Çelebi'nin konuşmalarını gelerek sayımızla vereceğiz.

Avrupa'daki Kürt yurtseverlerinin sürgün, baskı ve köy göçertmelere karşı protesto eylemleri

"Körfez krizinin gölgesinde devlet terörü:

Türk devletinin Kürt halkına karşı yürüttüğü soykırım savaşına karşı durun!"

Bu başlık Avrupa'daki ERNK taraftarlarının 27 Ekim 1990 tarihli bildirisine ait. ERNK taraftarları bu bildiriye Türk sömürgeciliğinin Kürdistan'daki köyleri, ormanları, ekili alanları, meyve bahçelerini yakıtığını, binlerce Kürt köylüsünü anavatanlarından zorla sürdüğünü; gözaltına alma, tutuklama, işkence ve katliam olaylarına artık ölçü biçmenin olanaksızlaştığını; zindanlarda bulunan yurtsever Kürt tutukluların metropol cezaevlerine zor ve işkenceyle sürgün edildiğini; savaş esirlerini idamı hazırladığını ve insan haklarıyla ilgili her türlü çalışmayı yasakladığını örnekleriyle ortaya koyuyor ve uluslararası düzeyde insan hakları ihlallerini izleme ve önleme çalışması yürüten kurum ve kuruluşlarla, Avrupa'daki tüm demokratik örgüt, sorumlu politikacı ve hukukçulardan; kısacası demokratik Avrupa kamuoyundan şu taleplerde bulunuyor:

- Köylerin ve ormanların yakılması ve göçertmeye karşı durulsun,
- Göçertilen köyleri yakılan ve halen çadırlarda bekleyen, açlıkla pençeleşen binlerce Kürt ailesine acil yiyecek, giyecek, barınak ve tıbbi yardım sağlansın,
- Çadırlardaki binlerce çocuğun açlık ve hastalıktan korunması önlensin,
- Göçertilen köylülerin köylerine dönmeleri ve zararlarının karşılanması için destek verilsin,
- İşkence ve keyfi tutuklamalar hemen durdu-

İsviçre-Stockholm:

23 Ekim 1990 günü 100'ün üzerinde ERNK taraftarı, iktidardaki Sosyal-Demokrat Parti (SAP)'nin il Örgütü binasını işgal etti. İşgal eylemi sabah saat 09.00'dan akşam 23.00'e kadar devam etti. ERNK taraftarları, eylem sırasında Kürdistan'daki Türk sömürgeciliğinin terör ve vahşetini belgeleyen dokümanları SAP il Örgütü başkanına verdiler, konu hakkında orada bulunanları bilgilendirdiler.

Yukarıdaki genel taleplere ek olarak İsviçre'deki ERNK taraftarları, İsviçre hükümet ve parlamentosunun Türk sömürgeci vahşeti, katliam ve sürgün uygulamalarını mahkum ederek TC'yle ekonomik ilişkilerini kesmesini ve rezervlerine bir gözlem heyeti göndermesini talep ettiler.

İşgal eyleminin başlamasıyla birlikte taleplerinin yerine getirilmesi amacıyla 28 ERNK taraftarı da açlık grevine başladı. Eylemcilerin isteği üzerine İsviçre Parlamentosu SAP üyesi ve parlamentonun Türkiye Masası Uzmanı hukukçu Hans J. Frank il Örgütü binasına gelerek açlık grevleriyle görüştü.

24 Ekim günü eylemlerini İsviçre Kızıllaç Örgütü Merkezi'ne kaydıran ve burayı da işgal eden ERNK taraftarları, Kızıllaç yetkililerine ellerinde bulunan belgeleri vererek Kürdistan'daki Türk sömürgeci vahşetine karşı çıkılması ve bundan zarar gören kitlelere yardım edilmesi talebinde bulundular. Belgeleri dikkatle inceleyen Kızıllaç yetkilileri, ERNK taraftarlarıyla düzenli ve sürekli iletme içinde olduklarını ve ellerinden geleni yapacakları sözünü verdiler.

Aynı gün açlık grevlerinden oluşan bir ERNK heyeti, İsviçre Dışişleri Bakanlığı'na giderek, bizzat Dışişleri Bakanı S. Andersson'la görüştüler ve Türk sömürgeci vahşetine ilişkin bel-

gileri verdiler.

Kürdistan'da yaşanan gerçekleri ilk kez böylesine açık, çarpıcı ve doğrudan elde ettiklerini söyleyen Dışişleri Bakanı, ERNK taraftarlarının tüm isteklerini yerine getirecekleri sözünü verdi. Bunun üzerine SAP ve Kızıllaç'a yönelik işgal eylemleri sona erdirildi.

25 Ekim'de bu kez İsviçre'deki

İspanya - 1990

İspanya - 1990

geleri verdiler. Kürdistan'da yaşanan gerçekleri ilk kez böylesine açık, çarpıcı ve doğrudan elde ettiklerini söyleyen Dışişleri Bakanı, ERNK taraftarlarının tüm isteklerini yerine getirecekleri sözünü verdi. Bunun üzerine SAP ve Kızıllaç'a yönelik işgal eylemleri sona erdirildi.

25 Ekim'de bu kez İsviçre'deki

F. Almanya - PKK Davası 1. yıldönümünde protesto edildi

Fransa - Paris:

27 Ekim 1990 günü 1.200 civarında ERNK taraftarı yurtsever, Almanya'da görülmekte olan Düsseldorf PKK Davası 1. yıldönümünde protestolarını haykırarak amacıyla Paris'teki Alınan Elçiliği'ne doğru yürüyüşe geçti.

Yurtseverler, yürüyüş bitiminde tutuklu Kürt politikacılarının derhal serbest bırakılmasını ve Kürt halkına saldırgan nitelikli davanın düşürülmesini

İrleştirmiş Milletler binasını işgal eden 100'ün üzerindeki ERNK taraftarı, yetkilileri belgelerle bilgilendirerek BM New York merkezi, BM Kopenhag İskandinav merkezli temsilciliklerine durumun hemen bildirilmesi talebinde bulundular. BM İsviçre temsilciliği yetkilileri, bu talepleri yerine getirecekleri, bildikleri tüm

İçeren bir talepler mektubunu elçilik yetkililerine ulaştırmak amacındaydılar. Ancak Fransa polisi elçiliğe giden yolun üzerinde barikatlar kurarak provokasyon yaratmak istedi. Yürüyüş kolunun hareketini engelleme çabalarında dı-

retti. Bunun üzerine yurtseverler eylemlerini bir protesto mitingine dönüştürmeye karar verdiler. Yeni katılımlarla birlikte 1.500 civarında bir kitleyle başarılı bir miting gerçekleştirildi.

kuruluşlara sistemli olarak aktaracakları ve ilgili kurumları uyarakları yolunda söz verdiler. Bunun üzerine eylem sonuçlandırıldı.

İsviçre'de ERNK taraftarlarının her üç eylemine de basın geniş yer ayırdı. Haber, radyo ve televizyondan yayınlandı.

İsviçre - Lozan/Cenevre:

27 Ekim 1990 günü 70'in üzerinde ERNK taraftarı, Lozan kentinden Cenevre kentine doğru bir uzun yürüyüşe başladı. Yürüyüş başlayan eylemcilerin sayısı henüz hareket noktasından ayrılmadan 120'ye yükseldi. Yürüyüş güzergahı boyunca yeni katılımlarla uzun yürüyüşçülerin sayısı daha hedeflenen yolun yarısı aşılmadan 200'ün üzerine çıktı.

Savaş esirlerinin ve yurtsever ailelerin açlık grevi eylem dalgaası ile dayanışma içinde bulunmak, Türk sömürgeciliğinin Kürdistan'da köy boşaltma uygulamalarını protesto etmek ve bu temelde kamuoyu oluşturmak amacıyla düzenlenen eylem üçüncü gününde sona erdirildi. Uzun yürüyüş eylemi daha başından beri yurtseverler için de bir eğitim platformu olarak planlandı ve bu açıdan da başarılı bir eylem oldu. Uzun yürüyüşçüler devrim şehitlerinin anısına ve Paris önderliğine hazırlanan bir gereği olarak, bizim için anlamı büyük olan isimler temelinde aynı ayı düzenli mangalar halinde yürüdüler. Mangalara verilen bazı adlar şunlardı: Şehit Hasan BİNDAL, Zekiye ALKAN, Mazlum DOĞAN, Mahsum KORKMAZ, Veli YAŞAR mangaları ve Gabar ile PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN mangaları.

Eylemciler, geceleri açıkta kurulu çadırlarda kaldılar. Her konaklama yeri bir bayram havasını yaşadı. Gece konaklama noktalarında yabancılara yönelik bilgilendirme toplantıları yapıldı. Kültür programı olarak da tiyatro, folklor ve müzik gösterileri sunuldu. İsviçre basınının eyleme olan ilgişi bir hayli güçlüydü. TC basını da yürüyüşü izleyerek haber haline getirdi. Yol boyunca çeşitli basın kuruluşlarının elemanları gelecekte haber topladı, bilgi edindi ve röportajlar yaptılar.

Yürüyüş kolu Cenevre'ye varduktan sonra, Kızıllaç Örgütü binası önünde 500'ün üzerinde kişinin katıldığı bir miting düzenlendi. Miting alanında eylem için 600'ün üzerinde bildiri dağıtıldı. Miting alanına gelen İsviçre merkezli radyosu, uzun yürüyüşçülerle bir röportaj yaptı ve haberlerle birlikte yayınladı.

Miting alanında oluşturulan 4 kişilik bir heyet istemleri ERNK adına iletmek üzere Kızıllaç Örgütü temsilcileriyle görüşmeye gitti. 4 maddeden oluşan istemlerin kabul edilmemesi halinde örgüt binasının işgal edilerek açlık grevine geçileceği kendilerine bildirildi. İstemler arasında Kızıllaç Örgütü'nün Kürdistan'a bir izleme ve gözlem heyetini göndermesi, köylerinden çıkarılan köylülere sahip çıkılması da vardı. Talepleri inceleyen yetkililer tümünü kabul ederek, heyet oluşturma hazırlıklarına başlayacaklarını açıkladılar. Bunun üzerine eylemciler açlık grevi yapmaktan gımdilik vazgeçtiler.

Miting folklor ve kültür gösterileri paralelinde coşkulu bir atmosfer temelinde sonuçlandı.

Kürdistan'ı tanıma toplantısı

Hollanda-Deventer: 1 Ekim günü Kürdistan Halkının Dostları Komitesi bir bilgilendirme toplantısı düzenledi. Toplantıya çok sayıda Kürdistanlı yurtsever ve Hollandalı dost katıldı. Kürdistan tarihi ve PKK önderliğinde yükselen Kürdistan ulusal kuruluş mücadelesinin çok çeşitli yönleriyle anlatıldığı toplantının sonunda Kürtçe türküler söyleyerek sona erdirildi.

ARCK'yle dayanışma gecesi

Norveç-Oslo: 6 Ekim günü yapılan ARCK'yle dayanışma gecesinde 250'nin üzerinde yurtsever katıldı. Yapılan konuşmalarla Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin mevcut düzeyi, halk ayaklanmaları ve sömürgeciliğin bunlara karşı sürdürdüğü insanlık dışı özel savaşın anlatıldığı gecede Kürt müziği, folklor vb. kültürel etkinliklerden örnekler de sunuldu.

Tutuklu Kürt

politikacılarıyla dayanışma

Almanya-Frankfurt: 7 Ekim günü Kürt Halkının Dostları ve ERNK taraftarları, Düsseldorf-PKK Davası'nın açılışının 1. yıldönümü dolayısıyla PKK'li politik tutukularla dayanışma gecesi düzenledi. Geceye 30'u Alman 150 dolayında devrimci, demokrat, ilerici ve yurtsever katıldı. Yapılan konuşmalarda bu davanın Kürt halkına ve ulusal kurtuluş mücadelesine karşı açıldığı vurgulanarak bir kez daha Alman kamuoyu tutuklu politikacıları desteklemeye çağrıldı.

Angelika Beer

toplantı düzenledi

Almanya-Celle: Alınan Yeşiller Partisi Milletvekili bayan Angelika Beer, 11 Ekim günü Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesini konu alan bir toplantı düzenledi. Toplantıya Yeşiller, Anti-Faşist Grup ve RWK temsilcileri ile Celle-ERNK taraftarlarından 70 dolayında devrimci, demokrat ve yurtsever katıldı. Önemli olan PKK davasına da dikkat çeken toplantı, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin sürekli olarak desteklenmesi çağrısı ve kültürel etkinliklerle sona erdi.

Enternasyonal dayanışma

İspanya-Madrid: İspanya Komünist Partisi'nin 30 Eylül - 2 Ekim tarihleri arasında düzenlediği geleneksel festivale, bu yıl Kürdistan'ı temsilen ERNK temsilciliği de katıldı. ERNK temsilciliği, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesini tanıtan bir hazırlıkla yer aldı. Yoğun ilgiyle karşılanan ERNK temsilcisi, Körfez krizinin Kürdistan'a yansımaları ve mücadelenin gelişimi üzerine soru yağmuruna tutuldu. Festival bünyesinde Ortadoğu'daki gelişmelere ilişkin yapılan bir panelde de sömürgeci güçler teşhir edilerek ulusal kurtuluş mücadelesi anlatıldı. Festivalin merkezi yürüyüşünde İspanya Komünist Partisi Genel Sekreteri yaptığı konuşmada, Saddam'ın Kürt halkına karşı kimyasal silah kullanmasına gösterilen tepkinin azlığına ve hatta sessizliğe dikkat çekerek Kürt halkıyla dayanışma içinde olduklarını söyledi.

PKK 13. savaş yılı coşkuyla karşılındı

PKK'nin 12. kuruluş yıldönümünü kutlama gecesinde 20.000 kişilik kitle "Bijî Partiya Karkerên Kurdistan" sloganıyla yeni bir Serîhildan ruhunu yaşadı

Flagımız Kürdistan ve özgür bir halk yaratma mücadelesinin parıltısı 27 Kasım, sömürgeci zancırlardan hoşalmak isteyen halkımızın ulusal ve sınıfsal dirliğinin başlıca en anlamlı gündür. 12 yıl önce Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin öncü gücü Partiya Karkerên Kurdistan kuruluşunu gerçekleştiren halkımız köle yaşamı isyan mücadelesinde onurlu halkları safında yer almaya kavuştu. PKK'nin kuruluşu, Kürdistan halkının tarihinde en büyük olaydır. Kürt halkının toprağından fıkkıran siyasî direnişin dünyaya ilanıdır. Bu olay aynı zamanda, çağdaş geleceğe açılmış Kürdistan tarihinin en canlı başlangıcıdır. Atılan bu son derece kararlı, sağlam ve cesaret rıhtımıyla dolu büyük adım, kurtuluşun muazzam simgelerini başında taşıyıp ve mutlak özgür geleceği de müdelemiştir. Son derece devrimci ve öz güdüne dayanan bu çıkış, birleşik herkeşine istikrarlı yönelişle de, "Bu halkı özgür, birtirik" diyen sömürgeci ve emperyalist güçlerin heyhude çabalarını ıla kuraklığında tükmesini başarmıştır. Bugün, Kürdistan'da varılan gerçeklere ve kazanılan yüksek boyutlara bakıldığında, atılan öncül adımların özöl durumu ve tarihselliği hemen anlaşılabılır. Bu yılın Newroz döneminde halkımızın bir Serîhildanlar dalgası yaşamışının temel gerekçesi, elbetteki başta atılan adımların somutları kaynaklanmaktadır. Öne dikilen her türlü engelin artık açılmış sürecine girildiğini bilince çıkararak buna gerekli değeri biçen halkımız, öncüsünün hedeflediği pratiği bizzat gerçekleştirmiş ve eylemine önem biçilmesinin gerekliliğini dayatmasını bilmiştir.

Halkımızın kurtuluş mücade-

- Almanya'nın Köln kentinde 20 Ekim 1990'da yapılan PKK'nin 13. mücadele yılına girişini kutlama gecesinde, binler kucaklaştı, özgür Kürdistan a olan aşkını hayfırdı.
- Videodan gösterimi canlı yapılan PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN'ın Kürdistan halkına mesajı, üyeliğin coşkusunu perçinledi.
- Türkiye, Kürdistan, Almanya ve Belçika devrimci-leri örgütleri ile çok sayıda demokrat şahıslar dayanışmalarında bulundu.
- Özenle hazırlanan kültür programı, çok sayıda tanınmış ozanın çeşitli dillerde okuduğu türküler, sevincin aynı bir cephesini oluştardı.
- Kürdistan'da savaşı esareti ve katliamların direniş dalgasına takatlı eden gecede, PKK Almanya Davası tutuklularının mesajı coşkuyla sloganlar eşliğinde okundu.

Kutlama gecesi programı:

- Sahne, "PKK'nin 12. Yılı Yeni Serîhildanlarla Selamlıyoruz", "Bijî Partiya Karkerên Kurdistan" şarkıları, PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN'ın bir posteri, PKK bayrakları ve şehit PKK MK üyelerinin posterleri ile donatılmış.
- Kürçe, Türkçe ve Almanca selamlama.
- Saygı duruşu ve paralelinde Kürçe bir şiir okunması.
- Açılış bir tiyatro parçası ile sürdürüldü.
- Programın Kürçe, Türkçe ve Almanca sunulması.
- Koro;
- Kürçe şarkılar;
- Koma Berivan (Bonn) Folklor Ekibi;
- Türkçe şiirler;
- Özen Zamanı devrimci türküler okudu.
- Kürdistan'dan eylem haberleri kitleye aktarıldı.
- SSCB'den Ermenistan Komünist Partisi Merkez Komitesi Üyesi ve Kürtlerin Parlamentodaki temsilcisi tanrıp Memur Xalil Kürçe sözlü bir mesaj sundu.
- PKK'nin kuruluş yıldönümü vesilesiyle beraberinden getirdiği işlenmiş bir gravürü hedıya etti.
- Kürdistan Halkının Dostları adına sunulan sözlü mesaj.
- Koma Ferad (Köln) Çocuk Folklor Ekibi;
- Almanca şiirler;
- Özen Aram Tigris Kürçe ve Ermenice türküler okudu.
- PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN'ın Kürt halkına mesajı videodan sunuldu. Ardından genelle yapımı ve kitle gösterimini kapsayan bir film gösterildi.
- Koma Ferad (Köln) Folklor Ekibi;
- Özen Botan, Tırki, Xelil Xengün, Bedran, Seifan, Seydikan, Zozan ve Semdin'den oluşan Koma Berxwedan Hünerekom merkez müzik ekibi Kürçe'nin Kurmanji, Zaza, Sorani lehçeleri ile Türkçe ve Arapça türküler okudu.
- Mesaj sunan örgüt ve şahısların adları okundu.
- Kürçe şiirleri;
- Koma Seifan (Lübeck) Folklor Ekibi;
- Tiyatro
- Kapanış "APO Hale Hıvanê"

Kutlama gecesinde sunulan mesajlar:

- 1- Av. Sosyalist Parti taraftarları
- 2- DKP (Devrimci Komünist Parti) Batı Avrupa Örgütlen Sekreterliği
- 3- Kawa
- 4- Devrimci Partizan
- 5- B. Gladbach İlticaçlar Komitesi
- 6- Bayern YMK Örgütü
- 7- Sosyalist Vatani Partisi
- 8- Almanya PKK Davası tutukluları
- 9- Dr. İsmet Çerif Vany
- 10- Gençlikçe, Faşizm ve Savaş Karşı Halk Cephesi Merkez Komitesi adına H. Boyerlin
- 11- Belçika Emek Partisi PTB
- 12- YKK Avrupa Merkezi
- 13- Anti-Emperyalistler - Köln
- 14- Ebe Almanya Komünist Birlik-BWK Federal Almanya Yönetimi adına Rüdiger Lötzer
- 15- TKP B Yurtdışı Örgütü
- 16- Ekim Hareketi taraftarları
- 17- Kurtuluş Hareketi
- 18- Yoküya Komünist Kürdistan - Yurtdışı Örgütlenme Komitesi
- 19- Türkiye İhtilalci Komünistler Birliği taraftarları
- 20- YMK Avrupa Merkezi
- 21- Düran Türk İşçi Derneği
- 22- Düran Şehir Müdürü F. Brauer
- 23- F. Almanya Parlamento Üyesi Mehtvelik Josef Voorn
- 24- Lübeck İlticaçlar ve Dayanışma Komitesi
- 25- YMK Almanya (Kürdistanlı Yurtsever Öğrenciler Birliği-Hazırlık Komitesi)
- 26- Ülke Gazetesi emekçileri
- 27- NRW - TKP-ML taraftarları
- 28- Devrimci Partizan Yurtdışı Komitesi
- 29- Kürt Halkının Dostları Hamburg

lesine Serîhildanlar'la aktif katılım ve gelişmelere kazandırdığı ivme, dost ve düşman güçler cephesinde beklenilmeyen bir durumu ortaya çıkardı. PKK'nin baştan günümüze geçen yıllarda yükselttiği kesintili mücadelelerin halk ayaklanmalarına ulaşması ve Kürdistan sorununun bu temelde "beklenmedik" bir çıkış yapması karşısında Kürdistanlı bireylerden dost ve düşman çevrelere kadar, hemen herkes politik yaklaşımını tekrardan irdelemek zorunda kaldı. Kürdistan kurtuluş sorununun tek meşru temsilcisi PKK karşısında bu yıl çeşitli yaklaşımlar daha da önemli düzeyde netlik kazandı. Netleşmede ilk belirgin olay, PKK'ye olan umudların ve sempatinin zirveye ulaşmış olduğudur. Kürdistan'da her yönüyle önemli gelişmelerin ortaya çıkması ve halkımızın anlamlı bir hareketliliği yaşamayı, yurtdışında yaşamak zorunda bırakılan Kürdistanlı yurtsever emekçilerin de akın akın safılarına ve harekete geçmesine vesile oldu. Köln kentinde kutlanan PKK'nin yıldönümünde salonlara sığmaz büyüklükte binlerden oluşan yığınların biraraya gelmesi, bu gerçeğin en net ifadesidir. Binlerce yurtseverin Avusturya'dan, Avusturya'dan, Belçika'dan, Hollanda'dan, İsveç'ten Fransa'dan ve birçok ülkeden daha, büyük fedakarlıkla bu tarihi günde hazır olma coşkusıyla yollara düşmesi, salonda yer kalmamasına rağmen salona sığmayan kitlelerin gecenin bitimine kadar ön dönmeyi düşünmemesi varılan noktanın ne olduğunu netçe teslim etmektedir.

Kısaca, halkımız daha fazla mücadele safına çekilerek öncü gücü PKK etrafında daha sağlam bağlarla kenetleniyor. Devrim önderine daha çok sahip çıkıyor ve hızlı gelişim içinde olan ulusal kurtuluş mücadelesinden gururlanıyor. PKK'nin Kürdistan halkı olduğunu dünya kamuoyuna bir kez daha ilan ediyor.

Gecaya gelen hedıyalar:

- 1- Bochum İşçiler Birliği'nden PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN'ın bir posteri
- 2- Dussburg Kadınlar Birliği'nden şehit kadın savaşçıların posterleri
- 3- Nürnberg'teki yurtseverlerden sosyal yaşamı içeren üç tablo
- 4- Bremen'deki yurtseverlerden Mahum KORKMAZ'ın posteri
- 5- Alman dostlardan Mahum Hayri ve Kemal'in posterleri ve bir parti bayrağı
- 6- Bir gençlik komitelerinden Mahum'un posteri
- 7- Köln Kadınlar Birliği'nden bir kalemlik ve 150 mavi kalemlik olarak 600 Alman Markı.

Gecede enformasyon mesajı açan örgütler:

ERNK, KAWA, TKP, ML, TIKKO, Komünistler, EKİM, Spartakus, Sosyalist Parti, Devrimci Sol, DKP, Toplumal Kurtuluş, TKP B, İDKP ve SVP

Faşist Türk sömürgeciliği, kitle patlamalarını önlemenin çaresini, önüne gelen yurtseveri tutuklamada görüyor

Diyarbakır ve Batman'da çok sayıda yurtsever gözaltına alındı

18 ve 19 Ekim günleri Diyarbakır merkez ve köylerinden alınan 24 yurtseverden 17'sinin gözaltı durumu halen devam ediyor. Diyarbakır'daki muhabirimiz, a-vukatlar ve İHD yetkililerinin iletildiği bilgilere göre her gün yeni insanlar gözaltına alınıyor, bunlar mahkemeye çıkarılmadan günlerce sorguda tutuluyor, bu yüzden isimleri bile tespit edilemiyor.

Silvan'da 6-7 Ekim günleri gözaltına alınan 30'un üzerindeki yurtseverden çoğu ise halen işkence sorgusunda tutuluyor. 20-25 Eylül günleri Diyarbakır ve Bismil'de gözaltına alınan 30 kadar yurtseverin hemen hemen tümü ancak Ekim ayının ortalarında serbest bırakıldılar. Paralı olan yurtseverlerin tümü kendilerine ağır işkence yapıldığını söylediler.

23 Ekim günü ise Batman Petrol-İş Sendikası Başkanı Ahmet Timurtaş ve sendika başkanı Mehmet Kara, Batman'da gözaltına alındılar. 6 Ekim'de de Sendika Yönetim Kurulu Üyesi Nimetullah Şezen ile Kasım Anıtaş isimli yurtseverler gözaltına alındılar.

İlkel sendikacı, bir erdemiş çabası olan bu dört yurtsever sürekli bir sorgudan sonra ancak 25 Ekim günü hiç bir açıklama yapılmadan serbest bırakıldılar.

Batman'dan yurtseverler ve sendika yöneticileri, bu son tutuklanmanın beklendiğini, çünkü sendika binasının daha önce basılıp, tehdit edildiğinden, sendikacının Kürdistan'daki devlet uygulamalarını koruyan bildirilere imza atmasının ve işçiler arasındaki huzur uyusğun sömürgecileri korkuttu-

şunu, tutuklama döneminin de iddialı eylemlerin başladığı bir döneme rastlamasının tesadüf olmadığını söylediler.

Van'da özel tim terör estiriyor

Şehirde ulusal kurtuluş mücadelesinin kitlese bir karakter alarak gelişmesi sömürgecileri aşırı korkuya sevk etmiş olmalı ki, son bir aydır durmadan yurtseverler tutuklanmaktadır.

Van'a işkenceci sorguda uzman 300 kişilik özel tim ekibinin geldiği ve gelir gelmez şehirdeki devlet terörünün arttığı, son onbeş gün içinde en az 20 yurtseverin gözaltına alındığı gazetemize iletildi. Tutuklanan ve ağır işkenceye geçirilenlerin büyük bir kısmı Uludere'nin Hilal köyünden olup, Van'da oturan yurtseverler. Bunlardan Salih Kara günlerdir işkence altında bulunuyor. Eylül ayı içinde tutuklanıp bırakılan bu yurtsever, ilk tutuklanmasında da ağır işkence görmüştü. Gözaltına alınan yurtseverlerden Bahattin Bahat'ın işkence sonucu iç organlarının parçalandığı ve hastaneye koma halinde kaldırıldığı yakınıları tarafından belirtildi.

Özel tim, özellikle İHD yöneticilerine yöneliyor. Derneğin karışındaki otelin ikinci katına yerleşen tim elemanları derneğe girer ve çıkanları sürekli filme alıyor ve kilyorlar.

Baskıların arttığı diğer bir yer de Hakkari. 21 Ekim 1990 nüfus sayımının sonuçlarına göre, nüfusu azalan iki Kürdistan kenti

lerek azgın çete birlikleri haline getirilmek isteniyorlar. Özellikle Hakkari merkeze bağlı Jirki çetelerinin durumu bu.

Hakkari valisinin "sadece 40 köy boşaltıldı, köylüler istekleriyle köylerini terkettüler, onlara tazminat ödendi" şeklindeki açıklaması, köy göçertme vahşetinin yarattığı ulusal ve uluslararası tepkileri önlemeye yönelik bir beceriksiz çabayı yansıtmaktan başka anlam taşımıyor.

28-29 Eylül gecesi ARGK'nin

baskınına uğrayan Hakkari'nin Kotranlı (Ördekli) köyündeki düşman karakolunun aldığı darbelerin misalleri olarak gözaltına alınan 13 köylü yurtsever henüz bırakılmış değil. Sömürgeciler, zorla köylülere 60 silah verdiler. Yakılan ev ve ot-ların da tazminatı ödenmiyor. Sadece silah alanların 200 milyonluk giderinin "gizli devlet ödeneğinden" ödendiği Hakkari'deki yurtseverler tarafından bildirildi.

Cizre'den bir Alman gazeteci aktanyor

Açlık grevine katılanların hemen hemen çoğunluğu Cizre çevresindeki köylerden gelmeler. Bunlar son iki yıllık süreçte Cizre'ye taşınmışlar. Açlık grevi süresizdir. Grevçilerin yarısı kadın. Çoğunluğu baharda gerçekleşen Sersihildan döneminde tutuklanmış ve işkenceye geçirilmişti.

Kadınlardan birisi şunları söyledi. "Serbest bırakıldıktan sonra biz burada, Cizre'de cezaevindeki gibi yaşadık. Özel timler bizi gündüz tehdit etti. Sürekli, 'cadrede götürsek gebeririz' diyorlardı. Biz tutuklu gibiyiz, üstelik burada kendi ülkemizde, hem de Cizre'de Cezaevindeyken, her an öldürülebileceğimizi bekliyorduk, fakat burada durum daha kötü."

60 kadından hemen her biri işkence ve baskılar üzerine çok şey söyleyebilecek durumda. "Geçen ay bir gece özel timler geldi, kapıları kırdılar. Bizleri çıplak soyarak dövdüler. Çocuklar ağlamaya başlayınca neredeyse boğularak kadar ağularını elleriyle kapattılar. Erin içini talan ettiler, ellerine geçen her şeyi kırıp dağıttılar ve paralarımıza el koydular. Her gece tekrar geliyorlardı. Haftalarca gözümüze uyku girmedi. Oğullarımı alıp götürdüler, şimdi evde yanımda tek bir erkek kalmamış durumda. Üzerimdeki elbiseleri parçalayarak otomatik silahı doğrudan çıplak vücuduma dayadılar. Dört gün boyunca kendime gelemedim, tüm vücudum sürekli tir tir titiyordu, elim hiç bir şey alamıyordum. İki yıldır bu böyle devam ediyor. Oğullarımı tekrar tekrar alıp götürüyorlar," diye anlattı kadınlardan birisi.

Kadınlardan çoğu önce erkekleri, sonra da korkularını kaybettiler. Kendilerini koruyabilecek kimsenin artık kalmadığını şimdi çok iyi biliyorlar. Kendi güçlerine dayanma temelinde aktif olmayı bilmeyen ve şimdi son ferdine kadar tutumlarını sürdürmeye kararlılar.

Reyhan Şaçak, Cizre davasının tek kadın sanığıydı. İki aydır tekrar serbest bırakılmış durumda. Polis karakolunda tüm erkeklerden daha fazla işkenceye geçirildi. Defalarca onu çıplak soyarak buz gibi soğuk suda tuttular ve ardından vücuduna elektrik şoku verdiler. Hatta Diyarbakır'a savcılığa götürülürken bile yolda otomobilin içinde işkence

yapılar. Günlerce bitkin bir halde çıplak çıplak tutulduğu hücrelerinde geceleri fare sürülerini saldırdı. Reyhan bırakıldıktan sonra da tehdit ediliyor. Yalnız başına dışarıya çıkmıyor. PKK'nın Cizre'deki sorumlu gösterilmek isteniyor. Bunun anlamı da bir gün tasfiye edilmesi gerektiğidir. Mahkemenin önüne çıkarıldığı ilk gün, gazeteciler huzurunda üç kelime bile söylemeyen Reyhan şimdi insanılayacak kadar değişmiş durumda hulummaktadır. Artık işkenceleri anlatmaktan utanmıyor ve üstelik açlık grevi ziyaretçilerine lastiklerini cesurca sıralıyor: "Ben yaşamıyor, okuyamıyorum, fakat dünyanın her tarafında halkların özgürlükleri için savaştıklarını çok iyi biliyorum. Peki dünya neden Filistinlilerin mücadelesini desteklemiyor. Eğer söylediklerinizde samimiyseniz, bizi desteklemek zorundasınız."

Yine bu yılın Mayıs ayında gerçekleşen kadınların bir protestosu eylemi nedeniyle tutuklanıp, bir kaç ay cezaevinde tutulan Darıçiftli bir kadın da açıklamalarında şunlara yer veriyordu. "Bizler haftalarca tek kişilik hücrelerde tutulduk. Tuvaletle gitmemize bile izin vermiyorlardı. Tuvalet ihtiyacımızın hücrenin bir köşesinde gidermek zorunda bırakılıyorduk. Sekiz gün ve sekiz gece boyunca ayaklarımız uzatamadık, gerçekten kendi pisliğimiz içinde oturmak zorunda bırakıldık. Şimdi kaybedecek bir şeyim kalmadı. İstemlerimi kabul edilmiyorlar. Her grevimi sürdürüceğim. Hiç kimse beni bundan alıkoymaz. Yaşadıklarımın daha kötüsünün olabileceğini düşünmüyorum." Bir başka kadın da şunları diyordu. Burada açlık grevinde bulunan diğer insanlarla birlikte bulunduğum zaman, bizlerin de insanı duygulara sahip olduğumuzun farkına varıyorum, bizlerin de insan olduğuna inanıyorum. Şehirde ramboların oyuncağı haline getirilmiz. En son olarak iki çocuğu yakalayarak dövdüler. Neden? Çünkü, bunlar sokakta sığın sığın sığın. Peki bu çocuklar başka ne yapabiliyorlardı ki? Kürfeze krizinden bu yana burada zalem iş bulma olanağı kalmamıştır. Öyleyse, ya biz aklıktan öleceğiz ya da özel timler bizi vuracaklar".

Dersim İHD Başkanı Ali Özler tutuklandı

13 Nisan 1990 günü, ARGK'nin Dersim'de gerçekleştirdiği kepenk kapatma eyleminden sorumlu görülen İnsan Hakları Derneği Dersim Şubesi Başkanı Ali Özler, Erzurum DGM'de yapılan duruşmada 6 yıl 8 ay hapis cezasına çarptırıldı.

Ali Özler, kepenk kapatma eylemiyle ilişkili olmadığını ve iddianın bir komplo olduğunu belirtiyse de faşist hakimlerin ceza vermesini önleyemedi.

Sömürgecilerin bu cezası ağırlık olarak insan haklarıyla ilgili çalışması yürütenlerin cezalandırılması furçasının bir parçası. Çünkü, baskıya uğrayan sadece Dersim İHD yöneticileri değil, Van, Sirt, Diyarbakır ve Urfa'dakilerin durumu da aynı. Birbir zorluk ve her an tutuklanma tehdidi altında faaliyet yürütüyorlar.

Detaylarını tam bilmemekle birlikte Kara İHD yöneticilerinden de tutuklananlar olduğu gazetemize iletildi.

Genilla eylemlerini önleyemeyen sömürgeciler

Kızıltepe'de yurtseverleri tutukluyor

Ekim ayının ilk yarısında Kızıltepe'de yaptığı operasyonlarda başarısız kalan Türk sömürgecileri çok sayıda yurtseveri gözaltına aldılar. Bunlardan ismi tespit edilenler: Abbas Geler, Ali Geler, Ahmet Yusufoglu, Mahmut Aslan, Davut Çenmez, Hüseyin Kaplan, Ali Sametoglu, Zeki Çeçen. Yurtseverler, tutuklanmaların, gözaltına alınmalardan Musa Yiğit adlı kişinin işkenceye dayanmayarak yaptığı iftira sonucu

tutuklandığını söylediler.

28 Ekim günü Kızıltepe, Cizre, Nusaybin ve Silopi'ye bir gözlem gezisine çıkan Diyarbakır Sosyalist Parti'nin üç yöneticisi, bu gezileri sonunda polis ve özel timlerin Kızıltepe'de kepenk kapatma eylemi sırasında halka verdikleri zararın yayınladıkları bildiriye yanıtıldılar.

İlk sayısının ardından Yeni Ülke'ye saldırı

20 Ekim 1990 günü yayın yaşamına başlayan Yeni Ülke gazetesinin Diyarbakır bürosu, MİT tarafından yakıldı. İstanbul'daki merkez bürosuna da tehdit telefonları edildi. Yeni Ülke gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Günay Aslan, 26 Ekim günü bu konuda yaptığı basın açıklamasında şunları belirtti:

"Gazetemiz Yeni Ülke'nin Diyarbakır bürosu karanlık güçler tarafından kundaklandı. 24 Ekim 1990 saat 22.30 nularında gazetemiz İstanbul Merkez Bürosu'na telefon eden bir şahıs, 'Diyarbakır'da başınıza bir iş geldi, haberinizi var mı? Yakında sizin de başınıza gelebilir. Öpürüm seni yoldas' (İslami Cihad)' diyerek telefonu kapattı.

Elimizde gazetemize yönelik saldırının İslami Cihad tarafından yapıldığına dair bir belge yoktur. Delilsiz ve kanıtız bir biçimde İslami çetrelere suçlamak istemiyoruz. Ele geçirildiği iddia edilen deliller ise Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü Siyasi Şube'de tutulmakta olup, usullarımıza rağmen tarafımıza verilmemiştir.

Yeni Ülke, yayın hayatına 30 Ekim 1990 günü başladı ve 34 Ekim 1990 günü saldırıya uğradı. Saldırının nedenini Yeni Ülke'nin 'Özgür Başta', 'Özgür İnsan' perspektifinin Doğu ve Güneydoğu'da yolaçtığı engin coğrafya bağlıyoruz. Gazetemizin birçok bölgede yok olması, umulanın üstünde bir ilgi görmesi, özgürlük düşüncesi karanlık güçleri ürkütüştür.

Diyarbakır bürümünün kadeş seçilmesi tesadüf olmayıp, bilinçli bir tercihin sonucudur. Çünkü, son 10 yıldır vahşet boyutlarına ulaşan bir baskının muhatabı olan halkımızın yaşadığı bu bölgede, Yeni Ülke gazetesi ciddi kurumsallaşmalarda yoğunlaşmayı amaç ediniyordu. Ne var ki, bu bölgelerde 'gizli devlet' olarak tabir edilen, devlet içinde kimselenmiş karanlık güçler, karanlık faaliyetlerini sürdürmeye devam etmektedirler.

İHD'nin 3. Olağan Genel Kongresi yapıldı

Türkiye ve Kürdistan genelindeki İnsan Hakları Dernekleri'nin 28 Ekim 1990 Pazar günü yapılan 3. Olağan Genel Kurul Toplantısı'nda, Kürdistan'daki insan hakları ihlalleri ve Kürtçe konuşma yasası temel gündemi belirlendi.

Toplantıda Kürtçe konuşma yapan Diyarbakır delegesi Vedat Aydın, ona çevirmenlik yapan İstanbul delegesi Av. Ahmet Zeki Okçuoğlu ve "2032 sayılı yasaya rağmen konuşamaz, hayatını kaybediyor" diyen HEP Ankara İl Bşk. Av. Mustafa Özer binanın dışında gözaltına alındılar. Diyan başkanı Av. Halit Çelenik, geçen bir tuzum talanarak polisin tutuklamalarına kolaylık sağladı.

Yapılan seçimlerde İHD Sirt Şb Bşk. Zübeyir Aydar, Merkez Yürütme Kurulu ve Genel Başkan Yardımcılığına İHD Diyarbakır Şb Bşk. Halil Dicle de Genel Yönetim Kurulu'na seçildiler. Nevzat Helvacı önceden olduğu gibi Genel Başkanlığa, Akın Birdal da Genel Sekreterliğe atandı.

Ayrıntılı haberi gelecek sayımızda vereceğiz.

Helsinki Gözlem Komitesi Türk Devletini Uyardı

Uluslararası düzeyde insan hakları ihlallerini izlemekle yükümlü Helsinki Gözlem Komitesi (Helsinki Watch)'nin Amerika bölümü, Kürdistan'daki mevcut durum, hâlin içinde bulunduğu koşullar ve olağanüstü hal uygulamalarına ilişkin yeni bir rapor yayınladı.

"Etnik Kimliğin Yok Edilmesi / Türkiye Kürtleri" başlıklı rapor, Helsinki Gözlem Komitesi'nin Amerika Bölümü Müdür Yardımcısı Lois Whitman ile Danimarka Bölümü Başkanı Erik Slesby tarafından hazırlandı ve 19 Ekim 1990 günü uluslararası kamuya açıklandı.

Raporde, Helsinki heyetinin 1987'de Kürdistan'a yaptığı benzer bir incelemeden bu yana hâlin PKK'ya desteğinin güçlendiğinin saptandığı kaydediliyor.

Ayrıca Türk hükümetinin hâle Kürtlerin varlığını kabul etmediği ve Kürt dilinin resmen kullanımı üzerindeki yasağın devam ettiği vurgulanıyor.

Türk güvenlik güçlerinin "teröristlerle mücadele" bahanesiyle sivil halkı köylerini, evlerini terk etmeye zorladığı, halkın silahlanıp korucu olmak ya da bulundukları alanı terk etmek gibi bir ikileme kare karşıya bıraktığı belirtilen raporda, güvenlik güçlerinin sivil alanlara döşediği mayınlar nedeniyle birçok kişinin hayatına kaybettiği ya da sakat kaldığı da vurgulanıyor. Helsinki raporu, bu tutumun uluslararası insan hakları sorumluluğundan ile bağdaşmadığını, BM 1981 mayın protokolünü çiğnediğini belirtiyor.

Bunların yanı sıra raporda, heyetin Mayıs ayı boyunca Kürdistan'da yapılabilecek gazisi boyunca Türk polisince gözlemeye bile gerek duyulmaması eleştirildi. Bunun heyetin güvenliği için yapıldığının söylendiği ve hatta bir polisin, heyet mensuplarına "İniz daha uzayacak mı? Arkadaşlar yemeye gitmek istiyorlar da..." diye sormaktan dahi çekinmediği belirtildi. Helsinki Gözlem Komitesi heyeti olarak Kürdistan'da inceleme yapan üç İsveçli diplomatın 2,5 saat süreyle gözaltında tutulduğu ve bölgeyi terk etmek zorunda bırakıldıkları da anımsatıldı. Ayrıca, bir Kürt isyancının, "Türk hükümeti bizim Kürt olduğumuzu kabul etsin" dediği de kaydedilen raporda, bu durumla Batı Trakya Türkleri'nin durumu karşılaştırılmalı olarak ortaya konuldu. Ve çift standarda dikkat çekildi.

Kürt halkının, Filistin'deki mücadele yöntemlerini uygulamaya başladığının ifade edildiği raporda, Türk hükümetinden sivil halka yönelik saldırıları durdurması talebinde bulunuldu. Türk devletinin, bazı insan hakları sözleşmelerine hâle imza koymayışını eleştiren raporda, Türk hükümetinden önce bu alanlarda bulunuldu.

- 1- 413 sayılı Kanun Gücündeki Karamameler ve köy konuculuğu sistemi kaldırılmalı.
- 2- 1948 Cenevre Sözleşmesi'nde öngörülen koşullar dışında halkın başka yörelerde işkanı durdurulsun.
- 3- Kürt azınlığın varlığı kabul edilsin, her Kürt siyasal ve medeni hakları kendilerine tanınmalı.
- 4- Kürtçe konuşan mahkumlara, kendi dillerinde avukatlarıyla konuşma hakkı verilsin, Kürtçe resmen kabul edilip müzik, dans ve kültürel günlerin gereği serbestçe yenne getirilsin.
- 5- Kürt demokrasinin kurulmasına izin verilsin, resmi yetkilerde aşağılama ve şikenceler durdurulsun.
- 6- Irak'tan gelen Kürtler'e mültecilik hakkı tanıyıp koşulları iyileştirilsin.

Helsinki Gözlem Komitesi'nin raporunda ayrıca, insan haklarını ihlal eden Türk devletine yapılan askeri yardımların Amerikan yasaları çerçevesinde yeniden gözden geçirilmesi de istendi.

TC'ye AT yardımı donduruldu

Avrupa Topluluğu'nun özel yardım ve işbirliği çerçevesinde 1991 yılı bütçesinden verilmesi öngörülen 15 milyon 800 bin ECU (20 milyon 540 bin dolar), TC'nin insan haklarını ihlal etmesi nedeniyle donduruldu.

Kamur, Parlamento Bütçe Komisyonu'nda Hristiyan-Demokratlar tarafından verilen ve TC'nin insan haklarına saygı gösterilmesi ve uygulamaya başlanması garantisi altına alınmasına kadar ödeniğin dondurulmasını öngören değişiklik önergesinin kabul edilmesiyle alındı.

Bu durumda Türk devleti, 1991 AT bütçesinden özel yardım bütçesinden 12 milyon ECU (15,6 milyon dolar), işbirliği çerçevesinde ise 3 milyon ECU (3,9 milyon dolar), taahhüt ve 800 bin ECU (1 milyon 040 bin dolar) olmak üzere toplam 15 milyon 800 bin ECU (20,5 milyon dolar) tutarındaki yardımı

alamayacak.

Emperyalist ülkelerin desteğiyle ayaktaki kalın ve aldığı tüm yardımları askeri, ekonomik, siyasal Kürdistan halkına karşı yürüttüğü özel savaşı geliştirmek, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesini bastırarak amacıyla kullanan sömürgeci-faşist Türk rejimine karşı bu AT kararı, maddi olarak pek yaptırım gücüne sahip olmasa da sembolik bir önem vardır. Ancak AT'ye üye olan tek tek devletlerin kendi hükümetlerinden ve NATO çerçevesinde yaptıkları yardımlar, insan hakları, demokrasi ve özgürlük savunuculuğuna soyunan bu güçlerin TC'ye destekleri devam ettiği sürece, bunun da bir anlamı kalmayacaktır. Ayrıca söz konusu iddialarının hiç de gerçekçi olmadığı Kürdistan halkının köleliğinin devamında payları olduğu da bir kez daha kanıtlanmış olacaktır.

Avrupa basınında Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi

TAZ, (Almanya) 20 Ekim

Alman ordusu Kürdistan dağlarına mı?

Körfez savaşı halinde Alman askeri birlikleri iç savaş bölgesinin ortasına yollanabilir

Alman askerleri doğuya, Kürdistan'a mı gidecek? Neden olmasın? Federal Alman Savunma Bakanı Stoltenberg, Türkiye'nin askeri bir destek talep etmesi durumunda Alman askeri birliklerini Türk-Irak sınırına göndermek istiyor. Bakan Stoltenberg, ABİ magazin dergisi "FORBES'e, çok kısa sürede birlikler hazırlanabileceğini açıkladı. Şöylesi bir senaryo düşünüyor: ABD ve Irak arasında bir savaş çıkıyor, bu NATO için savunma durumu, çünkü Türkiye, NATO üyesi olarak Irak'a doğrudan sınır, böylece Alman askeri birlikleri NATO göreviyle Türk-Irak sınırına gönderilir.

Ancak Türk-Irak sınırında günden bir savaş hüküm sürüyor. Savaş Irak ile Türkiye arasında değil, Türk askeriyesi ve Kürt gerillalar arasında ve bu zamana kadar binlerce kişinin öldürüldüğü bir iç savaştır. Bu savaşta gerillanın kökünü kazımak için köyler yerlehe ediyor, ormanlar yakıyor, suşuz sivililer öldürülüyor. Kısa süre önce de Türk hükümeti Avrupa Parlamentosu'na, kendisinin de imzaladığı "İnsan Hakları Sözleşmesi'nin bu bölgede geçerliliğini resmen bildirmişti. Avrupa Parlamentosu'na gönderilen bu 6 Ağustos '90 tarihli yazıdan beri, resmen bölgede temel insan hakları ve özgürlükler geçmiyor. Burası Federal Alman ordusunu yerleştirmek uygun bir alan.

Genç Federal Alman birliğinin Türkiye'ye yerleştirilmesi durumunda bunlar, doğrudan Kürt gerillalara karşı kullanılmalı; ancak bu askeri varlık "iç düşman'a karşı da sürekli hazır olacak. Kürdistan'da NATO birlikleri, Türkiye'nin "Kürt sorunu"nu kendi bildiğince çözebilmesi için "Çephe gerisi" görevini üstlenecek. Eğer ADD, ordusuyla gerici-muhafazakar Suudilere destek veriyorsa, böyleyse niçin Alman askerleri kan kaybeden Türk demokrasisine yardıma koymasın?

İki yönetim bugün Türk-Alman dostluğunu kutluyor. NATO Genel Sekreteri Alman Manfred Wörner, "Barışa olan hizmetlerinden" dolayı İstanbul Üniversitesi Rektörlüğü'nün "Fahri Hukuk Doktoru" ünvanını aldı. Bu ünvanı çok az kişi alabilmiş durumda. Onları önce dârtieri general emtia geçi Evren öldü almıştı. Wörner'in ödüllendirilmesi ile eşzamanlı olarak bir kız İstanbul'da tutuklanmıştı. 16 yaşındaki lise kız N. Aiken iki haftadır parmaklıklar arkasında. "Savaşa hayır" diye yazı yazmış. Almanlar, şimdiye kadar sadece silah ve askeri eğitimle Türklere yardım etmişlerdi. 1 Mayıs yürüyüşleri üzerine saldırılan Alman polis köpekleri, zırhlı araçlar, Leopard tankları ve Kürdistan dağlarında teröristlerin "Özel Timker"e Alman GSG'nin kontr-gerilla eğitim yardımları. Öyleyse Alman askerleri neden gönderilmesin? Ayrıca Almanlar, hâlgıyla 1. Dünya Savaşı sırasındaki Türk-Alman

silah arkadaşlığından iyi tanıyorlar. Daha o zaman Alman generalleri, Türk orduları Ermeni halkını katlederken gözyummuşlardı.

Ö. Erzeren

(HEBDO, çeviri) 13 Eylül

İki Türkiye'nin savaşı

Bağdat'a doğru inen bu asfalt şerit, eski ipek yoludur. Bugün, bu yumuşak toprak çok saçma görünüyor; orada sertlik, korku, sıkıntı ve karnagadan başka bir şey yoktur. Türkiye'nin yaralarının, sınırlarının ve bölünmesinin düğüm yeri olan Cizre; Suriye ve Irak'ı gizleyen kahverengi kum yığınları arasında güneş tarafından ezilmiş gibi yamyası.

Bu Güneydoğu Anadolu'da hayal etmeye bile cesaret edilmeyerek bir sefalet var. Özellikle Ankara'nın inanılmamasını arzu ettiği, fakat burada bütün çıplaklığıyla kendini gösteren bir savaş. Bu savaş Kürtler'in köküne kibrit suyu dökmek, yok etmek için özel ümlerle Türk ordusunun savaşı.

Bu genişlemiş kasaba, Cizre'de gerçekten 60.000 nüfus var mı? Küçükük dükkanlarla dolu anayol bile asfaltlanmamış, kurumuş bir nehir yatağını andıran, araçlar tarafından parçalanmış, adeta sönülmüş bir tarla gibi. Ana yolun sonunda, karnadaki evlerden sonra savaş sınırını başlıyor. Cizre, başka yerden getirilip yerleştirilmiş, lime lime olmuş dağılmış bir parça demir perde gibi duruyor orada. Türk ordusu, Irak yönüne ve Suriye sınırını boyunca yüzlerce kilo-

metrelik bir alanda yüksek dikenli tellerle çifte barikat kurmuş; mayınlandığı söylenen insansızlaştırılmış bir bölgeyi sınırlayan her iki yoldu metrelik bir gözletleme kuleleri kurulmuş, güneşin batmasından itibaren, barikatları aydınlatmak için tüm sınır boyunca ışıklar yanıyor. Türkiye, bu şaşkınlık verici sınır hattıyla, Kürdistan İçişleri Partisi, PKK gerillaların sızmasını önleyeceğini iddia ediyor. Bütün bunlar, onun Kürtler'e karşı yürüttüğü savaşta bozguna uğradığını gösteriyor...

Bu ithal savaşın Türk tezi, şüphesiz ki tutmuyor. Mart ayından beri gözletleme kulisi uzun barikatların kurulması çok gülünç. Beş yıl önce silahlı mücadelenin patlak vermesinden bu yana, Türk ordusunun yoğun varlığına rağmen, 1920'li yıllardan beri kemalist Türkiye'nin izlediği zoraki asimilasyon politikasına karşı, isimlerinin, kültürlerinin, dillerinin, kimliklerinin inkarına, maruz kaldıkları baskı ve zulme karşı Güneydoğu şehirlerinin Kürt nüfusu, ilk defa baharda ayaklandı. Ayaklanma Cizre'nin batısında, Suriye sınırına bitişik Nusaybin şehrinde 14 Mart'ta başladı.

Bugün Nusaybin'de birkaç haftadan beri sokaklar sakin. Fakat, intifada'ya kalkmış Gaza'yı anımsatan bir gerilim hissediliyor. Kamufle edilmiş askerlerle dolu askeri araçlar sokaklarda yavaşça hareket edip, sık sık durarak içine doğru ilerliyorlar. Ana yolda alçak ve uzun bir askeri konvoy bir bakkalın önünde durmuş, askerler iniyorlar. Bakkalı, tezgahının arkasında bakaşlarıyla onları kurşunluyor, sanki dükkanına girmelerine engel olacak gücü varmış gibi. Askerler batıdan geliyorlar, hemen hemen hiçbir Kürt değil.

KÜRDİSTAN GÜNÜ

28 Ekim-20 Kasım tarihleri arasında Münster'de Kürdistan Günü düzenleniyor. Bu süre boyunca Kürdistan'daki güncel durum, Kürdistan'a giden heyetlerde yer alan Alman demokratların izlenimleri ve değerlendirmeleri, de ve film gösterileri, kültürel etkinlikler düzenlenecek. Münster'deki Kürdistan Günü'ne tüm yurtseverler, Kürdistan halkının dostları, ileri ve demokratlar çağrıldı.

PROGRAM

28 Ekim saat 14.00 - KSG/Frauenstr. 3-7
Fotoğraf sergisi / Kürdistan'da sosyal yaşam

30 Ekim saat 20.00 - "Die Brücke" Wilmergasse 4
Kürt çai ve sanatçı Zaman'dan bir konser

31 Ekim saat 19.00 - "Die Brücke" Wilmergasse 4
F. Almanya'da Kürtler (İçişleri, mülteciler ve sığınmacılar olarak); Kadınlar: Kuzey Ren Westfalen Eyaleti İçişleri Bakanı Dr. Herbert Schnoor, Av. Eberhard Schulz, Düsseldorf PKK'dan Hüseyin Çelebi

5 Kasım saat 20.00 - Regenbogengasse, Bremerstr. 42-55
Kürdistan'da politik durum, Alman Yeşiller Partisi; Milletvekili Angelika Beer, Av. Rainer Ahues

6 Kasım saat 19.45 - Fl. Fürstenbergstr. Domplatz
Yılmaz Güney'in "Sürü" filmi

7 Kasım saat 20.00 - "Die Brücke" Wilmergasse 4
Politik bir gün izlenimleri, Hella Schlumberger

9-11 Kasım
Kürdistan'daki duruma ilişkin seminer

12 Kasım saat 20.00 - "Die Brücke" Wilmergasse 4
Körfez krizi ve Kürtler / Medico International

13 Kasım saat 20.00 - "Die Brücke" Wilmergasse 4
1938 Kürt ayaklanması ve Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin bir görgü tanığı / Ali Arca

15 Kasım Hürriyet H. Hindenburgpl.
Kürt müziği, halk oyunları ve tiyatro, Giriş: 12 DM / 8 DM

20 Kasım saat 20.00 - Gymnasium Paulinum
Am Stadtgraben 30
Gece

Midyat'taki yurtseverler adına A. D
1 Ekim 1990

28 Eylül 1990 tarihinde 40 kişilik kalabalık bir heyetle Botan'da incelemeler yapan grubun içinde Nusaybin'den Dr. Cemal Kahraman da vardı. Türk sömürgeciliğinin vahşetine maruz kalan, tanık olan insanların görüşleri, yakılan yıkılan vîraneye çevrilen köyleri gördü. Bu inceleme gezisi sonunda izlenimlerini, duygu ve düşüncelerini kamuoyuna aktarmayı, kendisi için bir insanlık görevi bildi ve yazdı. Dr. C. Kahraman'ın bu konuda elimize ulaşan yazısını, yeterince ve gerçek tanımlarıyla olmasa da güncel gerçekleri dile getirdiği için yayınıyoruz.

“TC'nin insan haklarından bahsetmesi, insan hakları adına bir insanlık ayıbıdır”

28 Eylül 1990 tarihinde, SP Genel Başkanı Ferit İlsever başkanlığında SP heyeti, HEP Diyarbakır İl Örgütü adına Tahir Elverdi, İHD Diyarbakır şube başkanı İlatip Dicle, İHD Sirt şube başkanı Av. Zübeyir Aydar, İHD Nusaybin ilçe temsilcisi Dr. Cemal Kahraman'ın da aralarında olduğu İHD heyeti, Batman Petrol-İş Sendikası'ndan Ahmet Teymurtaş başkanlığındaki sendika heyeti, İnşaat Mühendisleri Odası Diyarbakır şubesi Y.K. üyesi Esat İlingöl, Makina Mühendisleri Odası Diyarbakır Bölge Temsilcisi M. Salih Güneştekin ve Ziraat Mühendisleri Odası Diyarbakır bölge şubesi Y.K. üyesi Refik Karakoç'tan oluşan TMMOB heyeti, yerli ve yabancı basın mensupları ile Almanya Uluslararası Af Örgütü'nden bir temsilciye oluşan 40 kişilik bir heyetle Şırnak ili ve civar köylerine inceleme gezisine katıldım.

Önce Cizre'ye uğradık. Körfez krizi dolayısıyla Cizre düğün görünümlünde... Çünkü, Cizre, E-24 karayolu üzerinde kurulmuş, Habur sınır kapısına yakın bir Şırnak ilçesidir. İlçede yaşayan halkın 1991'ci geçimini yol trafiğinden sağlıyordu. Kriz dolayısıyla devlet Irak'a ambargo uygulayınca E-24 karayolunda in-cin top oynamakta. Halyle Cizreli'lerin ceplerinde yeller esmektedir. Tek kelimeyle Belediye Başkanı Hacı Hacımi'nin deyişiyle, "Ekonomi sıfırlanmıştır". Bunun için Cizre'de büyük bir göç başlamıştır.

Cizre'nin girişinde konvoyumuzu polislerle birlikte, "Savaşın hayır" sloganıyla çocuklar karşıladı. Hepsinin yüzünde savaş yıllarının hazin izleri okunuyordu. Cizre çocukları aç sefil... Belediye Başkanı'nun deyişiyle Cizre halkı Wictor Hugo'nun Sefilleri'ni oynuyor. Cizre Belediyesi ekonomik sancılar içinde kıvrılıyor. Nitekim batıya göç başlamış bile. Cizre'nin durumu bu!

Şırnak'a doğru yol almaya devam ediyoruz. Cizre'den 5 km. uzaklıkta yamaçta kurulmuş bir köy kalıntısı olduğu belbelli olan bir harabeler yığını. Köyün adı Rakartê. Bir zamanlar bu harabelerde Rakartê köylüleri yaşıyorlarmış. Ancak şimdiki köy, sadore bir harabe yığını. Köylüler göçe zorlanmış, geriye de sadece harabeler kalmış. Köylülerin nereye göç ettikleri bilinmiyor. Çoluk-çocuk, yağlı kadın ne haldedir? Kimin umurunda...

Yolumuza devam ediyoruz. Tahir Cizre'nin girişinden itibaren polisin de bizi takibi sürüyor. Şırnak'ın girişinde güvenlik güçlerinin kumuk tespiti yaklaşık bir saat sürüyor ve nihayet bambaşka bir dünyayı andıran Şırnak'ın içine giriyoruz. Şırnak'a göç eden halkla bir süre görüştikten sonra Uludere'ye doğru yol alıyoruz. Bu yöredeki Aryan, Besni, Kemerli, Sandallı, Akerte, Omyanus, Herge, Güneyre, Ranebizo, Peştik, Buva-tan, Deştik, Abbasan, Bavan,

Cinde, Torkız, Dimilyan ve Şero adlı köy ve mezraların yıkılmış, yakılmış veya boşalmakta olduğunu gördük. Manzara tek kelimeyle bir insanlık trajedisidir.

Büldüğü gibi 1990 yılı Dünya Çocuk Yılı'dır. Devlet, insan-yayın organlarında bu konuda süslü-püslü demeçler vermekte, programlar düzenlemekte, dünya çocukları ile ilgili haber programları yayınlamakta. TV'de devlet büyüklüğü, bu konuda çok hassas ve sahip çıkıyormuşçasına demeçler vermektedir.

Örneğin, aileden sorumlu Devlet Bakanı Cemil Çiçek 28.9.1990 tarihinde saat 20.00'de TV'de yayınlanan ana haber bülteninde, "Çocuklar, Tanrı'nın insanlara olan bir lütfüdür" diyordu. Kitle iletişim araçları, TC'nin dünya çocuk zirvesine Cumhurbaşkanı seviyesinde katıldığını yayınlıyorlar. TC'nin Cumhurbaşkanı, adı geçen zirvede dünya çocuklarına sahip çıkıyor ve TC'nin bu konuda her şeyi sağladığı gözleniyordu.

Satırın biri, "Her doğan çocuk, Tanrı'nın insanlardan umudunu kesmediğinin bir belirtisidir" diyor. İşte bu düşünce ve anlayış çerçevesinde diyeceğim şudur. Yukarıdaki heyetin tespit ettiği Cizre, Şırnak ve Uludere ile bağlı köylerdeki insanlık dramının halledilmesi, sözkonusu yörelerin çocuklarının, yaşlılarının, kadınlarının ve tüm yöre halkının en içten gelen duygularının ifadesini tek kelime ile belirtmek gerekirse o da "bayram" kelimesinin taşıdığı anlam olacaktır. Bu bayramı yöre insanlarına yaşatmak ila devlet yetkililerinin görevidir. Adı geçen yöre halkının çocukları, hiçbir insani kurallarla bağdaşmayacak kadar insan haklarından yoksun bırakılmıştır. Aynı çocuklar, tabiatın acımasız kollarının insafına terk edilmişlerdir. Sözkonusu yörelerin çocukları, yaz ortasında kol çadırlarda inum lum inlerken, karlı kış günlerini bu çadırlarda nasıl geçirecekleri endişesini yüzlerinden okumak başka bir insanlık ayıbıdır. Değil bir dolarlık sağlık masrafı, tüm sağlık olanaklarından yoksun bırakılmış, ötelik salgın hastalıkların kucakına atılmışlardır. Burakın sağlık konumunu, en tabii hakkı olan, yaşama hakkına ambargo konulmuştur. Deri ve kemikten ibaret kalmış bebekler, ciyak ciyak ağlamaları ile kimleri ümidde çağırıyorlar? Aynı bebeklerin anneleri, beşikler sallarken söyledikleri ninnilerin ana temalarında kimi taqlamaktadırlar? Gözlerinden

akan gözyaşları, Cudi dağı bulutlarına nem mi taşımak istemektedir? Sözkonusu bebeklerin babaları erkekler, uzamış oldukları gılgamış sakalları ile öldürülmüş hangi devletin yasını çekiyorlar?

Kısacası, ülkende insan hakları bu kadar ihlal ve ihmal edilmiş durumlar varken, TC'nin başka ülke çocuklarının insan haklarından bahsetmesi, insan hakları adına bir insanlık ayıbıdır. Dünya çocuk zirvesine cumhurbaşkanı seviyesinde katılmakta olan TC için, bu durum

göstermelik olmaktan başka ne anlam taşıyabilir ki?

Böyle bir çift standardı sosyalist Dr. İsmail Beşikçi (Sarı Hoca) da, son kitaplarından birinde çok güzel bir şekilde şöyle dile getiriyor: "TC, 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nda, bütün dünya ülkelerinin çocuklarını Türkiye'ye davet ederken, onlara bayram yaptırırken, Güneydoğu'da yaşayan Kürt çocuklarının gözleri önünde, hata, teyze, ana ve babalarının saçlarından tutularak yerde sürükleniyor ve babaları, amcaları dipçikle- niyor."

Buna benzer konularla ilgili çok yazıldı, çok çizildi. Ancak şu ana kadar hiçbir müsbet belirtiy rastlanmadı. O halde neden yazılmaya, çizilmeye devam ediliyor? Bu konularla ilgili yazma ve çizmeler devam edecektir. Çünkü, bu ülkenin tarihi yazıldığı zaman, kimin görevini yaptığını, kimin görevini yapmadığını belli olsun. Başka bir deyişle, bu konularda yazmak, çizmek bir nevi tarihi sorumluluğun ta kendisidir. Bu böyle bilinmelidir.

Devlet yetkililerine, demokratik kitle örgütlerinin yöneticilerine seslenişim şudur: Gerçekten sizler, çocuk hakları, dolayısıyla insan hakları konusunda verdığınız süslü demeçlerde samimi iseniz, yukarıda adı geçen yöreleri gezip yaşanan insanlık dramını yerinde görmeniz için bul- geye davet ediyorum.

Yoksa sizler, ancak süslü demeçlerle kendi kendinizi kandır-

muş olursunuz. Bu söyledikleri- min devletin başı olan Cumhurbaşkanı için de, devletin yöneti- minden sorumlu olan Başbakan için de, demokratik devletin simgesi kabul edilen TBMM baş- karı için ve çoğulcu demokrasi- nin vazgeçilmez unsurları olan siyasi partilerin yöneticileri için de geçerli olduğunu burada be- lli etmek isterim.

Unutulmamalıdır ki geçmiş, insanlık tarihinin karanlık denizi ise, çağımız, insanların aklın gafağında uyandığı, daha insana ve özgürce yaşamak için ya- saları, düzenleri bile zorladığı ça- dır.

Günümüzün Güneydoğu in- sanlarını, hep bir- likte bir kukla- lar grubu, kendi fikirleri olma- yan, kendi baş- larına düşün- meyen bir grup insan, görüş ya- da düşüncelerini açıklayamayan, en doğal hak ve ayrıcalıklar ko- nusunda talep- leri olmayan bir kuklalar toplu- luğundan oluş- tuğunu düşünmek tek kelime ile gâfilce, sorun- suzluktur.

Hükümetin ço- cukları olan bugünkü Alman ulusunun, Yahudiler'den ötür dilediği, dünya çocuk yılı ilan edileceği 1990 dünyasında, insan hakları ve insan boyutunun ön plana geçtiği günümüzde, Gü- neydoğu çocuklarının bugün ya- samaya zorlandığı insanlık dra- ma reva midir?

Günümüz Türkiye'sinde ol- sun, dünyada olsun kelaynaklar, flamingolar nealleri tökenesin diye özel koruma altına alınır- ken, bir yunus balığı darlığa düşünce bütün dünya ulusları yardıma koşarken, Güneydo- ğu'daki çocukların yaşadığı bu insanlık dramı reva midir?

Bütün bunlar yetmiyormuş gibi, iktidar sahipleri Avrupa Konseyi'ne gizlice havşurarak Güneydoğu'da insan haklarını askıya aldığını bildiriyor. İktidar sahiplerinin bu davranışı, Gü- neydoğu insanlarının hiç de şaşkınlıkla karşılanmamıştır. Yani çok etkisi yapmamıştır. Çünkü, sözkonusu insanlar, hiç bir zaman aslı da olmayan bir insan hakları ortamını yaşamadı ki!..

Ancak şu bilinmelidir ki, kes- kin alrke küpüne zarar verir mi- nabi, iktidar sahiplerinin bu dav- ranışları da devletin saygınlık kaybetmesine sebep olmuştur.

Yine de bütün bunlara rağ- men, Ahmet Arif'i hatırlamadan ve sözü ona bırakmadan yazma son vermeyeceğim. İlanı bir Ah- met Arif var, şöyle diyor.

Doğdun

Üç gün aç tuttuk

Üç gün

meme vermedik
sana

Adiloş bebem,

Hasta düşmeyesin
diye,

Töremiz böyle diye,

Saldır şimdi

memeye,

Saldır da büyü...

Bunlar,

Engerekler ve
çıyanlardır,

Bunlar,

Aşımıza,

ekmeğimize

Göz koyanlardır,

Tanı bunları,

Tanı da büyü...

Bu nomustur

Künyemize

kazılmış

Bu da sabır,

Ağulardan süzölmüş.

Sarıl bunlara,

Sarıl da büyü...

Güneydoğu'nun bu dramatik yaşam biçimi, Galile'nin "Dünya dönüyor" tezi kadar matematik kesinlik taşıdığı halde, bu duru- mu dile getirenlerin sıkıyönetim mahkemelerinde, İKİM'lerde yar- gılanıyor olmalarının da, ayrıca bir çağdaş uygulama, bir insan hakları ihlali olduğunu bu vesileyle dile getirmek en tabii hak- kımız olmalıdır.

İnanıyorum ki, bir zamanlar "Dünya dönüyor" tezinden do- layı Galile'yi yargılayan yargıç, çağımızda da sağ olsaydı viedan azabından nasıl çıkırdı, dayana- mayıp intihar edeceğini hayal ediyor- sam, günümüzde Güneydoğu'nun matematik kesinlik kazınmış çe- lişkilerini dile getirenleri yargı- layan yargıçlar da, yargılanan yönetimler de bir gün gelecek ki, Galile'yi yargılayanlara, yargıla- tanlara benzer bir şekilde ya- dillerecekler ya da intihar edecek- lerdir. Buna inanmamak, bunu inkar etmek; tarihe inanmamak, tarihi inkar etmek demektir.

İşte bu anlayış çerçevesinde ülkede tarihi sorumluluk taşıyan kişi ve kuruluşları bölge sorun- larını, çelişkilerini çözmeye da- vet ediyorum. Aksi halde, tarihi sorumluluktan kurtulamayacak- larını önemle belirtmek isterim.

Doktor Cemal Kahraman
Nusaybin / 30 Eylül 1990

Sömürgeci-faşist rejimin "Nereye gidiyoruz" telaşı

Baştarafı 1. sayfa

TC'yi bunalıma sürükleyen esas olgunun Kürt sorunu, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi olduğu açıktır. Bu sorunu aşmak, direniş mücadelemizin gelişmesini durdurmak için başvurduğu önlemler boşa çıktıkça sömürgeci-faşist bunalımları artırıyor, derinleştiriyor. 1990 yılı baharında yaşadığımız serthaldan sürrinden bu yana düşman cephesinde yaşananlar göz önüne getirilecek olursa, durum daha iyi anlaşılabilir. Sanaür ve sürgün kararnameleri, özel savaş dala da kurumsallaştırmak amacıyla gerilla savaşının en gelişkin olduğu Botan'da yeni iller teşkiline gidilmesi, bunların sonuçsuz kalması üzerine ise bu kez SHP eliyle "Kürt Raporu" hazırlanması ve kültürel özerklik tasarımlarının yoğunlaştırılması ve en son olarak da adeta ölüm histerisine kapılmışçasına Kürdistan'da çıkınca, bir vahşete girişmiş hep krizden kurtulmanın çirpinışları olmaktadır. Fakat açıkça görülmektedir ki, bütün bu uygulamalar faşist rejimi düze çıkarmaya yetmiyor. Aksine o, çokça kullanılan deyimle çirpindikçe daha da batıyor.

Irak'ın Kuveyt'e girişi ile başlayan ve bir anda tüm dünyanın dikkatlerini üzerine çeken Körfez krizi, TC'nin böyle bir bunalım dönemine denk geldi. Rejimin esas sözcüleri durumundaki özel savaş yönetimi -ki sözleri Özal'dır- bunu adeta altın bir fırsat olarak değerlendirerek, potansiyel bir savaş kışkırtıcılığına başladı. TC, ABD emperyalistlerinin kısa sürede Saddam'ın egmini bitireceğine, Ortadoğu'da carunun istediği gibi düzenlemeler yapacağına öylesine iman etmişti ki, başka olasılıkları aklına dahi getirmek istemiyordu. Bu sarhoşlukla ve gımdıye kadar görülmeyen bir açık tarafgirlikle, Amerika'dan daha Amerikancı keallere tüm bölge ülkelerini karışına almakta bir sakınca görmedi. Böylelikle ABD ve Avrupa tarafından vazgeçilmez ve güvenilir bir bekçi, bir jandarma olarak görülebileceğini umdu. Böyle bir bekçilik payesi karşılığında Ortadoğu halkları ve devletlerine açık düşmanlıktan gözle alınabileceğini hesapladı.

Ne var ki, Körfez krizinin patlak verişli üzerinden geçen 2-3 aylık süreç ve bu süreçte yaşanan gelişmeler, ABD emperyalistlerinin önüne çıkarıyormuş devirip zafere ulaşmasının ve hele hele bölge haritasını öyle keyfine göre değiştirmesinin hiç de düşünlüldüğü kadar kolay olmadığını ve olamayacağını gösterdi. Bu durum ise, dolaylıkla, hesaplarını ABD'nin kolay ve kesin zaferine en çok bağlayan TC'nin en büyük hayal kırıklığı yaşamasına yol açtı. Kısacası içteki bunalımı atlattıktan bir ecih yolu olarak gördüğü ve adeta gözli kapalı olarak atıldığı macera -hatırlanacağı gibi hurruva basını bile o zaman bunu "Özal kumar oynuyor" biçiminde değerlendirmişti- faşist rejimi daha geniş boyutlu ve derin bir bunalıma karşı karşıya bıraktı. İzlediği Amerikancı politika ve serpleddiği savaş kışkırtıcı tutum sonucunda TC, Ortadoğu halkları ve ülkelerinden büyük oranda dışlandı. Bölge halklarının nefretini ve düşmanlığını üzerine çekti. Özal'ın Ortadoğu ülkelerine yaptığı son geziler ve

bu paraleldeki diğer girişimler, bir anlamda zevahiri kurtarma amacı taşımaktadır. Ancak bundan sonuç alabilmeleri çok zordur, çünkü bölge halkları nezdinde ABD ve Batı'nın uşağı TC'nin hiçbir güvenilirliği kalmamıştır. Diğer yandan galiplerin yanında yer alarak pastadan pay kapma hevesinin de kursağında kalacağı anlaşılıyor. Zira faşist rejim emperyalist çevrelerden de beklediği ve umduğu ilgiyi bulabilmiş değildir. Öteden beri yapılmakta olan yardım ve destekler sürse de, kendisini Batı için vazgeçilmez bir müttefik olarak görme, stratejik önemini arttığını sanma yaklaşımlarının da tutarsızlığı ortadadır. Öyle ki, TC tam da emperyalizmin bölgedeki ne yaman jandarması olduğunu kanıtladığını sandığı bir anda, emperyalizme jandarmalık yapamayacağı ortaya çıkmış oldu. Zira eğer TC iddia ettiği ve heveslendiği gibi emperyalistlerin bölgedeki çıkarlarını koruyabilse, diğer bir deyimle jandarmalık görevini layıkıyla yerine getirebilseydi ABD'nun bölgeye yüzbinlerce asker göndermesine gerek kalır mıydı?

Faşist rejimin diğer bir beklentisi de, bilindiği gibi, vazgeçilmez bir müttefik olduğunu kanıtlayıp AT'ye kabulünü sağlamaktır. Fakat bu konuda da beklentilerine karşılık bulamayacağı anlaşılıyor. AT çevreleri hem kuru övgüler ve sırt sıvazlamaları TC'yi pohpohlasalar da, topluluk içerisinde kabul etme konusundaki tavırlarında bir değişiklik söz konusu değildir. Bundan ita öte TC'nin kendisini en itibarlı kabul ettiği bir dönemde Kıbrıs Cumhuriyeti'nin -Rum kesimi- AT'a bağvurusunun ele alınması ve TC'nin tüm itirazlarına rağmen normal işlemlere tabi tutulması, faşist rejimin bu alandaki beklentilerinin de ne denli boş olduğunu ortaya koymuş oldu.

Özcesi TC'nin Körfez krizinde izlediği saldırgan, aç gözlü ve savaş kışkırtıcı politikayla, bunalımını aşması şurda kalsın, daha da derinleştirmiş olduğu açıktır. Bunun en açık göstergesi de gerek iktidar gerekse muhalefet çevrelerindeki fırtına ve çalkalanmalardır. SHP ve ANAP içindeki çekişme ve kargaşalardır. Türkiye, dışıgleri ve milli savunma bakanlarının istifaları ardından, diğerlerine ek olarak bir de hükümet kriziyle karşı karşıya kalacağı henzyor. Daha da kötüsü, mevcut yönetime alternatif oluşturmaya gereken ana muhalefet partisi SHP'nin yaşadığı dağılımık durumudur. Kürdistan'daki serthaldan ardından özel savaş yönetiminin istediği kararnamelerin çıkarılmasında Özal'a tam destek sunan SHP, Kürdistan'da büyük bir çözülme ve yıkım süreci yaşadı. Ve bu Türkiye teşkilatlarına da yansımakta gecikmedi. "Kürt Raporu" gibi bazı gözboyamalarla bu çözülmenin önüne geçmek istediye de, bunda başarısız olamadı. İnönü-Baykal hesaplaşmasından sonra, gımdı sözümüne yönetime alternatif olabilecek "göle kabine" oluşturuyor. Bu tür çabaların faşist rejimin ölümcül yaralarına merhem olamayacağı o denli açıktır ki, Demirel bile bunları alaya alarak ve hükümetin de varlığı ile yokluğunun belli olmadığını ima ederek "iki göle arasında-

daya" diyor. Görülüyor ki, rejimin çıkmazını ne iktidar ne de muhalefet partilerinin aşması ve rejimi tıkarımadan kurtarması son derece zordur.

Politik alanda yaşanan bunca kapsamlı bunalımın ekonomik ve sosyal alana yansımaları düşündürülemez. Aksine bunalımın en yıkıcı etkileri bu alanlarda daha somut ortaya çıkacaktır. Türkiye'de kısa vadede bile bunun belirtileri su yüzüne çıkmış bulunuyor ve etkisi toplumu her geçen gün daha da çepeçevre kuşatıyor.

Ekonomi tam yol iflasa doğru girmektedir. 1990 yılı bütçe açığının 10 trilyon lira olacağı varsayılırken, açığın daha gımdiden 18 trilyona ulaştığı söyleniyor. 1991 yılı için öngörülen bütçe açığı ise geçen yılın iki katı yani 20 trilyon liradır. Bugün yaşanmakta olan krizin asıl etkisini önümüzdeki yıl göstereceği de düşünüldürse, '91 yılı açığının çok daha büyük rakamlara ulaşacağı kesindir. Ayrıca yıl ortalarında bir ara düşme eğilimi gösteriyor denen enflasyonun da yarıdan aşacağı, son bir aylık seyirinin %10'lara ulaşmasından açıkça anlaşılıyor. Bu ise, böyle giderse yıllık enflasyon oranının %80'lere turmasınası anlamına geliyor.

TC'nin büyük umutlar bağladığı turizm gelirlerinde bu yıl bile beklenen rakamlara ulaşamazken, önümüzdeki yıl çok daha büyük bir gerilemenin bu alanda da yaşanacağı açıktır. Öyle ki, 1991 yılı için turizm rezervasyonunun henüz sıfır olduğu belirtilmektedir. 50 milyar doları aşan dış borç ve 60 trilyon liralık iç borç ise olduğu gibi durmaktadır. 1991 yılında ödenmesi gereken 2-5 milyar dolar dış ve 6 trilyon liralık iç borç var. Bütün bunların yanı sıra Arap geyhliklerinden alınan sadaka kabilindeki kuruntularda, Avrupa'dan sağlanacak bazı krediler ve Amerikan yardımlarıyla karşılaşması mümkün değildir. O çokça geçirilen büyüme hızının önümüzdeki yıl tamamen duracağını hatta negatif düzeylere düşeceğini söyleyenlerin sayıları gıderektir artıyor.

Bütün bunlara Kürdistan'da yürütülmekte olan özel savaşın muazzam giderleri ve bu alandaki askeri harcamalar da ilave edilirse, TC'nin karşı karşıya bulunduğu ekonomik krizin boyutları daha iyi anlaşılacaktır.

TC'nin Körfez sorununda açığıca emperyalist cepheye yer alması siyasi alanda bölgeden dışlanmasına yol açarken, beraberinde büyük ticari ve ekonomik kayıplar da getirdi. Irak ve diğer Arap ülkeleri pazarını tümünden ya da önemli oranda yitirmiş oldu ki, ihracatının büyük kesimini bu alanlara yapılmaktaydı. Bu nedenle işveren ve sanayici çevrelerinin şebecileri, Körfez krizinin en ağır faturasının Türkiye'ye ödetilirdiğini söylüyorlar.

Bu siyasi ve ekonomik manzaranın toplum yaşamına nasıl yansıtacağı, yani krizin sosyal hayatın ne olacağı sorusuna gelince, bunun pek çok belirtileri de daha gımdiden somut olarak ortaya çıkmış bulunmaktadır. Hiç kuşkusuz bunca derin bir ekonomik ve sosyal bunalım ortamının çok geniş bir toplumsal muhalefet ve sosyal patlamalar doğuracağını söylemek kehanet olmayacaktır. Enflasyon oranının yükselmesi ücretli kesimin, yani işçi, me-

mur ve emeklilerin reel gelirlerinin düşmesi anlamına gelir. Zaten çok büyük sıkıntılar ve güçlüklerle çözümlenmeye çalışılan geçim problemi daha da aşırlaşacaktır. Bir de Körfez krizi ve dünya petrol fiyatlarındaki artış bahanesiyle yapılan yoğun zamların etkisi hesaba katılırsa, bir avuç azınlık dışında kalan milyonlar için yaşam gıderektir dayanılmaz bir hal alacaktır. Sadece işsizler, dar gelirli ve düşük ücretliler değil, ortadirekt olarak tabir edilen kesimlerin tümü de büyük sıkıntılara yüzüzedir. Turizmci, nakliyecisi, müteahhit ve benzerlerinden tutalım bakkal, lokantacı, taksici gibilerine kadar geniş kesimlerde daha gımdiden işsizlik, kayıp ve iflaslar yoğunca yaşanmaktadır. Ve önümüzdeki dönemde bu tür sıkıntılar daha da artacaktır. Kırsal kesimdeki üreticilerin durumu zaten öteden beri peri-

şandır. Ayrıca memur ve işçi kesiminde de işten atılmalar gıderektir artmakta ve iş güvencesi diye bir olgu ortada kalmamaktadır. Dolayısıyla işsizler ordusu da böylece gıderektir büyümektedir.

Tüm bu olgular, önümüzdeki dönemde boy verecek büyük sosyal patlamaların sıradan veya somut göstergeleri olmaktadır. Daha gımdiden yer yer ılıtık yöntemlerle yapılan protestolar, eylemlerine tanık oluyoruz. TC bütün vahşet uygulamalarına rağmen Kürdistan'da gerilla savaşının kaldırılmasını durduramıyor. Türkiye kesiminde de devrim için bu son derece olgun objektif ortam gereği gibi değerlendirilebilirse, faşist rejimin day destekle daha fazla ayakta kalması mümkün olamayacaktır. Son dönemlerde telaşla ortaya atılan "Nereye gidiyoruz" sorusunun altında yatan esas neden de budur.

Yeni cezaevi bombalandı

İstanbul Kartal Yakarık'ta yapımı devam eden Özel E-Tipi Cezaevi devrimci taraftan bombalandı. 18 Ekim günü gerçekleştirilen eylemde 8 milyar liralık maddi hasar meydana geldi. Eylem, halkta büyük bir sempayle karşılandı.

ci yangını söndürdü. Üçüncü bomba da sabaha doğru patladı. Yapımı devam eden cezaevinin bombalanmasıyla Türk faşist rejimi 8 milyar liralık zarara uğradı.

Cezaevi inşaatının bombalanması, özellikle de Kürdistan'daki sömürgeci zindanlarda savaş

18 Ekim günü inşaat halindeki cezaevine giden eylemciler, burada bulunan işçilere "Biz dancırız, size zarar vermeziz. Yeter ki dediklerimizi yapın" dedikten sonra orada bulunanların büyük çoğunluğunu bir odaya kilitledikten sonra, binanın üstüne çıkıp bereberlerinde getirdikleri bombaları yerleştirdiler. Eylemcilerin olay yerinden ayrılmasından sonra yerleştirilen dört bombadan ikisi patladı. Patlamanın gıddetiyle binanın çatısı havaya uçtu ve yangın çıktı. Daha sonra gelen itfaiye ara-

emirlerinin sürgüne gönderilmesi, vahşi baskı ve işkencelerin doruğa çıkarıldığı bir döneme denk düştü. Buna bağlı olarak Kürdistan ve Türkiye'deki pek çok cezaevlerinde açlık grevleri devam ediyor. Tam da böyle bir dönemde yeni insan mezarları, halklarımızın en yığıt evlatlarının içine konularak bardo ve işkence altında tutulduğu yeni zindanların yapılmasının engellenmesi halkta coşku yarattı. Yeni zindan yapılarını örme, bundan böyle de devrimci mücadelenin önemli bir parçası durumundadır.

NATO Genel Sekreteri'ne protestolu karşılama

NATO Genel Sekreteri Manfred Wörner, 19-20 Ekim günlerinde Antalya-Alanya'da yapılan "Doğu-Batı arasındaki dışlıklıkların Nato ile Türkiye'nin güvencisi ve savunmasına etkileri" konulu konferansa katılmak üzere Türkiye'ye geldi. Emperyalist ülkelerin Körfez krizini bahane ederek Ortadoğu ve özellikle de Kürdistan'a yerleşme amaçlarını yaptığı konuşmalarla bir kez daha ortaya koyan Wörner'e, bu ruteliğinden dolayı olacak, İstanbul Üniversitesi Rektörlüğü tarafından "Fahri Doktor" unvanı verildi.

Emperyalizmin bu has temellisine "Fahri Doktor" unvanının verilmesi, üniversite öğretim ü-

yeleri ve öğrencileri tarafından protesto edildi. Amerikan hayraklarını yakan öğrenciler, "Haksız savaşa hayır", "Kahr olsun Amerikan emperyalizmi" sloganları atarak alkışlarla eylemlerine son verdiler. Ayrıca, "İnsan kasabı, emperyalist katil Wörner'e fahri doktorluk unvanının verilmesini protesto ediyoruz" yazılı pankartı kantin duvarına astılar.

Aynı günlerde Amerikan uçak gemisi Saratoga'nın İstanbul'a gelmesi de yaygın tepki ve protestoyla karşılandı. Telefon etmek isteyen Amerikan askerleri, öğrencilerin saldırısına uğradı. Bunun üzerine yarıdan geriye kaçmak zorunda kaldılar.

Bir itiraf ve bir direniş gerçeği

16 Şubat günü Diyarbakır merkeze bağlı Batıkarakoç köyünde, küçük bir ARGK gerilla grubu sömürgeci güçlerce kuşatılmıştı. Olay aynı gün basına yansımış, Türk gazeteleri, "PKK'lılar köylüleri, kadın ve çocukları rehin aldı" başlıkları atmışlardı. Ertesi gün, sömürgeciler köy evlerini bombalamış, çarpışmanın geçtiği köy ve etrafındaki dört ayrı köye abluka uygulamışlardı. Sömürgeciler, çarpışmalardaki kayıplarını bir er ölü, iki polis de yaralı olarak vermişlerdi. Genillalar kuşatmayı yarmış, rehin iddiasının yalan olduğu ortaya çıkmış, kuşatmayı yaran gerillalardan ikisi içlerinden birinin ihaneti sonucu ertesi gün kuşatılarak şehit edilmişlerdi.

Bundan sonra olayın detayları ve çarpışmada sömürgecilerin kayıpları ayrı ayrı olarak kalmıştı. Şimdi Diyarbakır cezaevinde olan ve pişmanlıktan pişmanlığa çaba sarfeden Bozan Açılan'ın itiraflarından olayın gizli kalmış yönlerini yaşıyoruz. Bir daha görülüyor ki sömürgeciler çarpışmalar verdikleri kayıpların ancak onda birini basına yansıtıyor.

(...)

Batı Karakoç'ta (Osman Kaya'nın evine) gittik. Kendisi ve iki oğlu evdeydi. Çok iyi bir şekilde karşıladı, arkadaşları tanıyordu zaten. Sorumlu, köyden birkaç kişiyi çağırmasını söyledi. Fakat biz köye girdiğimizde bizi görmüşlerdi, bundan dolayı bütün erkekler köyü terk etmişlerdi. Yani, ilk gecede bunları bildiğimiz halde köyü terketmedik. Gece orada kaldık. Nöbet bile tutmadık. İkinci gecede Delil, "Köyde

bilmeden oluyorduk. Osman üst katta odada kalıyordu. Özellikle orada ben evi terketmek için Delil'in üzerinde çok durdum. Öyle ki bir ara dayanamayıp, "Bırak bu kaygılı hareketleri, yarın hurda bir sığınak yapalım. Ondan sonra seni başka bir alana göndereceğim" dedi. Diğer arkadaşlar sesini çıkarmadı, kimse köyü terkedelim demedi. O geceyi de aynı yerde nöbetimiz geçirdik.

Sabah 07 civarında Osman'ın küçük oğlu kahvaltımızı getirdi.

İledi. Kısa bir sürede toplanmış Üzerimizdeki eşyaları imha etmeye başladık. Tam 8,30'da düşman, yoğun bir şekilde her yönden üzerimize, içinde bulunduğumuz eve ateş açtı. Evin içine el bombaları, gözyağartıcı bombalar, tanketlerle tazyikli su sıkıp, daha sonra da molotof kokteyli attı. Her yer alevler içinde kaldı. Yarım saat böyle geçti. Delil'in sağ yanına el bombası parçası değdi, sıyrılıp geçti. Ondan başka her şey yolunda... O ana kadar savunmadayız. Gözyağartıcı bombanın etkisiyle ayrı ayrı kaç sefer tam gideceken birbirimizi kurtarıyoruz.

Bir ara Botan'la Xebat ayrı bir bölmeye geçti. Ben ve Delil de avluya çıktık (Avlunun güney tarafında balkon gibi bir şey vardı, yarısının üstü çalılarla kaplı, güney tarafı da kapalı olduğundan içeriye göre daha iyiydi. Delil, siper niteliğinde kendine bir yer buldu, ben açıkta kaldım. Sesler gelince olduğum yeri oturdum. Duvarın dibinde ben onları görüyordum. Hepsi özel imdi. Yaklaşık 10 kişiydiler. Üçü yavaş yavaş avluya yaklaşıyordu.

Delil'i uyardım, Delil den yana görünmedikleri için Delil, bana "Hedefe girdiklerinde sen ateş et, ben de seni korurum" dedi. 25-30 metreye kadar yaklaştılar. Hastım tetiğe, avlunun ortasına üçü düştü. Tam orada diğerleri, avlu dışındakiler beni yayılım ateşine tuttular. Siper geçtim. Uzanıp siperi geçtiğimi gören Xebat, vurulduğumu zannettiği için, avlu duvarı arkasından üzerime ateş edenlere el bombası atınca timlerin çığlıkları geldi. O arada ben de tam kalktığım sırada, bu sefer içeride dumanı gözlere yağ içinde kalan Mazlum beni tanımayarak ateş etti. Tesadüfen kurtuldum oradan. Avlu setinin dışında öldü vardı, yaralı olanlar kaçtılar.

Saat 9,30'a kadar düşman 6 öldü, en az 5 de yaralı vermişti. Delil ile birlikte avludan, içerideki yaklaşık 8 m. uzunluğundaki ahıra geçtik. Bu arada her yandan tank, top, çeşitli roketler, havanlar, el bombaları vs. neleri varsa üzerimize atıyorlardı. Bu, saat 12'ye kadar devam etti. Delil ile küçük bölmedeyken Mazlum da yanımıza geldi. Tam o esnada kalktığımız yerin arka kısmı top ateşine tutuldu. Bölmenin yarısı uçtu. Delil, bir ara yılan yerdan bakarak topçunun görüldüğünü söyledi. Ve biz bölmeyi de terkederek, ilk çatışmanın çıktığı geniş bölgeye geçtik. O arada bacadan bir el bombası atıldı. Bir parçası Botan'ın bacasının kısıklı kısmına değip ahır taraftan çıktı. O anda Xebat ile Delil aniden ibalarak topçuyu alından vuruldular. Topçu 30 metre yakınımdaydı. Çevresindeki en az ikiyüz kadar asker, onun vurulduğunu görünce bazıları silahlarını bile bırakarak ayağa kalkıp geri geri kaçtılar. O esnada başımız hırdan kaçmaya çalisan kalabalığı yayılım ateşine tutup birer jarjör boğalttık. Yalnızca düz arazide en az 30'dan fazla asker vuruldu, yerler asker cesedi dolmaya başladı. Yine geri çekilip sessizce bekledik. Sessiz bekleyişimizden vurulduğumuzu zanneden düşman, baştan beri arka tarafta bekleyen panzerini sürdü. Panzer duvar dibine kadar gelince, Xebat bir el bom-

Batıkarakoç direnişinin kahraman şehidi Xebat

bası attı. Tam içine düştü, ondan sonra o da etkisizleşti. Orada kaç kişinin öldüğünü bilmiyoruz.

Bir ara içinde kaldığımız evin damından yavaş yavaş gelen ayak seslerini farkettik. Ahırda ki bacaya doğru geliyorlardı. Tam bacadan bomba atmak üzereyken, Delil, onu alttan taradı. Yukarıdaki asker vurulup bacadan üstüne düştü, kan sızıntısı içeri akıyordu. İki asker bacadaki ölüye almaya gelirken, bu sefer Xebat duvar üstünden dalıp ikisini de vurdu.

Düşmana püskürtmüştük. Her arkadaş gerçekten birer kahraman kesilmişti. Bu arada, diğer taraftan başka bir panzer duvar dibine yaklaşmış, sürekli kaldığımız yeri tanyordu. Yanımızda 600 gr TNT, 20 adl ve elektrikli fönne vardı. Bütün TNT'yi el bombasına bağlayarak fitilleri de etrafınanardık ve Xebat bunları panzerin altına attı. O da etkisizleşti. Düşmanın her saldırısına grup kolektif bir şekilde direniyor, her seferinde de düşman, arkasından onlarca öldü bırakarak geri çekiliyordu. Bu durum, gece saat 9,30-10'a kadar devam etti.

Botan'ın yarası püskide yürümelerini engellemeye başladı. Delil'in ise sağ gözü ködüye gidiyordu. Delil, samanın altına tah-talar ve çalılarla sığınak biçiminde bir şeyler yapmayı önerdi. Bunu sabaha doğru tamamladık, üstüne de bolca saman attık. İçine girdikten sonra ahırda da içerden samanla kapatarak bu şekilde bekledik.

İlk gece çemberi yarmaya çalışmak imkansızdı. Düşman arabaları ve projektörlerle bütün köyün etrafını aydınlatmıştı. Gereğ geç saatlerde düşman, dozerlerle köyün Diyarbakır tarafındaki evleri sırayla yıkmaya başladı. Zaten tank, top, roketatar, lav silahları ve bireysel silahlar bir saniye okum durmadı.

Çatışmanın ikinci günü öğle saatlerinde düşman, içinde bulunduğumuz bölmeye de girdi. İkinci el bombaları falan attılar. Ses çıkmayınca, kimseye değmeyince bizim farkımıza varmadılar. İçeri baki geçtiler. Yarım saat sonra birisi gene gelip bulunduğumuz yeri taradı. Botan

kucagımdaydı. O ilk ateşle şehit oldu. Onlar çıktıktan sonra Delil'e seslendim. Konuşmadı. Elini uzattığımda yaralı olduğumu anladım. Silahını bana verdi. Gitmek üzere olduğunu söyledi. Bynundaki yaradan boğazına kan giriyordu. Ayrıca sol omuzundan da yaralanmıştı. Diğer üçümüze bir şey olmadı. Bir kaç kez daha düşman içeri girip çıktı. Bir ara içinde bulunduğumuz yere ayaklarıyla bastılar, biz de alttan ayaklarını tutunca (destek anlamında) farketmediler. Sonra orayı terkedip çıktılar.

Saat 17 civarında samanın içinden çıktık. Yandaki geniş ahıra geçtik. (Çatışma esnasında köyün kuzey tarafından güneye karlar imişti. Gerek toprağın açtığı deliklerden gerekse de kendi çabalarımızla duvarları delerek sürekli yer değiştiriyorduk. Çatışmadaki başarımızın en önemli nedeni bu ve herkesin çatışma süresince soğukkanlı davranmasıydı.) Delil'i de çıkardık. Durumu biraz normalleşmişti. Kan da durmuştu. Ahırın köşesinde çürük otlar vardı, bir yer açıp biraz dinlendik. Saman altında kalan diğer eşyaları da Xebat almaya gitti. Yalnız 14'lü tabancayı unutmuydu. Botan'a ise karışmadık.

Hava artık yavaş yavaş kararıyordu. İkiördümüz toplanmış. Ne olursa olsun çemberi yarmaya çalışaraklık. Bu ara Delil'in sorunu vardı. Fazla da yürüyemezdi. 50 saate yakın ne su içmiş, ne de ek-mek yemiştik. Ayrıca saman altında, dar alanda uyumuyduk.

Kapının yanına geldik. Bir süre etrafı gözledikten sonra hiç bir şeyle karşılaşmadık. Sırayla dışarı çıktık. Sol yanımızda panzer vardı. O ışı görmemi. (Hiz otlar içindeyken ev sahibi ve çocukları içeri girmiş, askerlerin okul tarafına gittiklerini söylüyorlardı. Kendi aralarındaki konuşmalarından bizim taşlar altında kaldığımızı zannettiklerini anlaşıyordu. Ayrıca düşmanın kendilerine helva, zeytin, ev ve para vereceklerini gülererek anlatıyorlardı birbirlerine...) ve köyden dışarı çıktık. Çıkışımızla birlikte yağmur da başladı. Çemberi bir ölçüde varmıştı...

toplantı yapalım" dedi. Toplantı, muhtarın (Abdulkadir Kaya) evinde yapılacaktı. Gece Osman Kaya'yla oraya gittik. Kaç eve haber yolladıysak kimse gelmedi. Toplantı için. Gelen bütün haberler, "Evde değil" idi. Yalnız Osman Kaya arada bir, "Herkes korkunuzdan kaçmış, sizi ihbar edebilirler" diyordu. Oysa köyün sorumluluğu, köylüler tarafından Osman Kaya'ya verilmişti, o, ne derse o olurdu.

Toplantıya kimse gelmediği için tekrar Osman'ın evine, birinci gece kalacağımız yere (ahıra) geldik. Osman da evin bulunduğu üst tarafa geçti. Ev üç-dört

Kahvaltı yapıtıktan sonra Delil ona nöbet tutması için dürbün verdi. Çocuk 16 yaşındaydı. Yalnız orada çocuğa, "baban nerede" diye sordum. Çocuk kaygılı bir şekilde "Yatıyor" diye cevap verdi. Diğer arkadaşlar bunun üzerinde de durmadı. Yalnız "Yatadığı zaman buraya gelin" dediler ve çocuk çıktı. O çıktıktan sonra gene yatakların içinde uykuya daldık. Tabii ki gene nöbet yok.

Saat 8,20'ye geliyordu. Bir ara Botan kaygılı bir şekilde hepimizi çağırdı, etrafımızın sarılı olduğunu ve Diyarbakır tarafından konvoy halinde akın akın askeri arabaların geldiğini söy-

Inceleme Raporu

Botan bölgesi kararnameler ve zorba hukuku ile insansızlaştırılıyor

19 Ekim 1990 tarihinde bölgemizde boşaltılmış köyleri yerinde görmek, insan haklarının ihlallerini saptamak amacıyla ilçelerinde sanatçı İlyas Salman ve sanatçı-yazar Bilgesu Erenus'un da bulunduğu bir grup aydın gazeteci-yazar ile birlikte, şubemiz yönetim kurulu temsilcisinin de bulunduğu heyet, bir inceleme gezisi düzenlemiştir. Bu incelemeler sonucunda yapılan belirlemeler, şubemiz açısından daha önce hazırlanmış olan rapor konusunun (Botan bölgesi insansızlaştırılıyor) bir uzantısını oluşturmaktadır.

Heyet, öncelikle bölgede boşaltılarak yakılan köyleri yerinde görmek ve bu köylerden sürgün edilen insanlarla görüşmek amacıyla hedeflemiştir. Ancak bölgeye girildiğinde, gerek yetkililerden gerekse sürgün edilen köylülerden öğrenildiği kadarıyla boşaltılan köylerin bütün giriş ve çıkışları mayınlarla döşeli olduğundan, köylere gitmekten vazgeçilmiştir. Bu nedenle sadece sürgün edilen köylülerle görüşme olanağı bulunabilmiştir.

Döşenen mayınların nedeni sorulduğunda sürgün edilenlerden biri, "Çünkü bütün köyler yakılmış, yakılan hayvanlarımızın leşleri halen ortalıkta olduğundan, özellikle bu tür heyetlerin bu köylere girmesinin önlenmesi için mayın döşenmiştir" biçiminde dehşet verici bir cevap verdi. Anlatılanlara bakıldığında, Botan bölgesindeki tablo Vietnam savaşını andırmakta idi.

Cizre ve Uludere arasındaki yol iki saat sürmesine rağmen, biz ancak 8 saatte Uludere'ye varabildik. Bunun nedeni, her 10 kilometrede bir devlet güçlerine kimliklerimizdeki bütün bilgilerin kayıtlara geçirilmesi ile uzun bir bekleyişten sonra yola devam izninin verilmesi idi.

Heyetimiz, yakılarak boşaltılan köylere giremediğinden, ancak sürgün edilen köylülerden birkaçı ile görüşebildi. Bunlardan, Şırnak iline bağlı Geçit köyünde göçer çadırlarında kalan Ahmet Çoban ile Mustafa Demir, yaşanan trajediyi şöyle anlatıyorlardı:

Ahmet Çoban, "Bizim 70 hanelik köyümüzü yakarak imha ettiler. Köyün boşaltılması için süre bile tanımadılar. Öncelikle koruyucu olmamızı istediler. Biz koruyucu olmayı kabul etmeyince, bizi toplu halde sürdüler. Çobanlarımızı gerillayla yemek götürüyorlarmış diye hafifletme işkence alındı tutuyorlardı" diyordu.

Devlet tarafından köylere yakılanlar yer tahsis edilmiyor mu, diye sordüğümüzda, "Hayır, sadece bizi köyün dışına çıkarmak kosta yapıyorlar" cevabını verdi.

Mustafa Demir, "Şiddetle her şeyimizi yok ettiler. Ünceleri zorla bizi koruyucu yaptılar. Biz ihanette bulunup kardeşlerimizi öldüremezdik. Bunu yapacağımıza evimizi bombalamamız daha iyi olurdu. Daha sonra, biz gerilla öldürmüyorsunuz gerekçesiyle verdikleri silahları geri alarak bizi köyden sürdüler" anlatımı ile vahşetin boyutunu ve bueyün özgür iradeine karşı zulmün tablosunu çiziyordu.

Avyan (Dereler) köyünden sürgün edilen ve şimdilik Gundike Mellé (Balveren) köyünde geçici olarak barınan Fatma Kartal, bakan dolu haykırışı ile şunları söylüyordu "Daha önce gelen heyetlere her şeyi anlattık. Ama hiç bir yarar olmadı. Erzak almak için karakola ad yazmak gerekiyordu. Alınan bütün eşyalar önce karakolun önünde döktükler anıydıkları sonra mahiplerine veriliyordu. Bizim fıştanlarımızda ve çocuklarımızın eşyalarına bile el koyuyorlardı. Yagında kalacağımız uç ayın erzakını toptan almamıza izin vermiyorlardı. Erzaki gerillaya vermek için aldığımızı veriyorlardı. İnsanca yaşamak için karşılamak istediğimiz her ihtiyacımız, gerillaya yardım etmek amacı ile alıyoruz gerekçesiyle engelleniyordu. Hayvanlarımızı devlet güçleri kesip verdikleri halde, bize hayvanlarımızı gerillalar gaspediyor diyorlardı. Köyümüzü ve hayvanlarımızın yemini de biz yaylada iken yaktilar. Bunu da gerillaya yakileyerek bizi aldatmak istiyorlardı."

Avyan (Dereler) köyünde evi yakılarak göç etmek zorunda bırakılan dul ve dört çocuk annesi Saniye Çelik, katliama varan vahşeti şöyle anlatıyordu "Önce koyumuzu yaktilar. Daha sonra oğ edip konaklılığımız yerlerde çadırlarımızı da yakarak bizi bölge dışına çıkarmak için her türlü zulmü yapıyorlardı. Kızın yataklarımızda donmuş tehlikesi ile karşı karşıya iken, ormana çıkıp odun toplamamıza bile izin vermiyorlardı. Günlük yiyeceklerimizi, ekmeğimizi, karğılığında para vereceği diye zorla aliyorlardı. Çocuklarımızı parı istediğinde diğçikle dönüyorlardı. Kızın ortasında askerler evlerimize gelerek bizi dışarı çıkartıp sabaha kadar kendileri içerde yatıp, biz dışarda beklemek zorunda kalıyorduk. Yazın da çocuklarımız soyularak tenleri sırtak tellere dayatılarak saatlerce bekletiliyorlardı. Hayvanlarımız bağli iken kurşuna diziliyorlardı. Bu şekilde 20 büyükbaş hayvanımızı öldürdüler. Köyümüzde 15 çocuk babası yoksul bir ailenin üç ineqi vardı. Bu üç ineqi de kurşun sıkarak öldürdüler. Gerekçesini sordüğümüzda, Hayvanlarımız ortalıkta gezinerek bizi rahatsız ediyorlar" diyorlardı. Köyümü-

Devamı 21. sayfada

Köy Korucusu mu, dağ korucu

Türk devleti, 15 Ağustos 1984 (Ulusal Kurtuluş Atılımı)ndan sonra silahlı mücadeleyi dağıtmak amacıyla köy korucularını örgütledi. Ajanlara, asiret reislerine, zora, maaş ve aldatmaya dayanarak oluşturulan köy korucularına karşı, ulusal kurtuluş gerillalarımız ikna ve zora dayanan bir mücadele vermektedir. Bu mücadele 6 yıldır sürmektedir. Köy korucularının yaptığı toplumsal tahribat hala sürmekle birlikte, günümüzde sömürgecilerin boynunda bir yük durumuna geçildiği kesin bir sonuçtur.

Aşağıda Sürt'ten yurtaevlerinin verdiği örnekler, Türk devletinin koruculuk uygulamasının nasıl bir çıkmazı yaşadığını göstermektedir.

1- Eruh'un Kanakan (Dallurur) köyü. Sömürgeciler Ocak 1990'da köylülere silah dayatırlar. Köylüler "aralarında çetliklerin olduğunu, silah alınması durumunda köyde çatışmaların kaçınılmaz hale geleceğini" söyleyerek, Silrt valiliğine 2 defa dilekçeyle başvururlar.

Köylülerin dilekçeleri dikkate alınmaz. 15 Ocak 1990 günü köylülerle korucular arasında çıkan tartışmada Yusuf Timurtay adlı yurtaevver, G-3 mermisiyle öldürülür. Cinayetin sorumlusu Fikri Yıldız, İsmail Timurtay ve Hasan Kaya göstermelik bir gözaltı süresinden sonra serbest bırakılır.

2- Eruh'un Zivina Şikaka (Ağacıyurdu) köyünden silah alan 10 korucudan 8'i 1988 yılında gerillalar tarafından öldürülür. Askerler cezalandırılmayan diğer 8 korucuya "gerillalara yardım ettikleri" iddiasıyla sürekli haskı yaparlar. Eski koruculardan Hurşit Ergün, bundan sonrasını şöyle anlatır, "3 kişi Eruh'a gittik ve direnenek silahları teslim ettik. Korkudan bir daha köye dönmedim. Urfa'da tünelde çalıştım. 2 yıl çocuklarımı hiç görmedim". Geriye kalan koruculardan biri askere giderek, biri köy, biri yağlı ve diğeri de çocuğu gerillaya katıldığından güvensiz ilan edilerek koruculuktan kurtuldular.

Aynı köyün imamı ve diğer 4 köylü ise verdikleri dilekçede köyden göçetmedikleri takdirde askerlerin ev ve bahçelerini yakacaklarını söylediklerini, bağlarının ve fındık ağaçlarının korucular ile askerler tarafından kesilerek yakacak odun olarak kullanıldığını yazıyorlar.

Dilekçeyi okuyan karakol komutanı imama "Sen neden PKK'lıların kafir olduklarını anlatmıyorsun" diyor. Alay komutanı da, "Biliyorum, dilekçeyi Aydarlar hazırladı, değil mi? Bir de imam olacaksın, gidip o kafirlerden yardım istiyorsun, sizin hakkınız olumdur" diyor ve bu hakaretle de kalmayarak imama ile dilekçe sahibi köylülerin salakadan geçiriyor. Köylüler

gündi Tarsus'ta, köyleri ise bir harabe.

3- Pervan'ın Xêrxor (Doğanca) nahiyesinden M. Ali İşlek, başvuruları sonuç vermeyince, ancak evini Mersin'e taşıyarak koruculuktan kurtulabiliyor.

4- Eruh'un Gere (Çevrimli) köyünden Abdullah ve Ahmet Yılmaz adlı köylüler de verdikleri dilekçede "Biz korucu bağlarımızın fedaiileri değiliz. Biz korucu olmamak için evlerimizi terkettilik. Başka yerlerde göçmen, aç ve perişan yaşıyoruz, komuk ücretlerle

melî) köyü yolunda koruculara ait bir traktörü yakıyorlar. Traktörün sahibi olan 3 korucu kaçıyorlar. Olayın ertesi günü Eruh tabur komutanı Recep binbaşı, köylüler ve korucuları biraraya toplayarak şunları diyor, "Korucular Kur'an'a el basın, gidip onları arayacaksınız. Bugün traktörünü yaktilar, yarm ekmeğinizi alacaklar, sonra da karımızı s..." hakaretini yapıyor, "Traktörünü sen yaktilar" diyerek, araç sahibi korucuya 50 sopa vuruyor ve tehditlerine şöyle devam ediyor: "Baharı 65

Yoksul Kür köylüleri: Köylerinden çadırlara

çalışıyoruz. Bizi koruculara kurban ettiler, evlerimizi köyden taşımamıza mäsaaide etmediler, aile fertlerimiz köyde रहin. Baha ağasının saltanatı ve can güvenliği için fedai seçildik" diyorlar. Köylüler, direndiler ve köye dönmediler. Kalan yağlılara da dayak atılarak köyden çıkarıldılar.

5- Eruh'un Nivyan (İlağvelli) köylüleri de, "1989 Aralık ayında askeri baskılara dayanmayarak köylerini terkettilerini, şehirde yaşamalarının olanağı olduğunu, sulu arazilerinin ve bağlarının olduğunu, koruculuk yapacak zamana ve cesarete sahip olmadıklarını, köye dönmelerine izin verilmesini ve bu takdirde de korucular ve askerlerin baskılarının önlenmesini, özellikle Şikestyan (Akçakuşak) jandarma bölük komutanı östeğimenden korunmalarını" istiyorlar.

6- Pervan'ın Erkent köyünden Bedrettin ve Halil Bağdu, tüm köylüler adına verdikleri 21 Haziran 1990 tarihli dilekçede "90 haneli köylerinde kimsenin korucu olmak istemediğini, bundan dolayı sürekli rahatsız edildiklerini, Reşit Ertuk ve Ahmet Lıulmaz adlı köylülerin, asker ve korucular tarafından çirliçiplak soyularak, köylülerin gözleri önünde camura bulandırıldığını, çobanlara ekmek götürün köylülerin, askerler ve korucular tarafından kurşun yağmuruna tutulduklarını, hayvanlarına el konup kesildiklerini, gözaltına alınan köylülerin çirliçiplak soyularak, yalın ayak 20 km yürütölüp Tin (Okçular) köyüne kadar götürüldüklerini, silah alma ya da köyü terketme ikilemi arasında bırakıldıklarını" yazıyorlar.

7- Haziran'ın üçüncü haftası ARGK gerillaları, Nivyan (Çiz-

yağında, olay yerinden nasıl kaçtı, arabayı yaktiları neden siz öldürmediler, sizler anlatalmıyorsunuz."

8- Eruh'un Emté (Gönüldü) köyünden Salih Yıldız, kovulduğu köyüne dönmek istiyor, bu amaçla Silrt valiliğine 30 Mayıs 1990 tarihinde başvuruyor ve köyüne dönüyor, ancak beceremiyor, başına gelenleri 9 Temmuz 1990 tarihli dilekçesinde yazıyor: "Köye dönme istinden sonra yola koyuldum. Reşin (Dikboğaz) karakolunda görendi subay bırakmadı. Kompu köye çocuklarımızla birlikte gittim. Dilekçemin tarihinden 15 gün önce tekrar karakola çağıldım. Karakolda görendi subay ile köyün muhtarı ve aynı zamanda korucu başı Osman Acar, bana hakaret ettiler ve dakikalarca dövüldüler, bana bir de kağıt imzalatıldılar. Bunlardan şikayretçiyim. Köyüne dönmek istiyorum. Çünkü a-çık". Bu köylünün köyüne dönmesine izin verilmiyor.

Pervan'ın Oayan (Doğanca) korucuları, Axêr (Sarıyaprak) -gündi boşaltılmış- köylülerine alt çok sayıda hayvan kestiler. 3 Ağustos 1990 günü Aydın Türkan adındaki traktör sahibi bir köylü, Silrt'e kompu köylere saman götürüyor. Yolda korucular tarafından durduruluyor. Muvel (Kelekçi) köyü karakol komutanı Asisubay İdris ve korucular tarafından sorguya alınıp, hayvan ahırına atılıyor, kendisine su taşıtılıyor, günlerce yazaktan kalkamayacak şekilde bırakılıyor. Gereç'in Gundikekelo (Yayladüzü) köyü girişinde ARGK gerillalarının 21 Temmuz günü 2 askeri cemeyle tahrip etmeleri ve 13 askeri öldürmelerinden sonra, köyün tüm evleri askerler tarafından yakıldı,

su mu, kelle avcısı mı?

ekinler ve ağaçlar tahrip edildi, hayvanlar öldürüldü, 8 kadının da kol ve bacakları kırıldı. Bu köy de koruculuğu kabul etmemenin bedelini böyle ödedi.

29 Ağustos günü Şirvan'ın Merc (Suluyan) köyüne ajitasyon amacıyla giden gerillalara ateş eden korucular, 1 gerilla ve 2 çocuğun ölümüne neden oldular. Ateş eden korucunun öldürüldüğü söylenmektedir. Pervari'nin Hot (Yanıkten) köylüleri Adana ve Mersin'e geçerek koruculuktan kurtulabildiler. Kruh'un Serxetê (Dağdûgû) köyü korucularının silahlarına gerillalar el koydu. Tutuklanan ve haklarında 5'er yıl hapis cezası istenen 18 korucu, korucu olmanın cezasını 4 ay haptiste yatmakla ödediler.

Nisan 1990'da askerler Pervari'nin Hertevinê (Ekindûzû) korucularını Herêkol (Yazıral) dağına operasyona götürüyorlar. Bir korucunun anlatımıyla, düşman birliğinin komutanı kendini bir kayanın arkasına alıyor ve koruculara, "Ezmişim dizilin, beni koruya rakasınız" diyor ve bir korucunun da önünde durmasını istiyorlar. Tartışma başlıyor. Komutan, korucuya hakaret ediyor, korucu silahını doğrultunca ancak susuyor.

17 Ağustos günü Siirt'in Melina (Kayıkcı) köyünde, korucu Ali Yıldırım ile eşi Baley arasında koruculuktan dolayı tartışma çıkıyor. Kadının başına sandalye ile vuran korucu, kadının hastaneye kaldırılmasına yol açıyor. Kadın, Diyarbakır'da hastanede ölüyor. Sömürgeciler, olayı normal ölüm olarak gösteriyorlar.

Kozluk'un Ase (Yeridoğan) köylüsü Cemal Budak korucu başı. Yörede silah kaçaklığı yapıldığını bilmeyen yok. Kozluk

köye dönmeyen, binbaşı, tarlada çalışan köylülerden 20'sine zorla silah veriyor ve onlara, "İsterse-niz almayın, bölgeni hemen terkde eksiniz" diyor.

Pervari'nin Gurzuvan köyünde Durmaz Pilen'in tutuklu oğlu, "Nasıl oldu da 3 yıl koruculuk yaptınız? PKK askerleri öldürdü, sizler gözaltına alındınız, yetmiş eziyet gördünüz?" sorusu üzerine, koruculuğu şöyle açıklar: "Yörede ilâşkilerimizin iyi olmadığı bir aşırı silahlandırdılar. Bizler kendimizi onlardan korumak için silah aldık. Bizleri kullandıklarını çok iyi biliyorduk. Bizleri aruziyi çıkardıkları an korucular 200-300 metre ilerde yürümek zorundaydılar. Bizler heleflilik. Baharda kardeşimi operasyona götürün binbaşı öne çıkmasını istiyor, o da kabul etmiyor ve silahını omzına alarak kaçıyor. Silahını aldılar, birkaç gün sonra tekrar korucu yapıldı. Alay komutanı babama 'Biz sana silah verdik, ama 2 yıldır sürekli taktikleydin, bizim konuşmadığımız insanlarla ilâşkilerinizi sürdürüyorsunuz' diyor. Bizim kendi insanlarımızla konuşmamızı önlemeye çalışıyorlar. 3 yıldır kullandılar, sonuç gördüğünüz gibi ceza ver. Durumumuz ibret verici."

1990 kışında Kurtalan'da Ahmet adlı korucu başı etrafına topladığı 12 korucuyla birlikte bir çete oluşturuyor. Bunların görevi, çevre köyler ve göçerlerin çadırlarını dolayma. Bunlar geceleri, köylülere hakaret ediyorlar, altınları, silahları, yiyecekleri gasp ediyorlar. Bu talan çetesinin baskıları yüzünden Botan kıyısında bir çok köy boşaltıldı. Bu korucu çetesi gerillalar gibi davranıyor ve gerillaların kullandığı kavramları kul-

Kürtçe kaset bulundurmak ve türkü mınıldanmak yasak

Şirvan: Hewkê (Kırızlı) köyünden Maqallah Bağdaş, aracında Kürtçe kaset bulundurduğu gerekçesiyle 7 Ekim 1990 günü tutuklandı, şimdi Şirvan cezaevinde.

Simxor (Sarıdana) köyünden Sîtkî Ongaolu, aracında Kürtçe kaset bulundurduğu gerekçesiyle tutuklandı, şimdi Şirvan cezaevinde.

Tatvan: Temmuz 1990 ayı içinde ilçedeki sömürgeci askeri güçlerin komutanı akşam üç arkadaşıyla birlikte yolda yürüyor. O sırada yanlarından geçen üç çocuk Kürtçe türkü söylüyorlar, türküler arasında "Vur gerilla vur, Kürdistan'ı kur", "Ha hatin pêşmergekê me" de var. Merkez komutanı Kemal adındaki binbaşı ve yanındaki subaylar, çocukları komalık edeceğine dövüyorlar, dayakla da yetinmiyor, gözaltına alıyorlar.

Kemal binbaşının, "Çocukları neden dövüldünüz" diyen diğer bir Tatvanlı yetkiliye cevabı şu oluyor: "Bizi tahrik ettiler, gözümüzün içine baka baka türkü söylemeye devam ettiler."

Heyetle konuşmanın cezası

Şirnak: Bilindiği gibi 28 Eylül günü İHD, SP, HEP yetkilileri, sendikacılar ve bazı meslek oda yetkililerinden oluşan bir heyet Eruh, Şirnak ve Uludere'ye gitti, köyü yıkılan köylülerle konuştu. Heyetle konuşanlardan İdrî, Gîlîndor (Kemerli) köyünden ve halen Şirnak şehir parkında ikamet eden Abdurrahman Turan. Heyete, "Evimizi yıktılar, perişan olduk" diyor. Görüşme sırasında polis yaklaştırmıyor. Konuşulanları polisin duymasına imkan yok.

Görüşmeden 4 gün sonra, sivil polisler Abdurrahman Turan'ın üzerine ifade vererek tutuklanmasına neden oluyorlar. Polisler: "Atatürk, cumhurbaşkanı ve devlete küfretti" diyorlar. Savcı da, "Devletli küçük düşürme ve hakaret" suçlamasıyla 50 yaşındaki Abdurrahman Turan adlı yurtseveri tutukluyor, şimdi Şirnak cezaevinde.

Koruculara küfretmek neye mal oluyor

Eruh: Gunde Şex (Akdoğan) köyü gençleri askere alınacaklar. Kontrol için Eruh'a çağırılıyorlar. İşlerini bitirip geri dönerlerken, Siirt-Eruh güzergahında koruculara rastlıyorlar. Gençler, koruculara küfrediyorlar. Korucular, durumu askerlere bildiriyorlar. Askerler minibüsün peşine düşüp durduruyorlar. Gençler, tabura götürülüyor. Tabur komutanı binbaşı, "Hepinizi tarayıp, cesetlerinizin üzerine silah alıp, terapist olarak gösterebildik. Dua edin karşı taraftan araçlar geldi, sizi götürdüğümüzü görüldü" diyor. Köy gençleri 28 Ağustos celbinde askere alınacak olurdular. Bu gençlerden Abdulkarim Söğün, koruculara küfrettiği ileri sürülerek günlerce gözaltında tutuldu ve işkenceden geçirildi. Eylül ayının son haftasına kadar halen gözaltındaydı.

İşkencenin adı belirsiz kurbanı

Şirnak: Deştê Lalo (Kırkkuyu) köyünden Sabri Beyan, bir iltirafçının vüdan ifadeleriyle 28 Temmuz 1990 günü gözaltına alınır. Siirt'e götürülür. Kendi beyanında, gözaltına alındığının 15. günü yanlarında kalan bir yurtseverin işkencede katledildiğini belirtir. Katledilen yurtseverin ismi belirsiz. Sömürgeciler, crudi hemen ortadan kaldırıyorlar.

Sabri Beyan halen Diyarbakır cezaevinde, gördüğü ağır işkenceden dolayı idrarla karışık kan kaybediyor.

Ormanı imha etmek serbest, hayvan otlatmak yasak

Baykan: Girdikan (Çevrimtepe) köyünden Abdullah Yiğit, hayvanlarını ormanlık alanda otlatmaktan dolayı, sömürgeci hakimler tarafından 487 000 Lira cezaya çarptırılıyor.

Gerillayı görmek de yasak

Eruh: 6 Eylül gecesi, ARGK gerillaları Merge köyüne geliyorlar. Askerler ve gerillalar birbirini görüyorlar. Gerillalar köyden

ayrıldıktan sonra Ahmet Erbek ve diğer üç köylü, dayak faslından kurtulmak için karakola yöneliyorlar. Kurşun yağmuruna tutuluyorlar. Köylülerden Ahmet Erbek ve Sahri yaralanıyor. Köylüler çukurlara atlayarak ölümden kurtuluyorlar. Camiden köylüler, ateş etmeyin diye bağırdıkları halde, karakola yönelenlerin üzerine öldürmek amacıyla yüzlerce mermi sıkılıyor. Bu da gerillayı görmenin cezası.

Nivilan (Çizmeli) köyünün toplu işkenceden geçirildiği belgeli

Eruh: Köylülerden muhtar Ramazan Ekinçi, Ata Güneş, Abdullah Güneş, Abdulsamet Güneş, Mahmut Yıldız, Alaaddin Yıldız, köy imamı Necmettin Kılıçaslan, Ali Akso, Nevzat Acar, Beşir Kayhan, Ahmet Eder.

Köyün imamı Mehmet Polat anlatıyor: "Bir gece hariç, hep işkence gördüm. Ellerim hep haşlı kaldı, jopla vuruldu. Ellerim arkadan bağlanarak ağzıma zorla rakı boşaltıldı. Din iman küfrettiler. Ermeni olduğumu iddia ettiler. İşkence izleri kaybolduktan sonra mahkemeye çıkarıldım. 1 Ekim günü tutuklandım. 5 Ekim günü hastaneye sevkim çıkarıldığı halde götürülmedi."

Köylülerin tümü çıplak soyulmuş, elektrik verilmiş, işkence izleri geçtikten sonra mahkemeye çıkarılmış ve hastaneye sevk edildikleri halde hiçbir rapor verilmemiş. Tüm köylüler de gerek mahkemede ifadelerinde gerekse dilekçelerinde, kendilerine işkenceyi bizzat Recep binbaşı ve adını tespit edemedikleri bir uzman çavuşun yaptığını belirtiyorlar.

Eğlence karakolu komutanının kesin buyruğu: Dağlar Kürtlere yasak

Siirt: Merkeze bağlı Civanikan (Gökçebağ) köylüleri, Kutnîs (Yerlibahçe) köyü yakınlarındaki dağa oduna gidesler. Dağ köyden 6-7 km uzak. Bu köylülerin beki yüzüldür yaptıkları şey. Oduna giden köylüler: Üveys Elma, Kasım Turan, Resul Can, Reşit Can, Mustafa Demir, Fikri Elma, Ali Tilki, Mehmet Balık, Vehrettin Tilki, Derviş Demir ve Enver Evin.

Köylüler, yekû hayvanlarıyla geri dönerken Botan suyu üzerindeki köprü'nün yanındaki Eğlence karakolunda görevli başçavuş yollarını keser ve köylüler askerlere kurşunlanır. Kasım Turan ve Üveys Elma yakalanır. Köylülerin hayvanlarına, baltalarına, kemerlerine el konur. Kaçan köylüler Botan suyuna atlarlar. Kurşun yağmuru altında kalırlar, bir de boğulma tehlikesi geçirirler. Yakalanan iki köylü de dayaktan komalık hastaneye kaldırılır. Eğlence karakol komutanı, köylülere "Burası benim mıntıkam, ne hakla girersiniz" diyor, demekle de kalmıyor, mermiyi silahın ağzına sürüp, dayaktan komalık ettiği köylülere doğrultuyor, boşaltmadan son anda vazgeçiyor.

Axêr köylüleri, zararlarının dökümünü yaptılar

Pervari: Köylüler adına Uluslararası Af Örgütü ve İnsan haklarıyla ilgili diğer kurumlara dilekçe veren Salih Demir ve Nizam Demur, bu dilekçelerinde köylerinin boşaltılmasını ve zararlarının dökümünü şöyle anlatıyor: "Osyan (Doğan köy) köyünde görevli binbaşının emri üzerine askerler maddi varlığımızı tutsatmaya başladılar. Kadınlar müdahale etmek istediler, askerler onları da fırlatıp yata atıldılar. 5000'in üzerinde karak ağacımız, 4 tonndan fazla buğday (köy muhtarına ait), köy etrafındaki ormanlık alanın tümü, toplanan otların tümü, 20'den fazla ahır yakıldı. Köy boşalmış durumda. Şimdi de evler yakıldı. Köy muhtarı Muah ve Emin Demir, halen Uludere'de tutuklular. Bize ille de kurucu olarak siz dayatmasını yaptılar. Bitliğteki Hot köyünün ardı da evlerle birlikte yakıldı. Köy 47 han ve 500 nüfuslu. Şimdi hepimiz açığıya. Zorla nîs topraklarımızdan uzaklaştırıldık."

Şirnak'tan göç

merkezde oturuyor. Yöredeki bütün korucular ona bağlı. Evi askeri taburun bitişğinde, taburun sınır telleri içinde.

Pervari'nin Koriç köylüleri kendilerine zorla verilen 20 silahı geri vermek üzere aynı gün harekete geçiyorlar. Eruh'un 90-ka köylüleri kendilerine zorla verilen 8 silahı merkeze gidip teslim ediyorlar. Onlar daha

lanmaya çalışıyorlar.

Durumun gerillalara ültimato üzerine, çete başı ve elemanları tespit edildi. Kurtalan'da çete reisi Ahmet kurşun yağmuruna

tutuldu. Aşır yaralı korucu başı kurtarıldı. Ancak artık Kurtalan'da barınamaz. Akdeniz kentlerinden birine taşınmak zorunda kaldı. Şimdilik yaşıyor.

ORTADOĞU'DA 15 GÜNÜN PANORAMASI

Turgut Özal Körfez gezisinden elleri boş döndü

Özal, gezisinin ilk üç durağı olan Suudi Arabistan, BAE ile Katar'da bu devlet yetkililerinden sürekli yardım istedi. Özal, bunlara, "Soz verdiginiz 7 milyar doları vermiyorsunuz, bari ucuz petrol ısrin" dedi. Özal, uçurum kenarında bulunan Körfez kral ve şeyhlerine "Saddam muallaka cesaretli olmalı, uzun süre ambargo bölünmeler yaratır, bir an önce askeri harekale girişilmelidir" diyerek, cesaret vermeye çalıştı. Ancak Özal'ın bu savaş çıkartkanlığına karşı, Körfez ve dünyada rüzgarlar tersinden esmeye bağlıyordu. Örneğin bir yandan savaşın korkusunu sürekli yaşayan, diğer yandan da ABD birliklerinin varlığından, krallık sultanının altın kemirildiğini gören Suudi kralı, "Eğer Irak birlikleri Kuveyt'ten çekilirse, bazı toprak talepleri karşılanabilir" diyerek, uzlaşmaya çağrı yapıyordu.

Özal, gezisinin 4 durağında Şam'da Hafız Esad ile görüştü. İki devlet yönetimi de Irak'ın Kuveyt'i işgaline karşılar. Ancak bölge sorunlarına bakışları tamamen ayrı. Suriye, statükoyu korumaktan yana ve Türk devletinin sınırlarının genişle-

mesini doğuracak formüllere karşı. Bu nedenle, Turgut Özal'ın Şam'ı ziyaret etmesi, Türk burjuva yorumcularının yarattığı iyimserliğe karşı hiç de başarılı sayılmaz. Zira Suriye, politikasını olduğu gibi yürütüyor, buna karşı, "kimsenin toprağında gözü olmadığını" söyleyen ve Hafız Esad'ın ayağına giden Turgut Özal'ın kendisi. Nitekim, bu gezi sonrası değerlendirilmesinde, "Türk devleti, PKK tahsisarından ayrı Suriye ile ilişkilerde yavaşlamalı" önerisinde bulunan M. Ali Barand'ın bu yorumu (20 Ekim, Milliyet) bile, gezinin havasında su dövmesinin ötesine geçemediğini göstermeye yeten bir ölçü alınabilir.

Özal'ın gezisinin son durağı Kahire oldu. Mısır ve Türkiye'nin birbirine verecek hiç bir şeyleri yok. Mısır da Türk devleti gibi sorunlarla dolu. Saddam'ın Mısır'ı işgali sınır dışı etmesi Mısır ekonomisine ağır darbe oldu. Yine de Mısır yönetimi, uzaklıkta Türk yönetiminden başarılı sayılır, çünkü Mısır, borçlarının 7 milyar dolarlık bölümünü silindirmeyi ve Mısır mallarının Türk malları yerine Körfez ülkelerine pazarlanmasını sağlamış durumda. Anlaşılan

Turgut Özal, bu ülkeye, yöneticilerinden nasıl böyle becerikli uzaklık yaptıklarını öğrenmeye gitti.

Özal, Mısır'da Kürdistan'la ilgili sorulara da muhatap oldu. El Hayat dergisine röportaj veren Özal, Kerkük ve Musul'da gözlemlerini olduğu gibi inkar etti. Kuzey Kürdistan'daki durum üzerine olan bir soruyu da "Türk-Kürt ayrımı yapmıyoruz" demagogik açıklamasıyla geçiştirdi.

Özal'ın ekonomik yardıma ve prestij kazanmaya yönelik gezisinin tam bir başarısızlıkla sonuçlandığı söylenebilir. Zira Özal, ne yardım alabilirdi, ne de bölgedeki yalnızlık durumlarını aşabilirdi. Özal, gerçekleri dışı işleri ve savunma gibi ild haklarını fere verdi. Türkiye'de bunalım, hükümeti açmış, tüm ağırlığıyla toplumu sarmıştır. Savaş aleyhtarlığı, ekonomik bunalımın yüküyle birleşince toplumsal muhalefet canlanmış, sınımlı olmasalar bile burjuva muhalefet bile savaş aleyhtarlığına soyunmuştur. Buna karşı tüm varlığını bölgesel savaşa ve teröre bağlayan, Turgut Özal gibi bir Pentagon uşağının başırla olduğu ve güçlüğe yalnızlığı itilen faşist-sömürgeci Türk yönetimi

Zaman Saddam'dan yana mı işliyor?

Ekim ayının başlarında Bağdat'a gidip, Saddam Hüseyin ile görüşen Gorbacov'un özel temsilcisi Yevgeni Primakov, Moskova'ya döndükten sonra ABD, Fransa ve İtalya'ya giderek, bu ülke yöneticileriyle görüştü. Primakov'un "Eğer, Kuveyt'te Rubi-

yl fazla dınleyen yok. Artık günlük Moskova seferleri düzenleyen ABD yetkililerinden bu defa Savunma Bakanı Richard Cheney, SSCB'ne giderek Gorbacov'la görüştü. Ardından özel temsilcisi Primakov, tekrar Bağdat'a uç-

bölgeye asker gönderme yönündeki demeci, umulanın aksine Almanya'da tepki yaratmadı. Japonya'da ise hükümet halen bölgeye asker gönderme niyetinde duruyor. Birleşik Krallıkın bag senarati ABH yönetiminin bagı dertte, ABD, bölgedeki askeri varlığını 210 binden 310 bine çıkarmayı hedefliyor. 6 Kasım'da ABH'de yerel seçimler var ve ülkede Vietnam savaşından bu yana en büyük savaş aleyhtarlığı gösteriler yapıldı. Ekonomik bunalımın yönetim üzerindeki etki- al de gittikçe artıyor. ABD, BM Güvenlik Konseyi'nden Irak'ı savaş suçlusu gösterecek karar çıkarmayı da beceremedi.

Bu gelişmeler, bölgedeki savaş bulutlarını dağıtmamakla birlikte, tarafların iç çelişkileri ve bölgesel savaşın sonuçlarının tam kestirilememesi nedeniyle "ara çözüm" niteliğinde belli uzlaşma planlarının hayata geçirilebilirliğini bir an gerçekleştirebilir alternatif durumuna getiriyor. Ancak, böyle bir sonuca varılabilir, bu bölgesel sorunların çözülmesi anlamına gelmeyecek, tam aksine olsa olsa bölgesel problemlerin çözümünü daha da ağırlaştırarak, belli bir mül- det geciktirebilir.

tu, orada Saddam Hüseyin ve Bağdat'ı ikinci karargah olarak kullanan Arafat'la görüştü.

SSCB, Fransa ve FKÖ'ye dayalı uzlaşma planının varlığı artık somutluk kazanıyor. Fransa devlet yetkilileri bu çabalarını gizleme gereği bile duymuyorlar. İngiltere, bu duruma tepkisini göstermiyor. Alman savunma bakanının ABD'nin Forbes dergisine verdiği Türkiye üzerinden

Er, Kuveyt'te Rubi- yarı, Warba adaları ile Güney Rumail bölgesi Irak'ta bırakılır- sa, Irak birlikleri Kuveyt'ten çekilebilir" taran- daki demecileri ha- sında geniş yer tut- tu. Gerçi, Irak, bunu yalanladı, an- cak orlada bir uzlaşma formülünün olduğu kesinlik ka- zanıyor. Bu aru birden bire dip- lomatik trafik de yoğunlaştı. Fransa Dışişleri Bakanı Roland Dumas, Tunus'a gitti, FKÖ lideri Arafat'la görüştü. Irak Başba- kanı birinci yardımcısı önce Lib- ya'ya ardından Tunus'a gitti, o da Arafat'la görüştü. İngiltere Dışişleri Bakanı Douglas Hurd da "Ben de bu işte varım" derce- sine. İsrail ve Mısır'a başarısız bir geziye çıktı. Anlaşılan İngiltere'

Filistin sorunu, İsrail ve ABD'yi zorluyor

22 Filistinli'nin Doğu Kudüs'te katledilmesinden sonra tekrar gündeme gelen Filistin sorunu, bölgele Kuveyt sorunuyla bir- likte anılmaya başlandı.

İsrail, BM Güvenlik Konseyi'nin aldığı, üç kişilik heyetin gözlem gezisini "İçişlerine müdahale olarak değerlendirerek" ötedü İsrail hükümeti, Filistin okulla- rını da kapattı. Batı Şeria ve Gazze Şeridi'ndeki Filistinli hal- kın Kudüs'e giriş de yasaklan- mış durumda. Tepkilerin aksine İsrail hükümeti Kudüs'e Yahudi göçmen yerleştirmeye devam e- diyor. Son bir yıl içinde Kudüs'te

inşa edilen 1000 konuta Sov- yetler Birliği'nden göçeden bin-lerce göçmen yerleştirilmiş. Bu işe hakları da Sabra ve Şatila kasabı Ariel Sharon. Sharon, şimdi İsrail İskan Bakanı.

Sivil itaatsızlık olarak bilinen Filistin ittifadası'nın tükendiğini nenanlar yapıldılar. Filistinliler şimdi yeni bir direniş silahına başvuruyorlar. Mazlum bir hal- kın şiddeti, her koşulda haklı- dır. Şimdi Filistinliler, ellerine geçirdikleri her şeyle İsrail as-kerlerine, İsrailiiler'e saldırı-yorlar. Emperyalist güçlere so- runu dayatmanın ve İsrail'in gid-

Vietnam

Vietnam Devriminin önderlerinden Le Duc Tho öldü

Vietnam ulusal kurtuluş sava- şının önderlerinden, Çin Hındi Komünist Partisi kurucularından, Vietnam İşçi Partisi MK üyesi, büyük önder Ho Chi Minh'in mü- cadele arkadaşı, Vietminh'in ku- rucusu ve Saygon'un kurtarıcısı Le Duc Tho yaşamını yitirdi.

Le Duc, denildiğinde ilk akla gelen Vietnam halkının ABD em- peryalizmine karşı zaferidir. 1973'te Parti'de dönerken ABD ile Viet- nam arasındaki barış görüşmele- rine Vietnam heyetinin başkanı olarak katıldı. ABD emperyalist- lerinin Güney Vietnam'dan çekil- mesini karar altına alan anlaşma- nın sonuç protokolünü imzaladı. Bu nedenle, görüşmelere AHİ adı- na katılan Henry Kissinger ile bir- likte Nobel Barış Ödülü'ne layık görüldü. Fakat AHİ emperyaliz- minin anlaşmaya uymayarak "Sa- vışı Vietnamlaştırma" taktiği uy- gulayarak Güney'deki kukla yön- etime sonuna kadar büyük çapta silah yardımında bulunması ve sa- vışın uzamasına yol açması ne- denyle "Vietnam'da barış henüz sağlanmadı" diyerek Nobel ödölü- nü kabul etmedi.

Bu tavır, yaşamı boyunca ödün vermeden izlediği onurlu mücade- le ve yaşam çizgisinin vadece bir parçasıdır.

Le Duc Tho, 1911 yılında doğdu ve genç yaşta devrimci faaliyetlere

katıldı. 1930 yılında Ho Chi Minh önderliğinde toplanan Çin Hındi Komünist Partisi'nin kuruluş kong- resine katıldı. 1930'lu yıllarda ül- kedeki sıcak savaşa katılan Le Duc, Fransız sömürgecileri tara- fından bir çok kez tutuklandı ve işkence gördü. 1940 yılında yurt- dışına çıkarak Çin'e gitti ve bura- da "Vietnam'ın bağımsızlığı için mücadele için" (Vietminh)'nin in- şaa çalışmalarına katıldı. Bu ba- şarılı çalışmalar nedeniyle 1948 yılında Vietnam İşçi Partisi Mer- kez Komitesi'ne seçildi ve Daimi Komsey üyeliğine atandı. Bu görev- deyken, 1948 yılında Vietnam'a ge- ri döndü. Ve büyük önderlerden Ngu- yan Vo Glap ve Le Duan ile birlikte ülkesinin bağımsızlığı için gerilla mücadelesinin örgütlenmesi ve ge- riştirilmesinde yer aldı. 1954 yılı- nda Dien Bien Phu'da Fransız sö- mürgecileri üzerinde sağlanan bü- yük zaferin ardından ülkenin kur- tanılması Kuzey bölgesine geçti. Ve Hanoi'de devlet kademelerinde görev yürüttü. 1968 yılında Viet- nam İşçi Partisi MK Politbürosu' na atandı ve MK Sekreterliği gör- vünü üstlendi.

Paris görüşmeleri ardından ABD destekli kukla yönetimi devirmek amacıyla Vietkong'un başlattığı a- tılımı örgütleyenlerin arasında yer alan Le Duc, 1976'te Vietkong'un Saygon'u kurtarmasıyla taçlanan Ho Chi Minh Kampanyası'nın mi- marlarından olarak da bilindi.

1986 yılında Vietnam İşçi Parti- si'nin 6. Kongresi'nde "Yeni Dö- nem Programı"nın ilanı ardından Politbüro üyeliğinden geri çekilen 76 yaşındaki Le Duc, yaşamını yitirdiği son ana kadar parti ve halk içinde büyük bir saygınlığa sahipti. Le Duc Tho'nun yaşamını yitirmesi üzerine Vietnam da ulu- sal yas ilan edildi.

Pakistan

Seçimi, Butto kaybetti

Pakistan'da 24 Ekim günü yapılan genel seçimlerde, kazanmaya bile parlamentodaki eski sandalye sayı- sını koruyarak tahmin edilen Benazir Butto başkanlığındaki Pakistan Halk Partisi, umulanan tersine se- çimden 45 sandalyeyle büyük güç yitirerek çıktı. Bu kadar oy alması beklenmeyen İslami Demokratik Bir- lik ittifakı ise, büyük başarı kazanar- ak 106 milletvekili çıkardı. Parla- mentoda toplam 217 sandalye var.

Son 11 haftadan beri devranı eden seçim propagandalarının ardından Pakistan'da genel seçimler yapıldı. 6 Ağustos'ta, çeşitli yolaçlıklara harıştı ve ülkedeki karışmanın önünü alamadığı gerçeklikle göre- viden alınarak hakkında dava açıl- an Benazir Butto, böyle bir yeniliği beklemediği için, seçime hile karış- tırıldığını, bunun tespiti için so- ruşturma açtıraraklarını söyledi. Tutucu, gerici İslami Demokratik Birlik ittifakı ise sonuçtan oldukça memnun görünüyor. Ancak, halkın

seçime yeterince ilgi göstermediği ve katılımın bir hayli düşük olduğu, bu yüzden elde edilen sonuçların halkın eğilimini tam olarak ortaya koyma- dığı genel bir kana olarak ifade ediliyor.

Seçimden kazanıp çıkan İslami Demokratik Birlik ittifakı, 8 ayrı gruptan oluşan bir partiler koalisyo- nu durumunda Benazir Butto'nun görevden alınmasından sonra geçici başbakan olarak atanmış Gulam Mustafa Fatoohi, eski Başbakanlardan Muhammed Han Janero ve Nawaz Şerif bu birlik içinde lider konumunda olanlar. Ülkenin çözümü bekleyen bir yığın toplumsal, siyasal ve ekono- mik sorunları karşısında bu yöneti- min de başarılı olacağına hiç kimse inanmıyor. Tam tersine, bir anlam- da faşist orduyla sürekli içişleri içinde ve Ziya-ül Hak'ın politikala- rının devamı olarak oldukları için, so- runların daha da yoğunlaşacağı ka- nısı bir hayli güçlü. Tabii 20 aylık iktidardan sonra muhalefet etmek zorunda kalan Benazir Butto ve par- tisinin durumu da halka yeterli gö- veni vermiyor. Zaten oylarıyla bir anlamda bunu belirtmiş oluyorlar. Bu arada Devlet Başkanı Gulam İshak Han'ın Benazir Butto'ya yönelik suçlamaları, korası Asif Ali Zor- da-ri'nin yolsuzluk iddiasıyla tutuklan- mış olması, mevcut sorunlara şim- diye kadar pek bir çözüm getireme- miş olması vb. gibi etmenler de bu yeniliğe rol oynuyor.

Öykü - II

Sigara dumanı

Bu arada içkenceci gardiyanların, tek tek koğu su terk etmeleri sonucu, koğu sta, sadece koğu ş gardiyanı kalmıştı. Gardiyanın bir elinde jopu, diğer elinde ise havalandırmada bulduğu, pa- yın tortusunun sarıdış sigara... Tutsaklar, gardiyanın elinde çay tortusundan yapılmış sigarayı gör- düklerinde, kendilerine yapılan içkencelerin gerekçesini de anla- mış oluyorlardı böylece...

Gardiyan, tek tek tutsakların gözüne bakarak sızdı. Koğu sta çit yoktu. Tüm koğu ş suskunluk kumkummasına gömülmüştü. Tut- sakları susturmeye devam eden gar- diyan, bu sessizliğin üzerine, anı- den bağırmasıyla bir yıkırım gibi düştü:

- Bazılarınız bunu içti, bunun cezasını hepimiz çekeceksiniz. Bir- rinizin hata yapması hepimizin ha- ta yapması demektir. Her zaman olduğu gibi, şimdiki de bu geçerli- dir... dedikten sonra bir sağına bir soluna bakarak, çevresini kol- ladı. Aniden bir tutsağın yanına yanaşarak tutsağın ayağını tek- melemeye, midisini yumrukla- maya başladı. Bunun üzerine in- leyerek öldü büküm olan tutsağın yüzüne alttan bir yumruk salma- mayla, tutsak tekrar doğruldu. Gardiyan:

- Ülan porsuk! Neden esas du- ruşun bozuk, efo misin?
- Emredersin komutanım!
- Sı...rim komutanı lan! Tiğ gi- bi durarakısın
- Emredersin komutanım!
- Bir daha esas duruşu bozuk bulursam sı...tim o zaman. Hiç şansıın kalmaz oğlum, dedikten sonra, tüm koğu şa bağırarak:

- Anlaşıldı mı koğu ş? Tüm ko-ğu ş aynı anda:
- Emredersin komutanım dedi.
- "Normal" konuşmasına tek- rar dönen gardiyan: elindeki si- garayı da havaya kaldırarak:
- Bu sigarayı içenler aranızla- dir, çıkınlar! Yoksa çıkarma- sını bilirim... çeklinde konuştuğu sırada, içtiği sigara (!) yüzün- den, daha doğrusu, içtiği sigara bahane edilerek, koğu şun içken- ceden geçirilmesine sebebiyet ver- diğinden dolayı Şemal, büyük bir eziklikle kendi kendisiyle ciddi bir hesaplaşma içindeydi. Yediği bunca dayak ve gördüğü içken- celer umurunda değildi. Ona en büyük acıyı veren, kendi yüzün- den arkadaşlarının içkenceden geçirilmesiydi.

Kendi kendisiyle çatışma ha- linde olan Şemal, ikinci defa gar- diyanın, "bu sigarayı içenler çık- sın Yoksa şansınız hiç olmaz..." demesiyle irkildi. Günlük içken- celerden biraz olsun kurtulmak için, koğu ştan dışarıya çıkıp karava- na almakla sürekli kaytaran Şemal, kendisine yapılacak içkenceleri hiç hesaba katmaksızın, hemen, sayım düzeninde durduğu yer- den bir adam ileri çıkarak, tekmi- lı verdikten sonra;

- Ben içtim, dedi.
- Aslında Şemal korkak bir in- san değildi. Ama teslimiyet onun da cesaretini ayırdırmıştı. Çünkü teslimiyet insanı korkak yapar. Şemal'nin bu tavır, başta Ali olmak üzere tüm tutsakların ho- şuna gitmişti. Çünkü o dönemde yaptığını üstlenmek büyük bir cesaret işiydi. Öldümü göze almak anlamına geldiği gibi, koğu şun da fazla edilmemesi, zayıfta olsa

engelliyordu.

Gardiyan, cılız bir yapıya sahip olan Şemal'nin yanına yaklaşa- rak, tepeden turnağa sızdı. Duda- ğını büküp, küğümser bir edayla:

- Başka kim içti, söyle ba- kayım, dedi.

- Sadece ben içtim. İçtiğimi de kimse görmedi, biçiminde kesin konuştu.

- Neden içtin?

- Sigara olmadı için, dayan- madım içtim.

- Ülan bu e. sigara içmek istiyor- san, o kadar rahatını düşün- yorsan, ne yapman gerektiğini bi- liyorsun. Yüzbaşı, boşuna ho- parlörde bağırarak, "güven, bana gel" deyip boğazını patlatmıyor. Onun dediğini yap, her şeyini verir, diyen gardiyanın ne demek istediğini, itiraf ve ıspıyonculuk yapmasını teklif ettiğini çok iyi bildiğinden, Şemal, emir tekra- rını dahi yapmayıp ses çıkar- madı. Çünkü, gardiyan konuştu- ğunda, öldü de bir tutsakların "em- redersin komutanım" demeleri de bir kuraldı. Bunu tekrarlama- mak dahi, idareye karşı gelmek anlamına geliyor ve büyük iç- kencelerin yapılmasına temel ola- bilyordu. Gardiyan:

- Ne susuyorsun lan, konuş- sana sı...rim belanı!

Konuştuğlarına karşı içkisiz kal- dırılan daha şifşif duruma düş- memek için gardiyan, Şemal'nin omuzlarına var gücüyle jopla vur- maya başladı. Her jop darbesi so- nu cu güderek eğilen Şemal, inle- meye başladı. Bu inlemeler, gar- diyanın sadist duygularını okşa- yarak, onu daha da azgınlaştırı- yordu. Hızlanan içkence sonucu Şemal yerlerde çırpınıyordu. Ne- fen nefese kalan gardiyan, biraz soluk almak için, kısa aralık- larla telomekerek, "kalk lan, kalk" çeklinde rınır yağıtmaya başladı.

Şemal'nin yüzünden hırpalan- uşluğun boyutunu anlamak müm- kündü. Kanının kenarına tutu- rarak ayağa kalkmayı başaran Şemal, kendini henüz toparla- madan gardiyan, tiz ve yılan ısı- lığına benzeyen kısıp sesiyle "dayak düzeni al" dedi.

Şemal, kollarını uzatıp dayak düzenini almaya yabancı değildi. Kollarını uzatarak, sağ elini sol elinin üzerine koyarak açtı. Gar- diyan ayaklarını biraz açıp, o- dun kuran bir oduncunun aldığı pozisyona girdi. Her jop darbe- sinde Şemal, ellerini değiştiri- yordu. Bir öldü, üç... onbeş, derken artık Şemal'nin elleri yavaş yavaş düşmeye, parmakları içe doğru bük- mülmeye başladı. Ama ellerini çek- miyordu. Katır lıncı tutmuştu.

Bükülmüş parmakların üzerine inen her jop darbesi, Şemal'ye da- ha fazla acı veriyor ve acının yüreğinde kopardığı feryat, sesi- nin tonunu daha da kalınlaştı- rıyordu. Artık dayak düzenine ısyan eden kollar kalkmıyordu. Bundan dolayı da Şemal, sırayla bir eliyle diğer koluna destek ya- parak uzatıyordu. Tam anlamıyla yorulan gardiyan, rastgele Şem- al'nin yüzüne-güğüne bir kaç jop darbesi indirdikten sonra:

- Geç yerine, dedi.

Sayım düzeninde olan tutsak- lar arasında hiç ses çıkarmadan bir iki tur attıktan sonra, birden durup haykırdı. Gardiyan:

- Bir daha böyle vukuat tate-

mem. Sigara içmek isteyen, ra- hatını düşünen ne yapacağını bi- lir, biçiminde konuştu. Böylece gardiyan, kendisine verilen talı- matların ekaikazı yerine getirmiş, "adamlar kazanmak" için tutsak- lara ihanet yapmalarını sıradan bir "olay"da dahi hatırlatmak- tan geri kalmamıştı.

Gardiyan konuşmasını bitir- dikten sonra sallana sallana ko-ğu ştan çıktı. Böylece tutsaklar da rahat bir nefes almış oluyor- lardı. Ama durup dururken içreng bir teklifle karşılaşmaları ve bu teklifle karşı koyma gücünü ken- dilerinde bulamadıklarından do- layı da, büyük bir eziklik-se- sizlik içindeydiler.

Gözetleme deliklerinden görün- meyen köşede Şemal; her içkence faslından sonra, ellerini içinde beklettiği tuzu su keşene eli- ni koymuş, kafasını önüne eğ- miş vaziyette duruyordu. İçken- ceden aldığı darbeler umurunda değildi. Koğu ştakilere yapılanla- rın sorumlusu olarak kendini suç- luyor ve bunun vermiş olduğu ezikliğin derin ve ince sızlarıyla kavranıyordu. Bu gerçeklikle yüz- yüze geldikçe, sigaradan nefet- ediyor ama onun pençesinden de kendisini kurtaramıyordu. Hırak- mayı aklından bile geçirmiyor ve böyle bir davranışın da amansız düşmanı olmakta ısrar ediyordu.

Şemal'nin yanına sessizce yak- laşan Ali:

- Durumun nasıl, dedi. Şemal bu soruya karşı tepkisiz kaldı. Cevap vermek istemiyordu. Ali, kısırca buğday sapı konulup, üf- lenerek şifşiflen kurbalara ben- zettiği Şemal'nin ellerine baka- rak, kendi kendine "her şeyin bir bedeli var" diye söylendi.

Büyük bir eziklik duyduğunu hissederek Ali, moral vermek ama- cıyla Şemal'ye:

- Bir şey olmaz, dikkatli dav- ran, böyle olmasını sen de iste- meysin. Bundan kendini suçlama, çay tortusunu sarmamış olsay- dın -ki olmasaydı daha iyiydi- ele geçmeseydi, bir başka ba- hane bulup tekrar içkence ya- parlardı. Zaten her saatiminz bir içkence biçimiyle dokunulmuş mu? Amaçlarını biliyorsun, dedi. Ve konuşmasına tekrardan de- vam edeceği anda, kapı mazga- lını açan gardiyanın "koğu ş soru- lusunu buraya gel" demesi, Ali'nin konuşmasının bitimi için kulla- nılan son nokta oldu.

Koğu ş kapı mazgalının önüne giden koğu ş sorumlusu,

- Emret komutanım, dedi.
- Kantin listesini yap!
- Emredersin komutanım!
- Sigara, bükümlü, resim için baya yaz!
- Emredersin komutanım!
- Bir daha böyle bir fırsat eli- nize geçmez, ne kadar paranız varsa kantine getirin!
- Emredersin komutanım.
- Sı...rim lan, bu ne biçim ses!

- Emir tekrarı canlı olacak, anlaşıldı mı? Geç yerine!

- Emredersin komutanım, di- yerek koğu ş sorumlusu diğer tut- sakların yanına gitti. Gardiyan da kapı mazgalını kapattı. Koğu ş sorumlusu;

- Arkadaşlar, kantin listesini yapacağız. Herkes ihtiyacını böt- çeğine göre yazsın. Sigara da a- bracak diyerek konuşmasını bitir-

diğinde, koğu şta bir hareketlen- me-canlanma yaşandı. Bu arada Ali, hiç konuşmadan yerinde du- ran Şemal'yi dürterek:

- İlaydi, haydi yağadın, dedi.
- Ne yaşaması, sigara yüzün- den arkadaşlar benim için iç- kence gördü.
- Neden anlamak istemiyor- sun, sigara bahanesiydi... her gün- kü halimiz değil mi? Kantin için paran var mı? Şeklinde Ali sor- duğunda, Şemal gülmüseyerek;
- Sigara yazarak kadar, dedi.
- Ali;
- Paranın bir kısmıyla da yiye- cek bir şeyler yaz, hende de para var (Nunla da yiyecek alırsız dedi.

Düğmanın uygulamaları, tut- saklar arası ekonomik dayanış- mayı dağıtmıştı. Birbirine güve- nen ve birbirini tanıyan tutsak- lar, kendi aralarında ekonomik dayanışmayı sürdürüyordu. Eko- nomik durumları iyi olmayan, yok- sul tutsaklardan ihtiyaçlarını kar- şılayamayan da oluyor, ezilenler de yok değildi.

Tüm tutsakların kendi ihtiya- çlarını, kantin sorumlusuna bil- dirmesi sonucunda, kabanık bir liste oluştu.

Listedeki yazılı eşyaların geti- rileceğine, tutsaklar kuşkuyla ba- kıyorlardı. Gardiyanın aniden "kantin listesinin yapılmasını" istemesinin altında bir bit yeniği olduğunu, hemen hemen tüm tut- saklar sezmişti. Çünkü şimdiki kadar doğru-dürüst kantin lis- tesini istemediği gibi, istendiği zamanlarla da listedeki eşyalar getirilmiyor, ancak esten-püsten şeyler getirilirdi. Yine de bir umut vardı. "Ya bu kez istediklerimizi getirirlerse" eşyaların getirile- ceğine dair olan sınık umudu bes- leyen düşüncelerin simgesiymi.

Kantin listesinde sigara bağ- sırada seyrediyordu. "Sigara gel- sin de, diğer eşyalar gelmese de olur" düşüncesi, sigara tutkunu tutsakların kurdıkları pembe renkli hülyalardı.

Koğu ş sorumlusu kantin lis- tesini eline alıp, kapının önüne gi- derek gardiyanı seslendi. "Komu- tanım liste hazır" dedi. Akabin- de kapı mazgalını açan gardiyan listeyi hiç bir şey demeden; aklı ve kapı mazgalını kapattı. Kantin listesinin alınması tutsakları se- vindirdi ama ortada bir garipli- ğin dolayışının farkındaydılar.

Her zamanki gibi verilen talı- matların "eksiksiz" yerine geti- rilmesi için ayakta, bir düzen içinde idarenin vermiş olduğu ırkçı-faşist marşları ağır bir tem- poyla söylemeye başladılar. Ko-ğu ş sorumlusunun, "marş kes" de- mesiyle tüm koğu ş suutu ve onun söyleyeceklerine kulak açtılar. Koğu ş sorumlusu;

- Arkadaşlar var olan gücümüzle sesimizi yükseltelim, sesimiz ne kadar gür çıkarsa kantin eşya- larımız o kadar erken gelir dediğin- de, bazı tutsakların sert bakışla- rıyla yüzüne geldi. Koğu ş soru- lusunu bu bakışlarla neyin ifade edildiğini çok iyi biliyordu. Bu- nun üzerine koğu ş sorumlusu;
- Ben yağcuk salan yapmı- yorum, koğu şa düşünüyorum, bi- çiminde mırıldanarak kurnazlık yaptığını dile getirmeye çalıştı. Koğu ş sorumlusu, hakışları sert- leyen tutsaklara bakarak;
- Siz bilirsiniz deyip, kaldığı- nuz yerden marşa devam komu-

Ahmet Yavuz

tunu tüm koğu şa verdi.

Tutsaklar ikinci marşı halen bitirmemişlerdi ki, koğu ş kapısı açıldı. Kantin eşyalarının alın- ması için gardiyanın öldü kişinin gelmesini emretmesiyle tüm tut- saklar kapı tarafına koşup kapı- nın yanında her biri seri bir topuk selamı verdikten sonra, "emret komutanım" diye hay- kırıldı. İki kişi dışarıya çıktığında gardiyanın, "marş söylemeye devam" emrine karşılık tutsak- lar, "emredersiniz komutanım" diyerek yerlerine geçip, marş düzeni alıp marş söylemeye baş- ladılar.

Kantin eşyalarını almak için dışarıya çıkan öldü tutsak, içeriye girdiklerinde, yüz hatlarındaki gençlik ve donuk gözle, bir mavzer gibi koğu şa telas ve kan- tinin gelmesi yönündeki umutla- rın üzerine umutsuzluğun to- humlarını serpti.

Koğu ş kapısının önünde, du- şarı tarafında biralolması emre- dilen eşyaları almak için gar- diyan koğu ş sorumlusunu çağı- rarak;

- İsteddiğiniz kantin eşyaları geldi, dışarıda bekliyor, dedi.
- Emredersin komutanım, sağol.
- İçeriye al!
- Emredersin komutanım!

Koğu ş sorumlusu, koğu ştan du- şarı çıkıp, kapı önünde duran kantin eşyalarına baktığında, is- tedikleri eşyaların hiçbirisinin getirilmediğini gördü. Tepkisiz bir biçimde sırtlan gardiyanı al- dırmadan eşyaları içeriye aldı. Eşyalar içeriye alındıktan sonra gardiyan:

- Tamam mı sorumlu, kantin- den gelen eşyalar bunlar!
- Ama komutanım, biz bunları istememiştik ki!
- Kes lan Domates istemiştin- iz, onun yerine bulup deterjanı- nı aldım.
- Bulup deterjanına ihtiyacı- mız yok ki, zaten bulup deterjanla yıkayacak kadar su gel- miyor.

- Nasıl deterjana ihtiyacınız yok lan. Domates yerine bol bol yersiniz.

- Sanki beş kilo biber istemiş- tik, tatlı olanlardan. Ama bir çuval biber gelmiş.

- Tabi lan, daha ne istiyorsu- nuz. Beş kilo yerine 60 kilo getir- rin. Bol bol yersiniz, acıdır lan.

- Ama biz bu iç çamaşırlarını da istememiştik! Gardiyan bu- nun üzerine bir kahkaha atarak:

- İsteddiğiniz eşyalar yoktu, haha haha haahaaa, ben de onun yerine 15 adet iç çamaşır getir- dim.

- Ha unutacaktım, ayrıca si- gara da aldım. Biraz sonra koğu- şa vereceğim. O iç çamaşırlarını da hemen 15 kış giysin. Çabuk olun. Yoksa sı...rim, dedikten son- ra kapıyı kapatarak tutsakları, düşkün bir ruh hali içinde bir- kez daha birbirleriyle bağbaşa bı- raktı.

Koğu ş sorumlusu daha tutsak- larla konuşma fırsatı bulmadan, kapı mazgalı tekrar açıldı. Gar- diyan:

- Ülan sorumlu iç çamaşırlar giyildi mi?
- Yok komutanım, hala giyil- memiş.

Devam edecek

ADIM ADIM KÜRDİSTAN

Efsane yüklü büyük Ararat Dağı ile tanınan bir beldemiz

ARARAT

(Ağrı)

-I-

ADI NEREDEN GELİYOR?

Ararat (Ağrı) beldemiz adını, eteklerinde kurulduğu Ararat Dağı'ndan alır. Bu ad, Urartuların bölgeye yerleştiği dönemden bu yana günümüze kadar gelmiştir. Türk boyları, Efrî Dağı adını verdiler. Farsça'da Kuh Nuh (Nuh Dağı), Ermenice'de Masis, Arapça'da Cebel el Haris (Büyük Ağrı) ve Cebel el Havahris (Küçük Ağrı) olarak anılmaktadır.

İlk ve en eski adı olan Ararat'ın, Nuh efsanesinden geldiği söylenir. Nuh'un sözleri olarak, Ararat Tevrat'a şöyle geçer: "Ve gemi yedinci ayda, ayın on yedinci gününde Ararat Dağları üzerine oturdu."

Kürdistan halbu arasında da, bu beldemizin adı Grîdax olarak bilinir.

KISA TARİHÇESİ

Ararat beldemizin tarihinin yazılı tarih öncesine dayandığı tarih kaynaklarında belirtilir. Ancak, bu konuda yeterli buluntu mevcut değildir. Bunun bir nedeni, Araya'dan Anadolu'ya doğru güç ve akınların Ararat'ı Ortaçağ'daki ilk konaklama bölgesi olarak kullanmalarındır. 5.000 metreyi aşan yüksekliği ile Ararat (Ağrı) Dağı'nın bölgedeki uygarlıklar üzerinde önemli etkisi olmuştur. Çok yönlü olan bu etkiler, yâhudî ekonomik yapıya, sanata ve dine de yansımıştır.

Küçük Ağrı dağı

M.Ö. 1340-1200 yıllarında Ararat'a ilk yerleşen topluluk Hurrilerdir. Bu dönemde Hurriler, M.Ö. 1340'ta Hititlerin bugünkü mevcut Kürdistan sınırlarının doğusundaki etkinliklerini

yitirmeleri sonucu ortaya çıkan krallıklardan biridir.

Urartu Krallığının ise bölgedeki egemenliği M.Ö. 1200 yılından sonra başlar. Asur kaynaklarında bu döneme ilişkin bilgilere rastlanır. İbrani dilinde Urartu adı, Ararat olarak geçer. Urartuların bölgede egemen olduğu dönemlerde Asurlar da, etkinliği önemli düzeyde olan bir güç konumundaydı. Urartular ve Asurlar arasında çoklu kez çarpışmalar oldu. Savaşların odak noktasını Ararat çevresi oluşturdu. Ayrıca Kimmerler de, bölgede egemenlik kurmak isteyen üçüncü bir güçtü. Kimmerlerin son saldırılarından birinde Urartular önemli oranda güçten düştüler. Hınu İrwat olarak değerlendirilen Asurlar, Urartulara yönelik saldırılarını şiddetlendirdiler ve bölgenin egemen gücü haline geldiler. Asurların egemenliği, M.Ö. 612 yılında Medlerden aldıkları büyük yenilgiyle sonuçlandı.

Bölgede en çok költür izleri hırcan Urartulardır. Ünsel, yazınsal ve yerleşimci alanlarda Urartulardan etkiler kalmıştır.

Ararat beldemizin tarihinde Ermenilerin de yeri vardır. Urartu devletinin yıkılışından sonra, yerine bir Hint-Avrupa topluluğu olarak Ermeniler (M.Ö. 800 yılından M.S. 800 yılına kadar) Ararat'ın egemen gücü olarak yaşadılar.

Bu dönemden Arap istilası dönemine kadar, Ararat ve çevresinde varlıklarını sürdüren birçok güç arasında savaşımalar devam etti. Arap orduları 636 yılında Ermenilerin yerleşik olduğu alanı istila ettiler.

İlk işgal ettikleri bölge oluyor. Bir dönem sonra, Saltuklular ve Gürcü akınları Türk boylarını yenilgiye uğrattılar. Ancak 100 yılı aşkın süre sonra Türkler tekrar bölgede egemenliklerini tesis ederler. Bir dönem Moğol istilası da olur.

"93 Harbî" olarak da anılan 1877-1878 Osmanlı-Rus savaşında, Ararat'ın da dahil olduğu, bir kısım Osmanlı işgali altındaki alanlar Rusların eline geçti. Bu savaşın ardından İngiliz et-

sında Erzurum, güneybatısında Muş, güneyinde Bitlis ve Van, doğusunda ise Doğu Kürdistan'la sınırdır. Kuzey Kürdistan'ın Serhed Eyaleti'nde yer alır. Topraklarının yarıya yakınına dağlar oluşturur.

Ararat Dağı: Belde topraklarının yaklaşık %11'ini kaplar. Van, Kars ve Bitlis'te açık hava durumlarında yüksekliklerden bakıldığında Ararat'ın görkemli doğuşu görülebilir. Karlar eridiğinde eteklerinde rengarenk ama-

rınları bu yaylalardan sağlanabilmektedir. Düzboylu otlaklıkları ve buğday suları ile bu yaylalar güzel manzaralar da sunarlar.

Ararat'ta bulunan ovalar, genellikle tarımsal üretimin yapıldığı alanlardır. Bu ovalar, çöküntü havzalarında yer alırlar.

Elegkirt Karahöne Ovası: Ararat'ın en büyük ovasıdır. Ovanın çevresindeki yamaçlar fazla dik değildir. Tabanı derin olmayan yarıklarla kaplı düzlükten meydana gelmiştir. Murat Nehri'nin bazı

Ağrı - İshak Paşa Sarayı

kislinin de olduğu bir anlaşıma sahiptir. Ararat Osmanlılara bırakıldı.

Birinci Dünya Savaşında Ararat, tekrar Osmanlı işgalinden Rus işgaline geçti. Ekim Devrimi'nin patlak vermesi ile Ruslar bölgeyi boğalttılar. Bir süre Ermenilerin yerleşim alanı olarak kalan Ararat, daha sonraları Ermenilerin kalleden Osmanlılar tekrar Ararat'ı işgallerine aldılar.

5 Temmuz-11 Ağustos 1930'da Zeylan aşireti önderliğinde TC işgaline karşı isyan edildi. Kürdistan tarihine Ağrı İsyanı olarak geçti. İsyanı TC ordusu kanlı şekilde bastırdı.

COĞRAFİK KONUMU

Ararat, Kuzey Kürdistan'la Doğu Kürdistan'ı birleştiren bir beldemizdir. 5.137 metre yüksekliğindeki Ararat Dağı ile özdeşleşmiştir. Toprakları genellikle yüksektir. Fırat Nehri'nin en büyük kolu olan Murat Nehri, Ararat topraklarından kaynağını alır. Toprakları hayvancılığa ve tarıma elverişlidir.

Ararat, kuzeyinde Kars, batı-

kokusuz çiçekler açar. Ayrıca, yöre halkının hayvan barınağı olarak kullandığı çok sayıda mağara vardır. Ararat'ın eteklerinde su kaynağı hemen hemen hiç yoktur. Çok yağış olmasına rağmen, çatlaklar ve anarizitik yapısı tüm suyu çeken Ararat'ın taban çapı 30 km'yi aşkındır. Doğuşu buzullarla sürekli kaplıdır. 2.000 metresinde iki könye ayrılır. Güneyde kalan bölümü Küçük Ararat olarak anılmaktadır.

Tendürek Dağı: Ararat beldemizin güneyinde yükselen bir dağdır. Yüksekliği 3.642 metredir. Büyük ve derin bir krater vardır. Ayrıca, anımsanmış bir yarımadadır da.

Ararat bölgesindeki diğer önemli dağlar ve yükseklikleri şunlardır: Kösedagi (Kökse Dağı): 3.430 metre. Aşağı Dağı: 3.275 metre. Hama Dağı: 3.243 metre. Perili Dağı: 3.231 metre. Zar Dağı: 3.196 metre.

Yaylalar: Ararat topraklarının %7'sini oluştururlar. Hayvancılık için oldukça elverişli olan bu yaylalar, geniş otlaklıklarla kaplıdır. Her türlü hayvan ö-

yan kolları bu ovadan geçerler.

Patnos ve Dilyadin Ovaları: Bu ovalar çöküntü havzalarından meydana gelmiştir. Tabanları çok sayıda çukurlarla kaplıdır. Bu ovaları çevreleyen dağlardan kısa akarsular akar.

Akarsular: Ararat'ta çok sayıda ırmak-ufaklı akarsu bulunur. Bunların en önemlisi kaynağını belde topraklarından alan Murat Nehri'dir. Diğer önemli sular şunlardır: Şıryan Deresi, Elegkirt Deresi, Kopuzdere, Taşlıçay, Kürsu, Gelutan Deresi, Ahmetbey Deresi, Küpkıran Çayı ve Mandalık Çayı.

Balık Gölü: Beldemin en önemli gölüdür. 2.241 metrelik yüksekliğiyle Kuzey Kürdistan'ın en yüksek göllerinden biridir. Karaköse'nin kuzeydoğusunda 24 kilometrelik bir alana yayılmıştır. Suyu tatlıdır.

Gölyüzü Gölü ve Saz Gölü: Ararat ve Küçük Ararat'ın güney eteklerinde yer alırlar.

Bu göllerin dışında Şeyhli Gölü ve Kurtkapı (Tahviki) Gölü de belde topraklarında yer alır.

Sürecek

F. Almanya - PKK Davası...

Başaralı 7. sayfada

Peki, PKK davasında sergilenen mantık nedir, uygulamalarda ifadesini bulan anlayış neyin ürünüdür? Nerede kaldı barış ve demokrasi yürüyüşleri? Ortaya birleşik Almanya çıkınca tümü bir günde unutuldu. Herhalde ilerletmek, insan hakları ve demokrasi dünyada hiç bir ülkede Almanya'da olduğu kadar devletin denetiminde ve emperyalist çıkarlarla bu denli perçinlenmiş değildir.

Hitler'e rağmen, Nazi uygulamalarına vicdanlarının sesine kulak vererek karşı çıkan Alman hukukçuları, hakimleri vardı. Olmasa bile tarih onlar hakkında "Nazi ve insanlık düşmanı" olarak hükmünü vermiştir. Peki, ya Düsseldorf mahkemesinin hakim ve savcuları? Savcıların üniforması, hakimlerin de sopası eksik. Bunlar ellerine tutuşturulan talimatlarla hareket eden robotlar durumundalar ve hiç biri de Kürt halkına karşı savaş yürütmenin utançının zerresini taşımıyor, tam aksine büyük bir kin ve hırsla saldırtıyorlar, sanki yargılanan Nazilerin intikamını almak istiyorlar. Peki, demokrasi gömleği giyen bu emperyalist hukuk militanları, Hitler'in hakim ve savcılarından daha gerici ve saldırgan değiller midir?

Hergün onlarca masum Kürt öldürülür, işkenceden geçirilir, bölgeler yakılıp-yıkılarak harap edilirken ve bu durumun sorumluları ile bu sorumlulukta Alman devletinin yükümlülüğü de netken, som çıkaramayan bu azgın emperyalist hukuk militanları, faşist Türk devletinin ve Alman tekellerinin çıkarları söz konusu olunca Hitler'in hakim ve savcılarının pabucunu dama atmaktadırlar.

Alman demokratlarına, insan haklarından yana tüm güçlerine de soruyoruz: Nerede kaldı demokrasi savunuculuğunuz? Birleşik Almanya ile mest olanlar, sivil maskeler adına 800 000 kişilik militanlar ordusu, Gestapo gelenekleri üzerinde örgütlenen 400.000 kişilik polis gücünü, kamusal gaz üretimini, dünyada beşinci sıraya oturacak hızlı silah üretimini ve dünyanın her tarafında en gerici rejimlerin Alman devleti tarafından donatıldığını göstermek zorundadırlar. Bir toplumun hümanizmi ve demokratik inancı, emperyalist çıkarlarıyla geçen resmi devlet politikasına bu denli bağlı olduktan sonra, bu toplum daha elli Hitler bile çıkarır.

Düsseldorf'ta sürdürülmekte olan PKK davasına sessiz kalan demokratik kamuoyunun kendine hümanist yaftası yapıştırması sadece ve sadece bir aldatmaca olur. Zira gözderinin önünde, salt kurtuluş istedikleri için bir halkın öncülerinin ve fertlerinin yargılanmasına, Kürtlerin hedef haline getirilmesine, polis önüne gelen Kürde ajanlık teklif etmesine, durmadan Kürt dernek, ev ve işyerlerinin basılmasına, Kürtlerin telefonlarının en ahlaksız yöntemlerle dinlenmesine ve Kürtlerin gece gündüz uzenmesine seyirci kalan ilerici liğin laftan ve aldatmacadan başka bir anlamı olamaz.

Almanya PKK davasının birinci yıldönümünde ortaya çıkan kesin sonuçlar vardır:

Birincisi: Alman devletinin bu davada hiç bir haklı gerekçeye sahip olmadığı ortaya çıkmıştır. İkincisi: Alman savcı ve hakimleri, büyük bir propaganda ile sarıldıkları PKK'yı ve yargı-

lanmak isteyenleri terörist gösterme çabalarında kesinlikle başarısız olmamışlardır. Üçüncüsü: İddia makamının davanın bir hukuk, suç işleyenleri yargılayan dava olduğu tezi iflas etmiş; davanın siyasal bir dava olduğu, faşist Türk devleti adını açtığı, yargılanmak isteyenlerin de bu plan çerçevesinde tutuklandığı, hiç birinin suçlu olmadığı, tek suçlarının ülkelerinin bağımsızlığı için savaşıma gibi yüce bir mücadele içinde olmaları olduğu ispatlanmıştır. Dördüncüsü: Alman devleti, kamuoyunu davaya ve PKK'ye karşı koşturamamış, tam aksine Alman basınında mahkeme heyetinin tutumu sürekli eleştiri konusu olmuş, faşist Türk devleti dışında Avrupa'da hiç bir yönetim, Alman devletinin azgınlığına katılmamış. Alman devletinin karşı çabalarına

rağmen, Avrupa çapındaki bir çok hukuk platformunda Düsseldorf PKK davası protesto edilmiştir. Beşincisi: Büyük sansasyon ile hazırlanan davanın üç itirazçı robotu, hakim ve savcılar için yük durumuna gelmiştir. Pızmanlık yasağını çıkarmanın rejim için yarattığı utanç da aynı. Altıncısı: Alman devleti ve faşist Türk devleti, bu davayı açtıklarında PKK'yi tasfiye edebileceklerini umdular. Süreç tam tersini ortaya çıkardı. PKK, daha da güçlendi, PKK bugün Kürdistan'da Serhildanlar yaratmanın gururunu taşıyor, buna karşın faşist Türk sömürgeciliği tüm olanaklarını kullanarak topeyün bir savaşa başvurmadan Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi karşısında duramayacak kadar sorunlara boğulmuştur. Aynı şekilde PKK'nin uluslararası alanda da saygınlığı artmış, oluşturulmak istenen tecrit çemberi paramparça edilmiştir. Yedincisi: Bu davayla PKK kö-

şeye sığınarak, Kürt işbirlikçi milliyetçi grupları palazlandırmak hedeflenmiş. Gerçekten de her Kürt yurtseveri şu gerçeği çok iyi bilmelidir ki, tipik emperyalistlerin mahkemelerinde özgürlük savaşçıların aleyhine yalan ifade vermekten çekinmeyen, insanlığın en düşkün halini sergileyen piyonlar gibi, bir kısım Kürt işbirlikçi küçük-burjuva örgütleri de bu davanın hazırlanmasında doğrudan doğruya yer aldılar. Geçen süreç gösterdi ki, bunlar alinme noktasına geldiler ve PKK karşısındaki tüm varlıklarını yitirdiler.

Sonuç olarak şunu belirtiyoruz. Alman devleti, amacına ulaşamadı. Tutuklu Kürt devrimci ve yurtseverlerini yargılayamadı ve yargılayamayacaktır da. Hiç bir Kürt yurtseveri bu onursuz mahkemede kendini ve ulusal çıkarlarını ölümüne mal olsa bile yargılatmaz. Alman devleti, devlet prestiji ve emperyalist çıkarları gereği Kürt hal-

kınun aleyhine herhangi bir karara varabilir ancak böylece bir karar bile sonucu değiştirmeyecektir. Düsseldorf'ta insan onuru, PKK ve Kürdistan halkı kazanmıştır. Ve şu da çok iyi bilinmelidir ki, biz, sabırlı fakat hiç bir haksızlığa boyun eğmeyen bir halkız. Emperyalist kumplo-

lara ve ihanete karşı her zaman kutsal halk çıkarlarımızı koruyabilecek güçteyiz. İstediğimiz, bu temel insan haklarına, uluslararası hukuka tem ve Kürt halkının halk olarak varlığına doğrudan tecavüz anlamına gelen utanç verici davanın bir an önce durdurulması, yargılanmak isteyen ve halen tutuklu olan Kürt devrimci ve yurtseverlerinin derhal serbest bırakılması, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi aleyhinde yapılan propaganda-nın derhal durdurulması ve mağdur Kürtlerin maddi ve manevi kayıplarının bir an önce karşılanmasıdır.

Ortadoğu'da 15 günün...

Başaralı 18. sayfada

Lübnan'da birleşme umutları

28 Eylül'de Falaşist lider General Aoun'un karargahının Suriye ordusunun desteğindeki Lübnan ordusu tarafından düşürülmesi ve Aoun'un Fransız elçiliğine sığınmasından sonra 1978'den beri bölünmüşlüğü devam eden Lübnan'ın birliği gündeme geldi. Cumhurbaşkanı Hrawi'ye bağlı resmi ordu güçleri, bölünmüşlüğüün simgesi olan ve Beyrut'u Doğu ile Batı şeklinde ikiye bölen "Yeşil Hat" olarak bilinen engelleri kaldırıyorlar. Bu sonuç, nasıl doğmuş olursa olsun, Lübnan ilerici-yurtsever güçlerinin zaferi sayılıyor.

Aoun'un geleceği ise belli değil. Fransa, itica tanımak istiyor. Lübnan devleti ise, "Aoun'un savaş suçlusu olduğunu ve devlete alt 75 milyon doları çalıştırdığı" ileri sürerek, idasını istiyor. Elçiliğe giden tüm yollar da Lübnan urdu birliklerinin denetiminde. Bu durum, Fransa'nın Lübnan politikasında ağırlığı korumayı sürdürmek için, etkili bir piyonunu kaybetmek istemediğini gösteriyor.

Aoun, 1984'te Cumhurbaşkanı Emin Cemayel'in görev süresi biter bitmez, kendini başbakan ilan etmiş, Selim Hoss'un başbakanlığı'nı tanımamış, Suudi Arabistan'ın Taif kentinde toplanan Lübnan ulusal meclisinin yoktur. Şiddeti, bilinen en genel klasik tanımı olan gerilla dışındadır, her Filistinli'nin eylemi haline getiren bu yeni yönelimin başarısı şansı çok fazladır. ABD, İsrail ve diğer emperyalist güçlerle, bölgedeki uşakları bilginler ki, bölge sorunları bir bütündür, bu sorunlar içinde en önemlileri bölge halklarının özgürlük sorunudur ve bu sorun Kuveyt'in malyarlarla oynayan şeyhlerinin salınamatını kurtarmaktan çok daha önemlidir.

vardığı uzlaşma planını reddetmiş, Fransa, ABD, İsrail ve Irak'tan aldığı destekle, yönetimindeki 15000 kişilik mılıs gücüyle iç savaşı körüklemiş, bu savaşta 12000 sivil ölmüş, özellikle Beyrut başta olmak üzere tüm ülke yıkım noktasına gelmişti. Aoun, Lübnan'da 1978'den beri varolan ve 38000 olduğu tahmin edilen Suriye ordu-

suna da karşı çıkıyordu.

Aoun'un silahlı mılıs gücü pasifleşmekle birlikte halen sorun. Bunlar, emperyalist güçlerden yardım istiyor, devrimci güçlerin kendilerini katliama uğratacağını ileri sürüyorlar.

Aoun'la birlikte Falaşistler'in en etkili siyasal lideri olan ve "Ulusal Özgürlük Partisi (NLP)"nin lideri Dany Şamon da, Doğu Beyrut'taki evinde uğradığı bir saldırı sonucunda iki çeneliyle birlikte öldürüldü. Bu, Falaşist güçlere ölüm darbesi oldu.

Lübnan hem dinsel, hem de milliyetler ve bunları temsil eden güçler arasında bölünmüş durumda. Nüfusun çoğunluğu müslüman, devlet yönetimi ise Fransa'nın yaptığı anayasaya göre hristiyanların elinde. En büyük müslüman yoğunluk olan Şiiler'in Emel ve aşırılığıyla tanınan Hizbullah adında örgütleri var. Dağlık alana egemen müslüman Dürzi'lerin partisi ise ilerici Sosyalist Parti. Başbakan Selim Hoss, suni müslümanlardan. Halen geçerli Lübnan anayasasına göre ülkenin başbakanı sünni müslümanlardan seçiliyor. Gücü diğerleri kadar olmamakla birlikte ülkede Lübnan Komünist Partisi de var. Bunlar, ilerici-yurtsever cepheyi oluşturmuyorlar. Cumhurbaşkanı Hrawi'nin dahil olduğu hristiyan kesim de bu cephe de. Gerici ve emperyalist cephe de ise Falaşistler var. Bunların da en etkili liderleri Aoun ve eski cumhurbaşkanlardan Kamel Şamon'un oğlu Dany Şamon'du. İlerici-yurtsever cepheye Suriye ordusunun gücünü, Sayda, Beyrut, Sur, Trablus ve diğer Lübnan kentlerinin banliyölerinde yaşayan silahlı binlerce Filistinli ve azınlık durumundaki Ermeni ile Kürtleri de katmak gerekiyor.

Lübnan sorunu çözüm yönünde olumlu bir güzergaha girmişse de, kesin çözüm önemli oranda, bölge çapındaki çözümlere bağlı. Yine de Lübnan'ın ilerici-yurtsever güçleri önemli bir zafer kazandılar. Bu zafer, Filistin ve Kürdistan'daki gelişmelerle birlikte değerlendirildiğinde, bölgede çanların emperyalist-müdahaleci güçler ve bölgedeki uşakları için çaldığını ileri sürmek hiç de yanlış olmayacaktır.

Botan bölgesi kararnamele...

Başaralı 18. sayfada

zun çobanı Fevzi Kabul, hayvanların öldürülmesine itiraz ettiği için, gözlemlerinin önünde öldürüldü. Kamuoyuna da 'terörist' diye lanse ettiler. Fevzi Kabul'un akrabaları haklarını aramış olduklarını söylediklerinde, işkencelere tabi tutuldular. 'Sizleri de aynı biçimde öldürürüz' tehdidiyle susturuldu. Mayın döşenen yerlerde bizi öne sürüyorlardı."

Balveren köyünü geçtikten sonra, Şenoba kasabasından geçilerek Uludere'ye gidilir. Şenoba'da 300-400 arasında koruyucunun olduğu söyleniyordu. Uludere'ye vardığımızda çok gergin bir atmosfer yaşanıyor. Caidelerde silahları ile geçen çevik kuvvet ve askerler vardı. Sivil polisler de halkın arasına karışmışlardı. İçer halkı endişeli, hep bizden uzaklaşıyordu. Nedenini sorduklarımızla, üç gün önce PKK gerillalarının emniyet sarayına baskın düzenlediklerini, bu nedenle 130 insanın gözaltına alındığını, gelen yabancılarla görüşen her şahsın gözaltına alındığını söylediler. Bu söylenen gerçeğe hızla yakın olduk. Bizimle birlikte ilçeye gelen Şımkal Halkın Emek Partisi İl Başkanı Avukat Mesut Uysal'ı karşılamaya gelen 8 HEP'li daha biz ilçeden ayrılmadan gözaltına alındılar. Daha fazla insanın işkence tezgahlarından geçirilmemesi için hiçbir incelemede bulunmayarak ayrılmak zorunda kaldık.

Bütün bu vahşete, insanlık dışı uygulamalara, tüm gözdeği ve alınan tedbirlere rağmen, birkaç saat içinde yaşadık ve bizzat yaşayan insanlardan dinledik.

Yaşanan kaygı verici karanlık tabloyu, sanatçı-yazar Bülgeşu Erenus, hasını yaptığı açıklamada, sanatçı diliyle şöyle çiziyordu: "Laz türkükleri ve Ege türkükleri gelmiş Kürtçe türkükleri bastırmaya çalışıyor." Ama ötede türküde simgelemeye çalışılan bu insanların kanı, canı ve yaşamıdır. Vahşeti, korkunç uygulamaları, savaş dönemlerinde dahi görülmemiş acıları sözcüklerle anlatmanın olanağı bulunmamaktadır. Yine bir sanatçının diliyle, İlyas Salman'ın anlatımıyla, "Bölgedeki uygulama, Hitler'in, yahudileri gaz odalarında yakmasının ardından çıkıp çocukların başını okşamaya benzer." Bize göre bu anlatım da yetmiyor. Çünkü gizlenen hiçbir şey yok. Körfez krizi firmat bilinmiş, insan haklarının her alanda koruyulduğunu yapan Avrupa'ya da insan haklarının askıya alınmış bildirilmişti. Saklanan, çarpıtılan hiçbir şey kalmamış, özcesi işkence, gayri insanî muameleler, her türlü dehşet verici uygulamalar izlenmiştir. Artık maskeler de gerek duyulmamaktadır.

Bölge halkı farklı bir hukuk sistemi ile yönetilmektedir. Bu hukuk sistemi de kararnamele ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin içerdiği kimi maddelerin rafa kaldırılması ile ortaya çıkan keyfi zorba hukuk sistemidir. Demokrasi ile yönetildiğini, insan haklarını saygı olduğunu iddia eden bir devletin önbinlerce insanı ata toprağından sürmesi ile, onlarca köyün imhasıyla zorbalık en ileri aşamasına gelmiştir. Bunun ilerisinde belki çok daha kötüsü, hatta katliamdır.

Bütün bunların önlenmesi, hiç olmazsa bir nebze önüne geçilmesi, bölgemiz halkına gerçekten hukukla ilgisi olmayan, ama pozitif hukuk kuralı olarak ayakta tutulmaya çalışılan, pratikte ise insanlık dışı sonuçlara neden olan zorbalık simgesi kuraların (SS kararnameleleri gibi) uygulanmasını engellemek, ancak kendisine aydın diyen insanların aktif müdahalesi ile olanaklıdır. Artık aydın, "Nasıl davranayım da davranışım yasaya uygun olsun" zihniyetinden uzaklaşmalı, meşru ilanı, haklı olanı, pozitif düzenlemelerle ortaya çıkarılan mevzuatın ötesinde bir hukuku, doğal hukuku, uluslararası hukuku görebilmelidir.

Bölgemizdeki insanlık trajedisi halkımızın yazgısı olmayıp, zorbalığın, insan hakları ihlallerinin bir sonucudur. Bütün aydınları, insan hakları savunucularını korkunç uygulamalara dur demeye çağırıyoruz.

22 Ekim 1990

İHD Diyarbakır Şubesi Sekreteri
Av. Sebhattin ACAR

Li Kurdistanê hilgavtinên mezin di berxwedana girseyî de

ŞEMZINAN

Tevgera yekenyên dagirkeran a mezin di avê de çû. Di şerên derketinê de, di jîmin lêdanên mezin girt

Roja 12'ê Cotmehê yekenyên dagirkeran bi alîkariya cerdevanan, li devera bi nave sê-tuxuban li Şîmexê serî dan operasyoneke leşkerî ya gelekî herfireh. Operasyon, xwe li sê-çîva bakur, bakûr û rojhilata Kurdistanê tunde kir. Dagirker, di domana wê operasyonê xwe de topan ji bikaranîn û li devera bi nave Kagirkan, dorhêlên çiyagerî dan ber hembeyan. Yekenyên leşkerî yên Turkan bi ve tevgera xwe armanc kirin, ku baregehên gerillayan peyda bikin û wan tunebikin.

Gerillayan, li hemberê tevgera dijmin a ji çend hezar serbazan, cihê xwe guhartin û li gelek cihan, lêdanên xurt li janyên dijman xistin. Gerillayan bi çav ji, bi kêmasî li ser deveran hinde dafên cuda vedan peyî ya yekenyên dijmin.

Gerilla agahî gihandin me, ku çî hundabunê wan xelûya, le ji diiman ser serbaz hatine kuştin û çav ji bîrîndar ketine. Diiman bi hevîyên mezin serî dabu wê operasyonê. Di dawiyê de destavala vegeriya. Ev ji bo sedemêke baş ji bo jêr ve daketina moralê hezen diimîne dagirker.

MILAZGIR

Di şerê li hemberê yekenyên dagirkeriyê derketinê de, serleşkerê û çar serbaz hatin kuştin

11 an ji 12'ê Elûnê komeke gerillayan a piçûk çû gunde Zikreşê navçeya Milazgîrê, bi armancê bicihîna delametê. Giliyek li ser hebûna gerillayan li gund, li cem dagirkeran pêdibe. Yekenyêke dijmin dixwaze dora gerillayan di gund de bipêçe, ku bi lez û beztê bere xwe dabo gund. Gerillayên ARGK li ser hatina yekenyê dijmin diheştin agahdar kirin. Gerilla ji gund derdikevin û xwe dixin kozen li dora gund. Şereki kî li dijwar derdikeve. Gerilla rûbere tehlûkeyê mezin dibin, lê dikarin serleşkerê (astabay) û çar serbazan

bikujin û çembere dijmin ji di dawiyê de biqînin.

Gerilla bi xwe, ve bûyerê gihandin rojnâme ya me. Pêşmerge gotin, ku li Milazgîrê li janyên me nêzîkî nêzîkî ya mezin dibe, gel bi xurtî pêşgiriya ARGK dike. Li derdore gelek ciwan xwe digihin ARGK û kesên bi kotekê bûne cerdevan çekan li dijmin vedigerin.

GIRGÊ AMO

ARGK carek din avêt ser navenda navçeyê

Şeva 24'ê û 25'ê Cotmehê dora saet 19.20 an de gerillayên ARGK avêtin ser navenda navçeya Girgê Amo (Silopî). Avahiya polisên navçeyê dan ber roketan. Wê avahiye û avahiyan sazîyên dewletê yê din, biqasî 30 kiliyan dan ber barana berikan. Di vî şerî de çî hundabunê ji ARGK nebu. Le em agahdan hundabunên dijmin ji nebûne. Bele em dizanin, ku du roket li avahiya polîsan ketine.

Tevlî ve erîşe, ji sala 1984 an vir ve, ev bu cara pîncan ku Girgê Amo rastî erîşên gerillayên ARGK dibe. Ev erîş şahiya gelê me yê welatparêz xurtir dike. Piştî livbaziye ji hezen dagirker nekarîna ura xwe ji ser xwe bavejin. Herweha agahî gihan me, ku ji girgê Amo gelek kes çûne haperê Cizîrê Botan, da tevî gîrva xwebiçî-hişînê ya girseyî hatin.

SÊRÎ

Welatfiroşek hate cezakirin, ku bi giliyên xwe bibû sedema şehîdketina gerillayan

Li gunde Gîrê Uşê bajare Sêrî, roja 24'ê Cotmehê welatfiroşek bi mîrîne hate cezakirin. Bêbextê hatî kuştin, di sala 1989'an de bi giliyên xwe bibû sedema ku hezen dagirker dora komeke gerillayên ARGK di gund de bipêçin. Hingê, di encamê de hinde pêşmerge şehîd ketibûn.

Piştî wê bûyerê dagirker gund vala kiribûn, Gilişarê xwe ji biribûn bajare Sêrî, ji bo wî biparêzin.

Roja 24'ê Cotmehê, komek ji gerillayan ARGK ji aliye Dîhê (Erûh)

bere xwe dide Sêrî. Gava digihin gundê Gîrê Uşê, dibînin ku kesek darên li ser bane xaniyekî hildikîşîne. Ji wî dipirsin, ku be ew kî ye. Bebest navê xwe vedîgere. Navê gundiyeke din dide. Le gerilla wî nas dikin. Pêş wî pîrsiyar dikin û paşê ji wî bi mîrîne ceza dikin û dersa wî didine.

ÇR

Êrîşêke ARGK çû ser yekenyê dijmin a li Deşlan. Dijmin lêdanên giran girt

Di navbera rojên 10 û 12'ê Cotmehê de, li gunde Deşlan navçeya Çele ku dikeve nêzîkê tixûbên bakûrê Kurdistanê, gerillayên ARGK erîşêke binî ser yekenyêke dijmin. Di wê erîşê de, roket ji hatin bikaranîn. Avahiyan leşkerî derbeyên çekan ên giran girtin. Le em agahdan hundabunên dijmin bi tevî hîna nebûne.

Ji aliye din, navgîna (mekîneya) serleşkerê qereqola gunde Jiyanişê ji ser mayîneke derbas bu. Lîngeki serleşkerî qut bû.

Roja 26'ê Elûnê gundiyan Jiyanişê bi navçeya Çele meşiyabûn ser avahiya hikumetê û xwestûbûn ku hesab ji serleşkerê wê gîrsin. Paşê ew serleşker hatibû guhartin û yekî ji wî çavortir li jûna wî hatibû. Serleşkerê rastî mayîne buye ji, ev serleşkerê dagirkeran a dawiyê bu.

MAZGERD

Di şerê di navbera hêzên dagirker û gerillayan de, başçawişek û çar serbaz hatin kuştin

Roja 4'ê Cotmehê li gunde Zilîreş navçeya Mazgerdê şereki di navbera gerillayan ARGK û hezen dagirker de derket, ku dixwestin dora gerillayan hişpêçin. Di şerî de, başçawişek û çar serbaz hatin kuştin.

Yekenyên artêşa Turkan agahî gihîbûn, ku pêşmerge li gund in. Xwestin gerillayan di gund de bixistin û wan tune bikin. Gerilla agahdan rewşê hun û tevdîrên xwe bûrêvexistin. Şer di nava gund de çêbû. Penc leşkerên dijmin hatin kuştin. Di dawiyê de gerilla karin çembere dijmin

bikujin û rastî çî hundabunê ne-bûn û vegeriya baregehên xwe.

ÇIRMIK

Du "parêzkarên" gundan ji aliye gerillayan bi mîrîne hatin cezakirin

Li gunde Yenikoy navçeya Çirmîkê (Yegilyurt) erdimê Meledî du "parêzkarên" gund şeva 25'ê Cotmehê bi mîrîne hatin cezakirin. Gerilla dest danin ser çekên "parêzkarên" hatine kuştin ji. Agahiyan berfireh li ser wê bûyerê lûna nêgihane me.

MÊRDENİK

Gerilla saziyeka din a çanda leşkerî şewitandin

Şeva 24'ê Cotmehê li gunde Gedûk li navçeya Mêrdênîk (Gole) erdimê Serhedan gerilla civînekê çekirîn û dibestana dijmin a li gund dan ber

agîn. Di domana livbaziya gerillayan de, kesekî bi nave Caxm Hîşîr ji hatîye kuştin. Le em agahdar nebûn ka taybetiyên wî kesî çî bun, ji ber çî û çawa hatîye kuştin.

Dagirker, li bajare Qersê û navçeyên li derdore, di panzdeh rojên dawiyê yê meha Cotmehê de, bi kêmasî 40 welatparêz girtine.

ORTIL

Kamyoneke saziya karên daristanan a Tirkîyê hate şewitandin

Roja 18'ê Cotmehê piştî nîvrojê, li nêzîkî gunde Beşnîr navçeya Ortil (Şenkaya) erdimê Erzurumê, li devera bi nave Akşîl, pêşmerge kamyoneke saziya karên daristanan Tirkîyê rawestandin, ku bi karkeran tîji bû. Gerilla agîr berdan kamyonê. Demeke dirêj bi karkeran re peyvin û amancên livbaziye bi wan dan ronahî kirin.

Berpirsiyarên dagirkeran ên li Erzurumê dan belav kirin, ku se gerilla ji hatîne kuştin. Le ev nûçe hîna ji aliye gerillayan nehatiye pejirandin. Xweyî dihe, ku ev nûçe ne rast e.

Du lêdanên nuh li îxanetê ketin

Bêbextî Mehmet Gîrgîn li İzmirê û bêbextî İbrahim Gungor ji li Stambolê bi berikên tolehildanana şoreşgerî bi mîrîne hatin cezakirin

Mehmet Gîrgîn, roja 19'ê Cotmehê li bajare İzmirê ji aliye komeke tolehildanê ya rizgariya netewî ve hate kuştin. Du berik li peyî u berikê ji li serîyê wî bêbextê mezin ketin. Bi rewekê ber mîrîne wî rakirin nexweşxaneyê. Lê dagirker, badi-hewa hewl dan xwe ku wî di jiyandê de bîhînin. Berpirsiyarên dewleta Tirk û weşanên Tirk, nexwestin wî livbaziya ARGK belav bikin.

Piştî livbaziya polîsan bi kore dest bi operasyonekê kirin. Heft welatparêzan girtin. Le ev livbaziya tolehildanê, li cem herdu derdore welatparêz, bi sedemêke dixweşiya mezin. Baweriyên bi PKK û ARGK ve giradayî gelek xurtir bun. Nûçeyên livbaziye di şadîmanîya sersala damezrandina PKK de ji bo welatparêzan ji hatin xwendin, ku li bajare Kolnê-Almanya 20 hezar kes tevî şeva bîbûn. Xwendina livbaziye di şadîmanîyê de, xweşî û şahsyêke mezin bûrêvexist.

Mehmet Gîrgîn, îxanetkarê yekemî bu ji yê reuma 12'ê Elûnê. Di rojên peşî ên halîna cunta leşkerî de, li bajare Elîhê di xaniyêke de hatibû xirandîn. Bi ku li her xwe bide, xwe dabû destê dijmin. Rona hatî girtin mîna hîlbîlî peyî û bêbextî li doza girozê kir. Dagirkerên xwînsî, bi hevîyên mezin amancên xwe bi vî ji gîrdan. Di rojnâmeyan de wî derxistin sermîvîsên nûçeyan. Bi giliyên û "mukurhatînen ji dil û can", gotin, ku rêxistîna PKK rûxandiye. Mehmet Gîrgîn bi îfadeyên xwe yê derew, bi sedema girtina gelek welatparêzan, şikence ditîna şoreşgeran û cezayên giran dayîna ji bo wan.

Ev bêbextê har û çavsoz bi van ji ter nebû. Tevlî "Yekitiya Kemalistên Cîwan" ji bû, ku bêbextê mezin Şahin Donmez verkêşîya wê dikir û ji aliye xwestpêrên xayin hatibû avakirin. Kuçîkiya Esmat Oktay Yildiranê faşîst kir. Tevlî şikencekarîna şoreşger û welatparêzan bû.

Paşê ji ber zagona poşmanîyê ji girtigehê hate berdan. Li derdore bajare Aydın û İzmirê bi hevîxetîkariya polîsan tebatên sîxurîyê dimeşand. Hêzên me yê tolehildanana şoreşgerî bi heştekarî daban du Mehmet Gîrgîn û çopa wî diqotin. Di dawiyê de wî girtin û karn bi mîrîne cezaya wî bidin.

Berî niha ji bêbextê mezin Şahin Donmez û şikenceçêkerê zindana Amade (Diyarbakir) ye xwînsîwar Esmat Oktay Yildiran bi mîrîne hatibûn cezakirin.

İbrahim Gungor ji xayînekê mezin bu ji xayînan. Di meha Adarê sala 1985'an de, li devera bi nave Şîkela Keran navçeya Qilabanê tevî bêbextîyê weke wî Huncîyî Tîllî xwe dabû destê dijmin. Bi ve heştekarî xwe bîhî sedema şehîdketina şervanekî û dîlî ketîne sê şervanan.

Ji wê meşîyê pêve İbrahim Gungor ji bîbî hîlbîlek ji bo diiman. Dagirker peşî wî bîrî Dersîme. Li wê û li Mazrî (Elazığ) gelek welatparêz da girtin. Bu sedema şikenceyên giran ditîna û cezayên giran standina wan. Welatfiroş peşî di girtigeha Amade de û paşê ji dî girtigehê din de, hîbî pîroreki îxanetkarî. Weke xelateka ji bo bêbextîyî wî, li gora zagona poşmanîyê hatibû berdan. Piştî berdanê, bi taybetî li Stambolê, dida ser gîrva welatparêzên Dersîmî. Agahîyan dicivand û digihand polîsan.

İbrahim Gungor ji mîna Şahin Donmez bawer dikir, ku wê bîkaxhe xwe ji berikên tolehildanê biparêze. Bawer dikir ku Stambolê bajarekî mezin e, u tu kes nikare wî peyda bike û dewleta Tirk ji wê wî biparêze. Bawer dikir, ku komên tolehildanê yê PKK nikarin xwe hîşîmî wî.

Lê ev tevî pûç derketin. Îxanet li ve cihanê nikare xwe li tu deran vegere. Xwe vegere ku derê bîla vegere, nikare xwe ji lêdanên tolehildanê ku mafê gelekî me ne, xilas bike. Zû, dereng çî gîrva-heke li diji gele me bê berav namîne.

Grevên xwebirçîhîştinê gelê me radikin livbaziyan

GIRÊ SOR

Greva xwebirçîhîştinê ya bi amanca hevkarîyê bi serkeftinî dawî bû

Roja 17'ê Cotmehê 15 merivên girtiyar li Girê Sor (Sewrêkê) di avahiya Partiya Sosyalîst de, bi amanca hevkarîyê rabun grevêka xwebirçîhîştinê. Grev, mina ku hatibû pîkan kirin, roja 20'ê Cotmehê dawî bû. Livbazîkar gotin, heke daxwazên dîlîyên jêr neyîn peşwandin û valakirin gundan neyîn rawestandin, wê bi berxwedaneke berdewamî û girseyî

BISMIL

Koçberî û greva xwebirçîhîştinê ya berdewamî

Roja 17'ê Cotmehê ji girtîgeha navçeyê Bismilê pîranîya wan girtiyên ramyarî 25 girtî hatin koçber kirin. Mîna li Amedê, li Bismilê ji dagirker kotekê bikanîna u bi lêdanê girtiyar koçber kirin.

Dîlîyên cengê yêr hatine koçberkirin ev in: Ahmet Eyfendi, Huseyin Gedik, Murat Dundar, M. Ali Kiliç, Behzat Alp, Abdullah Tatar, Saba-

hattin Korkmaz, Abdurrahman Bozkurt, Ahmet Onen, Ahmet Argun, Memduh Yumakoglu, Mustafa Bayram, Şemsetin Uslu, Mustafa Uzun, Halit Çetinkaya, Hasan Korkiliç, Mehmet Polat, Mustafa Hasan û Selanik Oner.

Girtiyên ramyarî yêr di girtîgeha Bismilê de mane, bi amanca hevkarîya greva di girtîgeha Amedê de, ji roja 21'ê Cotmehê pêve, dest bi grevêka xwebirçîhîştinê ya berdewamî kirine.

disa rabun. Ev livbazi bu destpêkek ji bo berxwedanên mezintir.

CIZIRA BOTAN

Avahiyek ji bo livbazîkarên greva xwebirçîhîştinê teng hat

Ji roja 18'ê Cotmehê pêve, welatpa-

rêzên li Cizira Botan li avahiyekê digeriyan, ji bo dest bi grevêka xwebirçîhîştinê bikin. Roja 19'ê Cotmehê avahiyekê Partiya Sosyalîst li Cizirê vebû. Gava avahî vebû, hema bi lez, welatparêz xwe di avahiyê de bi cih kirin. Dest bi berxwedana xwe kirin. Roja yekemîn 200 kes tevî grevê bûn. Dora avahiya cihê grevê bi mirovan tîji bû. Derdorê bu mîna qada malingekê. Slogan û govend ber bûn, ji bo cîvandîna bi hezaran mirovan.

Dagirker ketin nava tîrê. Xwestin gîr belav bikin. Careke tomoşla serleşkerê tugaya Cizirê ji ber avahiya grevê derbas bu. Zarok wî dan ber barana fîngî u tîrê nîz. Komên xweser xwestin wê rewşê bîzîvîrîna provokasyonê, le welatparêzen navsalî zarokan girtin û destûr nedan provokasyonê.

Roja 20'ê Cotmehê grev ji bo demêka hate rawestandin. Roja 22'ê Cotmehê ji, bi tevîbûnê mezintir disa destpêkir. Pêşgîrî gundî tevî berxwedanê dibin. Gundî kom bi kom berê xwe dikin Cizirê. Serdanan pêkdişînin. Ji bo berxwedanê bang li hevûdu dikin. Roja 22'ê Cotmehê, komek ji welatparêzan ji Girgê Arno (Salopl) çû Cizirê, bi amanca tevî berxwedanê bibe.

Ji ber ku hejmara berxwedanê li Cizirê gelek bilind bû, avahî ji gelek teng hat. Lewma bi navê Partiya Sosyalîst avahiya hûdêke pênc qat ji hate kirî kirin, û berxwedanê ji bo domandîna livbaziya xwe barkirin wê.

Greva xwebirçîhîştinê ya girseyî li bajarê Cizira Botan bi tevîbûnê mezintir didome.

KOSAR

4.000 destkar bersiva banga ERNK dan û deriyên dikkanan anîn xwarê

Ji beyana roja 25'ê Cotmehê pêve, hemu destkarên navçeyê Kosarê (Kiziltepe) bersiva banga ERNK dan û dergehên fîrotgehan girtin. Hevkarîya grevên dîlîyên jêr û malbatên wan kînn. Şanîkînn, ku ew ji bi her avahî peşgîrîna doze ne.

Berî livbaziya bi du rojan, rojnameya me agahdarê livbaziya bûbû. Yekemîyên genîla yêr li erdîme gotibûn me, heke hewce be, livbazi we xwe dirêjî navçeyên Dêrika Çiyayê Mazî û Wêranşarê ji bike. Berî livbaziya yekemîyê Kosarê ji hatibû agahdar kirin. Lê tu kesî gîlî nekir 4.000 destkarên Kosarê di kanên xwe girtin. Ev livbazi baş şerî me kir, ka gîlî

çiqasî girêdayê otomîya ERNK ye. Yekemîyên komên taybetî û leşkerî, ji serê beyanê pêve, destpêkînn ku bi bîvînan, qîrasan û çakuçan derî û şibakan bîkînin. Di navbera du saetan de dagirkerên hov, hemû derî û şibakan şikandin.

Lê disa ji livbazi gîla amancên xwe yêr pêwîst. Tevîya şerî bersiva banga ERNK bi dil û can da.

HEZEX

Komên taybetî û leşkerî êrîşî welatparêzên di greva xwebirçîhîştinê de kirin

Roja 22'ê Cotmehê 1990'an komêka welatparêzan a ji 50 kesan, di avahiyekê di navçeyê de dest bi grevêka xwebirçîhîştinê kirin. Welatparêz, heya êvarî di avahiya de man. Her çû hejmara wan zedetîa bû.

Dora êvarî, leşker u komên xweser, mina garanên kuçikan dora avahiyê peşan. Bi bikanîna kotekê welatparêzan belav kirin. Dagirker gotin, "Em destûr nadin çî grevêka ne di avahiya partiyekê de be." Polîs li Hezêrê, pênc welatparêzên livbaziya ji girtin.

Ji aliyê din, guman bene, ku grevên xwebirçîhîştinê û xweserên girseyî, herweha berxwedanê gîr, gav bi gav belavî hemu bajarên Kurdistanê bibin. Li bajarê Wanê ji, welatparêz xwestin berxwedanê bîrêvîbîtin. Lê komên taybetî û polîs, kotek bi kar anîn û peşîya berxwedanê ji bo niha girtin. Komek ji welatparêzên li Wanê, ku xwe amadeyê greva xwebirçîhîştinê kiribû, bîyay da, ku berxwedana xwe li Amedê berdewam bike. Herweha agahî gihan me, ku welatparêzên li navçeyê Hezêrê ji, diçin bajarê Cizira Botan, da tevî berxwedana xwebirçîhîştinê bibin.

SEMSÛR

Bi amanca hevkarîyê grevêka xwebirçîhîştinê ji bo çar rojan çêbû

Greva xwebirçîhîştinê ya li bajarê Semsûrê (Adıyaman) di navbera 22 û 27'ê Cotmehê de çêbû. Grev, di avahiya Partiya Gelê Kodkar-HEP de çêbû û gelek merivên girtiyar û hevalan tevî we bûn. Li vir ji gelek mirovan serdana livbazîkaran.

Careke polîsan avêt ser avahiya HEP. Xwestin serdankaran bitirsînin û grevê bîkînin. Êrîşî polîsan rastî protestoyên diwar bû.

EDENE

Greva xwebirçîhîştinê ya girseyî zivirî mîtingekê

Li vir ji livbazi di avahiya HEP de çêbû. Behtirî 150 merivên girtiyar welatparêzên hevkar û yêrger û demokratên Tirkîyê tevî greva xwebirçîhîştinê bûn. Li Edene livbazi ji bo peşî rojan hatibû amadekirin. Roja 22'ê Cotmehê dawî pê hat. Di navbera se rojan de, bi hezaran mirovan serdana livbazîkaran. Di nava wan de, welatparêzên Kurd en li Edene, hinde avukat, endam û berpirsîyên wadîkanê û komek ji mebusên Tirkîyê hebun.

Dagirkeriya Tirkên faşîst, çareya sekinandina peqînên girseyî, di girtîna her welatparêzêkî de dibîne

Li bajarên Amed Farqîn (Silvan), Bismil û Êlihê (Batman) gelek welatparêz hatin girtin

Di rojên 18 û 19'ê Cotmehê de li navenda bajarê Amedê (Diyarbakir) û li gundan Amedê 24 welatparêz hatûn girtin. Ji van welatparêzên 17 hîna ji girtî ne. Weke ku nuçegihanîkar me yê li Amedê û Komeleya Mafên Mirovan şaxê Amedê em agahdar kirin, her rojê mirovên nuh dihen girtin. Girtiyar dermaxînin dadgehe û bi rojan wan pîrsyar dikin. Lewma derîet ji namîne, ku mirov bîkarîbe saloxdar u agahdarî navên girtiyar ji hibe.

Li navçeyê Farqînê (Silvan) di navbera rojên 6 û 7'ê Cotmehê de behtirî 30 welatparêz hatûn girtin. Pîrsîyay wan hîna ji di destê polîsan de ne û di hin pîrsîyayê de ne. Di navbera rojên 20 û 25'ê Êlihê de li Amedê û navçeyê Bismilê biqasî 30 welatparêz hatûn girtin. Di nivê meha Cotmehê de tevî disa hatûn berdan. Hemu welatparêzên hatûn berdan, gotin, ku ji şikenceyên giran hatûn derbas kirin.

Roja 23'ê Cotmehê li Êlihê (Batmanê) Seroke Sandikata Kartî Petrolê Ahmet Timurtay û xebatkarê sandikata Mehmet Kara hatûn girtin. Roja 6'ê Cotmehê ji Endamê Heyeta Kargêrîya Sandikata Nîmetullah Sozen u Kasim Asutay hatûn girtin. Welatperwer Ahmet Timurtay, ji 12'ê Êlihê 1980'an heya niha, bi kîrmasî eve dibe şeq çar e, dihe girtin. Mehmet Kara ji di sala 1980'an de hatûbû girtin û demêka dirêj ji ber cezayên standûbû di girtîgeha de mabû.

Dagirkerên nikarin livbaziyan gerîllayên ARGK birawestînin, li Kosarê welatparêzan digirin

Di nivê meha Cotmehê ya yekemîn de, dagirkerên Tirk li Kosarê hinde operasyon bîrêvîbîrîn. Lê di dawiyê de tiştek neketibû destan wan ji qehra xwe gelek welatparêz girtin. Navên hinekan ev in: Abbas Gelen, Ali Gelen, Ahmet Yusufoglu, Mahmut Aslan, Davut Uçenmez, Huseyin Kaplan, Ali Sametoglu, Zeki Çeçen.

Li Êrdima Dêrsimê Serokê Komeleya Mafên Mirovan hate girtin û li Erzinganê cezayên hepsê dane wî

Roja 13'ê Nisane 1990'an, ARGK li Dêrsimê livbaziya girtîna deriyên-dikkanan pêkanibû. Serokê Komeleya Mafên Mirovan şaxê Dêrsimê Ali Ozer, ji aliyê dagirkeran, weke berpirsîyare livbaziya dihat ditin. Pîrsîyay girtîna wî, li bajarê Erzinganê wî derêxistin peşîya dadgehe û şeq sal û heft meh cezaya hepsê di derheqê wî de eşkere kirin û dane.

Dagirker dixwazûn hemu kesên xwedî li mafên mirovan derdikevin bitirsînin. Ji ber ku rewşa endamên komeleyên mafên mirovan en li bajarên Wan, Sêrt, Amed û Ruhayê ji welê ye. Tev, di bin tehdîdan de xebatê xwe dikin. Nuçegihan me, ku berpirsîyare Komeleya Mafên Mirovan şaxê Qersê ji hatûn girtin.

Li Wanê komên xweser bayê terora digerin

Xweya ye, ku li Wanê dagirker gelek tîrîyane. Eve meheke hema bi berdewamî welatparêzan digirin.

Komeke pîrboren şikence yê ji 300 kesan çûye Wanê. Bi çîyîna ve komê, terora dewletê li Wanê diwar bûye. Di panzdeh rojên dawîya meha Cotmehê de, bi kîrmasî 20 welatparêz li Wanê hatûn girtin.

Kesên dihen girtin dîkerin ber şikenceyên mezin. Ji van Salih Kara demêka dirêj e şikenceyan dibîne. Ji welatparêzên hatûn girtin Bahattin Babat ji, ji ber şikence şeqet ketiye. Niha di nazweşaneyê de ye.

Komên xweser, bi taybetî berê xwe didin berpirsîyare Komeleya Mafên Mirovan. Fîlmen kesên diçin komeleye dikîqîn û paşê dikevin pey wan.

Li Çolamergê ji pîkoll dijwartir dibin

Li gora hejmarîna hejmarî şerî di rojîyê 21'ê Cotmehê 1990'an de, li Kurdistanê li du erdîman hejmara şerî kêm bûye. Ev ji Dêrsim û Çolamergê in. Koçberkirina li Çolamergê gelekî diwar e. Waliye Çolamergê dibêje, ku 40 gund li Çolamergê hatûn valakirin. Lê bi îspat e, ku bi kîrmasî 200 gund bi tevayî hatûn valakirin. Ne tenê gundên çek nagirin dihen valakînn, gundên ku "parêzkarên" wan bê-liv dimînin ji, dihen valakînn.

Şeva 28-29'ê Êlihê li Çolamergê ARGK avêtibû ser gundê Kotranis û êrîşî yekemîyên leşkerî kiribû. Ji bo tolehildanê paşê dagirker 13 gundî girtibûn û hîna ji wan neberdan.

12 saliya damezirandina PKK

ji aliye 20 hezar welatparêzan bi giyana serhildanê hate pîroz kirin

gele Kurd de pir bilind be avet

Piştî ku Şoreşgerên Kurdistanê ew edyolojiya xurt, a ku ciwata Kurdistanê bi hoyên wê yen obyek-tiv û subjektiv ji xwe re dikine bingeh, û gaven xwe berî damezirandina PKK davejin, binkeftin û tek-chûna reş rûpela xwe ditewînin, u ya serkeftine şinga xwe vedike û perçî-nî gele Kurd diçe. Ji ber ve yeke gir-seen gele me ji zarokên 7 salî ta bi kal û pîrên 70 salî xwe li dora PKK di-civînin. Ji her alîve derfetên xwe pêş-keş dikin û ji her êng û komployên der ve û hindir ve diparêzin.

Dagirketen Tirk dîtin ku rewşa wan berî mirine diçe, û gele Kurd bi armanca serxwebûn û azadiye yekitiya xwe di bin ala PKK de çodike. Ji ber ve tirse kincên xwe yen sivil (medenî) bi yen leşkerî guhartin, u di 12 Êlûna 1980'an de cunta leşkerî anî ser hukum. Ji nuh ve dest bi hovîtiya xwî ya diwende kir, û bi şeweyêke dîrî mirovahiye erîşa xwe bîre ser şoreşger û welat-puzezen Kurdistanê. Hêvîya wî ya herî mezin ew bû ku careke din Kurdistanê bin ax bike, u gelê wê ye berxwedan qutbike. Lê ew hevîya di qurçile, reweçûnî şoreşger ya PKK herdemam dike, heza xwe ya leşke-ri, diravî u giyanî kurtir dike, destan-ên herxwedan û qehremanîye di zindanan Diyarbekir de tene afirandî û xwesiparî (teslimkarî) pûç dihe. Her çiqas ku dijmîne mêtin-ger bi dare zore dixwest xwesipa-

niye li zindana Diyarbekir hakim bike, di sa ji nodikan, berxwedana rêberên me Mazlûm, Xeyri, Ke-mal... ledana marnê li pûlan û komployên wan dixistin. Di gel berxwedana zindanan çiyayên Kur-distanê ji bi çeka gerillayên gele Kurd çekdar bûn, û tova artêşa rizgariya gele Kurdistanê bi hilpiş-kina 15'ê Tebaxê ya şoreşgerî di sala 1984'e de hate reşandin.

Heya ku Partiya Karkerên Kur-distan - PKK giha 8 saliya xwe ya bi serkeftin, bi sedan leşkerên Tirk en faşist hatine kuştin, bi sedan birin-dar ketine, û gelek zîraren mezin gihîştine artêşa Tirk a dagirker.

Di kongreya PKK ya Sewemîn de (1986) gaweke din a diroki hate avêtin. Ew kemasi û şaşiyên ku di dema berî damezirandina de û heya dema komcivîne derketine bi diwari hatine rexnekirin. Bi navê tevgera durustkirina Partiya me xwe nuh kir û rûyê yê ku bi armanca perçekirin u rawestandina reweçûnê tevîl Partiya bûne askere bû, û pilana wan ji bîr ve hilweşiya. Bi wê xurtbûna seroketiya PKK ya ji pola, Partiya me li milyonan welatpazê li dora xwe civandî, bi hezaran şervan derbasî şerkîna, û li wê dawiyê girsên gele me yen li Cizira Botan, Nisêbine, Mirdîne, Amêde (Diyar-bekir)... bi hîma şoreşa serxwebûn û azadiyê rabûne ser piyan û serî hildan, şehîdên xwe, şervanên PKK bi serhildan û rapertînan veşartin.

Di van salên kurt de, pêşveçûn û encamên herî mezinîr derketine holê. PKK bi serkeftin 12 sal buh-randin, û bi ve sala 1990 ya pewîst dikeve 13 saliya xwe. Di 12 salên derbasbûyî de Kurdistan roj bi roj nezîki serxwebûnê bû û azadiya gel hate her çavan Artêşa Rizgariya Gele Kurdistanê hate sazîkirin, u niha metîngerê Tirk bi xwe tîne zîman, ku di Tirkîye de şerêkî giran di navbera du hezan de heye, yek

gazel u perçaniyê... her çiqasî em we bikolin, hewqasî we lagen miriyên me ji bine erde derkevin.

Lê di sala 1978'ê de ew rupela reş hate çirandin, diroka kevîr pentî û roj bi bejn û bala xwe ya ronak û şîrîn li gele Kurd û Kurdis-tanê hilat. Di ve sala diroki u bi rûmet de komika bi navê Şoreşge-ren Kurdistanê xwe gihande qona-xa standina biyareke ku di jiyana gele Kurd de bû rojêke nuh, roja destpêkirina serkeftînan. Xwîna şe-

Jiyaneke mîr, rojêke tanî rupele-ka tekçûn û hilweşandinê kone xwe bi ser Kurdistanê de vegirtibû. Bi-huşta cihane welatê Kurdan bibû gormîlan. Bi rastî dema ku mirov rûpelen Kurdistanê veke û li wan bimeyvine, ji hîn çavan re derbas bike, ji bilî serhildan û li hem ber we tekçûn (ketin), berxwedan û xwesiparî tiştek naye ber çavan û xuya nabe. Belê, di diroka me ya nelewî de gelek qehreman, reber û serkeş derketine. Lê mixabin, ew serhildanan ku wan diafrandin, teng û navçeyî bûn, aliyek pe dihe-siya, aliye din haya wê je tune bû: nebûne para tevayî gele Kurd. Di çarçîva eleke, an bajarekî de dima, herkesî mîkanbû cihê xwe tede bi-girtin. Wan serhildanan nodîkarin bi petên xwe yê agistî tevayî gele Kurdistanê germ bikin. Ji lewre encamê wan rapertînan kuştina ge-lempirî, daleqandin, koçerkin û şîrî geran din û girî bû. Li şûna ku ew şahiyê bidin rûyê girsên gele Kurd, serîye wan bi reşê girêdi-dan... her çendî ku Kurdan serhildan, yan ji şoreşan biçûk bilind kirine, hewqasî ji encamê ne baş hatîye, xwîna herîkiye, û binkeftinê rûpelen xwe yê bi garmî vekirine. Kin were gotin, ti serhildanan ni-karibûn jiyanê xwe û reweçûna xwe ya şoreşger bi dirêjahî bidomandî-na, çend meh bihurine û serî lê hatîye tewandin, reber bi dar ve bûne, sêdaren daleqandinê rêz bi rez hatine daçikandin, zarok perî-şan, berdiwar û sêwî mane. Buk di piştî sorîka bûkanîyê de dîl şikistî û

hilde qehreman, enternasyonalistê bilind Haki Kurer, e ku bi komp-loyeke xweşroşan şehîd buyî, bû berxwedanê ku di dirêjahiya diroki de çêhune, bûne bingeh ji bo dame-zirandina Partiya Karkerên Kur-distan - PKK. Di 27.11.1978'ê de Şoreşgerên Kurdistanê bi seroka-tiya rehevî Abdullah OÇALAN bi sazîkirina Partiyê tola (heyfa) Haki tulanin. Bi demasê ve yeke Seroke gele Kurdistanê wan rojan tîne bira xwe û dibêje, 'Dema ku rehevî Haki şehîd ket, me baş dîzani edî wê dijmîn bi her hovîti û heza xwe diji me bike, wê bi dorferahi wan dîve-lanken xwe, caşên Kurd hîveşgerîne. Ji her van sedeman, me di mîjûna 27.11.1978'ê de biyar da ku em PKK damezirînin. Me hi şehîd ketî-na Haki re ew gava ku wê di diroka ARGK, u ya diji artêşa Nêî Kin were gotin sala 1990'an, sala derke-tîna encamên e, saleke gelekî pewîst e, çî ji me re û çî ji dijmîn re. Derheqê sala 1990'an Sekretere Gelempirî ye PKK rehevî Abdul-lah OÇALAN wîha dibêje: 'Sala 1990'un hingeha sala 2000'ê, u sala 2000 sala damezirandina Kur-distanêke serbîrxwe û azad e... ji lewre em dibêjin di diroka me de ew sal gelekî pewîst e...' Ji ber pewîstiya ve sale Konferansa Netewî ya Duwemîn a PKK, di Tîrmeha ve sa-le de bi kar hat, û biyareyan diroki tede hatine standin. Ev konferans, bû gaweke pêşveçûnê ji bo şoreşê, û careke din Partiya me xwe tede nir-xand, kemasi rexnekirin u bi nuhki-rin dîsa reweçûna xwe domand.

Gele me ye nişîmanperwer 13 saliya PKK bi dilgeşî û kêfxweşîye-ke pir bilind perçin dike. Bi milyo-nan li her çar aliyên Kurdistanê u welatên din ji bo pîrozkirina sersa-liya Partiya Karkerên Kurdistan xwe amade dikin. Destpêk li Al-manya bajare Kolnê hî çawa derbas bûna PKK a 13 saliya xwe, pîroz hu. Gelo hî çî şeweye girsên gele me şeva sersaliya Partiya xwe li derveyî welat pîroz kînin?

Ji bo ku sersala Partiya xwe pîroz bikin, girsên gele me yê welatpa-rez, qasî bi qasî derbasî salona ku şev tede amade dibû dibûn, u şûna xwe digirtin. Bi rastî qasîye mîva-nan nedihate jimartin. Hema nezika 20.000 kes beşdarî şeva bûn, edî çî di wîkûnê de nana ku mirov le danîye û rûne.

Piştî ku keleyêke li ser giyana (ruhê) şehîdên Kurdistan û yê cihanê vekirin, û biranîna wan bi ronahiyê rîyî me, programeke tay-betî hate pêşkeşkirin. Di naveroka xwe de hêrs û nîfrîna gel anî zîman, û xuya kir ku heza gel ji her tang û topan dijmîn bihêztir e. Piştî wê bernama şeva bi se zîmanên Kurdî, Tirkî û Almanî hate xwendin. Li dû pêşkeşkirina bernamê koro çend mîrşên şoreşgerî bi jirî pêşkeş kirin, stran gelekî li xweşîya mîvanan hatin. Koma govendê ji Bonnê çend listoken folklorî şanî mîvanan kîna. Bi rastî her wekî gav avetînen geril-la, listoka folklorî bi naveroka xwe ya şoreşgerî pêşkeş bû... mîla yê mîvanî kîşandine ser temazgela xwe, û ve yeke da zanin ku rola folklorî di şoreşa netewî de çiqas bilind e. Piştî ku koma govendê çû piştî kewalisan, axaftina komevani (şiyasî) ya bi zîmanê Tirkî hate xwendin. Rewşa Dîmahîk di rapela 31'an de

Rêxistin, parti û kesên mesajên xwe yê piştigiriyê gihandî şadimanîya pîrozkirina sersala damezirandina PKK:

Dilxwazên Partiya Sosyalîst, Partiya Komünistê Şoreşger (DKP), Kawa, Devrimci Partizan, Komîteya Penahan li B. Gladbach, Rêxistina YJWK li Bawêya, Partiya Welatê Sosyalîst (SVP), Girtiyên Daweya PKK li Almanya, Dr. İsmet Şenî Wanlî, Eniya Gel li dijî Paşveritî-Faşîzm û Cengê (Alman), Partiya Kede li Belçîka (PTB), Navenda YXK li Ewropa, Dî-İmperyalîzmê li Kolnê, Yekitiya Komünistên Almanya (BWK), TKP-B, EKİM, Kurmaluş Hareketi, Yekitiya Komünistên Kurdistan, TKİH, Navenda YJWK li Ewropa, Komeleya Karkerên Tirk li Duren, Midurê bajare Duren, Mebusê Almanya Josef Vosen, Komîteya Penahan û Piştigiriyê li Lubeck, YXWK (yekitiya xwendekarên), Xebatkarên Rojnameya "Ulke", Dilawazên TKP-ML, Devrimci Partizan (komîteya derveyî), Dostên Gele Kurd li Hamburg.

DAWEYA PKK-LI ALMANYA YEK-SALIYA XWE DAGIRT

Bi kinahî bûyerên di dirêjahiya salekê de

► Daweya PKK a ku niha li bajarê Dusseldorfê didome, roja 24'ê Cotmehê 1989'an destpêkirîye. Lê amadekariyên daweyê berî hingê û bi demeke gelekî pêş, birêveketibûn. Girtinên pêşemîn di maha Sibatê sala 1988'ê de pêkhalibûn. Berpirsiyarên sazîya sawciyên Almanyayê, ji bo bikaribîn li gora amancên xwe yên ramyarî daweyêke bidin destpêkirin, heya hejmara girtiyan giha hejmara ku daxwaz dikirin, girtinên xwe dan domandin.

► Sawciyên Almanyayê pêş, sixur û xulamên bi navên Hasan Dogan û Nusret Aslan weke şahidên derewîn amade kirin. Paşê sixur Ali Çetiner ji lavî wan kirin. Hoya ku gortinên Ali Çetiner lavî amadekariyan nebûbûn, sazîya sawciyan ji nekarî îddianamaya bigihîne dawî. Tenê ji ber vê daweyê, di hiquqê cezayî ya Almanî de guharîna hatin çêkirin: "Zagona (Qanûna) Poşmaniye" hate derxistin, ji bo kesên mukurhafi (lirafkar) bi pîvana 2/3 kêmkirina cezayan hate pejirandin.

► Ji bo ku girti ji hev bi dûr ve bikevin û girtedanan wan ên bi gel re werin birin, girtiyan xistin girtigehên ji hev cûda. Tevayî xistin hucirayên izolasyonê (tenê hişîna) ku hayên wan gelekî hişk û dijwar in. Girtiyan Kurd ên şoreşger û welatparêz, li hemberê sixur û taybetiyên ramyarî (siyasî) ên daweyê û li hemberê hayên (şertên) girtigehê (hepsê) yên nebaş, bi kêmasî çar caran serî dan grevên xwebirçîhişîna yê demûdrêj.

► Biliî li dijî rabûn û protestoyên girtiyan, Dadgeha Zagona Bingehî ya li bajarê Karlsruhe biryar da, ku daweyek li bajarê Dusseldorfê di Dadgeha Eyaletê ya Bîlînd de destpêbibe. Sawciyên daweyê û "avukatên" bi dewletê ve girêdayî hatin bi nav kirin.

► Îddianamaya daweyê di dawîya sala 1988'an de hate hazîr kirin. Ji aliyê naveroka xwe û hejmarên rûpelên dokumentan, ev îddianame, bû îddianamayeke mezinîtiyê ji hemû îddianamayan diroka Almanyayê.

► Li bajarê Dusseldorfê eywaneke dadgehê hate avakirin, ku buhaya wê bû 10 milyon Markên Almanî.

► Ramyarîvanên Kurd ên ji daweyê wê bihatana pirsyarkirin, xistin qetîsê ji camê û weha wan derxistin pêşîya mehkemê. Ev bikaranîn, ji bo dewleteke hiquqî, bûyereke herî nizm û bi şerm e. Qetîsa ji camê, ji ber berxwedanê û protestoyan keşe nava rawêşê bû mane. Di dawiyê de, di maha Sibatê 1990'an de hate hilanîn.

► Ji roja 24'ê Cotmehê 1989'an, roja ku mehkeme destpêkirî û heya niha, goisa wergervanên û sosretên (skandalên) ji ber vê pîlê didomin.

► Di encama provokasyonên hakim û sawciyan de, polis û gardiyan du caran di eywana dadgehê de êrîşî girtiyan û şopdarên hevkar kirin.

► Hoya niha dewleta Almanyayê ji bo vê daweyê 10 milyon Mark xerc kirîye û eşkere dibe ku ev hejmar wê bigihê 50 milyon Markan.

► Ji bo vê dawê sê mukurhafi hatibûn amadekirin. Yek ji wan Hasan Dogan e. Hakim û sawciyên ku ev, di eywana dadgehê de gortinên xwe carek din bîbêje. Nusret Aslan jî, bi vî û derewên xwe, sawci û hakimên ku wî amadekirine, dixê nava rawêşê zar û zehmet.

► 150 şahidên daweyê hene. Hoya niha tenê pênc ji wan hatine guhdar kirin û yê din ji di dorê de ne.

► Li bajarê Dusseldorfê 18 Kurdên şoreşger û welatparêz bi amanca pirsyariyê derxistin pêşîya dadgehê. Ji wan 15 girti bûn. Heş ji wan di maha Sibatê 1990'an de û yek ji di maha Cotmehê 1990'an de hatin berdan. Daweya yekî ji ber nexweşiyê hatîye sekinandin û daweya yekî ji bi tevayî hatîye rakirin. Niha, hîna şeş girti ne. Mehkemeya 16 şoreşger û welatparêzan didome, ku 10 ji wan ne girti ne. Mehkemeya Almanî, ji bo her Kurdekî hatîye berdan di navbera 20 û 50 hezar Markan diravên (perayên) li şûna kefaletê standiye. Di diroka hiquqê Almanî de, ji bo daweyên ramyarî cara yekemîn e, ku bi taybetî bi vî rengî kefalet hatîye standin. Ev jî, bikaranîneke gelekî bi şer û bê rawan e.

► Weke berdewama vê daweyê, sawci û hakimên Almanî li bajarên Celle û Koblenz jî hinde Daweyên PKK amade dikin. Di van daweyan de jî, amanc hene ku şeş welatparêz werin pirsyarkirin. Ji van jî dîda girti ne.

► Sazîya (teşkilata) sawciyên Almanî, bi astengên avadîke û bangeşîya (propaganda) xwe, dixwaze birawestîne, da welatparêzan Kurd nekaribin daweyê bigopin û alîkarî û hevkarîya ramyarîvanên Kurd ên di hên pirsyarkirin, bikin. Lê rawêşê li berravîya vê daxwazê xwe da şanî kirin. Ji roja pêşemîn hoya niha, eywana dadgehê ji aliyê welatparêzan her rojê hate dagirtin. Xwepêşdan û numayîşên welatparêzan rêz bi rêz hevûdu şopandin. Daweyê, zivirî xaleka xwe bi hev girêdana welatparêzên Kurdistanê. Çapemenî, weşan û derdorên polîtîkî yê Almanî jî, di nixandînan xwe yê li ser daweyê de, nebûn piştigirtin nêrî û dîtinên hakim û sawciyan. Wan û bikaranînan wan dan ber rexneyên xwe yê dijwar.

► Eve saleke ev dawe didome. Weha hatîye pîlankirin, ku bi kêmasî du salên din berdewam bike.

XWEDIYÊN DAWEYÊ WÊ TÊK HERIN

Weke em jî bûyerên li jorê bi kinahî hatine rêzkirin serwest dibin, daweya PKK a li Almanyayê, daweyêke herî bi şerm e û bê dadi (adalet) ye. Lê belê ev şerm, ne paya PKK û gelê Kurdistanê ye. Ev şermî paya dewleta Almanî ye, ku dibeje xwe, ez dewleteke hiquqî ya demokratîkî me.

Diyar e, ku ev dawe, bi nava dewleta Tirk a dagirker hatîye vekirin. Ev taybetîya (kanîkera) daweyê xwediyê dokumentan e. Li aliyê neteweyekî bindest û doza wî ya hebûna netewî, li aliyê din dewleta Tirk a faşîst û dagirker, ku qirkirina netewê me û terora li dijî gelê me ji xwe re kirîye ramyarîyeke fermî (resmî) ya dewletê. Di vî şer de dewleta Almanyayê piştigirtîya uliyê bîrdar û terorîst dîke. Bi vî jî namîne, di karwaniyê de ji dikeve navî rawêşê şerê li dijî gelê Kurd. Nîmûneyên li şer, nîmûneyên şerê ne ji bo bikaranînan şerê di karwaniyê de ye dewleta Almanî li dijî gelê Kurd. Dewleta Tirk bi çekan tîkûz (quwwet) dîke. Gazên kîmyayî da Iraqê. Saziyên kîmyayî rastûrast avakir û li Helebçe bu hevkarê qirkirina gelê Kurd. Bi hucetên aloziyê (krîza) Xeliça Basrayê, pîlan danîye pêşîya xwe, ku leşkerên xwe bigihê Kurdistanê. Li derveyî wan tevayî jî, rastûrast berê xwe dide rêberê tîkoqla rizgariya netewê Kurdistanê PKK û bi destpêkirina Daweya PKK jî, rola şerê li di komployan de dike paya xwe, da di navnetewan de PKK terorîst

were şanî kirin.

Dewleta Almanyayê azadiyên bir û bawerîyê, wekhevîyên mirovî be cudahiyan di navbera ol, ziman, nijad û rengan de, herweha malê azadîna her neteweyekî ji xwe re kûrîye bendekî zagona bingehî. Gava di dixwaze behsa azadiyên netewan dike. Lê belê em di hînin, ku maf û hiquq, baweriyên demokratîkî ven berdevkî dewleta Almanî. Sûdên (mendatên) egoistî yê monopolên Almanî ve û afirandana "Almanîya Mezin a Cînanî" ve bi tixûb in.

Dewleta Almanyayê mezînbûna xwe li ser gelê Kurd diceribîne. Weke di he dîtin dewleta Almanyayê, dixwaze, Daweya PKK di we rîye de ji xwe re bikaribîne, da roleke di cendematîya cihane de bîleze, di hundurê xwe de bere xwe bide paşverûtiya ramyarî, zagona xwe ya bingehî û hiquqê xwe yê cezayî bi şeweyêke paşverû biguhurîne. Dewleta Almanyayê, bi rengê eşkere û zelal, dixwaze Kurdan li derveyî vîyanê (iradeya) wan, di rîya amancên xwe yê sadîst de weke depa cembandîne bikaribîne. Çi maneyekî din ji bo Daweya PKK, zagona poşmaniye, vê çendi xerçkirina diravan (penn), enşan û bangeşîyên paşverûtin in.

Derfet (imkan) nîn e, ku mirov carîna li pêşere tîpên dibin heyin nemîne. Hitler û rejîma Nazi, ku bûbûn sedema mirana 50 milyon mirovan, hilberîneke imperyalîzma Almanî bûn. Berpirsiyar û berdevkî dewleta Almanî yê niha, hin-

de cîkên demokratîkî li xwe kirine û bi pozîtîvîndî axaftinên demokratîkî belavî derdorên xwe dikin. Xwepêşdanên "aşî û demokratîkî" dirust dikin. Lê belê bi van kûrînan xwe yê serxet, nûkarin xwe ji şermuzariya rejîma Hitler xilas bikin.

Bay e! Li girtî (mantîka) di Daweya PKK de di hê şanî kirin çî ye? Rêdariya, bir û bawerîya xwe dispêre bikaranînan hilberîneke, çî ye? Ma ku li ku mane, xwepêşdanên aşî û demokratîkî? Gava Almanyayê Yekbûyî çêbû, tev di rojê de hatin ji bir kirin. Em bawer dikin, ku li çî welatêkî cihane biqasî li Almanyayê paşverûtiyê, mafên mirovan û mafên demokratîkî ne bin hikmên dewletê de ne, û berjewendiyên imperyalîstî bi vî rengî hatine xurt kirin.

Bili Hitler, hinde hiquqparêz û hakimên Almanî hebûn ku dengê xwe didan dengê wîdane xwe û li dijî kirînan Naziyan derdiketin. Heke nebin jî, diroka hîlme xwe ji bo serdestên Almanî bi vî rengî daye: "Nazîst û diimanan mirovahiye." Niha em dipirsin, rawêş hakim û sawciyên mehkemeyê li Dusseldorfê çî ye? Uniformayên (cîlên yek şewê) sawciyan û daren di destên hakimên de tenê kêm in! Ev mîna robotan in, ku bi fermanên ji wan re di hên, xwe dîvegirtin. Tene yek ji wan jî, we şermuzariya ji şerê li dijî gelê Kurd di dîle xwe de hîlnagirin. Li berravîya vê, bi kîneke mezîni û herse erîşin li dijî gele me dikin karê xwe. Weke ku dixwazîna tola

Naziyan hîlînin. Ma ev mîlanên hiquqî imperyalîstî ku cîkên demokratîkî li xwe kirine, ji hakim û sawciyên Hitler ne paşverûtiyê û erîşebazî in?

Her rojêke, bi dohan Kurdan hejar û belengaz di hên kûştin. Ji kûdaman derbas dibin. Êrdimên Kurdistanê di hên hilweşandin û rûxandî. Berpirsiyarên ve rawêş eşkere ne. Delameta dewleta Almanyayê li vî de diwibû zelal bana. Lê ev mîlanên hiquqî imperyalîstî ên çavsor, bi çî rengî deng ji xwe demaxînin. Gava sud û berjewendiyên dewleta Tirk a faşîst û monopolên Almanî xwe didin pêş, ev sawci û hakim wîlên sawci û hakimên Hitler diavêjin ser sere banên xaniyan.

Em ji hemû demokratên Almanî, ji hemû hezen parastîvanên mafên mirovan dipirsin: Ma li ku mane parastîna demokratîkî ji aliyê we? Ew kesên ku bi Almanyayê Yekbûyî mest û serawêş bûne, mecbûr in van ji bibînin: Dewleta Almanyayê anêşêke militarîst a ji 600 hezar kesên bi hucetên sivil tîkûz dîke; hêzekî polîsan a ji 400 hezar kesên ku li ser bûngehên serperhatînan Gestapo xwe rêlxistî kûrîye, dixemilîne; produk-siyona (hilberîna) gazên kîmyayî pêşvedibe; bi lez û bezi çêkên modern çedike û di vî barê de reza pêncemîn li cihane digire; li hemû aliyên cihane rejîmên paşverûtiyê dîkêmlîne... Hoya ku humanîzma ve cîvakê, û bawerîya demokratîkî ya cîvakê bi polîtîkayên dewletê yê fermanî ve girêdayî bin û ev berjewendi-

yên imperyalîstî biparêzin, ev cîvak wê pêncî Hitlerên din ji derxîne.

Awîra giştî ya demokratîkî ku li pêşberê Daweya PKK bû deng dimîne, bila dev jê berde ku naven humanîstî li xwe bide, ji ber ku ev, tenê û tenê xwe xapandin e. Ji ber ku, li pêşîya çavên her kesekî hinde tiştên helez (interessant) dibin. Ji ber daxwazên xwe yê rizgariyê, pêşengên xelkê û endamên neteweyekî di hên pirsyarkirin. Hinde derdor, Kurdan ji xwe re dîkin hedef. Polîsên Almanî ji hemû Kurdan dikevin pêşîya wan dixwazîna, ku sixurî (ajani) ji wan re bikin. Bê rawestan, êrîş diçin ser komelê, mal û cihên kar ên Kurdan. Telefonên Kurdan bi azîneyên (metoden) bê-ehlaqî di hên guhdarî kirin. Polîs, şev û rojan Kurdan dişopînin. Ew paşverûtiyê li pêşberê wan bikaranînan bedeng dimîne, bili gotinan û xwe xapandîne, ne xwedîyê çî maneyêke din e.

Di yek-saliya Daweya PKK a li Almanyayê de, hinde encamên kesin hene, ku derketine pêşîya çavan.

Yekemîn: Di vê daweyê de dewleta Almanyayê ne xwedîye çî sedemeke bi maf û heq e. Dawemîn: Sawci û hakimên Almanî bi rîya bangeşîyêke mezîni xwesîn PKK û Kurdan şoreşger bi terorîstî bidin navkirin, lê di ve keftûlafta xwe de nekarîna jêhatî bin û biserkevin. Sêwemîn: Berpirsiyarên daweyê digotin dawe hiquqî ye û kesên gu-nahkar wê werin ceza kirin, lê ev

nêrîn bi tevayî îflas kiriye; derkete hoke, ku ev daweyê daweyêke siyayî ye, bi navê dewleta Tirk a faşîst hatîye vekirin. kesên dixwazî pîrsiyar bikin ji li gora çarçîva pîlîneke hatîne girîn, tenê yek ji wan ji neguhnekar e. Derkete hoke ku wê wan ewe. Ji bo serxwebûna welatê xwe di nava tekoşîneke pîroz de ne. Ev rastî bi hemû zelalîyên xwe gihîştî. Çaremin: Dewleta Almanî nekarî awîra gihîştî li hemberê daweyê a PKK bike dijmîn. Li herwajîya wê, di çapemenîya Almanî de lîva heyeta mehkemeyê bi berdevamî hate rene kirin. Li derveyî dewleta Tirk a faşîst, çî rejîmekê li Ewropa çavasiyê dewleta Almanî bi mal nedîtiye. Bili xebatên dij rabûne yê dewleta Almanî, di gelek platformên hîquqî yê li Ewropa

de, Daweya PKK a li Dusseldorfe hatîye protesto kirin. Peacemin: Bi sansasyonêke mezin se mukurhatîyen robot, ji bo daweyê hatîbûn amadekirin. Lê di daweyê de ev ji bo hakim u sawcîvan bun haren geleki giran. Derxistina zagona pîşîmîniyê ji bo rejîmê, bû şermuzariyêke cuda. Şeremîn: Gava dewleta Almanî u dewleta Tirk a faşîst ve daweyê vekirin, herîya tasîfiye kirina PKK danîbûn pêşiya xwe. Lê domane rewşêke çewî ve daxwazê derxistî pêşiya çawan. PKK xurtir bû. PKK ve rojê, bi dilxweşiya li Kurdistanê afirandina Serhildanan xemiliye. Li hemberê dagirkeriya Tirkî faşîst, hemû hebûnên xwe dixê ser rê û serî dide şerê seran-serî. Li hemberê tekoşîna rizgariya gele Kurdistanê, rejîm, di nava pîrs-

gîrên weha de dixemîqê, ku edî nema bîkarîbe çareyan ji xwe re peyda bike. Her li kêleka van, di qada navnetewan de ji hîmîta ji bo PKK mezîntir bûye. Çembera teclîtê hatîye perçe kirin. Heftemîn: Bi vê daweyê ve gîredayî hinde daxwaz hebûn ku PKK rûbere astengîyan bikin û komikên netewîperestî en Kurdên hevxebarîkar xurt bikin. Lê belê, her welatparêzêkî Kurd ve rastîya li jêrîn geleki baq dizane. Mîna wan xulamokên ku di dadgehên Imperyalîstan de li hemberê yervanên azadîyê îfadeyên derewîn didin û rewşêke nîzmtirîn di rastîya mirovbûnê de dikin karê xwe, hinde rexistînen burjuwaziya piçûk ên Kurdên hevxebarîkar ji, di amadekirina vê daweyê de rastûrast cîhekî gîrîne. Dema derbasbûyê şanî me

kir, ku ev gihane xala mirîna xwe û li hemberê PKK hemû hebûnên xwe hunda kirîne.

Kin were gotin, em dixwazî ve bîbêjin: Dewleta Almanîya negîha armancên xwe. Nekarî Kurdên gîrtî yê şoreşger û welatparêz pîrsiyar-bike û nikare bike ji Çî welatparêzêkî Kurd, ger bibe sedema mirîna wî ji, tu çaran destur nade ku di vê dadgeha he nîmet de ew û berjewendîyên wî yê netewî werin pîrsiyar kirin. Dewleta Almanî, ji ber prestîjen dewletî û sîdên imperyalîstî dikare li dijî gele Kurd xwe bigihîne biryareke, lê biryareke weha ji nikare encame biguherîne. Li Dusseldorfe rûmeta mirovî, PKK û gele Kurdistanê biserketîne. Divê ev ji geleki baq were zanîn, ku em milletekî weha ne, ku em xwedîye

hedareke mezin in, lê tu çaran em seriye xwe li pêşberê neheqîyan naçemîn. Her demê em xwedîyê wê him û quwete ne, ku em bîkarîbîn li hemberê komplojen imperyalîstî û îxanete. berjewendîyên xwe yê mafdar û pîroz biparêzin. Daxwaza me ewe, ku ev daweya bi şer bi lez were sekinandin, ji her ku li dijî mafên mirovan ên bîngehîl e, li dijî hîquqên navnetewan e û erîşêke eşkere ye, ku bere xwe daye hebûna mîllete Kurd. Daxwaza me ewe, ku gîrtîyên Kurd ên şoreşger û welatparêz, ku di hên pîrsiyarkirin û hînek ji gîrtî ne, bi lez werin berdan. Daxwaza me ewe, ku bangîyê li dijî tekoşîna rizgariya netewî Kurdistanê bi lez were rawestandî û zîraren Kurdên mezdur ên maddî û manevî bi lez ji hoke werin rakirin.

Destpêkirina du-saliya Daweya PKK-li Almanya rastî protestoyên gelê me bû

Griya xwebirçîhiştinê

Şeş gîrtîyên şoreşger û welatparêz ên ji Daweya PKK li Dusseldorfe di hên pîrsiyar kirin, bi greveka xwebirçîhiştinê rabûn

Di rûniştina dadgehê ya roja 23'ê Cotmehê 1990'an de, bi navê hemû gîrtîyan, gîrtî Ali Haydar Kaytan beryara greva xwebirçîhiştinê danezane kir. Di axaftina xwe ya kurt de weha

got: "Bi armancê protestokirina gîrtîyên Kurdistanê li Tirkî û Kurdistanê u protestokirina daxwaza sîvandîna leşkeran ji aliyê Almanya û ser axa Kurdistanê, bi armancê herîkarîya herxwedana gîrtîyên politîkî ên di gîrtîgehên li Tirkî û Kurdistanê, herwajî ji bi başkirina hoven di gîrtîgehên em di wan de dimînin û hoven di ewwîna rûniştînan dadgehe yîn bîngehîl de, ku geleki ne baş in, û di dawiyê de ji, ji bo em dîtin û dîtin bûyînin ser daxwaznameya avakirina me, ji îhtî pîve (24'ê Cotmehê) emê dest bi greveka xwebirçîhiştinê ku ji bo hefteyekê bikin."

Griya xwebirçîhiştinê ya gîrtîyên Kurd, haya 30'ê Cotmehê berdevam kir. Gîrtîyên bi navên Meral Kidir, Selahattin Erdem, Ali Haydar Kaytan, Hasan Hayri Güler, Ali Aktaş u Ekrem Gungörê tevî greva xwebirçîhiştinê han.

Mîting û xwepêşdan

Yekîtiya Jinên Welatparêzên Kurdistanê-YJWK li pêşiya avahiya dadgehê dengê xwe bilind kir

Roja 24'ê Cotmehê, ji destpeka serê beyanê pîve, bi sedan jinên Kurd ên welatparêz ji gelek devotên Almanya xwe gîlîyên pêşiya avahiya dadgeha li hagarê Dusseldorfe. Jin û zarû,

bi cîlan netewî, bi dirûmê û pankartên xwe û bi govendên Kurdî xwepêşdaneke hort mezin pêkanîn.

Xwepêşdana jinan, ji beyanê heya ewan dom. Ji ber ku hejmara jinan

geleki bilind bû, tenê bi dorê karen derbasî hundurê eywana dadgehê bû.

nen piştigiriya gîrtîyan bangî, tev bi hev re xwezane û wîrînen Kurdî xwendin û bi dirûmîyên xwe ji daweyê protesto kirin. Li hemberê xwepêşdana jinan, heyeta mehkemeyê kele nava astengîyan mezin û geji bû. Heyeta dadgehê jinan bi derxistina ji eywanê tehdî kir. Sîxur Nusret Aslan ji, ku şahidê daweyê yê derewîn e, rastî sloganên "Bijî herxwoda, bîmîre welatîfiroqî" bu. Wî, di bin bangîna van derûmîyan de anîm eywana dadgehê u bîrîn.

YJWK, belavokêke ji, ji bo awîra gîlîya demokratîkî ya Almanya derxist u belavkir. Bi rîya belavokê hate

Civna çapemeniyê

Di yek-saliya daweyê de weşan bi firehî hatin agahdar kirin

Civîna, roja 24'ê Cotmehê li hagarê Dusseldorfe pêşî. Avakîten daweyê û bi nava Kurdên namyarîvan en di hên pîrsiyarkirin M. Sait Yıldırım tevî civîna çapemeniyê bûn. Ajansên nûçeyan û sazîyên rojnamevî bi navên DPA, Reuters, WDR, taz, Bild û hûneke din, nûçegihanîkaren xwe şîyandibûn civînê.

Di civîna ji bo weşanan de daxweyanîyêke berfireh hate pêşqêş kirin. Bi kuuhi bûyeren saleke yen di domana daweyê de hatin rîz kirin. Di civîna de bi firehî berzîman bû, ku armancên daweyê yê bîngehîl weke terorîst şankirina PKK ne. Bi vê armancê ve gîredayî, qefesên camê hatîbûn danan û gelek asteng li pêşiya şopdaren mehkemeyê haun avakîrîn, li ser gîrtîyan pîkolî hatin bîrêvebarîn. Herweha ev di civîna de hatin gotin. Li Kurdistanê mafên mirovan bi tevayî hatîne rakirin. Almanya dixwazê leşkerên xwe bigihîne ser axa Kurdistanê, heke tiştekî weha bibe. gele Kurd wê ve bi diwarî protesto bike û li dijî rabe. Di şerê di navbera PKK û dewleta Tirk de Almanya, di karwîniyê de piştigiriya dewleta Tirk dike. Şermekî pîr mezin e, ku dewleta Almanya piştigiriya perçebûna gele Kurd dike, û divê gele Almanya, deqeke resî û garmîniyê ya weha tu çaran nepejirîne.

Provokasyonêke nuh a hakimî di daweya PKK a li Almanya de

Sîxur Nusret Aslan ji du mehan bêtir e, ku di eywana dadgehê de amade dibe. Di eywanê de guhdariya wî dibe kirin. Bi helikopteran wî di hênî avahiya dadgehê û di sa wî dibîr. Elekeki ji pola li wî dîtin. Di nava polayan de derbasî eywana dadgehê dibe. Ev sîxurê ku ji pêşî ve baş hatîye amadekirin, di bin van hoyan de, derewên xwe yê mezin di eywana dadgehê de hîna ji didomîne. Ev xulam, bere ji bîni nehatîbû Almanya û çavên wî bi Almanya neketibûn. Ji ber ve yekê ji, eşkere ye, ku nikare tiştekî li ser buyertên berî nehatîna xwe bibêje. Lê sawcîyên be-dad, ji berîka xwe hinde senaryoyên kuşîna hînekên derdixînin. Hinde naven bi van buyeran ve gîredayî bi xulamî didin ji ber kirin. Ew ji di eywana dadgehê de wan sîxur yekî yekî rez dike. Bi vî awahî ji, hunde hucetên nuh, ji bo gîrtîyên nuh pêşqêş dike!

Hakîman Almanya, dikarin tenê ji bo axa Almanya xwedîyê herpîrdîyariyê bin. Le bi liveke, ku daxwazên cendîmetîya dewleta Almanya lîpat dike, gelekî nîpîan bi xulamên xwe didin gotin. Nîha destpêkirîne, ku pîrsîyên li ser haregehên (campen) PKK en li Lîbanê, li ser gîredan û pêwendîyên PKK, li ser daweyê serkatiya di baregehên PKK de û hwd bîpîrsîyên. Xulam ji, li teqê lîtiyê amadekirin, heya ji wî dîhê berîya wan dide.

Xulam Nusret Aslan, wan îddîyên CIA (îstîxbarnî Ewropî) yê ku berî nîha ji di weşanan de belav bûbûn, rind ji ber kiriye. Wan (qetên ji ber kiriye ji, yekê yekê ji deve xwe derdixîne û wan tîkîrî dike. Nîha dest bi tîkîrî wê kuşî. Li hemberê derewên wî, avakîtî dengê xwe demaxî. Polîtukenanî Kurd en gîrtî u neqîrî, ku çî maneyekê nadin vî lîvê, tev bi hev re dengê xwe derdixînin. Tev bi hev re, liveke zelal û hîşk, li dijî ve daxwaza hakimîyan u eşkere dagîrxwar e, şanî dikin "Tu ketî dîvî, tu ku yî van pîrsîyan dikî?" gotin hakim. Ji bo xulam Nusret Aslan ji, "Sîxur CIA" gotin. Şopdaren jin ên hevkar ji, bi sloganên xwe, xwe tevî lîva gîrtîyan kirin. Nusret Aslanê xulam ji, bi gotûnên weke, "Ez ne sîxurê CIA me, ez gele Kurd ji hinde tîhîkîyan diparêzim" hewl da xwe ku erîşan bîne ser welatparêzan. Li gora wî, mîlletekî Kurd heye ku "muhtacê" şîxuran u mîlîtarîstîyên Almanya ye! Ev gotûnên wî, re ji bo dij-rabûneke hîkî u diwarîyê a gîrtîyan u şopdaren welatparêz, vekir.

Ji ber van buyeran hakim mehor man, ku bi lez xulamê xwe ji eywana dadgehê derxistin û rûniştîna mehkemeyê birawestînin. Hakimîyan di nava xwe de li ser hinde cezayên hîdî gîrtîyan ji axaftin. Le di ve rûniştîna roja 24'ê Cotmehê de, nekarîn bîyara xwe eşkere bikin.

Weke em fîkirîbûn, paqê ev meyl û rastî derkete hoke u eşkere bu. Piştî hefteyekê, di rûniştîna roja 30'ê Cotmehê de, buyara xwe dîyar kirin. Ji gîrtîyan Selahattin Erdem ji bo neh rûniştînan û ji yê ne gîrtî Huseyîn Çelebî ji bo penc rûniştînan, cezayên tevînebûna rûniştînan dadgehê hatin dayîn. Ji bo Huseyîn Çelebî her weha cezaya penc roj di gîrtîgehê de mayîn ji hate dayîn.

Berdewama axiftina şoreşgerê li Almanya girti, Hasan Hayri Guler:

PKK berpirsiyarê mirovatiya li Kurdistanê li ber xwe dide ye

DESTPÊK DI HEJIMARA BIHURI DE

Min, li ser axa welatê xwe, helandin û asimilasyonê bi destê mamhoştayên Tirkan, jehrînkirina meşyên zarokan di jiyana xwe de dîtibû, eş û kovanên vî derdî kişandibû.

Mamhoştayên Tirkan çawa meşyên ramani bîrêvdibiran? Çawa ramaniyên diymên Kurd u Kurdistanê dikarin mejiyên mirovên Kurd? Ev ramaniyên neyar, çawa xizmeta biyanbûna mirovên Kurd ji Kurdîniyê, dikarin u dikin? Ev mamhoştayên çawa fermîmanên dewleta Tirk pêkdiherînin u dîherînin? Min wan bikarhênerên mamhoştayên Tirkan, pîr rind fîhm kiribûn.

Ji aliya din, min pîr rind dizani, ku dewleta Tirk a şajist tu caran mafê jiyane nade wan kesan, ku li gora fermîmanên wan xizmeta wan nekin. Heya, jiyanekê bê rûmet û bîndest ji, ji bo mirovên weha nedipejirand: mirovên Kurd jiyanekê ji rêzê û yekta ji nedikarin bi destên xwe bihînin.

Buyna mamhoştayekî di bin hikme dewleteke weha de û pekhaniya fermîmanên dewleteke weha, ji bo mirovekî Kurd, karekî pîr be rûmet, bê qedr, erzan u gemar e. Çi mirovekî bi mejî û dilsoz, nedikare jiyanekê weha erzan hipeştîne, nedipejirand û min ji nepejirand (qebûl nekir).

Heke ez di bin pîkolyên dewleta Tirk de karker u xebatkarek bima, min çi dikir?

Mirovên welatê me ji sedî heqî gundi ne. Gundiyan Kurdistanê, ji ber pîkolyên dewleta Tirk, mafê jiyane li gundan xwe ji, nikarin ji xwe re peyda bikin. Gelek caran berên xwe didin welatên biyanî, derveyî welat u biyaran Tirkîye. Li van deran, ji xwe re ji kar digerin, welatekî weha, weke welatekî bê karan, dihe nasin. Li welate me antêjêke betulan heye. Beke, Kurdistan welatekî bi ve sîxlete ye. Mirovê Kurd, ji bo ji birçîne nasîne, gerekî diyar kirîye mîjûliya xwe. Ked û keshû xwe gelekî bi erzanî difiroze. Li welatekî wusa, tu caran qedr û nîrxa keda karker u xebatkaran li cem serdestan, çîna burjuwazi tune ne. Dikarin herma her rojê, gava dilê wan bixwaze, karkeran ji kar derxînin u ji karên xwe wan bihêvin. Dikarin, karkeran ji xwe re pîr erzan bînin xebatandin.

Çawa min ji karkeriya burjuwaziya Tirkan bînkiribana, divibû ez bi jiyaneke pîr belengaz u hejar ji nazi bibama, ji aliya abori ji, jiyanekê pîr kurt û xizan bîndirandibana. Dîmenê ku weke mehanetiyê (mêşê) bîlana min, tenî kûşya ku mehanî zani we nekiribana; min nedikare bi wan diravan du mehan ji bi awêjî jiyana xwe berde-warî hîkîrîna. Divibû min ji bo minê tişî û awê got keda xwe bîrînkiribana. Bi diraven mehanetiyê, min nedikare ji herma rojnameyan u pirtukan ji bînkiribana. Ger ez bi xizan bîxêrînkiribana, min nedikare ez bihim xwalyê xaniyêkê tene.

Dewleta Tirk, herma lîvaziyên demokratîkî ji li karkeran qedexe kiriye. Dewleta Tirk destur nedida min ji, ku ez ji bo mafên xwe yên abori, di nava lîvaziyên demokratîkî yên weke meş, grev û hwd de cih bigiribana. Ew, cejna Yekê Gulanê ji li karkeran qedexe kirine. Gava ez ji di cejna Yekê Gulanê de himesiyabana, we min ji li kar u xizmet bihêvîbana. Di rojan weha de, divibû min mirûna bi destê polis u leşkerên Tirkan ji, bidabana her çavên xwe. Ji xwe ew, her tiştî bi navê Kurdan u Kurdîniyê ve gîrêdayî qedexe kirine. Lê bi nava Tirkîniyê ji, destur nedidana min, ku ez mafên xwe yên abori u ramani biparêzim. Gava ez xwedî li mafên xwe yên abori u demokratîkî derketibana, wê min betal û be kar bihîrbûna. Heke ez bi

xizan ji bîxêrînkiribana, min nedikare ji alîkanyekê ji wan bîstandibana.

Ew baş dihe fîhmînin, heke min di bin hikme dewleta Tirkan de karkeran bînkiribana, divibû min ji bo pîrîyêke nanê tîsi ji, seriyê xwe ji herma pîkolyan re danibana, xwedî li keda karkeriya xwe u Kurdîniyê xwe demetînkiribana. Nexwe, gava ez xwedî li mafên xwe derketibana, divibû min betal û birçîbun ji bidabana ber çavên xwe. Mirovê li ser axa xwe ji tîhî u birçî me, wê çi bike? Ji ber vê yekê, bi hezaran mirovên Kurd, ji bo ji birçîyan nemirîne, li derveyî welat ji xwe re li kareke digerin. Ma re u çareyek din dikare were dîtin?

Ez ji mirovekî Kurd im. Divibû bi zîmanê Kurdî ez bipeyivama. Lê wê deme ji, wê min ji kar bihêvîbana. Divibû lewma ez ji, li welatên Ewropî, li welatên Rojhilata Navîn û hwd, li kar bigeriyama. Vêca, da ez ji birçîyan nemirîm, divibû ez bi jiyaneke bi eş û tiwane u li derveyî welat gayîl bibama, di karên erzan u gemar de bîxêrînkiribana. Divibû ez ji welate xwe, menven xwe, malîyên xwe dîr bînkiribana u dîldariya ji ber jiyaneke weha bîndest, be nîrx u xizan bipejirandibana. Lê min nedikare ji ber pîrîyêke nane tîsi, bibama koleve jiyanekê weha erzan u be rûmet. Lewma ji delameta min, cih-girtina di nava rêzên tîkoşîna rizgariya netewa Kurdistanê de bû.

Heke ez ronakbîrêkî (rewşenbîrêkî) dewleta Tirk bima, min çi dikir? Rewşenbîrên dewleta Tirk fermîman u daswazên dagirkeriya pekdîherînin. Rewşenbîrên dewleta Tirk navînin u hacetên pîkolyê ne li diji gele Kurd. Ev xizmeta ji-bîran-bînan netewê (gele) Kurd kirine u dikin. Bi posîdeyên xwe yên giran bûnê berekî giran li ser piştê gele me, weke ku xizmeta hikmekî ji bi tolehdîdane hikme. Vê rewşa xwe bi her rengî dane şanînkirin. Ev, herdemê ji jor ve u bi pozîblîndî li gelê me nêrîyane u mirovê Kurd li pêşiya xwe piçûk dîtine. Ev, bi armancê tunekirin u xerîngandîna gelê Kurd, tu caran wêrînen dewleta dagirker ji destên xwe bemedane.

Nimune: delameta distorekî xizmeta ji bo saxiya mirovan e. Lê dewleta Tirk deliv u keyê nade distoran ji, ku bînkirîna xizmeta gelê me ji bikin. Gava mirovekî Kurd bi destê polîsan an leşkerên Tirk, bi ledane were kuştin u dixorekî Tirk ji bi rapotên xwe ledane, sedema kuştîne vegêre, inkarîke u bîyêrê nerast di rapora xwe bînkirîne, ma gele ev xizmeta çi ye? Navê wê xizmetê çi dikare were danî? Belê, ewe em dibînin, ku distoren wan ji karguzariya mekûl u mirovkujan dikin. Pîrî eşkerîye, ku distorên Tirkan ji li gora pîlîtkaya dagirkeriya xwe dîlînin.

Kurden ku di nava sazîyên dewleta Tirk de dibin neşînbîr, tu caran xwedî li hev u dayîkên xwe, li cîran u merivên xwe, li Kurdîbûn u Kurdîniyê xwe demetînkirin. Kesên weha şîrînkî dikarin, ku bi bav u dayîkên xwe re bigeriyana u bi wan re bipeyivbana. Vê çende ji Kurdîniyê dîr ketibana. Rewşenbîrêkî ku li xwe negire bi de u bave xwe re bigere u bipeyive, ma gele mirov dikare çi navi li wî bike, çawa dikare were nasînkirin? Kesen weha, êdî biyanê gelê xwe ne, ji mirovatiyê bi tevayî dur ketine u di dilê wan de heskirîna welat ji bîrî nemaye. Kurden ku bîrûn rewşenbîrên dewleta Tirk, vê çende bîrûn xwedîye keshûneke bê rûmet u be qedr. Kî wêre gotin, gîhîştibûn merheleya xwe bi xwe nasînkirîne.

Di sedasê me de min xwedî li ajelan (heywanan) ji derdikewî ji bo zêdebûn u damprîyana ajelan dixêrîtin. Lê di demêke weha de, diymînan kirîye, ku mirovê Kurd serî bike

xwedî li gele xwe u welatê xwe derbikere. Ev rewşa bi îspat, dide şanînkirin, ku bi çî rengî be bila be, bi navê çî be bila be, jiyana di bin hikmê dewleta Tirk a şajist de, xizmeta qirînkirîna hebûna netewê Kurd dike.

Min nedikare li pêşiya tunekirîna neteweyekî çavên xwe bigirîbana. Min gelekî baş dizani, buyna rewşenbîrêkî dewleta Tirk, we min ji mirovatiyê u Kurdîniyê dîr bînkiribana. Jiyanekî weha, ku bi tevayî erzan u koleve, ji bo min mirin bû, herdemê wê ji bo min bîlîyîna nasîn. Lê min dixwest, ku ez mina mirovan bigim. Jiyanekê mirov li Kurdistanê, ji Kurdistanêke serbixwe u aza derbas dibe. PKK ji li Kurdistanê, berpirsiyarê tîkoşîneke armancên bi ve nolê ye. Mina her mirovekî Kurd ê dilsoz u neşînkirî, min ji delameten xwe yên mirovatiyê di bin reberiya PKK de pêkhanî u pêkdiherînim.

Mirovbûna li Kurdistanê cih-girtina di nava rêzên tîkoşîna PKK ye

Çawa PKK ez serbîlînd u serfîraz kirine? Berî her tişî, ew meşyê min, ku bi ramaniyên kemalîzmê hatibû şajîtin u jehrînkirin, paqî kî. Belê, PKK meşyê min pak u tîze kir. Meşyê min bi xeta bîrdozî (îdeolojî) u ramaniya (pîlîtîkaya) PKK bi tevayî ronahî bû. Min bi ramani, bir u baweriyên PKK, pîrî rizgariya netewê welatê xwe u dîroka mirovatiya peşveru nas. Di bin hikmê dewleta Tirk de, ez di xwê minnê de bûm. PKK ez ji ve xwê hîyarî kirime u min gîrîndîye cihanêke ronak.

Dagirkerên Tirk min ji gele min, welat u malbata min dîr kiribûn. Min lewma Kurdîniyê xwe ji ji bir kiribû. Min lewma hebûna netewê Kurd ji inkarî dikir. Lê PKK, keshûna min a netewî, Kurd u Kurdistanê u cihanê bi min da nasîn u ez hîni van nîrxên pîroz kirim.

Berî derketîna PKK, berî hebûna PKK, ez ji bo sîdên dagirkeran u sîdên xwe yên taybetî dixêrînkiribam. Lê PKK, heskirîna weha, heskirîna gelên bîndest u mirovatiyê xîstê dilê min. Dewleta Tirk, bi pîkollî, zîlm u zorê xwe rîhê kolektîyê u tîmonekîyê bi min dabû pejirandin. Lê PKK, rîhêkî berxwedane di min: ez bi ve gîrîndê rabûm ser lîngan.

Di nava rêzen PKK de, min delîva xwendinê dîroka Kurdistanê: çand, huner, zîman u wejîya Kurdî peyda kir u van nîrxên xwe peşvebir. Zîmanê ku ez niha pê dîxînim, zîmanê Kurdî ye. Vê Kurdîya ku ez pê dîpeyivim u dîwîlvîm, di nava rêzên PKK de ez hîni bûm u min pêşvebirîye. Ew hebûnên me Kurdan, ew hebûnên me yên netewî, ku dewleta Tirk a dagirker wan her bi tunekirîne ve dîbir, bi nîrxa PKK xîlîshûn. PKK wan ji hemû alîyan ve ji nû ve pêşvebir.

Dewleta Tirk, li diji welatê min u gelên din, rîhêkî şovenîstî bi min dabû pejirandin u ji ber vî nîrê tev-gemar, min li cîhanê ji Tirkan çetir u mezîntir ku kesek nedidîn u nedizani, bi pîlîtîkayêke dagirkerî, li diji mirovên Kurd u mirivên din rîhê dîjîmîna-hîe çîrandibûn dilê min: di dilê min de bîxînkiribûn, ku bîlî Tirkan tu kes li ve cihanê nemirîv e. Lê PKK, ramani u rîhêkî welatparêz u înternasyonalîst xîstê dil u meşyê min: van di dil u meşyê min de bîxînkir.

Dîsa, dewleta Tirk her deme peşîna artîşa xwe dîda u dîde. Li diji dewletên din, peşîman ji li diji dewletên cîran, ramani u rîhê cengeke diymîni

diista seriyên mirovan u ve hîni ji bi diymîni didomîne. Lê PKK, ramani u rîhê xîstê u bîrîyatiya gelan, li ser hîngehekî be meşînkari u kedawarî, bi me da hînkirin. Riya demokratîk u aşîtiye li Kurdistanê, ji Kurdistanêke serbixwe u aza derbas dibe. Riya Kurdistanêke serbixwe u aza derbas dibe. Ez, demokratîya rast u heskirîna aşîtiyê ji, tenê di nava rezen PKK de hînbûme.

Kî dost u diymînanê gelê Kurd u mirovatiyê ne? Kî dost in, kî diymînan in, ji bo van? Kî ji bo çî dost in, kî ji bo çî diymînan in? Hovîtiya hêzen dagirker u kedawar, hovîtiya meşînkariya împeryalistan çî ye, ne çî ye? Bi rastî, min bersîva van pîrsan, ji xeta bîrdozî u ramaniya ya PKK standine.

Di bin hikmê dewleta Tirk de mirovên Kurd ji aliya rîkxistîniyê ji keshûna xwe hunda kiribûn. Lê bi derketîna u damezirandîna PKK, em gihan delîva rîkxistîniyê ji. Di bin serkatiya hevîrê Abdullah OCAIAN de em gîhîştin xeta serxwebûn u azadiya xwe. Di nava rêzen PKK de ez ji nû ve hatim jiyane u zîmanê min dest bi karê xwe kir. Hîs, gir u kîna min, li ser vî bîngehê li diji hehextîye, xînzîyê, xînzîyê, welatîfiroş u serî-cemîndîne bilînd bû.

Herweha, ez di dibîstana jiyane ya PKK de baş hîni bûm, ka mirov ji bo serxwebûn, azadi u mirovatiyê çawa dikare bîxîstê, çawa dihe şerî kirin, jiyân dihe çawa be u hwd. Min nîrx u qedrî jiyana bi rûmet di nava rezen PKK de nasînkir.

Nîha ez di nava rêzên PKK de, çî dikim?

Li tevîya cîhanê, gelên dil u bîndest li diji hêzen dagirker bi her awayî şerî kirine, bi nîrxa şerî gîhîştîna rizgariya xwe. Di derketîna u gelan, çî gel an neteweyekî an ji mirovekî, jiyana di bin nîrê kîletîyê de nepejirandiye. Mina herma gelan u mirovan, gele Kurd u mirovan Kurd ji mafdarê jiyane ne. Em ne li asmanîn, li ser axa Kurdistanê dijin u em ji perçeyêke cîhanê ne. Lê li welatê me, ku perçeyêke cîhanê ye, li ser gelê me u di keshûna gelê me de, kolektî, dîldarî, zîlm u zor bi her çeweyê didomîn u gele me hatiye ber kîvîya tînebûne.

Çawa ku jiyaneke serbixwe u aza mafê herma gelan u mirovan e. Jiyanekê weha mafê gele Kurdê ji. Di sedasê me de, çî neteweyekî bi qasî netewê Kurd, vê çende ne bîndest e. Mina herma gelên cîhanê, mafê rizgariya gele Kurd ji, tu caran nikare were înkarkirin u rawestandin.

Min ji, pîkollî u zîlmînen dagirkeriya Tirkan, li ser axa Kurdistanê dîtine u min wan di keshûna xwe de jîna ye. Ez pîr rind dizanim serxwebûn u azadi dîhen çî wate u maneyê jiyana di bin nîrê dîldariyê de dihe çî wateyê, ez vî jî pîr rind dizanim. Berî her tişî ji, çî ye delameten mirov u çawa dîhên pêkhanî, ez van ji pîr rind dizanim.

Delameta mirovî li Kurdistanê, tîkoşîna li diji dagirkeriya ji bo rizgariya gele Kurd u xwe ye. Ez ji, di bin reberiya PKK de, vê delameta xwe ya mirovî pekdîherînim. Ez xizmeta rizgariya gele Kurd dikim. Di bin reberiya PKK de, ez li diji dagirkeriya, meşînkariyê, pîkollîyê, zîlm u zorê şerî dikim. Ev ji, delameta her mirovê şovenîst, derînkîrî, welatparêz u peşveru ye. Vê rojê, demokratîkên cîhanê xwedî li mafên ajelan (heywanan) derdikewî, lê em ji xwedî li mafên gele Kurd derketîne, ji ber ku ev ji delameta me ya yekemîn u serokî ye. Tu kes an hêzek, nikare vî ji me re pîrî bibîne.

Li welatê me, ji helîa hêzen dagirker ve, herma mafên me yên mirovî hatine tunekirin. Lê PKK, bi tîkoşîna

xwe xizmeta mafên mirovan ji dike. Em ji, di nava rêzen PKK de, delameten xwe dibînin serî. Em bi tîkoşîna xwe, xizmeta herma gelên bîndest u mirovatiyê dikin.

Me nedikare em li pêşiya çavên mirovatiya cîhanê, çavên xwe ji helandin u tunekirîna gele Kurd re bigirîna. Karê wî mirovê cîhan ne-sîyê yê peşî, xwedî derketîna li serxwebûn u azadiya gele xwe ye. Xwedî derketîna li serxwebûn u azadiya gele Kurd, delameta me mirovên Kurd e. Ev ji me re delameteke dîroki ye. Bi ser de ji, ne vî delameta xwe ya dîroki bi derengî pekhanîye yan pe rabûne. Gava me delameten xwe yên mirovî bi cîh ne-anîbana, li hemberê dîroka mirovatiyê emê gunchbarên mezin bîman.

Ma gelo, ew hezen ku dixwazin tîkoşîna rizgariya netewê Kurdistanê pîrsiyar bikin u dixwazin niha vî tîkoşîne pîrsiyar bikin, dikarin xwe ji pîrsiyar-kirîne xilas bikin?

Împeryalistên Almanya bi nîrxa vî daweyê dixwazin, di keshûna PKK u me endam u dixwazên Partiya me de, tîkoşîna rizgariya netewê Kurdistanê u dîroka mirovatiyê pîrsiyar bikin. Çawa, ku dadgehên Tirk ên şajist, ji bo perçîqandîna serê Kurdan u Kurdîniyê u PKK, delameten xwe yên şajistî pêkhanîne: împeryalizma Almanya ji dixwaze, ji bo perçîqandîna serê Kurdan u Kurdîniyê u PKK, herweha tîkoşîna rizgariya netewê Kurdistanê, vî daweyê daye destîpekirin u didomîne. Di bîngeh de, armancên heidûkan yek in.

Dadgehên Tirk ên şajist, weke me nimûneyekî di dabu, di sala 1926 an de bîrîyara bîdarvekirîna mirovan Kurd an bi zîmanê Kurdî dîpeyivîn, dîda. Ez dîhejmî armancên wan dadgehên u vî dadgeha Almanya yek in. Di navbera dadgehên Tirk ên şajist u vî dadgehe de, ji aliya armancên ve, çî ferqekî tune ye. Lê xudanên vî daweyê bila tu caran ji bir nekin, ku Kurd u Kurdistanê niha, ne Kurd u Kurdistanê sala 1926 an in. Di Kurdistanê niha de, Kurden ku di bin reberiya PKK de hîyarî bûne, ji bo azadiya xwe u rizgariya welatê xwe şerî dikin u weha ji dijin.

Çî hezek, çî quwetek, tu caran nikare di keshûna PKK de dixwaza serxwebûn u azadiya gele Kurd pîrsiyar bike. Pîrsiyarkirîna PKK dihe maneya pîrsiyarkirîna dîroka mirovatiyê. Hezen ku dixwazin dîroka mirovatiyê pîrsiyar bikin, tu caran nikarin xwe ji, ji pîrsiyarkirînenê dadi u mafdar xilas bikin.

Vî dadgehê, bîrêkî ji kare rawestandinê tîkoşîna rizgariya netewê Kurdistanê daye pêşiya xwe. Lê ev dadgeh, ne mafdarê pîrsiyarkirîna PKK u gele Kurdistanê ye. Xwedîyên vî daweyê, ew bi me didin awaya kirin, ku dikarin bi hesanî zagonên mirovatiyê di binê lîngên xwe de bîperçîqînin u bîrîyaren peşveru bikin hunera xwe. Ez bi xwe, çî hîyarîke wan napejînim u ez çî hîyarîkê nadim hebûna dadgeha wan a dîrîmarîvî.

Bîrîyara (qerara) rast u rezen, bîrîyara dîroka mirovatiyê ye u bîrîyara ku ez wê nasînkirîm ji, di vî bîrîyara dîroka mirovatiyê peşveçûyî be.

- Dadgehên împeryalistan nikarin gele Kurdistanê pîrsiyar bikin!
- Bîji reberê berxwedana gele Kurd Serok APO!
- Bîji berpirsiyare mirovatiyê ye li Kurdistanê, PKK!
- Bîji yekîti,
- xîstê u hîyarîtiya gelên bîndest u herma karkerên cîhanê!
- Bîmîrîn hêzen împeryalist, dagirker u dewleta Tirk a şajist!

Rêheval Munzur Xelîl (Ûsib) di dilê rojê de bê mirin e

"Deyikno! Zarokên xwe bi şîrê PKK mezin bikin. Rîya PKK rîya şerefê ye, rîya mezin bûnê ye."

Dema ku mirov biwaze rewana-
pakeki bîne bira xwe, hiranina wî
vejine, di cih de gotineke seroke
gelê me reheval Abdullah OCA-
LAN xwe li hal dixe: "Jiyana rast,
şehîd bî xwe ne!" Ango, ye ku
berpiraniyari u muniyari jiyana rast
dike, şehîd e. Mirovê zendî (sax)
nikare bêje jiyana min a rastîni ye.
Di dirêjahiya dirêjê de ji yê ku nav
û dengê xwe di zikê rojê de kolandî-
ne, şehîd in. Ji sedê-salan u vir ve be
mînn mane û li caran bayê mirinê ne-
kariye pêla dara wan hişk bike. Her
demê kesê mane û bi rengê xwe yê
şîrîn, ew dara xemilandî hîştine.

Rast e, bi şîzîkî şehîd koça xwe ji
nav me har dikin û diçin cihekî din.
Diçin cihe ku mirov ta dawiyê tede
be mirin diji... lê hema jiyana wan
bi fedana dilê me re roj bi roj, keli bi
keli bilind dibe. Tiştê herî pêwîst û
giringtir ewe, ku mirov bihêje ras-
tiya jiyane, xwina xwe ji bo welatekî
serbixwe û azad peşkêş bike... bîm-
re û nemire! Çawa dibe ev? Dema ku
şehîd we xwina xwe ya pak û zelal li
ser axa hişk u bîrîng dihenkine,
tenê ji bo amanoçê ye, ji bo ku
jiyanek bi rûmet qezenc bike û wê
jiyana xwe ya wextê û derewîn bixwe
û bîndirine. Bi wê nerîne mirovê
şoreşger jiyane didê nîrzanandin u
dipîve. Bi rastî heke ne ji wê bir û
baweriyê be, bi salan dest ji her
hebunen ku malbat pêşeyî wî dike
bermide, u he guman naçe li wan
çiyayên ku berf li ser bi hejnekê
bilind dibe şev û rojên qerisî û
qerimî derbas nake. Naçe di nav
wan çar diwarên reş û tîrî de li her
xwe nade, û xweşpariyê pûç nake...
û di bin fedana hov de rewana pak
nabe. Her çendî ku berrî şehîd bûne
diçe, hewqasî ji dibe xwedanê jiy-
na rast û bi şerêf. Navê xwe li ser
rûpela qehremanan diroka diravî-
ne... gelo ji bîlî serokên netewî yê
ku heta dawiyê bi welat û gele xwe
ve giredayî, û şehîdên serxwebûn û
azadiyê kes dikare ji xwe re cihekî
hilind li ser we rupele bigre? Kes
dikare her wekî wan di qonaxêke
hilind de hiş û pûya xwe hilind
bike? Guman nîne, ji bîlî wan kesên
diroki ti kes nikare xwe bighîne wê
hilindiye.

Mînn çîye? Mînn ewe ku mirov
jiyanê xwe li ser amanoçê puç u
vabî biqedîne. Mînn ewe ku mirov
nîrê koledariyê, bindestî u kaxa-
riyê bipejirîne. Mînn ewe ku di bînd
darê zorê de mirov bi has u be deng
he... mînnîna rast, a ku mirovî mirov
ilîke ewe. Çiqas xerabe ev cure
mînnî? Hîm bi şîzîkî û hîm ji bi
giyanî (manewî) xwediyê xwe dîku-
je û he bîrînin dihele. Ji ber ve
sedemê, her mirovên me yê nîşî-
manperwer û welatparêz, en ku
hebûna xwe ya herî buha ji bo
serxwebûn û verfiraziya Kurdistanê
diyar dikin, xwe bi wê hêrs û kîna
sed salan dadigîrî, û di bin ala
Ezîza Rîzgariya Netewî Kurdistan
- ERNK de bi re dixin. Û bi
çeka Artîşa Rîzgariya Gele Kurdis-
tan - ARGK, di wan çîya û newalên
kur û şerê de şere dagirkerê Tîrî
dikin û hebûna gelê Kurdistanê
diparêzin.

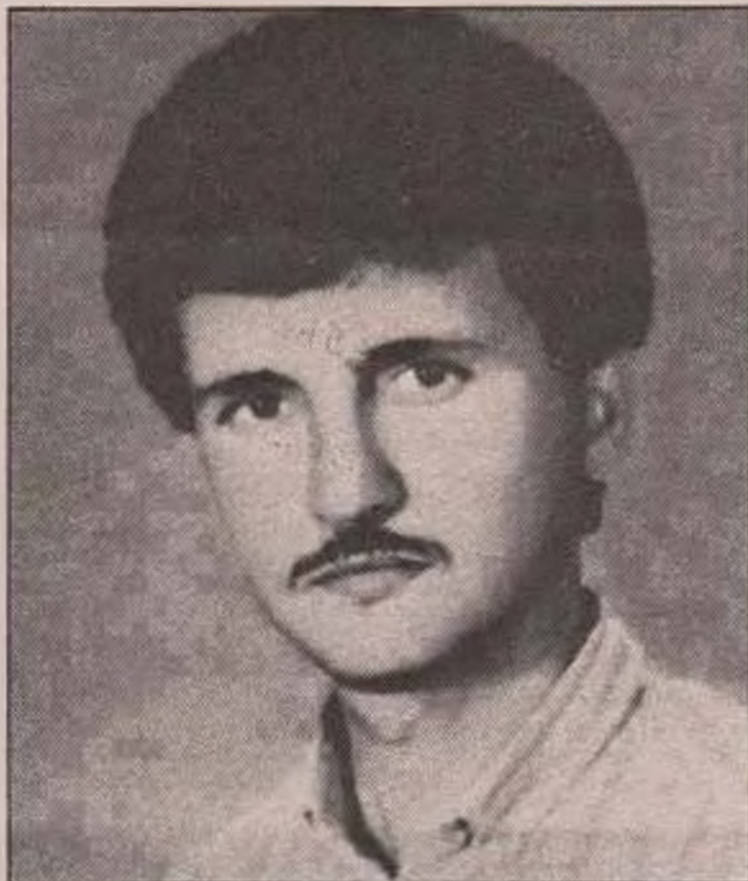
Bi wê pêşgotina kurt, a ku ti caran
nikare giran buhabûn û bilindiya

şehîdan bîne zîman, em derbasî
jiyana rêhevalê xwe ye gerras û
leheng Munzur (Ûsib) dibin. Lê
dîsa ji herçiqasî em bejin, û bîndir-
sin, diwa ji em nikarin şehîdan bidin
nasdan, ji ber ku ew ji her rûvîsan-
dîn û gotinê girantir in. Tene tişting
dikare wan ya bike, û ew bi ne, bîne
zîman.

Di şevêke buhara xemilî de, ku
heyvê tede cihan rond kiribû, û stêrk
dikenuyan, rehevalê me, şehîdê ser-
xwebûn û azadiyê Kurdistanê Mun-
zur di sala 1960'an de cara yekemîn
çavên xwe ji bo jiyane vekirî û bi
mîvandari hate dîne, û dilê bav û
diya xwe bi we hitina xwe ya pîroz re
geşkir. Çiqas rojêke xweş bû! Ji nuh
ve tîrejen xwe berdane ser wê mal-
bata belengaz. Lewendê delal Mun-
zur hû sebr û aramê diya xwe ya ku
bi qasî welatê xwe jê hez dikir, û bu
piştê ji bavê xwe yê reben re.

Di bin baskên wê malbata welat-
parêz de, mendalê şîrîn Munzur
bêlî ku ji hembezen de, bav û
meriyên xwe dakeve, û hêstîrêk ji
çavan were xwar mezin bû. Her
dem bi qedr û qîmet, paye bilind û
lewend bû. Li ser şox û wefatiya
Munzur (Ûsib) di nav kullîtan
male de diya wî hizirîngeke dikîne,
kenekî sivik dike û dibêje:

"Munzur çû, xwedî pîro be, cihe
wî cînnet be. Eze çî li ser bejîm u çî
nabêjim, min di hembêza xwe de ew
xwedî û mezin kir, ji bo ku ez wî bi
detulî di xwîm, xewa şevan nedihî-
te ser çavên min. Ji çûkîve şîrîn bû,
delal bû, li cem min pîr nazî bû. Ez

Behsa şoreşgeriyê dike, rojê ji me re
derûk li ser PKK çedikir. Ez bi
qurbana wî bîm gelekî şîrîn bû. Li wê
dawîyê min bîhîst ku derbasî welat
hûye. Min di dilê xwedî got, Ya
rebbî bi salanê derbas bibe. Nûla
ku li wî dîxehî, li wî hîn bêtir û
du-sê taqî buxerîne. Çend meh
derbas nebûn, xebet ji min re hat, ku
şehîd hûye. (Dilopek ji çavan hate
xwar.) Şîrê min bi helal be."

gihandin salên genciyê. Nêhiştin ku
barekî giran hilgire û zora jiyane
bixîne. Nêhiştin ku hema careke
tene buxerî u teng bibe... hewqasî
şehîd Munzur ji her dilê wan giran
bû. Li vir em re bîndirî bave wî ye ku
temenê (imrê) wî xwe daveje ser 60
salî, ka li ser wê rastîye çî dibêje:

"Me bi gelek westabûn û xwedan
Munzur îmar û mezin kir. Ne ku ez

Malbata reheval Munzur Xelîl: "Rîya PKK rîya şerefê ye..."

qemîşê nedibûm ku wî ji xwina sibê
rakim, u hema careke tenê pê re
dixeyidim. Bavê wî bi min re dixeyi-
di, digot, Tîla ew ji nîha ve hatibe.
da ku ji pîrê zehmetiyê nekîne.
Min digot na, hûnê delalê min
nêşînin, çî karê ezê ji ber we bikim.
Me 18 salan Munzur bi xwendin da.
Lê bi rastî westabûna ku min di ber
de dîl naye zîman. Piştî ku êdî xort
bû cû Libnanê. Partî naskir, jêr
xebitî, û bi dîl û can xwe da ber.
Dema ku ji Libnanê vegerrî, min
di Munzurê min hatîye guharîn.

Belê, wusa ne şehîdan me. Gula
mala xwe ne. Ji kesên malbatê yê
bijartî ne, yê herî şîrîn û ciwan-
rîn... Wusa ne ji malbatên Kurdis-
tanê yê welatparêz. Xort û keçên
xwe yê giranbuharî diyarî şoreş
Kurdistanê kirine û dikin. Wê gula
xwe ya nuh bişkivî ji serxwebûna
Kurdistanê re dikine xelat.

Bi rastî zor û zehmetiya ku rêhe-
val Munzur tede mezin bûyî, ne
hindik e. Bi wê hesaniyê negîha
xortanî û ciwanîya xwe. Bi westa-
bûn û xwedanê bav û diya wî ew

bi ber westabûna xwe ketime, na!
Kurê min Munzur ji çîvaki mezinir
bû. Herkesî jê hez dikir. Min ne
bîhîst û ne ji di ku nexelî hînekan
gazîna yan giliya wî kirîye. Wekî
melaîkan bû, ji insanan hez dikir, u
eger yekî neheqî pê bikira kanibû
xwina wî verwara. El hemdülillah
ku di rîya şerêfê de şehîd ket û wî jê
me hilind kir."

Her wekî malbatên Kurdistanê
yên welatparêz, malbata şehîd Mun-
zur ji bi hilpişkîna 15'e Tebaxê ya

şoreşgerî re hişyarbûn û çavên xwe
yên girti û qurç kirî li rastîya gele
Kurd û Kurdistanê vekirî. Bi ber
pêlên welatparêziyê ketin û roj bi
roj ji welat nêziktir dibûn. Bi çavên
xwe yê mezin nêzîkahiya giyanî û
dînavî (manewî û maddî) li şoreşê
netewî Kurdistanê kirin.

Denye mala xwe li ser piştê ji
hevalan re vekirî, û ew der bu
cihekî rabûna u rûniştina hevalan
xebatê. Heke rojêke heval dereng
bîmana yan ji nehatibana, wekî ku
wê malbatê tiştê xwe wenda kir-
be, li hevalan dipîrsin û digeriyan.

Her wîha şehîd Munzur jî di nav
relen hevalan de Partî naskir û hîni
edyolojiya we bû. Bêlî ku heval
pêre biwexim, exlaq, rabûn, rûniş-
tin, kesbûn û şexsiyeta wan hilgirt û
hilanî.

Di sala 1985'an de demêke ne
pir dirêj xebata xwe li Libnanê
buharand, lê her dem daxwaza wî
tevlîbûna şere germ bû, û heviya wî
ya herî mezin ew bû ku di qada
şer de her wekî şerêkî erîşî dîmlin
bike û ala artêşa gelê Kurdistanê li
ser pozê çîyan daçikine. Bi herdu
çavan bîhîne ku çawa pelan dide, û
bi wan pelan re bîngeha komara
Tîrî bîheje û ji bin ve hilweşe. Belê,
heviya ku reheval Ûsib bi şev û
rojan li ser dihonîyê ev bû. "Di qada
şerê germ de jiyane, şerêf, namus û
rûmet te parastin, ji bîlî şerê çêkharî
mîrmê me nikare hebûna xwe ji ho-
ve ve demê biparêze." Li ser van bîr
û bawerîyan, bi dilgeşîyek be tîxûb û
sînor xwe digihîne Akademiya Mah-
sûm KORKMAZ ya lêşken.

Rêheval Munzur jî bo ku xwe
bighîne kesbûneke partîzanî, be du-
dîlî, be dilovanî erîşî kemasiyên
xwe yê ku li hember pêşketina wî
dibîne kelem dike, û bi jîrî tedirîba
xwe ya konevani (siyasî) û lêşken
(eskerî) diqedîne. Piştî ku be veger-
nerîna dawiyê li Akademiye dixe,
diçe li bajarê Elîrîne, û gundê li
hawîr dorê we xebata xwe ya kone-
vanî bi kar tîne. Bêlî ku rojêkî gili û
guzîran ji xebatê bike, beyî ku
biweste yan di li rêkxistinê sar
bibe... bê rawestan rêkxistinê girsên
gele xwe tunde û xurt dikir. Heya
dawiyê yê ku têkiliya wî bi wan re
hebû jê razibûn, û her dem ew ji xwe
re nîmînciyî exlaq û kesbûna şoreş-
gerî ya PKK diandî.

Li ser daxwaza wî ya her demê,
Partîye fersendeke diroki da reheval
Munzur ku heviya salan pek bîne û
tevlî şere germ bike.

Di şevêke lîrî de, heyv u stêrkên
xwe tede veşartibûn, şîqînîya bîris-
kan erd û ezman dihejand, lavîm
gumîniyê berdida nîye zemîne, û
fîrtoneya baranê çîya bi ber pelen
xwe dixistin. Di we tariye de herşê
şehîdên me yê qehreman Munzur,
Celal, Sebrî û çend şervanên din
sînor bi hêrsa xwe çirandin, dir-
kandin û îspatkirin ku ew sînoran
xeyalî ne, ti caran li hember yekitiya
Kurdistanê nabine bend, û nikarin
gele Kurd ji hev cuda bikin... bi we
derbasbûna xwe re dane ber çavan
ku Partîya Karkerên Kurdistan -
PKK ya tevayî gele Kurdistanêye, û
cihê her kesê welatparêz di şoreşê
netewî de heye.

Dûmahîk di rûpela 31'an de

-1-

Le nêw şar kes nemabû nawi Turgut i neblstibe. Gundiyekaniş ke deçûne şar giwêyan bem nawe aqna debû. Şaris ewende mezin nebû, xelik hemû yektiryan denasi û dostayeti û xizmayetiyan le newan da hebû. Her ewende şitêk biqewmaye, mîllet pêyan dezanî û lem ziman bo ew ziman û le zarêkewe bo şarek. Em şwene eger çi Kurdistanê, belam le nêw şar da Azerî gelêk hene û bazirgani be destî ewaneweye. Kolane hejar û tesik û tiriskekan zorbeyan koga u dukane Kurdîyekani le helkewitibû. Xo le re da dewlet her bo eweye zulim û zor le Kurdekan bikat, raw û rût be şeweyeki zagonî (yasayî) dekret! Bertil û bertilxorî şitêk asayî ye û wek rotin waye. Mûcexorekanî dewlet hemûyan heta eware le pişt mîzekaniyanewe weku segi birsi xerikî raw kirdin. Mînale pêxawîs û rûtekanî ser şeqamekanî şar kîze le cergî kafirî helesenî. Galîske û hesp û tep û toz û qur û lîtey kuçekanî bazar pêşwazî le mîrove biyani û geştkerekan deken. Hat û hawarî sewze firoşekan awazekî becoş û taybetî dînustî deken. Fire fir û şeçe şeçi otomobile konekanî nêw şar serî mîrov geş deken. Atatürk be xoy û hespekeyewe le çepî şar da westawe û xoy giv kirdotewe, wa diyare fîrman dedat. Dewrûherî şar deştayî sewz û bepîte û cotiyare Kurdekan xerikî çandin û kîştûkal kirdin. Çiya gerdin keşekî Girîdax hemîse serî berîx kirdotewe be asmana u weku derûnî Kurdan nîpî û pak û begerde. Şar û çiya dû cûte aşqî giyanî be giyanî yektirî. Em dîldar û ew dîlber. Le ser û sîm û kutekî mîrovekan da zor şî hest pe deken. Hejarî, nezanî, pakî û gelekî tir. Mîrovekan her ke çawyan be yekêkî biyanî bikewê, deyanewe gelêk raz û niyazî şarawe û kîpîkîrawey nêw derûniyan beyan hîken, belam hezekî tîrsener wayan le dekat zat neken, leberewe mat û bedeng demênnewe. Mîrowêkî zîrek û dînyadîl be tewawî detwanet le ser û çaw û potelakî mîrovekanî nêw şar û gundekani em nawçeyê zor şî hixwenetewe yan hest pê bikat, be taybetî şitêk: Tamezroy azûdî û serbexubûn. Herçende xelik nawêrê şî bidirikenet, belam her çonêk bêrî roj nîye giwêr le çend wişeyekî dubarekînewe nebi: Apocî, eskerên Kurdan, Apo û Kurdistan. Lê re da zana û nezan wişey terorîst bekar debên, belam be manav çak ne xirap! Piyawani rijêmîş hîzey sîmeliyan det û wa tedegen xelik hez le terorîstekan nake! Xelik ke petî deken: Terorîstekan, mebestîyan le wişeyekî zor gîrtîre mebestîyan gerîllayê (peşmergeyê), belam be pence û çaw û hêma û bîzey ser lêw pêtî deken: Peşmerge!

-2-

Le nêw kolanekani şar da car nacar piyawek det eber çaw. Zelamêkî ne dirêj ne kurt û xirkele. Xawen cûte çawî biçûk

Geştêk bo Kurdistanî Bakurê-Rojava

- 12 -

Kotayî

TOLEHILDAN

Mahabad Kurdî

û ser û sekutêkî borreng û le şewey Çîlî û Mengolîyekane. Kilawekî Azerîyane û pantol û çaketêkî mam nawendî poşîwe. Her ke be ser şeqamekanî şar da

heman katîş da destî sor biwe be xîwenî mîrov. Her nebe le temenî jîyanî da deyha mîrovî be ser û şîwên kirdîwe... yaxud nawi gelê mîrovî bêtawani dawê be

lik zor baş dezanî peşmerge le çiya hene û şêr asa çawerîwanî neçîr dozînewen. Le heman katîş da reksîrawî newxoyî Partî hewal û deng û basî Turgut

Girdax û Bazîd, Kurdistan-Gulan 1989

rê dekat, xelik dezanî eme keye û xû û sexletî çîye, belam ew kemêk be sizewe hengaw donet. Ew minetî be kes nîye, çunke be derdî xoy gotenî: Dewletîm le piştê dewlet! Hende kesî tîrsî-nok zor rêz lem kabraye deşîrî, belam zorbey xelik rîqîyan leyetî u nefretî le deken. Her ke em kabraye pêy naye nêw kuçe û bazarî şar xawen dukan û kasîb-karekan le newan xoyan da dekewne wate wal û fîske fîsik kirdin:

- Dek dawêşey şermîş nakat!
- Bo pare biray xoy dekujet!
- Xofîroşî be qîmet!
- Ley nagîrê Azerîye... xo Azerîş her Tîrk in!
- Piyaw çon dest dexate nêw destî MîTewê!
- ... htd.

Em kabraye nawi Turgut e û heta bîley mîrovekî dîl req û qîl le dile. Her ke nawi Kurdî bo benî, çawî eçete piştî serîyewe û nefret le wişey Kurd û Kurdistanîş dekat. Bê bir û bawer û wîjîlan e. Dest le kes naparêzê. Weku gîskî nêr waye û siwarî dayîkî xoşî debê! Weku nîsîk waye ne berî heye ne piştî! Zorîş tîrsînoke, belam her ke nawi lîrey la benî le şewey segi berela le xoşîyan dekewete kîlîk badan û helêkesem û kesî le bir namê-nê u deçête cîhanekî tîrewê: Cîhanî keyîfî û seyîfî û rabiwardî û dewlemendî. Piyawani rijêmîş dezanî be çî şeweyek tancî û tûley xoyan bidoznewe, be pare helîştî û xelat û dem çewîr kirdin. Em Turgut e le jîyanî da ewî nawi çake betî destî bo neblîrdîwe û le xirapeşa destî qet negerawetewe. Denke coyek çendî ney dawê be mîrûleyek. Le

destey piyawkujekani MîT û heta hawrêy qutabxane û hawpollî xoşî tûşî bigre û berde û zîndan kirdîwe. Çendêha law û xortî Kurdan bunete qurbanî sîxurî û dûzîmanî Turgut. Itir kes nemanwe le şar Turgut nenaset û be kar û kirdewekani nezanet. Dar û berdî em nawçes bûnête dîjîmîni Turgut, rîqîyan le ser û potelakî ewe... rîqîyan le nawi ewe. Bêgûman Turgut palewane, belam fîs-palewan. Gelêk detîrsê û le sebrêkey xoşî deslemetewe. Mîrowêkî winbîwe le cîhanekî winbûda!

-3-

Rojêk le rojan Turgut efendî xeyalî rawî kewte serî û werzîş werzî rawîkar bû. Aw u hewaş çendî bîley xoş û le bar bû.

Girdax, Kurdistan-Gulan 1989

Turgut legelî dû xîzmî xoy çek û rexî rawîyan le şan kird û berew çiya helkîşan, Girdax (Agîrî, Ararat) xot bigre wa hatin. Xe-

sîpl Girdax helkîşan û royîştî... royîştî heta geyîştîne dew-nîberî Meşe. Çendî zedetîr deçûne nêw qulayî çiya ewendeş

tîrsîyan ziyatîr le denîş û dem û çawyan xemawî tir debînra. Ga-şe berde zebelah û mezinekan hendêkîyan le şeweyî mîrov çû-bun be asmana û hendekîşîyan weku xanû... ajal... peykerî hemecor dehatîne ber çaw. Turgut û dû hawrêkey şeketr û mandû bûbûn, deyanwîst keme piştî bîden û le cegayek danîşîn û bihe-senewe. A lem kate da dengêkî betî û merane qaç û qûlîyanî tekhaland û ewendeyan nemabû le tîrsana bikewî be zewî da:

- Ger le şîwênî xotana bîcûlen kujrawîn!

Kitûpîr çawyan be se zelamî tîre kewî û cil û bergî û lawaz bû, ewanî tir şewey leşîrîyan lebera bû. Yekêkîyan barîk û lawaz bû, ewanî tir çîwar şane û bexowe hun. Ber şîng û ser şan û mîlyan zerd deçowe le fîşek. Her sekiyan keleşînkofî be qonda-xeyan le desta bû û çend dane narîncokîş be qedîyana şor bû-bûnewe. Her çonêk bû Turgut û dû hawrêkey ke zaniyan ewane peşmerge le tîrsana hemû gî-yaniyan weku şorebî naw aw kewte lîrîzî û neyan tîwanî dest bîbîzwînî. Paşan peşmergekan lîyan nîzik bûnewe û bebe ewey fîrmanî eweyan pê bîden ke çekekaniyan le xoyan bikenewe, legel yektîr kewtîne axaftî û gîftûgo kirdin. Turgut Turgute-key caran nebû, dem be xende... mîhrebî... qîsexoş û demûts. Paş kemêk danîştî u hesanewe, yeke le peşmergekan rûy le Turgut kird û pey wî:

- Eger min be hele neçûbîm to cenabî Turgut î?

Turgut ke le meşe çawerîwanî em pîrsîyarey dekîrd waqî wîrma û be dem û pîlekî tekalawewe hate qîse kirdin:

- Qurbanî lam wabê to min be kesêkî tir deşubhênî. Peşmergekes ke tazelawek bû le welam da wîlî:

- Ey birî nawî min û to le yek pol da bûyî, paşan min qutab-xanem hecêhêşt û helbete toş take tegere û ho bûy! Turgut birway be giwêy xoy nedekîrd katê ke em qîsancîy giwe le debû. Paşan kewte paranewe u dest mîç kirdî û lalanewe û gîrmo-leyekî derhêna û wîlî:

- A em hemû parçeyetan peş-keş bê, teniya memkujî, xawen xezan û koşê mînalîm. Peşmergekeyîyan be rîqewe ley raxurî:

- Gelo Kurmanc xudan zaro nîn?

Paş kemêk hedengî, peşmergekan dû hawrêkey Turgutîyan azad kird û inca teniya yek gulley zerdîşîyan kîrde qurbanî Turgut û laşekîşîyan birde şîwê-nêkî berçaw uku hemû cerdeyek pendî le werhîgnî. Peş ewey peşmergekan laşekîy Turgut be-cebîhelî, be rengekî sor le ser piştîyan nûst: "PKK, TOLEHILDAN!"

Tebîni:

Em beserhate rudawekî raste-qîneye ke le diwayî salekani heş-takan (paş 1984) da qewmawe. Xelkî Deştî îxdîr û em nawçeyê şayedin.

GAV BI GAV XAKA KURDISTAN

Êrdimeke niştiman, ku bûye warê çem, av û rûbarên boş

MEREŞ

- II -

CIHEN DANİŞVANIYE U BELAVBUNA ŞENİ LI ERDIMA MEREŞE

Êrdima Merese li ser erdeki bi gir û girekan û ne rast avabûye. Ji ber ku erd bi çayan xemaliye, cihen rûniştine; zivîng, gund û bajar ji bi girani belavbûyî ne. Cihen danîşvaniye yê pênîstirîn li deverên kort û çal ên di navheren çayan de avabûne. Ev derdor bi tevayî, ji bo hilberîn û kîştukale rêda û desdayî ne.

Êrde ku êrdima Merese li ser avabûye 14.127 km² ye. Hejmara şeniye êrdima Merese 738.032 kes e. Li ser her km² erdî, tûndbûna şeni 52 kes e. Heft navçe, neh qopani û 497 gund girêdayê êrdima Merese ne. Ji tevîya hejmarî şeni, ji sedî 62, mirov li gund û qopaniyan dijîn. Herweha Merese, êrdimek ji wan êrdimên Kurdistanê ye, ku tevgera koçberî û ji welat dûrketine hen tûnd e. Di koçberiya mirovan ji êrdimê de Ewropa ji cihêki pênîstir digire.

Navçeya navendi bajare Merese (Gurgume): Di nîve erde êrdimê de cih digire. Piştî navçeya Elbistanê xwediyê erde mezintirîn e. Li tevîya navçeye, ji aliye hejmara şeni ve ji, navçeya mezintirîn e. Piraniya şeniye li navçeya navendi rûdine Tirk e. Sê qopani û 118 gund girêdayê navçeya navendi ne. Li derveyî navçeya Avşinê, lixûben xwe bi hemû nav-

Bilindahiya navçeye ji zireye (behrê, derzave) 1.180 metre ye. Tûndbûna şeni li ser her km² erdî 61 kes e.

Navçeya Andirînê: Li bajare-roj-avayê erdime û li bakurê Çiyayên Amanos (Gewr) avabûye. Li deverêki çiyayî ye avî cih girtiye. Lixûben xwe bi navçeyên Kurdaxî, navendi û Goksunê re hene. Ji ber ku li deverêki çiyayî avabûye, debariya bingehî ji huse ajelvanî. Ji aliye hejmara şeni ve navçeya êrdima Merese ya piçûktirîn e.

Hejmara şeniye navçeya Andirînê 43.254 kes e. Pivana erdî 1.178 km² ye. Bilindahî, ji zireye 1.050 metran bilind e. Li ser her km² erdî 37 mirov dijîn.

Navçeya Elbistanê: Li bakurê-roj-hilate êrdima Merese avabûye. Ji aliye firahiya erdî ve, navçeya êrdime ya mezintirîn e. Ji aliye hejmara şeni ve ji, navçeya duwemîn mezin e. Ji tevîya erdê êrdimê, ji sedî 28 li, bûye erde Elbistanê. Lixûben navçeyên Avşin, Goksun, Pazarcik û bajare Gurgume bi Elbistanê re hene. Navçe li ser Deşti Elbistanê avabûye. Bi xwe naye xwe ji, ji vîr girtiye. Kehnîya debariya yê sereki çinandinî û kare kîştukale ye. Li deverên çiyayî ji ajelvanî dihe klîn.

Elbistan, ji aliye buşên mînden û hwd.) bînerdî ji, navçeyeke dewlemend e. Ji van ên pênîstir, mînden bi naven heşn û liyîrî in.

Navçeya Pazarcikê: Li bakurê-roj-hilate erdima Merese avabûye. Navçe, dikeve ser rîya bajarên Meledî û Gurgume. Ji aliye girêdana di nava bajarên de, xwediyê derîetên pêşkî ye. 48 km ji bajarê Merese dur e. Hilberîna bîdestanîna berhemên kîştukale, li Pazarcikê gelekî peş ve çûye. Hilberîna pîmbû li Pazarcikê xwediyê cihêki pênîst e. Navçeya navendi, navçeyên Elbistan û Kurdaxî lixûben xwe bi Pazarcikê re hene. Qopaniyek û 91 gund girêdayê Pazarcikê ne. Ji vî navçeye, koçberiya her bi welatên Ewropî ve gelekî tûnd e.

Hejmara şeniye navçeya Pazarcikê 89.759 kes e. Pivana erdî 1.938 km² ye. Bilindahiya ji zireyê 859 metre ye. Tûndbûna şeni ji bo her km² 46 kes e.

Navçeya Kurdaxî: Naye navçeye di nava gel de bere "Kurdaxî" bu. Dewleta Tirk navêkî "Eloglu" û paşê ji "Turkloglu." Li bîrên bajare erdima Merese avabûye. Weke hinde berhemên dirêkî bi me didin nasîn, çikere dibe, ku berî nîha bi 160 salan, di dema Împaratoriya Osmanî de, dewlet eşîrî Tacîrlî ya koçer li gunde Eloglu bîcîhîkiye. Di sala 1944'an de ev gund bûye qopani û di sala 1960'an de tevî guhanîna navî bûye navçeyek. Ji sala 1960'an vir ve nav bûye "Turkloglu." Şeniye navçeyê bi tevayî Tirk e. Navçe li ser deşteke bi xer û ber avabûye. Debariya aborî peşman

Xebatên Seketare Gelompêrî ye PKK rehevale Abdullah OÇALAN, ji şehîdên me Internasyonlistên bi nax rehevale Haki KARER û Kemal PIR li derdora Pazarcikê xebat lorne. Di encamê van xebatên riizgariya netewî de, destek û hevkarîyên gele li derdora Pazarcikê ji bo tevgera me birevêketin. Ji ve derdore kadroyên ji aliye hejmarî ve nekem derketine. Li Pazarcikê û gunden wê tîkoşina me ya riizgariya netewî hinde gavên pênîstî peş ve avet û ji vî navçeyê, heya derbeya leşkerî ya 12'ê Elûnê, li êrdima Merese xwe berfreh kir.

Li Merese, berî 12'ê Elûnê, tevgera çep ên ji Tirkîyê ji hindeki verdest bun. Le ev tevger ne xwediyê bingehên pêşveçûnê û saxlem bun. Piştî xwe didan hinde derdora teng ên li hinde deverên Ramiyayên wan, geli li dijî faşîzme rêkxistinî nedîkin, xizmeta rakirina geli ji bo şer nedîkin. Le gele êrdimê ji bo bîr û heweniyên pêşveçûyî vekirîbû. Lewma piştîgariya tevgera çep dikir. Ramiyayî tevgera me, ku gel ber bi tîkoşina şoreşgerî ve dikeşand, piştî xwe dabû bingehên saxlem. Raman û karvanî berîva hevûdu didan. Tevgera me rastîyan, li ser bingehên rast dîhanî zîmen. Perspektîvên riizgariya netewî zelal dida şankirîn. Ev tev bûn sedem, da tevgera me li derdora bizavîrê navendeke kombûna redariyên riizgariya netewî.

Berî 12'ê Elûnê êrdima Merese, êrdimeke weha bu, ku tîkoşina şoreş-

qirkirî Sedemêke pênîstirîn di ve qirkirîna de, pêşveçûnên ku Partiya me li erdime afirandibû bun. Ev pêşveçûn li erdime, her diçe serdestiya xwe xurtir dikirîn. Qirkirîna pekhatî, hersivêk bu, ji bo vî pêşveçûnê. Le dagirkerî bi vî kurra xwe nekari xwe bingehê amnîyê xwe. Qirkirîna, hinde amnîyê din ji danîbû peşiya xwe. PKK, li seranserê Kurdistanê, li ser rîya riizgariya netewî, pêşveçûnên pênîstirîn dikirî pîya xwe. Qirkirîna, berê xwe dabû vî ji. Nemaze, piştî qirkirîna xwîngandirî, li hemu bajarên Kurdistanê ku xebatên riizgariya netewî bilind dibû, girêdana awarta (ideriya orfî) hate danezana kirin. Amnîyê qirkirîna xwîngandirî ya li Merese, li dîji tevgera şoreşgerî ya Tirkîyê ji, êrîşeke faşîst datanî peşiya çavan.

Bi derbeya leşkerî ya 12'ê Elûnê êrîşên bi sîxletên faşîst destpêkirîn. Yek ji wan êrdiman, ku ev êrîşên faşîst xwe behtirîn tûnd û dijwar kirin, bû erdima Merese. Cuntaya 12'ê Elûnê ya faşîst, bi êrîşên xwe yê berîxûb, hemu tolekê ji gele erdime stand. Mirovên erdime bi firêhî hatin girtin. Dîmîne dagirker wan avêtî girtigehan. Ji lîdan û şikenceyan derbas kir. Hinekên ji bo sîxîzî kuştî. Gava ji aliyeke bi vî rengî tevgera şoreşgerî dîhat pêşvebirin, ji aliye din ji, dewleta dagirker xebat, ku toreyêku xur û aşan a berfreh peşvebire. Li gora xwe xebat, ku rayê tîkoşina şoreşgerî bibirre. Li ser rîya vî daxwazê hinde gavan ji karî bûn vîje. Lê di rastîyê de tenê tovan hêr û girê avêtê axê.

Piştî Hûgavîna 15'ê Tebaxê PKK, dest avet vî erdime ji. Di encamê hinde xebatên de hedefên pênîst ketin destan. Le caran ji xebatîrkîyên xwe weke di duxwestî neda. Di dawiyê de, ji sala 1988'an vir ve, yekîniyên ARGK li erdime xebatên mezin datanî peşiya xwe. Tîkoşina riizgariya netewî ya bi serpiştîyî ARGK, di demêke gelekî kîr de, pêşveçûnên mezin derxistê holê. Tîkoşina pêşmergî ji gele erdime alîkariyên mezin digire. Cîwanên êr-

Haki KARER

çeyên din re hene.

Hejmara şeni 293.716 kes e. Pivana erdî 3.186 km² ye. Tûndbûna şeni li ser her km² erdî 92 kes e.

Aboriya navçeya navendi piştî xwe û de çinandinî û kîştukale (zîrîkê).

Navçeya Avşinê: Li qontar û kenaldan rojhilate Çiyayên Bînboga ku dikevin rojavayê Deşti Elbistanê û li bakurê êrdima Merese avabûye. Bere, qopaniyek girêdayê navçeya Elbistanê bu. Le piştî, di sala 1944'an de bu navçeyake bi sere xwe ya erdima Merese. Navçeya Avşinê, lixûben xwe bi navçeyên Goksun û Elbistanê re hene. Kehnîya debarîyê ya sereki li Avşinê, karê kîştukale û çinandinî ye. Li bakurê navçeye ji, ji ber deverên bi çayan, ajelvanî (xwedîkirina pez, sewal û dewaran) ji cihêki pênîst digire. Qopaniyek û 55 gund girêdayê Avşinê ne.

Hejmara şeniye Avşinê 84.199 kes e. Pivana erdî 1.387 km² ye.

Mustafa YONDEM

Hejmara şeni 124.842 kes e. Pivana erdî 4.028 km² ye. Erde navçeye 1.115 metran ji zireyê bilind e. Li ser her km² erdî, 31 kes dijîn.

Navçeya Goksunê: Li bakurê-roj-avayê Merese avabûye. Navçe ji aliye çiyayên bilind hatîye dorpeçan. Dikeve ser şaxê Çerme Ceyhanê. Ji aliye hilberîna kîştukale, piştî navçeyên Elbistan, Avşin û navçeya navendi, navçeya erdima Merese ya çaremîn dewlemend e. Navçeya navendi, navçeyên Avşin, Andirîn û Elbistan lixûben xwe bi navçeya Goksunê re hene. Qopaniyek û 51 gund girêdayê Goksunê ne. Ji aliye tûndbûna şeni ve, li erdime navçeya kêmîtin xwediyê mirovan e. Hejmara şeni li vî navçeyê li ser her km² erdî, ji hemu navçeyan kêmîr e.

Hejmara şeniye Goksunê 54.059 kes e. Pivana erdî 1.920 km² ye. Erde navçeyê 1.240 metran ji zireyê bilind e. Li ser her km² erdî 28 kes dijîn.

Mustafa OMURCAN

bi kare çinandinî û kîştukale dihe. Lixûben bajare Merese, navçeyên Pazarcik û Andirîn bi navçeyê re hene.

Hejmara şeni 48.205 kes e. Pivana erdî 688 km² ye. Tûndbûna şeni li ser her km² erdî 70 kes e.

CIHÊ ERDIMA MEREŞE DI TÊKOŞINA ME YA RIZGARIYA NETEWÎ DE

Cihê erdima Merese di tîkoşina me ya riizgariya netewî de gelekî pênîst e. Tevgera me, di dema ku lîna xebatên bîdozî (ideolojîkî) yê riizgariya netewî birevêdîr de û her weha di dema merheleya komî de ku vî bîdozî de naye gel de helwê dikir, xwe li êrdima Merese ji bi cih kiribû. Tîkoşina me ya riizgariya netewî peşman li navçeya Pazarcikê êrdima Merese, di demêke kîr de dengê xwe belavî dorê xwe kir û wemaliya derdora firêh ber xwe ve ani.

Berê ANUS

gerî liv û bizaveke diwarîna dijiya. Li vî erdime, xwediyê pêşveçûna saxlemîrîn, tevgera me ya riizgariya netewî bu.

Gava tîkoşina şoreşgerî pêşveçûnê tunde dijiya, dijmîne dagirker ji, peşman bi nîya MHP (Partiya Tevgera Nasyonalîstên Tirkîyê) rêkxistinîya faşîst pêşvebîr. Ji bo tîkîrîn û gikandina tîkoşina şoreşgerî û tîmanîna potansiyelê şoreşger, cerdevanên çekdar ên şan pêkdihanîn. Ji bo xwe-gihandina ve amnîyê ji, nako kirî di nava Elav û Sunîyan de bi xîzîrî, di destên xwe de mîna delîvê bikardihani. Dîmîne dagirker, ku nekari tîkoşina şoreşgerî jar bike û ji tevayî ji pênîstir, nekari pêşveçûna PKK a bi ra birawestîne, di meha Kanûna sala 1978'an de qirkirîneke xwîngandirî ya berfreh pêkhatî. Cerdevanên faşîst ên çekdar, ku ji aliye dewletê piştî digirtin, be cudahî deynî di nava zarok û jinan, kul û ciwanan, gelek mirovên me bi hovîlî

Battal EYSEN

dime dîhenkî naye sezen tîkoşina şoreş. Tîkoşina me li erdime, her diçe rayen xwe xurtir di axê de digirîne. Her weha, rêkxistinîya faşîst ji, heya rûdeveke mezin, hatîye parîstî. Nemaze, qendî behîr livbaziyan tolehildanê li erdime li dijî hevxeberkarên dijman pêkdihe, hinde ji tîkoşina me berfreh û kur dibe.

Çandî dem derbas dibe, tîkoşina me ya riizgariya netewî ji li erdime, li ser bingehên xurtir xwe digirîne gel. Lewma dijmîne dagirker li Merese her diçe behtir, sere dide operasyonên leşkerî yê tûnd û dijwar, sere dide pikolî û tevgerên çavkandî û tîsandinê.

Kefaretên dijmîna ên dij-şoreşgerî be encam dînanî. Livbaziyan berxwedane yê ku li derdora Pazarcik û Elbistanê pêkdihe, vî rastîyê datînin peşiya çavan û evê şandikîrî.

Di hejmara peşî de:
Erdima DILÛKÊ

Rêheval Munzur Xelîl di dilê rojê de bê...

Destpêk di rûpela 24'an de

Hêvîya rehevalê me yê ku nîzane westabun û rawestandî çîye, ye ku her hebûna xwe ya buha xelatî Kurdistanêke serbixwe û azad kirîye bi cih hat û bi çêka xwe ya bejin bilind û kindar li wan çiyayên Kurdistanê dijîmin şofand û ji ber xwe revand. Her weki şerêkî ciwan li leşker û serleşkerê Tirk geriya, da ku xaka Kurdistanê ji wê gemara metingeran paqij bike...

Di biherêke xemilî de, ku gul û gupikan xwe tede bişkivan dibûn, deşt û newalan, çiya û haniyan xwe şin kiribûn. Lawê gelê Kurd qehremana Munzur di Adara 1990'an de, li Pazarcikê, gundê Ebbasîyan li leşkerên dijîmin ên hov û barbar rast te, beyî ku ji hejmara wan a pirr, û ji hêza wan a xurt bitirîse, bi lehengi li ber xwe dabê. Di wî şerê giran de rêheval Munzur tevî kerwanê şehîdan dibe, bi xwîna xwe ya pak û zelal wan gulên biharê avdide, û di renga sor dixemilîne.

Be mîrîna bûyî ey heval Munzur! Li vir disa em gotîneke serok APO binîne bira te, tevî ku em dizanin ji di bira te deye: *"Di rîya Serxwebûn û azadiyê de mîrîna nîz e, me mîrîna kuştîye."*

Pîştî ku Munzur şehîd dîkêve u rewana pak dibe, bi hezaran mîrovan me yê welatparez, bel, pîr, zarok, xort û keçên ku soz dane tola Êzîbê hûlinin diçin serdana bav û diya wî. Li şûna carxweşiyê civînên koneyanî çêdibin, bilindîya şehîdbûnê ti nîz ziman, şoreş gihaye kîjan koçbere te ser ziman... belê, li şûna ku şîrîngê denge lili û zilzilan bilind dibin, li vir em desturê bidin bav û diya wê û bila li gel çend pîrs û bersivan we rewje birin ziman.

Destpêkê me ji bavê şehîd pîrsî

"Gelo şehîdkirina Munzur, çiqas giran û hikariya xwe li wî kir, çiqas ew û Partiya nezîkî herikrin û çiqas pê hesiya ku Munzur werqas bi qimê e?"

- Ben her tiştî, ez geleki serhildim ku bavê şehîd bî. Bi rastî şehîd ketina Munzur em di nav milletê de pîr mezin kirin. Elhemdülîlah heya şehîdbûnê li ser rîya PKK meşîya, û cefayê me vala negû. Ez geleki kêfxweş im ku kure min Munzur xwîna xwe di ber gele Kurd u Kurdistanê ve rûand. Nîha ez bi xwe dixwazim bi vî imelî li ser rîya Munzur şehîd herim. Wekî ku Serok dibêje, şehîd namîr in. Munzur nemirî ye. Îşellah bîta ku PKK heye, ez hawer im wê bi xwîna şehîdan Kurdistan xelat he. Şehîdbûna Munzur ji min re xuya kirî li kes wekî şehîda bi qimê tune ye. Bi rastî min bere nîzaniyê ku Munzur werqas bi qimê û werqas gel jê hez dîke.

"Dema ku we şehîd bûna wî bîhîstî hûn teng nebûn, vanî arî: nebûn?"

- Na bi xwedê, em geleki di şahîn, ji ber ku li ser rîyêke pak çû. Ti kesî wekî Munzur serî me bilind nekir.

"Di nerîna tede, şehîd çiqasî gel nezîkî hev dîkin, û hezkirîna di nava"

milletê de peyda dîkin?"

- Pîr, nîha bi deh hezaran me nasdîkin. Berî ku Munzur şehîd bîkêve sed kesî em nasnedikirin. Ma ev hindik e? Pîr kesen ku me di xewnê çavan de hev nedîtibûn, me hev dît, em bi hev şîrîn bûn. Bi hezaran li me bûne mîvan, min pîranî wan ne dîtibûn, û neji nasdikirin. Dêmeg xwîna şehîdan em bi hev dane nasikirin. Hîn ji herê bêtîr mala me bû mala hevalan, bû mala her welatparezê hî şerê. Bi rastî eger tojêke heval neyene cem me mal, wekî ku em wê rojê tiştekî xwe wenda dîkin. Êdî PKK ketiye xwîna me, eger em jê qut bibin emê bîrin.

"Li angari xuyar tu xelasiya Kurdistanê çawa dibînî, û nemaze tu bare şehîdekî Kurdistanê jî?"

- Saqet û bawenîyeke min a pîr mezin heye, ku we Partiya me PKK û Serokê gel APO bi xwîna şehîdan Kurdistanê serbixwe bîkin, li gora ku ez dibînim ji îşellah nezîkî bûye. Emê welatê xwe jî dijîmin bistînin, ev xwîna jî boşê navê herikandin. Divê em ji rîjandina xwîna neîrsin, bila her malbatek şehîdekî bide, ne ti xem e, em bi milyonan in. Her ku em xwîna zode birînin, em werqas nezîkî serxwebûnê dibin.

"Tu çawa giridana gel bi Partiya ve, bi şehîdan ve û bi Serok ve dibînî?"

- Heya nefesa dawîye gîredayî Serok, Partî û şehîdan e. Nîha gel bûye hezeke mezin e, xwe li dorê Serok (xwedê ji mere bîhele) civandîye. Serok jî Seroketîya PKK de, PKK ji we bi xwîna şehîdan xwe bihîlîne serxwebûnê; nerîna min ev we.

"Li dawîye tu dixwazî çî bîjî?"

- Ez dixwazim bîjim ku, herkesê Kurd e ku şerê û namûsa wî pe girane, gerekê li ser rîya şehîdan bimeşê. Ji ber ku rîya xelasiyê ya rast e. Ti rîyê din tune ne, yê din tev derew û xapandin in... û xwedê ji we razibe.

"Tu ji diya Munzurî?"

- Belê.

"Munzur şehîd ket, bi hezaran kes hatin hûn ziyaetî kirin, tu wê demê bi çî hesiya wî?"

- Ez pe hesiyam ku Munzur kure milletî tev e, ne yê min tenê ye. Her kesê ku dihat digot, "Ax bel li me, em çêka Munzur li endê nahêlin, xalê pîvekî me çar ev rîya me tevan e." Yanî her kes li Munzur bû xwedî, wê demê min di dile xwe de got, "Bi qurbana Munzur! Min nîzaniyê millet werqas ji te hez dîke."

"We şîrî negerrand?"

- Şîra çî! Me dinê bi hîlî û zilzilan dagirt. Me got Munzur nemirî ye. Şehîd bûye. Ez bi xwe dema ku

hevalekî dibînim, evî dihesibînim ku Munzurê min bi xweye.

"Tu çûn 15ê Tebaxa ku li Akademîyê pîroz bûn?"

- Belê, ez çûm û min Serok jî dît.
"Bi çiqasî hurmet û qedra Serok ji malbatên şehîdan re hebû?"

- Bi xwedê nete hesab, pîr û pîr hebû. Min jêre got, ez pîr kêfxweş im ku kure min Munzur şehîd ket, lê bes min dixwest hîn bi dirêjî bide, wanî zû şehîd neketa, ez li ber vê ketim. Wî jî got em ji dixwazîna hevalan me zû zû şehîd nekevin.

Xwedê Serokê me ji me re bîhele, hurmet û qedra ku wî dayî me, nayê ziman, bi rastî dilê gel e.

"Tu pîr di ber Munzur de westa bûyî, ew jî di xortaniya xwe de, li ser rîya serxwebûna Kurdistanê şehîd ket, tu bi ber we westa bûna xwe neketa?"

- Na, ez ne poşman im, xwezî min imrê xweyî mayî ji bi wî da. Tê bîra minê dema bi rêket got, "Anê, bawo! Eze pîr serî we bilind bikim." Min jî got, "Oxirî te ya xêrê be kure min, xwedê teve karê tebe, haje xwe hebe qurbana, zû zû şehîd mekeve."

"Li dawîyê, bi navê diya şehîdekî tu dixwazî çî gotin, an bandê jî diyan re, ji gel re û ji hevalan re bişînî?"

- Ez dibêim, xwedê bi we re be, em bi we re ne, xwedê imrê we dirêj bikê hevalno, zû xwe medîne dest dijîmin, bila ji qehra bibehce û bîrin. Hêvîya me bi we pîr bilind e. Di tarîxa me de ti Serok wekî Apo derneketiye, ew bi xwe mîzgînek e, gerekê hûn wî bi dil û can biparêzin. Ji dayîkan re jî dibêjim Zarokên xwe bi şîrê PKK mezin bîkin. Rîya PKK, nîya şerêfê, rîya mezin bûnê ye!

Dilbilxwîn

12 saliya damezirandina PKK ji aliyê...

Destpêk di rûpela 28'an de

dijîmin e ku berrî mirîne diçe anî ziman, û li aliyê din bilindbûna şerê nelewî, serkeftînen rojînin û serhildan u raperîna gel bi rêbeniya PKK bi dorfirehî li ser hate sekandînin... li gel xwendina we axaftîne ya bi naveroka xwe geleki dewlemend, diruşmeyer (şîr) herwekî, "Bijî serok APO", "Bi can, bi xwîna, em bi te re me ey Serok", "Serhildana jiyane" biyek deng, bi qebeyî bilind bûn. Piştî axaftîne Hozan Zamanî bi çend stranên xwe yê bi Tirkî û Dûmîlî (Zazakî) talon şîr kir, û çepik jê re hatine kutan... Piştî Hozan Zamanî mesaj û nameyên ku ji hêla tevger û rêxistinên şoreşgerî ve pêşkeşî ve bûne, hatin xwendin... Gulikên Kurdistanê, zarokên Kurd govenda xwe pêşkeş kirin, çiqasî li xwejiya mîvanan dihat dema ku wan gulên nûbîşkî rojînin xwe bi jîrî dilistî. Piştî govenda zarokan Hozanê Ermenî, dostê şoreşê Kurdistanê Arame Tigran çend stran pêşkeş kirin, bi wan stranên xwe piştevaniya serxwebûn û azadiya Kurdistanê dikir. Li dû Hozan Arame vaxwendiyê şerî me, Doktor Memo Xalid Endamê Komîta Navendî ya Partiya Komûnîst a Ermenîstanê mesajê xwe ya piştigirtî u hevalbendiyê xwend.

Ew mesajê geleki li xwejiya beşdaran hat û nemaze dema ku Dr Memo Xalid di dawîya mesajê xwe de ev diruşmeyer avet, "Herbijî Serokê Kurdistanê rêheval Abdullah OÇALAN!" Piştî ku mesajê mîvanê me yê ku ji Sovetê bi mîvandîna hatî, filmeke vîdyo hate şanikirin. Di filmê de Sekretêre Gelempêrî ye PKK rêheval Abdullah OÇALAN li ser sernaliya Partiya Karkerên Kurdistanê dixistî. Wê demê bê dengiyekê xwe di salonê de bi cih kir. Her kesî bi mel lişandî li axaftîna Serokê guhdar dikir. Dema ku axaftîna kutabû, her wekî ku serhildanêk di salonê de çêbibe, denge diruşmeyer bilind bû, u bi hezaran bi hev re gotin, "Herbijî Serokê me APO!" Piştî re disa vîdyo berek ji jiyana genîlayên me hate şanî kirin... bi vê şanî kirinê re disa salon rabu raperînekê, bu bi bişkîrî û diruşmeyer hate dagirtin. Di piştî re koma govendê çend listokên xwe yê folklorî pêşkeş kirin. Piştî wê nezika niv sêteke vehesî hate dayîn. Di vehesînê de Komî Berxwedan ji bo pêşkeş kirina programê xwe, amade bû, Piştî

dema vehesînê disa salon tijî bu û hozanên Komî Berxwedan en dengbey Şemîn, Dîyar, Seyîdxan, Sefkan, Xelîl Xengîn, Tîrê, Bedran, Zozan, Botan" stranên xwe yê nûbîşkî jîrî pêşkeş kirin. Ên ku beşdari şerî bûbûn bi stranên ve hatin gîredan û bi germayî deng bi çepikan xistin. Di piştî axaftîna koneyanî (siyasi) bi zimnê Almanî hate pêşkeş kirin. Piştî wê koma govendê ji Îsvîçre (şaxe Hunerkomê) çend listok ên ku jiyana civata gele Kurd raber dikir pêşkeş kir. Di piştî re axaftîna siyasi bi zimnê Kurdî hate xwendin, em li jêre bîreke ji diweşînin:

"Welatparezen heja, karkerên, dostên!"

"Bi germiya silavên şoreşê em hatina we tevan pîroz dîkin."

"Hûn bi xer û xweşî hatine ve şerî berxwedana nelewî, şerî derhasbûna Partiya me, Partiya Karkerên Kurdistan - PKK. 12 saliya xwe."

"Em bi hesariya neghîştîna wan rojan. Me bi çirandîna tan û reşîye ev rîya nekiriye. Bi xwîna şehîdan qehremana em bûne xwedan Partiyêke ji pola, bûne sûre tohildana hezar salan. Lewma di serî de bi nava me tevan em hezar rîz û silavên li şehîdan şoreşê dîkin û dibîjin bila herbijî seroke gele me, sekretêre gîştî ye PKK rêheval Abdullah OÇALAN."

"Di destpêka salên 1990'an de, li hemberê hemû rêdaryên burjuvaziya bîxûk, sosyalîst û karkerperestan, reberan me yê peşemîn wehu nîzan dan ku tenê wana ji bi berxwêndên (mêşê) xwe yê teng keşe leştî dîkin. Bîlî hemû erîşên hûn ên wan rêdaryên çewt, disa di encamê de xuya bû ku tenê rûmanên serxwebûn azadiyê dikarin Kurdistanê rizgar bikin. Di bilindîya tehatîdeolojî de sala 1978 Partiya me ji nava dilê karker û gundîyan hate der. Mîna mîzgîna xelasiyê ji Kurdistanê re diyar hu."

"Dijîmin li hember ve derketina bi şan û şerê, dikeve reşîya he carîtiyêke mezin. Bi hemû erîşên feodal, kompradoran tîr nedibû, lewma pîlanên kûştin, çetîrsandin û qirkirîne umade dikir. Belê, Partiya me roj bi roj bû mala gel, hu serokati, û im û tim berrî bilindbûnê çu. Wê demê dijîmin neçar ma ku destê xwe hawîje rejîma 12 Êlûnê, û rîyê xwe yê faşîst aşkere bike. Bi hatina cunta leşkerî"

re gelek komik perçe-perçe hûn u renyane diîrî welat. Bi tene Partiya me gîredana xebata hundur bi derwere xwe xurt kir û berxwedanê mezin çêkirin."

"Di 1981 de li ser axa Rojhilata-Navîn Konferansa xw ya Yekemîn pêkani. Ew gava di diroka Partiya me de bu gaweke ji nû ve komkirina hêzên Partiyê, û destpêkirina hazîrîyên vegereke pîroz. Di 1982 de piştî erîşên imperyalîzme li ser gelek Rojhilata-Navîn careke din Partiya me kar û baren xwe lêzandî û bi serkewîneke mezin, bi rexnekirîna hemû kemasi û şaşîyên derketî kongra xwe ya duwemin bi ser xist... û gerillayên me yê qehreman dest bi vegera ser axa welat kirin."

"Li ser bîngeh û bîrxaren kometiya duwemin hilpûşkîna 15ê Tebaxê ya şoreşgerî pêkhat. Serê me yê çekdari belavê her çar hêlên welat bû (...). Sala 1990 bûye sala serhildana gel û hilweşandina tîr û xofa giran. Bûye sala heza dawîyê gîredana bi Partiyê û bi şehîdan ve, bûye sala li her derê hezgirtin û hergav şer û cengên giran."

"Welatparezên, dawîkno, bawno, bîranan!"

"De rabûn em li hemberê nemîrovan ku axa welatê me talan dîkin, çand û hunera me didizin, inkara Kurd û Kurdistanê dîkin, şerê xwe fireh bîkin, yekîtiya xwe mezin û xurt bîkin û Partiya xwe herwekî ronahîya çavên xwe biparêzin."

"Xortên Kurdistanê!"

"Li benda me ne çîva û banîyên welatê me, bangî me dîkin. De rabûn em di nava refên ARGK de cih bigirin û şerî hebûnê bîkin (...)."

"Axallîna diroka Partiyê jî dema eydeolojî û ta nîha anî ziman, pêwîstiya sala 1990, sala serhildan û serketînan da her çavan. Bi rastî ev axaftîna bi xwe, bû bangî serhildanê. Li vir disa diruşmeyer şoreşgerî bilind bûn."

"Piştî ku axaftîna qedîya koma şanogerîyê (îyatro) çend temaşgehên ku rewşa Kurdistan şanî dikir pêşkeş kir. Bi kurtî naverok û hebelî şanogerê bi vê nolê bû. Gîredana gel bi axa welatê xwe ve, nîzabûna mîrovê Kurd li derveyî welat. Koçberkurin, valakirina gundan û li dîji vî politikî dijîmin serhildan û raperîna gel. Di vî çarçivê de şanoger bi jîrî pêşkeş bû."

"Dema gîha nîva şevê, programî pîrozkirîna 12 saliya sersala Partiyê jî gîha dawîya xwe."

**Impresman
Metin Özkan
Adlarstr. 7
2088 Quikchhorn**

**Yazışma adresi
BERXWEDAN
c/o Feyika-Kurdistan
Postfach 16 31
6300 Bonn 1**

**Ödeme adresi:
BFG. - Bonn
Konto Nr: 12 66 24 91 00
BLZ: 530 101 11**

**Avustralya 3.00 \$
Avusturya 18.00 s.
Belçika 60.00 bfr.
Danmark 6.00 dkr.
Fransa 6.00 fl.**

**Hollanda 3.00 hfl.
İngiltere 0.50. £
İsviçre 6.00 sfr.
İsviçre 2.50 sfr.
Norveç 10.00 nkr.**

Grevên xwebirçîhîştinê gelê me radikin livbaziyan

AMED

Girtiyên ramyarî ku roja 8'ê Cotmehê dest bi greva xwebirçîhîştinê kiribûn, 24 rojan bi grêvê dagirtin

Roja 7'ê Cotmehê 1990'an 94 girtiyên politîkî hatibûn koçber kirin. Piştî ve biyêrê roja 8'ê Cotmehê girtiyên di girtigeha Amedê de dest bi grevê xwebirçîhîştinê kirin. Grev 24 rojan xwe dagirt.

Di girtigeha Amedê de 10 koxuş hene. Her carekê girtiyên di penc koxuşan de bi dore (rotasyonî) diçin grevê. Heya niha her rojekê tev bi hev re bêhîrî 200 kes rabûn grevê xwebirçîhîştinê.

Dagirtî, ji bo gikandina grevê serî didin her azîneyêke (careyekê). Serdana u dijîna girtiyên hatine rakirin. Ev bikaranîn ne tenê li Amedê, li hemu deran nekêdîhe. Gava heyel dixwazin serî bidin girtiyên, daxwazên wan dayin pejirandin.

Roja 21'ê Cotmehê polîsên hezen çalak u komên xweser dişa erîş birin ser koxuşan u girtiyên di grevê de dan her erîşên xwe. Ev erîş, biryardariya berxwedana girtiyên xurtir kir. Grevê girtiyên ramyarî polîsdeyên xwe li ser tevîya civakê digerin. Girtiyên ne-siyasî ji tesîre digirin u serî didin berxwedanê. Di girtigeha Amedê de girtiyên ne-siyasî ji 24 rojan bi armancê hevkarîyê rabûn grevê xwebirçîhîştinê.

Malbat u merivên girtiyên agahî gihandin me u gotin, heke rewş neyê guhartin u daxwaz neyên bicîhanîn, diçiyên şer wê berxwedana xwe ji roja 1'ê Mijdare pêve, bizavirînin nişîya mîrîne. Gumanekê weha her diçe xurtir dibe.

Hema hema li hemu girtigehên li Tirkîyê u Kurdistanê girtiyên ramyarî dem bi dem serî dan grevên u hinek ji wan dawî bûne. Armancê hene, ku ev berxwedan bi şeweyêke rotasyonî werin pîlankirin. Lê her kêliyêke derfet u guman ji hene, ku ev xwe bizavirînin grevên demadîstêjî.

Niha diha hinde agahî belav bûn, ku ji Amedê 72 girtiyên din jî, wê werin koçber kirin.

Rojpergaleka greva xwebirçîhîştinê ya malbatên girtiyên

Malbat u merivên girtiyên li bajarê Amedê di avahiya Partiya Sosyalîst de, li diji koçberkunnan, pîkolîyên li ser girtiyên u valakirina gundan dest bi grevê xwebirçîhîştinê kiribûn. Livbazi her diçe berfirektir dibe u bi biryardariya diçûne.

Merivên girtiyên berxwedana xwe qet nabirîn. Peşî bi armancê baldarîyê livbazi destpêkiribû. Lê ji roja 22'ê Cotmehê pêve her çû keke domanekê herderwani ya bi armancê.

Gelek mirov bi armancê hevkarîyê serî didin livbazarîkaran. Komên gel ên ji navçeyên derdorên Amedê, herweha xwendekar, heyetên sazî u sandîkaten demokrasî u welatparêz, di destên wan de buqên gulên diçin cem berxwedanan u car caran berpirîyêrên komên ji tevî grevê dibin. Li cihê livbaziye helbest u stranên Kurdî dihat xwendin. Govend dihe kîşandin. Roja 26'ê Cotmehê 150 xwendekarên xanîgehê çûn serdana berxwedanan. Deh ji wan tevî grevê bûn. Hejmara livbazarîkaran ji 55 kesên giha 65 kesên.

Grevê xwebirçîhîştinê posîdeyên xwe digihîne Tirkîyê ji Çelebî heyet serî didin livbazarîkaran. Roja 17'ê Cotmehê li ser bangê Komeleya Mafên Mirovan şaxê Amedê, komek ji

hunermandanên sinema, tiyatro u rojnamevanan çû Amedê. Hevkarîya xwe peşkêş kir. Her ev kom, çû bajarên Nisêbîn, Cizîrê Botan, Şîmex u Qilabên jî. Roja 21'ê Cotmehê dişa vegerya Amedê. Li peşberê hişyarîya livbazarîkaran jî u zarî, u zanîna wan a politîkî heyrî ma.

NISÊBÎN

Grevê xwebirçîhîştinê tevîya bajêr rakir ser piyan

Roja 15'ê Cotmehê li Nisêbînê di avahiya Partiya Sosyalîst de grevê xwebirçîhîştinê destpêkiribû. Ji bo domandinekê xurtir u serxwe, roja 20'ê Cotmehê grev ji bo demekê hatibû sekundandin.

Pêş grev dişa destpêkir. Nîha livbazi zivirîyê livbaziyeke hevpare ya tevîya bajarê Nisêbînê. Roja 17'ê Cotmehê 55 kes di birçibûnê de bûn. Roja 18'ê Cotmehê ev hejmar bilindi 86 kesên bû. Gava roja 20'ê Cotmehê grev ji bo demekê hatibû rawestandin, 186 kes di birçibûnê de bûn.

Roja 22'ê Cotmehê grev dişa bi takîliya 60 kesên destpêkir. Livbazarîkari bi zanabûn hejmarê 60 kes dihat. Roja 24'ê Cotmehê ji Nisêbînê u gundan derdore pênc hezar kes çûn serdana herxwedanan. Roja 25'ê Cotmehê xwendekarên lise çûn serdana livbazarîkaran. Li vir ji seminer çodibûn. Berrameyên çandî dihat peşkêş kirin. Otonteya rizgariya netewî serdeste hemû hûneran u Gava komên xweser daxwazînişîpekî bikin u here xwe didin livbazarîkaran, bajar tev nîdibe ser xwe u destur nade wan.

Gelek mesaj ji digihîn grevê. Sosyalolog İsmail Bîşîkçî ji mesnek gihand welatparêzên herxwedan.

Waliyê dagirkeriyê Hayrî Kozakçioğlu li Nisêbînê diwarê berxwedana gelî li pêşîya xwe dît

Roja 17'ê Cotmehê Hayrî Kozakçioğlu bi armancê kontrola hezen dagirkeriyê yan li Nisêbînê u çekirna civînekê bi keyen (maxtarên) gundan re, çû Nisêbînê.

Rexistîna ERNK u welatparêz, berî çuyina wî, agahdarê gera wî bûn. Amadekariyên xwe kirin, ku derisa waliyê başîr bidine. Berî çuyina wî bi du rojan, li navçeyê belavok hatin belavkirin.

Kozakçioğlu, di bin parastinê mezin de çû avahiya hikumetê u ji wir xwest here avahiya perwerdekirinê gel. Lê, rê ji ber avahiya ku têde birçibûn çodibû derbas dibû. Gava ji ber avahiye derbas bû, bêhîrî 40 welatparêz tevî sloganên rabûn guvênde u stranên li ser şervanên şehîdên ARGK xwendin. Bi wî awahî u proteston kirin.

Her di bîrîna ve rojê de, midure lise u cihgîrê wî ji xwendekarên xwestin ku derkevin pêşîya Kozakçioğlu u wî sîlav bikin. Xwendekarên, "Em bi kurtîware havên xwe re neaxîstî" gotin u bersiva wan dan. Tev guhdariya fermawê nekirin u li diji midur mibûn. Gava zoriyan li xwendekarên kir ji, li wî xistin u zendeke wî şikandin. Behtin 200 xwendekar pêşî u dibistanê derketin u ji bo protestokirina wî dest bi xwepeşdaneke di nava bajêr de kirin. Gel ji tevî xwendekarên bû. Li gelek deran xwendekar xwe civandin u dirûşmeyên weke, "Wahyê qatîl buçîst!", "Em waliyê dagirkeriyê navîn!", "Hişaba çirkinan wê were pîslîn!", "Bijî ERNK!" u "Bijî PKK!" bangin. Ev dirûşmê di guhên waliyê başîr de çingîni dan.

Dûmahîk di rûpela 23'an de

BERXWEDAN

HER TIŞT JI BO ENTYA RIZGARIYA NETEWA KURDISTAN

Li Kurdistanê hilgavtinên mezin di berxwedana girseyî de

QILABAN

Êrişê geñîla çû ser navenda navçeyê: Avahiya hikumetê kele ber rokêlan. Navçe, pênc saetan ma di bin hikmê ARGK de

Şeva 15 u 16'ê Cotmehê saet 23:40'an de gerillayên ARGK avetin ser navçeyê Qilabê. Gerilla, heya beyana 16'ê Cotmehê saet 04:00'an di navenda navçeyê de man. Di ve domane de, tevî avahiya polîsan hemu avahiyên sazîyên fermî yên dagirkeran dan her rokêtan. Ji avahiyên hûne hedefên rokêtan gerillayan, bi taybetî avahiya polîsan heya pîvaneke mezin hilweşî. Gerillayên wîriyên yeqem u kolonan girtibûn, bi hopêrloran bangêşî (propaganda) ji bo gel pêşvebîrîna u kamyonêke TEK (Saziya Elektrîkî ya Tirkîyê) dan ber îşîr u sewtandin.

Di domana erîşê çuyî me avahiya polîsan de, hejmareke bilind ji êşker u polîsan hatin kuştin, lê dagirker nûçe li ser kuştîyên ji xwe belav nekirin. Dagirkerên ku mabûn di nava tengzanyê de, piştî erîşê geñîla ya serketî, bere xwe dan gel u pîrîniya wan ji gel 110 kes girtin. Di nava yên hatibûn girtin de, gelek "parêzkaran" gundê ji hebûn. Dagirker "parêzkaran" ji girtibûn, ji ber ku di dumana erîşê de, bersiva gerillayan nedabûn. Navên hinêk ji yên hatibûn girtin, ev in: Zeki Urper, Abdulkerim Urper, Kamil Urper, Mesut Fakan Şemsîrîn Fakan, Abdulbâh Alturk, Ferîk Alturk, Nuri Urper, Abdulkerim Alturk, Tahsîn u Mustafa Alturk.

Hema welatparêz u "parêzkaran" hatibûn girtin, piştî helwestê dişa hatin berdan.

12 saliya damezirandina PKK bû şahiya dîlan

- Li bajarê Koin welatê Almanya, roja 20'ê Cotmehê şodîmaniyêke pîrozkirina 12 saliya damezirandina PKK çêbû. Bi hezaran welatparêz hevûdu hambêz kirin u evîna xwe ya ji bo Kurdistanê aza qêrandin.
- Mesaja Sekreterê Gelemperî yê PKK Abdullah Ocalan ji bo gelê Kurdistanê, ku ji vîdeo hate şanîkirin, şahiya mîhvanan gihand bandevan.
- Rêxistîna şoreşger u pêşverû yê ji Tirkîyê, Kurdistanê, Almanya u Belçîka u gelek kesên demokratîst pişgîrîya xwe pêşkêş kirin.
- Berrameyê çandî ku bi taybetî hatibû amadekirin u stranên dengbêjên navdêr ên bi gelek zîmanan, aniyêke şahiye ya cûda avakirin.
- Şodîmanî di demekê de çêbû, ku li Kurdistanê diçiyên cengê u girsên gel pêtên berxwedanê hildabûn. Mesaja girtiyên Daweya PKK li Almanya di nava kutana çepkan de hate xwendin.

NIVÎS DI RÛPELA 24'AN DE

Yekeniya dijmin hate belav kirin

Şeva 22 u 23'ê Cotmehê li ser taxûbê Qilabê u navçeyê Girge Amu (Sakopi), li nêzîkê gundê Zîrîvîkê, li ser robarêke strategî ya Ava Hêzîlê, gerilla erîşêke mezin bûn ser yekeniyeke dijmin a bi navê Elcanê. Di nava rêzen yekeniya dijmin de, hejmareke bilind ji serbazan hebû.

Avahiyên yekeniya dijmin bi rokêtan hatin hilweşandin. Yekeniya dijmin, demekê dirêj ma di bin hatana roket u berkan de. Di ve erîşê de, hejmara kuştîyên ji dijmin gelekî bilind bû. Her çendî ev rastî baş dibe zarar ji, dewleta dagirker çî agahîyêke li ser erîşê u hundabûnên xwe neda belav kirin.

Nuçegihandkarê me yê li Erdîmê, agahî gihand me, ku çar serbaz hatine kuştin u çar ji bûndar ketine. Her weha got, ku guman hene, hejmara kuştîyên ji dijmin gelekî bilindîr e u dijmin bayeran bi serhişkî weşartî dihişê u nade rojnameyan.

ŞİMEX

Êrişêke gerillayan çû ser tabura li gundê Avyanê

Şeva 14 u 15'ê Cotmehê li ser Ava Hêzîlê li gundê Avyanê gerillayên ARGK erîşêke mezin bûn ser taburêke dijmin. Gerilla, di domana ve erîşê de roket u topên ji bikaranîn. Ji ber ku gundê Avyanê u gundan li derdore Avyanê hatine valakirin, em bi esehî agahdarî hundabûnên ji dijmin, hîna nebûne.

Weke nuçeyên me ji Erdîmê u navenda Şîmexê standine, dagirker bi dirêjhaya roja 15'ê Cotmehê bi helîkopterên ji Avyanê mirî u birîndarên xwe kîşandine Şîmexê.

Ev erîşê tîlehildanê, ku li diji valakirina gundan çetayê, bi serketîni dawi bû u çî hundabûnek ji rêzen ARGK nebûye.

DARA HÊNE

Di şerê di navbera ARGK u hêzên dagirker de çar endamên komên taybetî u sê serbaz hatin kuştin

Gerillayên li Erdîmê agahî gihandin me, ku roja 15'ê Cotmehê li Erdîmê Çewlîkê li nêzîkî navçeyê Dara Hene yekeniya leşkerî yê dagirkeran salax girtin ku li derdore yekeniyeke gerilla heye u dest bi operasyonêke kirin. Xwestin dafêke vedin pêşîya gerillayan. Lê belê gerilla ji agahî li ser teygera dijmin mabûn u ew dafêkî pêşîya hezên dijmin vedan. Di şerê derketî de çî hundabûnekê ji gerillayên ARGK nebûye. Ji hêzên dijmin çar endamên komên xweser u sê serbaz hatin kuştin.

Dûmahîk di rûpela 22'an de